

FOLIA
HISTORICO
NATURALIA
MUSEI
MATRAENSIS
Supplementum 3 (2008)

DR. TÓTH SÁNDOR

A Mátravidék zengőlégy faunája (Diptera: Syrphidae)

Hoverfly fauna of the Mátra region (Diptera: Syrphidae)

**A Mátravidék zengőlégy faunája
(Diptera: Syrphidae)**

**Hoverfly fauna of the Mátra region
(Diptera: Syrphidae)**

**Sorozatszerkesztő
VARGA ANDRÁS**

**Írta és szerkesztette
DR. TÓTH SÁNDOR**

**Folia Historico Naturalia Musei Matraensis
Supplementum 3 (2008)
Gyöngyös**

A publikáció idézése

TÓTH S. (2008): A Mátravidék zengőlégy faunája (Diptera: Syrphidae) [Hovefly fauna of the Mát-ra region] – Fol. Hist. Nat. Mus. Matr., Suppl. 3 (2008)

Sorozatszerkesztő

VARGA András
Mát-ra Múzeum, Gyöngyös

Lektorálta

Dr. Papp László kutatóprofesszor
Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest

Az ábrákat és a fényképeket a szerző készítette

Kiadó: Mát-ra Múzeum, Gyöngyös

Felelős kiadó: Dr. Fűkőh Levente múzeumigazgató

Nyomatás: Deep & Peak Kft. - Digitális ofszetnyomda, Budapest

Vezető: Szabó Béla ügyvezető

Kiadványterv, tördelés, tipográfia: Dr. Tóth Sándor

Minden jog fenntartva. A kiadvány egészének vagy bármely részének mechanikus, illetve elektronikus másolása, sokszorosítása, valamint információszolgáltató rendszerben való tárolása és továbbítása a szerző előzetes írásbeli engedélyéhez kötött.

ISBN 978-963-06-6116-4

ISSN 0134-1243

Tartalom – Contents

Ajánlás / Commendation	4
Bevezetés / Introduction	6
Történeti áttekintés / Historical background.....	6
A terület természeti földrajza / Geography of the region.....	7
A zengőlegyek rövid jellemzése / Brief characterization of hover flies.....	10
Anyag és módszer / Materials and methods	13
Eredmények / Results	15
Állatföldrajzi értékelés / Zoogeographical assessment	15
A zengőlégy fauna összetétele / Composition of the hoverfly fauna	15
A zengőlégy fauna minőségi összetétele / The qualitative structure of the hoverfly fauna.	15
A zengőlégy fauna mennyiségi összetétele / The quantitative structure of the hoverfly fauna.	17
A zengőlégy fauna fenológiai sajátosságai / The phenological peculiarities of the hoverfly fauna.	17
A zengőlégy fauna UTM hálótérképezése / UTM grid mapping of the hoverfly fauna	18
Összefoglaló táblázat / Summarizing table	20
A gyűjtőhelyek és a gyűjtők jegyzéke / List about the collecting points and the collectors.	30
A fajok és a lelőhelyadatok felsorolása / List of species and places of occurrence	35
Hoverfly fauna of the Mátra region (Summary)	136
Irodalom / References	139
Névmutató / Index	149

Ajánlás

Tisztelt Olvasó!

Dr. Tóth Sándor most elkészült monográfiája, - *A Mátravidék zengőlégy faunája (Diptera: Syrphidae)* - egy sorozat része, mely a szerző több évtizedes kutatómunkásságának eredményeire épülve, az ország egy-egy jelentős tájegységének zengőlégy faunáját közli.

Dr. Tóth Sándor a Mátra élővilágának egyik kiemelkedő ismerője. Közel 30 éves rendszeres gyűjtőtevékenysége során számos Diptera taxon vizsgálatát végezte el a térségben. Munkásságának eredményeként jelentős gyűjteményi egységgel (14.751 preparált példány) gyarapodott a Mátra Múzeum természetrajzi kollekcója. A gyűjtemény adatait több tudományos publikációban adta közre. Jelen munkája a Dipterákon belül csak egy család adatait közli, de azt olyan, a szerzőtől megszokott alaposással, ami példaadó a hazai szakirodalomban. A monográfiában megtaláljuk a térség Diptera kutatásának rövid összefoglalását, melyben helyet kaptak a terület átfogó természetrajzi feltárására irányuló - az 1970-es évek elején indult, „*A Mátra és a Cserhát természeti képe*” c. programot megelőző időszak kutatásainak ismertetései is.

A természetföldrajzi fejezetben találjuk többek között a gyűjtőmunka kistájak szerinti eredményeinek áttekintését és szemléletes grafikus ábrázolását. Itt kell megjegyezni, hogy a monográfia értékét jelentősen növelik azok az ábrák, térképrajzok, táblázatok, valamint a fajokat bemutató, a szerző saját fényképfelvételei, melyek a kötetben találhatóak. Ez utóbbiak nem csupán illusztrációk, hanem – mint például a képtáblákon megjelenő élőhely fotók, az információs bázis szerves részét képezik.

Dr. Tóth Sándor munkája jóval túlmutat egy általános faunisztikai munkán. A könyv első felében található alfejezetek tartalmazzák többek között azokat az ökológiai, egyedfejlődési, ill. életmód adatokat, melyek nélkülözhetetlenek a fauna sajátosságainak elemzése során. Ezeknek az információknak a révén, jelen publikáció a hagyományos faunisztikai munkáknál jóval előbbre mutat. A több évtizedes gyűjtőmunka a Mátra hegység minden jelentős kistájára kiterjedt, s a helyenként több éven át működtetett csapdák adatai igen jól felhasználhatók a napjainkban elvárt ún. monitoring vizsgálatokhoz. Ily módon nem csak a Dipterák iránt érdeklődő taxonómusok forgathatják nagy haszonnal a munkát.

A kötet legterjedelmesebb része, a fajokat és lelőhely adatokat tartalmazza. Ez a fejezet hatalmas információs bázis, mely a terület Syrphidae faunájának faji szintű bemutatása. A dolgozat tanúsága szerint, a szerző igen alapos, intenzív gyűjtőmunkájának köszönhetően, a hazai 390 fajból 330 fajt sikerült eddig kimutatni a területről. Az adatközlő részben minden esetben megtaláljuk azokat a hagyományos adatokat, melyek a faunisztikai munkákat jellemzik: a gyűjtő nevét, a gyűjtés időpontját, a gyűjtött példány nemét, de itt találhatóak a kistáj szerinti előfordulások, a faj életmódjára vonatkozó rövid adatok, illetve a korábbi irodalmi adatra történő hivatkozásokat is. A hatalmas információs adatbázis részét képezik az elterjedési térképek, a fenológiát bemutató grafikonok, fotók. A kötet végén található névmutató és az elemzett taxonra vonatkozó irodalom lista nagymértékben egészíti ki és segíti az információs bázis használhatóságát.

Úgy gondolom, hogy a *Folia Historico Naturalia Musei Matraensis* sorozat 3. Supplementum köteteként megjelent monográfia végigtanulmányozása után joggal érthetünk egyet a szerzőnek az alábbi megfogalmazásával, „*a Mátravidéket napjainkra a zengőlegyek szempontjából az ország legjobban feltárt területeinek egyikeként tarthatjuk számon*”. S bár a szerző munkájában annak is hangot ad, hogy ennek a műnek az elkészítésével a hegységben a zengőlegyek intenzív gyűjtését lezártnak tekinti, ismerve egyéniségét, több évtizedes szakmai munkásságát, bátran bízhatunk benne, hogy fogunk még találkozni a Mátra térségére vonatkozó, új adatokat közlő dolgozataival a jövőben is. E munkához kívánok Dr. Tóth Sándornak jó egészséget, a Mátra Múzeum gyűjteményének gyarapodásán fáradozó valamennyi zoológus nevében.

Gyöngyös, 2008. október 24.

Prof. Dr. Fűkőh Levente
múzeumi igazgató
egyetemi magántanár

A MÁTRAVIDÉK ZENGŐLÉGY FAUNÁJA (DIPTERA: SYRPHIDAE)

HOVERFLY FAUNA OF THE MÁTRA REGION (DIPTERA: SYRPHIDAE)

TÓTH SÁNDOR

A szerző címe (Author's address):

H – 8420 Zirc, Széchenyi u. 2.

E-mail: flycatcher@vnet.hu

Abstract: *Hoverfly fauna of the Mátra region (Diptera: Syrphidae)* – The research into the hoverfly fauna (Syrphidae) of Mátra Region does not have a long past. As opposed to for example the Mecsek Region, where János Thalhammer carried out systematic collection already as early as the second and third decade of the 20th century, we can talk about a relatively intensive collection only from the second half of the 1950s in Mátra.

Mátra is one of the parts of the Northern Middle-Mountains. Its central part is the High Mátra, where the highest peak of Hungary, the 1014-metre-high Kékes rises. The climate of this small region is relatively cool and humid. Again due to this several montane and submontane hoverfly species occur mainly in this area of the Mátra Mts.

The author has researched Diptera, mainly the Syrphidae Fauna of the Mátra Region since the middle of the 1970s. In addition to the individual collection, there were Malaise traps being operated by him on several sites of the area, too. Based on this several papers have been compiled (TÓTH 1994, 1995, 1997). The present work summarizes the important knowledge on the hoverfly fauna of the Mátra Region. Local history of the researches, the life strategies and the function of the hoverflies in the ecosystems are also overviewed. The qualitative and quantitative features of the hoverfly fauna of the studied area are also involved. On UTM grid maps, localities of several species are given and the phenological features of the individual species are depicted by diagrams. The habitat dependence, a few phenological and ecological features, numbers of individuals, dominance degree and frequency category are supplied in a separate table. Then, there is the chapter with itemized data relating to the fauna, the bibliography, the English summary as well as the index. The volume is made clearer by the original snapshots of the living hoverflies from the author.

390 hoverfly species have been registered in Hungary already. The most significant result of the research is the presence of 330 species that has been detected in the studied region. It totals 84,6 % of the Hungarian fauna, which goes for a favourable result. During the research several rare taxa, which are characteristic in the higher mountains of Central Europe, have been found. Out of them, the following have been recorded as new for the Hungarian hoverfly Fauna: *Brachyopa vittata* Zetterstedt, 1843, *Cheilosia pictipennis* Egger, 1860, *Cheilosia semifasciata* (Becker, 1894), *Helophilus affinis* Wahlberg, 1844, *Lejota ruficornis* (Zetterstedt, 1838), *Orthonevra tristis* (Loew, 1781), *Pipizella pennina* (Goeldlin de Tiefenau, 1974), *Platycheirus complicatus* (Becker, 1889), *Platycheirus nielseni* Vockeroth, 1990, *Sphegina montana* Becker, 1921, *Syrphus nitidifrons* Becker, 1921, *Trichopsomyia joratensis* Goeldlin de Tiefenau, 1997, *Xylota coeruleiventris* Zetterstedt, 1838.

Key words: Hungary, Mátra region, Diptera, Syrphidae, UTM map, taxonomy, phenology, habitat, distribution, faunistic list, new records.

BEVEZETÉS

Magyarország zengőlégy faunája viszonylag jól kutatott. Főleg egyes kisebb tájegységek zengőlegyeire vonatkozó részeredmények már a 19. század második felében megszülettek. Közülük jelentősebbek a Sopron környékére (FÁSZL 1878), valamint Zemplén megyére (KOWARZ 1883) vonatkozó kutatások. Több-kevesebb adat található még TÖRÖK (1870), MOCSÁRY (1877) és VELLAY (1899) dolgozatában, majd főleg a század végén megjelent „*A Magyar Birodalom Állatvilága*” c. munkában (THALHAMMER 1900). Csak hazai zengőlégy faunával foglalkozó önálló közleménynek a 19. században való megjelenéséről nem tudunk.

A 20. század első felében megjelent, több-kevesebb zengőlégy adatot is tartalmazó dolgozat BARTAL (1906), PILLICH (1911, 1914) és SZILÁDY (1941) munkásságának eredménye. Önálló hazai zengőlegyes cikk a múlt század első felében sem készült.

A 20. század második felének elején Mihályi Ferenc írta meg a „*Bátorliget élővilága*” c. könyv Diptera fejezetét (MIHÁLYI 1953). Ebben szerepelnek a Bátorligeti láp zengőlegyei. Mihályi ebben az időben már komolyabban foglalkozott zengőlegyekkel is. Tervei között szerepelt a Magyar Természettudományi Múzeum Állattára Syrphidae gyűjteményének feldolgozása, valamint a zengőlégy kötet megírása a Magyarország Állatvilága sorozat számára. Valószínűleg elsősorban a Diptera gyűjtemény nagy részének 1956-ban történő megsemmisülése, valamint az anyag mielőbbi pótlására fordított évek, illetve egyéb feladatok miatt nem folytatta a zengőlegyek kutatását.

A jelen kötet szerzőjének figyelme az 1970-es évek elején fordult a Syrphidae család felé. Intenzívebb zengőlégy kutatásokat eleinte a Bakonyban végzett, majd később kiterjesztette munkáját az ország más tájegységeire, többek között a Mátrára is.

Történeti áttekintés

A fentebb említett dolgozatok nem tartalmaznak zengőlégy adatot a Mátravidékről. Arról nem rendelkezünk adattal, hogy az 1956 októberében az Állattárban elpusztult kétszárnyú gyűjteményben mennyi a hegységből származó zengőlégy lehetett. A Mátra zengőlégy (Syrphidae) faunájának kutatása nem tekint vissza hosszú múltra. Ellentétben a Mecsekkel – ahol Thalhammer János már a 20. század második és harmadik évtizedében rendszeres gyűjtéseket végzett – a Mátrában (szórvány adatokat leszámítva), csak az 1950-es évek második felétől beszélhetünk viszonylag intenzív gyűjtőmunkáról.

Az első jelentősebb dipterológiai gyűjtés Kaszab Zoltán nevéhez fűződik. A Természettudományi Múzeum Állattárának akkori igazgatója, egyben a bogárgyűjtemény vezetője, 1957 júniusában, mátraházai üdülése alatt, a bogarak mellett kétszárnyúakat is gyűjtött az Állattár elpusztult légy-gyűjteményének pótlása érdekében. Ekkor, valamint egy későbbi júliusi gyűjtőútján összesen 48 zengőlégy fajt fogott Mátraháza és a Kékestető környékén.

Mihályi Ferenc, az Állattár Diptera gyűjteményének vezetője, hosszú szünetet követően, főleg az 1970-es és 1980-as években végzett gyűjtéseket elsősorban Mátrászentimre környékén. Tőle a Mátrából a legtöbb zengőlégy Ágasvár, Bagolyirtás, Galyatető, Mátrászentimre, Mátrászentlászló és Pizskéstető térségéből származik. Főleg erről a területről 90 zengőlégy fajjal gyarapította ismereteinket.

Kaszab Zoltánon és Mihályi Ferencen kívül sokan mások fogtak több-kevesebb zengőlegyet a Mátrában. Ezek a példányok általában az Állattárba vagy a Mátra Múzeum gyűjteményébe kerültek. Kétségtelen, hogy – a szerzőn kívül – elsősorban Mihályi Ferenc és Kaszab Zoltán járult hozzá gyűjtéseivel jelentősen a hegység zengőlégy faunájának megismeréséhez. Viszonylag sok adatot köszönhetünk még Tóth Ilonának (61 faj), valamint Jablonkay Józsefnek (36 faj).

A többi gyűjtő neve megtalálható a gyűjtők jegyzékében, rövidítve pedig az adatközlő fejezetben.

A gyöngyösi Mátra Múzeum az 1970-es évek elején szervezte meg „*A Mátra és a Cserhát természeti képe*” programot, mely célul tűzte ki a két terület rovarani feltárását is. A jelen kötet szerzője csatlakozott a programhoz és annak keretében több-kevesebb rendszerességgel végzett dipterológiai vizsgálatokat a Mátrában, a program megszűnését követően is. Kezdetől fogva kiemelten gyűjtötte a zengőlegyeket. Az utóbbi másfél-két évtizedben magánemberként, végezte mind a gyűjtő, mind a feldolgozó, továbbá gyűjtemény-rendező, illetve gyűjteményfelállító munkáját.

A kétszárnyú, ezen belül a zengőlégy fauna megismerését jelentős mértékben elősegítették a hegység területén (Gyöngyösoroszi, Mátraalmás, Mátraháza, Mátrakeresztes, Mátraszentlászló) működtetett Malaise-csapdák.

A kutatás keretében több zengőlegyekkel foglalkozó publikáció készült. Külön cikk ismerteti a Sár-hegy zengőlégy faunáját (TÓTH 1988a), valamint a Mátra Múzeum Syrphidae gyűjteményét (TÓTH 1988b). Ezt követően a hegységben jelentősebb mennyiségű zengőlegyet fogott három Malaise-csapda anyagából készült egy-egy dolgozat (TÓTH 1994, 1995, 1997).

A viszonylag rendszeres kutatásnak köszönhetően, a Mátravidéket napjainkra a zengőlegyek szempontjából az ország legjobb feltárt területeinek egyikeként tarthatjuk számon. Mivel a család intenzív gyűjtése a szerző részéről befejezettnek tekinthető, célszerű a hegységre vonatkozó idevágó ismereteinket összegezni. Ezért a jelen kötet faunisztikai fejezete egyúttal a Mátravidék zengőlegyeinek adatbázisaként is felfogható. A későbbiekben esetleg alapul szolgálhat a hegység faunájával foglalkozni kívánó kutatók számára is.

A terület természeti földrajza

A Mátravidék az Északi-középhegység egyik tagja. Földrajzi elhatárolása és főleg kistájakra való felosztása a különböző szakkönyvekben viszonylag jelentősen eltér. A jelen kötetben a „*Magyarország kistájainak katasztere*” című munkában (MAROSI & SOMOGYI 1990) szereplő felosztást tekintjük alapnak. Ettől csak néhány ponton térünk el. Részben azért, mert kisebb-nagyobb mértékben a hegység szűkebb értelemben vett határain kívül is történtek gyűjtések és ezek adatait is célszerű publikálni. Az olyan mobilis rovarok elterjedésénél, mint amilyenek a zengőlegyek is, egyébként sem célszerű minden esetben tájegységek szerint éles határt megvonni. Ebből a megfontolásból a zengőlégy gyűjtések során a szerző sem ragaszkodott szigorúan a szűkebb értelemben vett hegységhez. Kétségtelen azonban, hogy a lelőhelyek túlságosan nem távolodnak el a Mátravidék határaitól.

A fent említett munka szerzői a Mátravidéket az alábbi kistájakra osztották fel:

1. Magas-Mátra, 2. Nyugati-Mátra, 3. Déli-Mátra, 4. Keleti-Mátralja, 5. Nyugati-

Mátraalja, 6. Mátralába, 7. Parád-Recski-medence.

Magas-Mátra: A kistájon emelkedik a hegység egyben az ország legmagasabb csúcsa, az 1014 m-es Kékes. Ezt követi a Galya-tető (964 m), a Pizskés-tető (944 m), a Tót-hegyes (814 m) és az Ágasvár (789 m). Területe 240 km². Főleg Ny–K-i irányú gerincek által erősen tagolt. Északon meredek lejtők határolják, dél felé lejtőkkel szabdalt. Éghajlata hűvös és nedves, amely kedvez a montán és szubmontán bükkösök, valamint hegyi gyertyános tölgyesek kialakulásának. A csapadék mennyisége meghaladja a 700 mm-t. Forrásokban és kisvízfolyásokban gazdag. Valószínűleg ennek is köszönhető, hogy a Mátrában elsősorban ezen a területen fordul elő a zengőlegyek közül is több, részben faunára is újnak bizonyult montán vagy szubmontán elem.

Nyugati-Mátra: Területe 170 km², tengerszint feletti magassága 158 m és 805 m között váltakozik, a legmagasabbra a Muzsla csúcsa (805 m) emelkedik. Gerinces típusú vulkáni eredetű középhegység. Ny-ra meredeken, K-re és D-re enyhébben lejtő hegyvonulatokból és medencékből áll. Éghajlata északon mérsékelt hűvös és mérsékelt nedves, délen mérsékelt meleg és mérsékelt száraz. Növényzetére a szubmontán és tölgyeles bükkösök, valamint a cseres tölgyesek jellemzők.

Déli-Mátra: Területe 130 km², tengerszint feletti magassága 140 m és 600 m között változik. Enyhén délre lejtő gerincek szabdalják. Szubkontinentális éghajlat jellemzi. Magasabb részein mérsékelt hűvös és mérsékelt nedves, az alacsonyabb részeken mérsékelt meleg és mérsékelt száraz. Növényzetére a cseres tölgyesek, kisebb foltokban gyertyános tölgyesek, valamint melegkedvelő tölgyesek jellemzőek. A terület főleg déli részein már jelentős szőlőtermesztés is folyik. Ennek megfelelően, zengőlégy faunájának összetételében többnyire a melegkedvelő fajok dominálnak.

Keleti-Mátraalja: Közepes magasságú hegységelőtéri dombság. Területe 200 km², tengerszint feletti magassága 109 m és 300 m között változik. Éghajlata az északi részen mérsékelt meleg és mérsékelt száraz, a déli sík területeken mérsékelt meleg és száraz. Növényzetére foltokban a cseres tölgyesek és a melegkedvelő tölgyesek jellemzők. Zengőlégy faunája még nincs alaposabban feltérképezve, de az eddigi ismeretek alapján is kiderül, hogy keverednek benne a középhegységekre és síkságokra jellemző elemek.

Nyugati-Mátraalja: Az előzőhöz hasonlóan, részben közepes magasságú hegységelőtéri dombság. Területe 140 km², tengerszint feletti magassága 119 m és 360 m között váltakozik. Éghajlata mérsékelt meleg és száraz. Általánosságban vízhiányos terület. Növényzetére alárendelt cseres tölgyes erdőmaradványok és foltokban sztyeppmaradványok jellemzőek. Mezőgazdasági hasznosításában első helyen a szántóföld áll. Zengőlégy faunája a Keleti-Mátraaljáéra hasonlít, de szegényesebb, igaz kevésbé is kutatott.

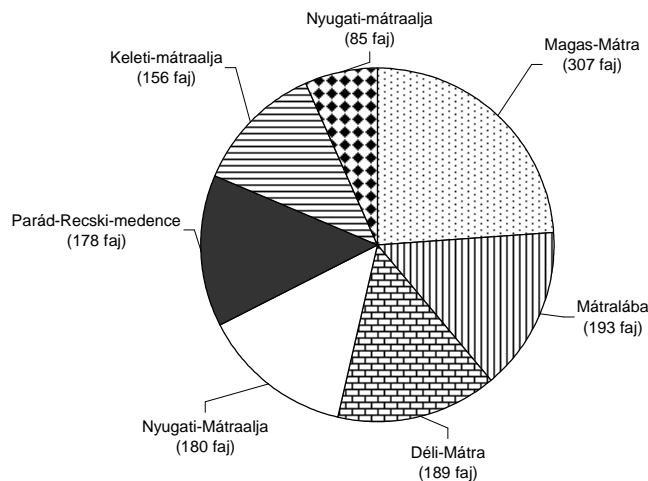
Mátralába: A Magas-Mátra északi lejtőjéhez csatlakozó, erősen tagolt, középhegységi jellegű dombság. Tengerszint feletti magassága 182 m és 500 m között váltakozik. Területe 160 km², éghajlata délen hűvös és mérsékelt nedves, északon mérsékelt hűvös és mérsékelt száraz. Növényzetére főleg a cseres tölgyesek jellemzőek. Zengőlégy faunáját elsősorban az alacsonyabb középhegységeken elterjedt fajok alkotják.

Parád-Recski-medence: Közepesen tagolt medencedombság, területe 60 km², tengerszint feletti magassága 160 m és 362 m között váltakozik. Két kismedencére (Parádi- és Recski-medence) tagolható. Éghajlata mérsékelt hűvös és mérsékelt nedves. Jelenkori növényzetére elsősorban a cseres tölgyesek jellemzőek. Zengőlégy faunája nagyrészt hasonló a Mátralábáéra.

Kistájankénti települések: A „Magyarország kistájainak katasztere” című kötet (MAROSI & SOMOGYI 1990) felsorolja az egyes kistájokhoz tartozó településeket. A zengőlégy fauna felosztása szempontjából is ez képezi az alapot. Itt azonban, a lehetséges mértékig figyelembe kellett venni a települések közigazgatási területét is. Ez a nem önálló települések (pl. Mátrafüred, Mátraháza) esetében nehézséget okoz. További problémát jelent az is, hogy a földrajzi kistájfelosztás szinte teljes egészében településekre épül. Ezért pl. a Nyugati-Mátránál nem szerepel több olyan település, melynek közigazgatási határa egyértelműen mélyen benyúlik a hegység területére. Amennyiben a Mátra nyugati határának a Zagyvát tekintjük, példaként említhető Jobbágyi a hozzá tartozó Nagy-Hársással, Szurdokpüspöki és Pásztó a Muzslával, Tar Fenyvespusztával vagy a Csevice völgygel stb. További példákat sorolhatnánk a többi kistáj esetében is. Ezért a zengőlégy fauna szempontjából készült kistájfelosztásnál, a közigazgatási határok lehetséges mértékű figyelembevételére is szükség volt. A problémát részben kiküszöböli a gyűjtőhelyek UTM kódjának, valamint a földrajzi koordinátájának meghatározása.

Az alábbiakban felsoroljuk az egyes kistájokhoz tartozó településeket. Zárójelben megadjuk a kistájnak az adatközlő fejezetben alkalmazott rövidítését.

Magas-Mátra (MM): Mátraháza (Gyöngyös), Mátrakeresztes (Pásztó), Mátraszentimre, Mátraszentistván (Mátraszentimre), Mátraszentlászló (Mátraszentimre), Parádóhuta. *Nyugati-Mátra* (NyM): Gyöngyöspata, Rózsaszentmárton, Szücsi. *Déli-Mátra* (DM): Gyöngyösoroszi, Gyöngyössolymos, Kiszána, Markaz, Mátrafüred (Gyöngyös), Pálosvörösmart (Abasár), Tarnaszentmária. *Keleti-Mátraalja* (KMa): Abasár, Detk, Domszló, Gyöngyöshalmaj, Halmajugra, Karácsond, Ludas, Vécs, Visonta. *Nyugati-Mátraalja* (NyMa): Atkár, Ecséd, Gyöngyös, Gyöngyöshalász, Nagyréde. *Mátralába* (ML): Dorogháza, Ivád, Kisfüzes, Maconka (Bátönyterenye), Mátraballa, Mátramindszent, Nagybátöny (Bátönyterenye), Parádsasvár. *Parád-Recski-medence* (PRm): Bodony, Mátraderecske, Parád, Parádfürdő, Recsk.

1. ábra: A Mátravidék zengőlégy faunájának kistájak szerinti összehasonlítása, a kimutatott fajok száma alapján

A lelőhelyek kistájak szerinti csoportosítása: *Magas-Mátra*: Ágasvár, Bagolyirtás, Békás-tói-erdészház, Csór-hegy, Csór-rét, Csór-réti-tározó, Fallóskút, Fekete-tó, Galyate-tó, Kékestető, Kőris-mocsár, Mátraháza, Mátrakeresztes, Mátraszentimre, Mátraszentistván, Mátraszentlászló, Messzilátó-hegy, Nagy-Hidas-vögy, Nagy-völgy, Nyírjes-bérc, Parádóhuta, Pizskéstető, Pisztrángos-tó, Rudolftanya, Tót-hegyes, Vándor-rét, Világos-hegy, Vörös-kő. *Nyugati-Mátra*: Apc, Barát-rét, Csonkás-völgy, Csörgő-patak völgye, Curgói-tanyák, Fenyvespuszta, Gyöngyöspata, Gyöngyöspatai-tározó, Hasznosi-tározó, Hidegkút-hegy, Horgas-völgy, Jobbágyi, Kövecses-völgy, Lőrinci, Macska-völgy, Mátraszőlős, Mátraverebély, Mocsáros-völgy, Mulató-hegy, Muzsla (Gyöngyöspata), Muzsla (Pásztó), Nagy-Hársas, Nagy-parlag, Nyikom, Pásztó, Rózsaszentmárton, Somlyó, Szentkút, Szurdokpüspöki, Szurdok-völgy, Szücsi, Szücsi-bányásztó, Tar, Tóvajló-völgy, Zagyva-part. *Déli-Mátra*: Bene-völgy, Fajzatpuszta, Gyöngyösoroszi, Gyöngyösoroszi-tározó, Gyöngyössolymos, Kisanána, Kopasz-hegy, Markaz, Mátrafüred, Oroszi-tó, Ördögvályú-völgy, Pálosvörösmart, Sár-hegy, Sástó, Sástó, Solymosi-tó, Sósi-rét, Tarnaszentmária, Templom-réti-erdészlak, Vár-völgy. *Keleti-Mátraalja*: Abasár, Detk, Domoszló, Domoszlói-tározó, Gyöngyöshalmaj, Halmajugra, Hosszú-berek, Jász-dűlő, Karácsond, Ludas, Sáfrányos, Peresi-erdő, Nyiget, Nyiget-völgy, Szilosi-völgy, Tarjánka-völgy, Tarnóca-völgy, Vécs, Vécsi-erdő, Visonta. *Nyugati-Mátraalja*: Adács, Atkár, Ecséd, Encsi-lábi-dűlő, Görbe-dűlő, Gyöngyös, Gyöngyöshalász, Nagypuszta, Nagyréde, Öreg-hegy, Páskom, Szarka-fertő, Szurkos. *Mátralába*: Balla-völgy, Bodony, Dorogháza, Emberesdi-völgy, Felsőlengyend, Fényespuszta, Fertés, Ivád, Iványpuszta, Kisfüzes, Kisterenye, Kóbánya, Lengyendipatak, Maconka, Maconkai-tározó, Mátraalmás, Mátraballa, Mátramindszent, Mátranovák, Nádújfalu, Nagybatony, Nemti, Nyírmedpuszta, Parádsasvár, Szakáll-hegy, Szorospatak, Szuha, Tímár-hegy, Üveggyári-tározó. *Parád-Recski-medence*: Bodony, Búzás-völgy, Búzás-völgyi-tó, Disznó-kő, Ilona-völgy, Kőkútpuszta, Köszörű-völgy, Köszörű-völgyi-tározó, Mátraderecske, Miklós-völgy, Nyírjes-tó, Parád, Parádfürdő, Recsk, Sándor-rét, Sirok, Somostói-völgy, Várbükk.

A zengőlegyek rövid jellemzése

A zengőlegyek (*Syrphidae*) a kétszárnyú rovarok (*Diptera*) nagyobb családját alkotják. A Földről leírt fajaik száma meghaladja az ötezret. A palearktikus régióból mintegy 1600, Európából hozzávetőleg 800, Magyarországon jelenleg 390 fajukat ismerjük. A hazánk más tájegységeihez képest viszonylag jól kutatott Mátrából eddig 330 faj előfordulását sikerült bizonyítani.

A zengőlegyek (régőbbi nevükön lebegőlegyek) gyakran lebegnek kitartóan egyhelyben a levegőben, közben szárnyukkal jellegzetes hangot képeznek („zengenek”). A legtöbb zengőlégy közepes termetű, 10 mm körüli, de előfordulnak közöttük kicsi (4–5 mm, pl. *Neoascia*, *Paragus*), sőt nagy légynek számító, 20 mm-t meghaladó fajok (*Milesia*, *Volucella*) is. Többnyire fekete alapszínüket gyakran díszítik főleg sárga és vörös foltok. Számos zengőlégy megtévesztésig emlékeztet darazsakra, méhekre vagy poszméhekre. A bundás pihelég (*Volucella bombylans*) nagyon hasonlít a földi poszméhre (*Bombus terrestris*) és a kövi poszméhre (*Bombus lapidarius*).

A nőstények rendszerint sok, gyakran több száz tojást (petét) raknak. Lárvaik, sok

más kétszárnyú lárvájához hasonlóan, féregszerű lábatlan nyú. Fejlődésük során általában kétszer-háromszor vedlenek. Bábjuk is változatos, gyakran hordóra emlékeztető tonnabáb.

A zengőlegyeket életciklusuk, telelésük módja és nemzedékszámuk alapján több csoportba osztották. Néhány faj nőténye (pl. *Episyrphus balteatus*, *Eristalis tenax*) imágó alakban tel el és évente több generációja fejlődik. A taxonok többsége lárva vagy báb alakban vészeli át a hideg évszakot és csak egy vagy két nemzedéke fejlődik.

A zengőlegyek biotóphoz való kötődése többnyire nem olyan kifejezett, mint sok más, kevésbé mozgékony csoporté. Ennek ellenére számos faj esetében megfigyelhető kisebb-nagyobb mértékű ragaszkodás meghatározott típusú élőhelyhez. Ebben a mikroklíma, a növényzet és a talaj mellett egyéb tényezők is szerepet játszhatnak. A legtöbb faj a tágabb értelemben vett erdőhöz (cserjékben gazdag erdőszegély, erdei tisztás, erdei út, erdei nyiladék stb.) kötődik. Ugyanakkor viszonylag kevés a kimondottan árnyékkedvelő, zárt erdőben élő fajok száma. Amennyire lehetséges, az eddigi külföldi és saját tapasztalatok alapján megadjuk a biotópválasztásra vonatkozó adatokat is.

A kifejezett zengőlegyek többsége virággal és nektárral táplálkozik, de fogyasztanak mézharasztot, növényi nedveket, sőt egyes fajok sérült fák kicsurgó nedvével élnek. A virággal és/vagy nektárral táplálkozó, virágról-virágra röpködő zengőlegyek, a méhekhez és más viráglátogató rovarokhoz hasonlóan, kisebb-nagyobb szerepet játszanak a megporzásban. Ebből a szempontból többnyire hasznos szervezeteknek tekinthetjük őket. A zengőlegyekkel foglalkozó entomológusok közül sokan vizsgálják, hogy az egyes fajok milyen növények virágját keresik fel rendszeresen vagy alkalmilag. Ha nem is rendszeresen, de a Mátrában is folytak ilyen megfigyelések. Ezek eredményei szerepelnek a faunisztikai adatközlő fejezetben.

A zengőlegyek megporzó tevékenységét azonban nem szabad túlbecsülni. Bár erre vonatkozóan pontos adatokkal még nem rendelkezünk, jelentőségük, pl. a termesztett növények (elsősorban a gyümölcsfák) tekintetében, valószínűleg közel sincs olyan nagy, mint a méheké.

Az imágókkal szemben, a lárvákat táplálkozásuk szempontjából három főcsoportra oszthatjuk: 1. növényevők (fitofágok), 2. korhadékevők (szaprofágok), 3. ragadozók (zoofágok). E csoportokon belül előfordulnak különböző átmeneti formák, sőt viszonylag nem kevés a ma még tisztázatlan vagy hiányosan ismert életmódú zengőlégy sem.

A növények megporzásához képest lényegesen nagyobb a lárváik jelentősége. A természetben betöltött szerepük terén elsősorban a ragadozó (karnivor) fajok emelhetők ki. Számuk viszonylag magas, a szakemberek becslése szerint a zengőlegyek kerekén mintegy 40%-a tartozik ide. A Mátravidéken gyűjtött karnivor fajok aránya is lényegében ennek megfelelően alakult, 40,96% (4. ábra). A karnivor fajokon belül a levéltetvekkel táplálkozó (afidofág) zengőlegyeknek különösen nagy a jelentősége. Külföldön már több fajukat sikeresen alkalmazzák a levéltetvek elleni biológiai védekezésben.

A zengőlegyek lárváinak életmódjára, a növényi kártevők elleni küzdelemben, elsősorban a biológiai védekezésben való felhasználásuk lehetőségeire vonatkozó szakirodalom rendkívül szerteágazó. Egy alapvetően faunisztikai dolgozatban ennek a témának a részletes kifejtése nem indokolt. A táplálkozására való utalás néhány esetben megtalálható az egyes fajok életmódjának jellemzésében.

A szaprofág fajok lárvái a korhadékok lebontásában és a vizek tisztításában egyaránt fontos szerepet töltenek be. Inkább csak kivételképpen, de beszélhetünk a zengőlegyek

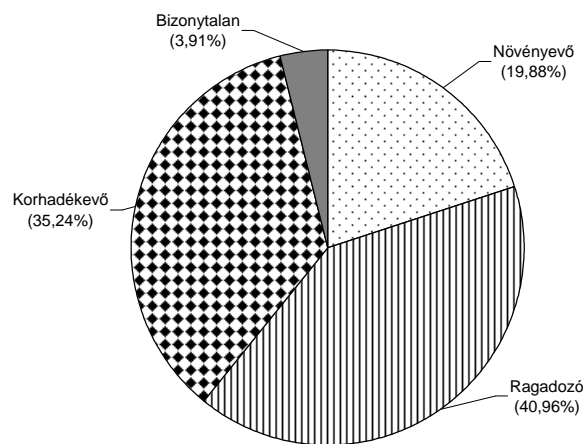

2. ábra: Az ékfoltos zengőlégy (*Episyrphus balteatus*) egyike leggyakoribb hazai zengőlegyeinknek, a virágok megporzásában is jelentős a szerepe

3. ábra: Az ékfoltos zengőlégy (*Episyrphus balteatus*) idős lárvája levéltetű telepen

lárvaiknak kártételéről is, nevezetesen a növényevő (fitofág) fajok esetében. Az ide tartozó szervezetek között a legmagasabb fajszámmal a *Cheilosia* fajok (kerekén 50 hazai taxon) vannak képviselve. Lárvaik azonban elsősorban vadon élő gyomnövényekben és kalapos gombákban fejlődnek. Az ugyancsak növényi szövetekkel táplálkozó *Eumerus* és a *Merodon* fajok lárvaik közül kerülnek ki az ismert hagymakártevők (pl. *Eumerus strigatus*, *Merodon equestris*), melyek lárvaik a termesztett hagyma mellett különböző kerti virágokat (nőszirm, liliom, nárcisz) is károsítanak.

4. ábra: A Mátravidék zengőlégy faunájának, a lárvaik táplálkozási módja szerinti összetétele

ANYAG ÉS MÓDSZER

A zengőlegyek személyes gyűjtéséhez az egyéb kétszárnyúak megfogására alkalmas, kissé módosított, tüll-anyagból készült lepkehálókat használtuk. Ennek zsákja a csúcsban olyan mértékben elkeskenyedik, hogy egy széles (5–6 cm átmérőjű nyílású) gyűjtőüvegbe a legyeket biztonságosan bele lehessen terelni. Ritkábban alkalmaztunk kaszálólálót, más néven fűhálót is.

A faunakutatás eredményességét nagyban növelték az időjárás viszontagságainak ellenálló, műanyag szúnyoghálóból készült Malaise-csapdák. Ezek a hegység egy-egy pontján, főleg lakóházak kerítésén belül, tavasztól-őszig folyamatosan gyűjtötték az állatokat.

Az első Malaise-csapdát 1986 tavaszán állítottuk fel Mátrakeresztes erdővel határos szélén, a Békás-tó melletti erdészház udvarán, ahol (a késő őszi és kora tavaszi időszakot leszámítva) 1987 őszeig működött. A csapda kezelését Horváth György erdész és felesége látta el. Pontos és lelkiismeretes munkájukkal nagyban hozzájárultak a Mátra zengőlégy faunájának megismeréséhez. A kedvezőnek mondható helyen álló csapda két év alatt kerekén 2700 zengőlegyet fogott. A gyűjtött anyagban a feldolgozás során 131 fajt sikerült találni (TÓTH 1995), de a későbbi revíziók során további fajok is előkerültek.

Ugyancsak 1986-ban kezdte meg a működését egy csapda a hegység északi lejtőjén, Mátraalmáson, a Szuha-patak melletti gyümölcsösben. Kezelését az ott lakó Honvéd János látta el, kisebb-nagyobb megszakításokkal 1988-ig. Lelkiismeretes munkájáért e helyen is köszönettel tartozom. A csapda, kedvezőnek nem igazán nevezhető helyen állt, a három év alatt kereken 1400 zengőlégy példányt fogott. A kimutatott 98 faj is viszonylag alacsonynak bizonyult, az eredmény faunisztikai szempontból mégis jelentős (TÓTH 1997).

Sorrendben a harmadik Malaise-csapda a Gyöngyösoroszi-tározó felső végénél, az egykori Templom-réti-erdészlak és a tározó közötti bekerített gyümölcsösben működött 1989. április végétől október végéig. Kezelését az abban az időben ott lakó Barabás Zoltán és felesége látta el nagy buzgalommal. Fáradozásukért e helyen is hálával gondolok rájuk. A csapda 103 fajhoz tartozó, mintegy 1200 zengőleget fogott (TÓTH 1994). Az anyag különösebb ritkaságot nem tartalmazott, a hegység faunisztikai feltárását azonban jelentős mértékben elősegítette.

Egy további Malaise-csapda időszakosan működött 1987-ben Mátraszentlászlón, melyet Szőke István kezelt. Az elhelyezése és működtetése sem volt szerencsés, csupán mintegy 30 zengőlégy fajt fogott.

Ugyancsak rövidebb időszakokban működött egy Malaise-csapda Mátrafüreden, 1995-ben, mely 52 zengőlégy fajt gyűjtött. A csapdát kezelő Csóka György önzetlen munkájáért ugyancsak köszönetet érdemel.

Viszonylag kevés zengőlégy példány került be a Mátra Múzeumba egy korábbi gyöngyösi fénycsapda anyagából. Ezek az állatokon többnyire nem szerepel a gyűjtő neve, aki nagy valószínűséggel Jablonkay József lehetett.

A hegységből származó zengőlégy anyag bizonyító példányait nagyrészt három gyűjtemény őrzi: Magyar Természettudományi Múzeum Állattára (Budapest), Mátra Múzeum (Gyöngyös), valamint a szerző magángyűjteménye (Zirc).

A zengőlegek meghatározásában SACK (1928–1932), STACKELBERG (1970), STUBBS – FALK (1983) és TORP (1994) kézikönyvei szolgáltak alapul. Ezekon kívül számos kisebb-nagyobb génuszrevíziót tartalmazó tanulmány (BARKALOV & STÅHLS 1997, BARKEMEYER & CLAUSSEN 1986, CLAUSSEN 1998, DOCZKAL & SCHMID 1994, GOELDLIN de TIEFENAU 1976, THOMPSON & TORP 1986) segített a fajok azonosításában.

Nevezéktan tekintetében részben az előzőekben említett munkák, a „*Catalogue of Palaearctic Diptera*” sorozat zengőlegekkel foglalkozó kötete (PECK 1988), továbbá a svájci (MAIBACH et al. 1998), a német (SSYMANK et al. 1999), valamint a magyar faunalista (TÓTH in PAPP 2001) volt az irányadó.

EREDMÉNYEK

Állatföldrajzi értékelés

A hazai Syrphidae-fauna állatföldrajzi szempontból való értékelése még a következő évek feladata. A Mátravidék (*Matricum*) állatföldrajzilag a palearktikus régió részeként, az euró-turáni faunavidék közép-dunai faunakerületébe, a Börzsönnyel és a Bükkaléval együtt az Ősmátra (*Eumatricum*) faunajárásba tartozik. Mint arra az előzőkben már utalás történt, a környező területektől való elhatárolása és kistájakra való felosztása a különböző forrásmunkákban nem egységes.

A Mátravidék zengőlégy faunájának összetételét és fajgazdagságát, elsősorban a hegység földrajzi helyzete, tengerszint feletti magassága, éghajlata, vízrajza, valamint részben növénytakarója határozza meg. Az eddigi gyűjtések alapján bebizonyosodott, hogy a hegységben viszonylag sok montán vagy szubmontán jellegű zengőlégy él, ami – legalább is a Magas-Mátra területén – egyértelműen a hűvösebb éghajlat markáns érvényesülésének köszönhető.

A munka során előkerült több, elsősorban Közép-Európa magasabb hegyvidékeire jellemző, részben ritka taxon: *Cheilosia pictipennis* Egger, 1860, *Cheilosia semifasciata* (Becker, 1894), *Helophilus affinis* Wahlberg, 1844, *Orthonvra tristis* (Loew, 1781), *Pipizella pennina* (Goeldlin de Tiefenau, 1974), *Platycheirus complicatus* (Becker, 1889), *Platycheirus nielseni* Vockeroth, 1990, *Sphagina montana* Becker, 1921, *Syrphus nitidifrons* Becker, 1921, *Trichopsomyia joratensis* Goeldlin de Tiefenau, 1997, *Xylota coeruleiventris* Zetterstedt, 1838. Ezek a fajok jelentős mértékben növelik a hegység faunájának értékét.

A zengőlégy fauna összetétele

A Mátravidék zengőlégy faunájának összetétele vizsgálható minőségi és mennyiségi szempontból. Ennek alapján lehetőség nyílik a helyi sajátosságok meghatározása mellett, más területek (Bakonyvidék, Mecsekvidék) faunájával való összevetésre is. A többé-kevésbé objektív összehasonlítás feltétele, hogy a vizsgálat tárgyát képező területek legalább közepesen jól kutattak legyenek. E kritériumnak a zengőlegyek szempontjából a Mátravidék viszonylag jól megfelel.

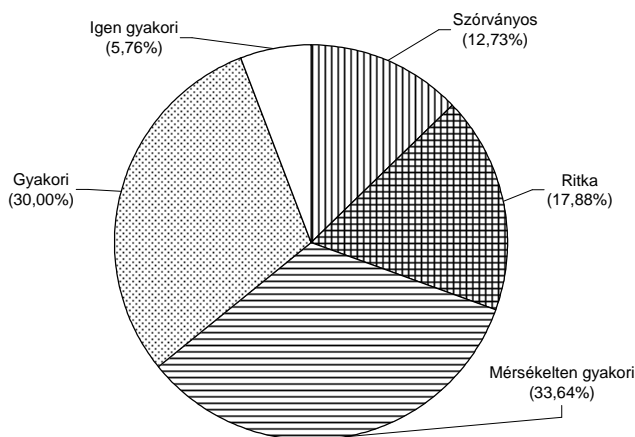
A zengőlégy fauna minőségi összetétele

A zengőlégy fauna minőségi összetételének meghatározásában is az előfordulási adatok UTM hálótérképek alapján meghatározott relatív gyakorisági kategóriák szerinti értékelésére épülő módszer (DÉVAI & MISKOLCZI 1987) szolgál alapul. E módszer segítségével történt a Mátravidék zengőlégy faunájának minőségi értékelése is.

Relatív gyakorisági érték	UTM négyzet	Előfordulási gyakoriság	Fajszám			
			Országos	%	Mátra	%
<0,0150	1 – 7	I. Szórványos előfordulású	85	21,79	42	12,73
0,0151 – 0,0450	8 – 21	II. Ritka előfordulású	72	18,46	59	17,88
0,0451 – 0,1350	22 – 63	III. Mérsékelten gyakori előfordulású	115	29,49	111	33,64
0,1351 – 0,4050	64 – 189	IV. Gyakori előfordulású	99	25,39	99	30,00
>0,4051	190>	V. Igen gyakori előfordulású	19	4,87	19	5,76
Σ			390	100	330	100

1. táblázat: A Magyarországról és a Mátravidékről kimutatott zengőlegyek gyakorisági csoportokba való besorolása

Az UTM hálótérkép az előfordulási adatok értékelése alapján, lehetővé teszi az egyes fajok gyakoriságának viszonylag objektív módon történő meghatározását. A módszer lényege első lépésben annak megállapítása, hogy a fajt hány 10x10 km-es UTM hálómezőben fogták az összes tényleges gyűjtőhelyet tartalmazó (vagyis nem a lehetséges 1052, hanem a legalább egy gyűjtőhelyet reprezentáló, a zengőlegyek esetében jelenleg 545) négyzet közül. A kiértékelés megkönnyítése érdekében, a zengőlegyek előfordulási sajátosságait is a lehetőség szerint figyelembevévő **1. táblázat** tájékoztat az egyes gyakorisági csoportokba tartozó taxonok számáról és százalékos arányáról.

5. ábra: A Mátravidék zengőlégy faunájának minőségi összetétele

A táblázat az összehasonlíthatóság érdekében egyúttal tartalmazza az országos adatokat is. Ebből kiderül, hogy a leglényegesebb (negatív) eltérés a szórványos előfordulású fajok esetében figyelhető meg. Ugyanis az ismert hazai fauna azon tagjai, melyeket eddig a Mátravidéken nem sikerült kimutatni, nagyrészt ebbe a gyakorisági kategóriába tartoz-

nak. Lényegesen kisebb az eltérés a ritka előfordulású fajok vonatkozásába. A mérsékelt gyakori előfordulású fajok közül csupán 3 nem került elő a hegységben. Ezért itt a negatív eltérés minimális. A továbbiakban megfordul a trend, mivel a gyakori és igen gyakori minősítésű hazai fajok mindegyike előfordul a Mátravidéken is.

A zengőlégy fauna mennyiségi összetétele

A zengőlégyfaunisztikai kutatások a Mátravidéken az elmúlt fél évszázad főleg utolsó három évtizedében viszonylag intenzíven folytak, és változó mértékben, de gyakorlatilag a hegység egészére kiterjedtek. Ezért a fauna mennyiségi összetételéről aránylag jó képet kaptunk.

Az egyes fajokból gyűjtött példányok száma rendkívül széles skálán mozog. Az eddig csupán egyetlen példányban előkerült fajok száma 16. Ez természetesen nem jelenti feltétlenül azt, hogy ezek ennyire kis populációval képviseltek a területen. Feltételezhető, hogy ritkaságok előkerülésére a továbbiakban is számítani lehet.

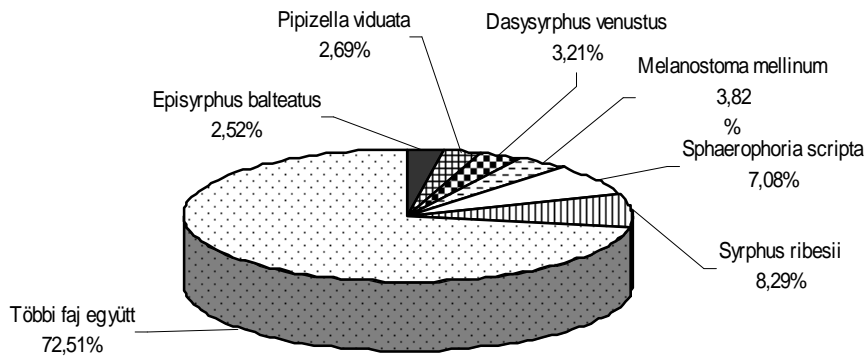
Feltehetően a magas fajszám is közrejátszik abban, hogy a faunában kiemelkedően magas értékek nem jellemzőek. A legnagyobb példányszámban előkerült faj, a *Syrphus ribesii* 8,29%-os dominanciát mutat. Az ezt követő *Sphaerophoria scripta* 7,02%-ban van képviselve az anyagban. Mindössze 6 faj részese haladja meg a 2%-ot, valamint további 15 fajé az 1%-os értéket. Az említett 21 faj közel 50%-át teszi ki az összes gyűjtött zengőlégynek (lásd az alábbi összeállítást).

Cheilosia albitarsis	160	1,04	Platycheirus albimanus	199	1,29
Cheilosia variabilis	191	1,24	Platycheirus angustatus	163	1,06
Dasysyrphus venustus	495	3,21	Platycheirus clypeatus	199	1,29
Episyrphus balteatus	389	2,52	Sphaerophoria scripta	1090	7,02
Eristalis arbustorum	219	1,42	Sphaerophoria taeniata	186	1,20
Eristalis tenax	279	1,81	Syrpitta pipiens	175	1,14
Eupeodes corollae	301	1,95	Syrphus ribesii	1277	8,29
Helophilus pendulus	164	1,07	Syrphus torvus	268	1,74
Melanogaster nuda	185	1,20	Syrphus vitripennis	264	1,71
Melanostoma mellinum	589	3,82	Összesen:	7395	47,92
Parasyrphus punctulatus	187	1,21			

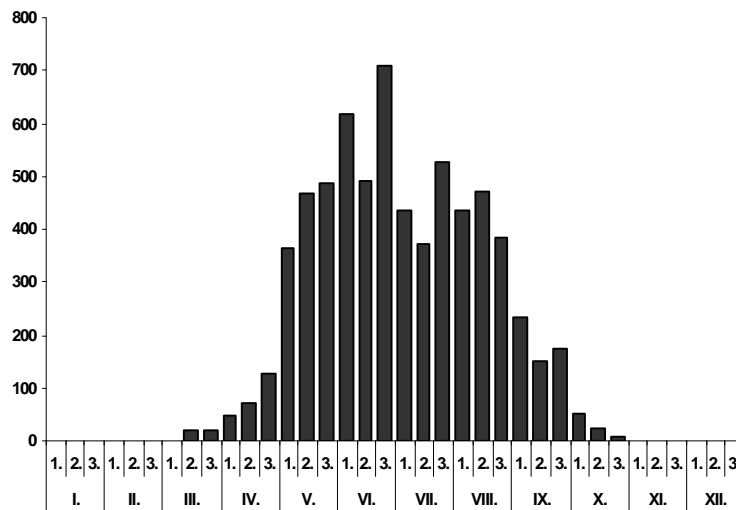
Érdemes külön kördiagramon megvizsgálni a fenti fajok egymáshoz viszonyított mennyiségi összetételét, a 2%-os dominanciát meghaladó fajok kiemelésével (6. ábra).

A zengőlégy fauna fenológiai sajátosságai

A zengőlégy imágók kora tavasztól késő őszi (áttelelő nőtény egyedek enyhe időjárású téli napokon is) megtalálhatók a természetben. A gyűjtések azonban természetesen a Mátravidéken is csak tavasztól őszi folytak. A legkorábbi gyűjtés március második, az utolsó október harmadik dekádjából származik. A rendelkezésre álló anyag segítségével összeállított diagram (7. ábra) jól érzékelteti, hogy alakult összességében a Syrphidae fauna a gyűjtési adatok alapján. Ezt a trendet, a faunát alkotó taxonok jelentős része is követi, de a fajok egy részének fenológiai sajátossága ettől többé-kevésbé eltér.

6. ábra: A 2%-os tömegrészesedést meghaladó fajok egymáshoz viszonyított mennyiségi összetétele

7. ábra: A Mátravidék zengőlégy faunájának fenológiai sajátosságai, a gyűjtési adatok szerinti összeállításban

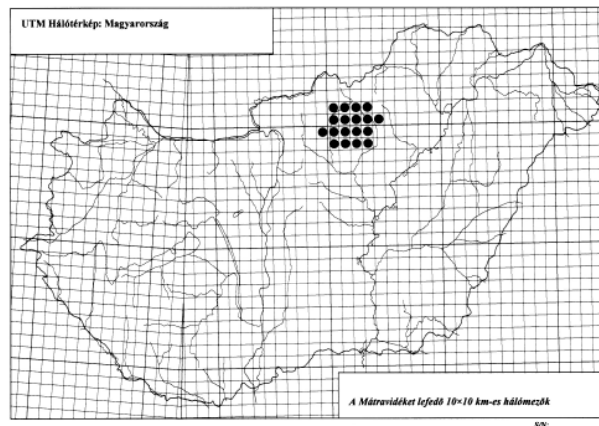
Az egyes fajok fenológiai sajátosságai (főleg országos tapasztalatok alapján) mind az összesítő **2. táblázat**ban, mind a faunisztikai adatközlő fejezetben szerepelnek.

A zengőlégy fauna UTM hálótérképezése

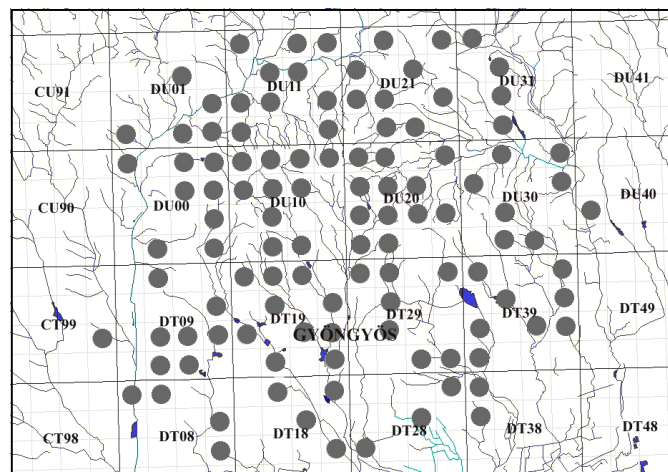
Az elmúlt évek során elkészültek a hazai zengőlegyek – a jelenleg rendelkezésre álló – gyűjtési adatait tartalmazó fajenkénti térképek. A térképek összeállításához a Dévai György nevéhez fűződő BioTér 2.0 biotikai hálótérképező számítógépes program (DÉVAI

et al. 2000), valamint a hazai települések betű- és számkódjait tartalmazó tanulmány (MISKOLCZI et al. 1997) szolgált alapul. Az alábbi mintatérképen a Mátravidék zengőlégy gyűjtőhelyei a 10×10 km-es beosztású hálómézők szerinti elhelyezkedése látható (**8. ábra**).

Főleg az ilyen viszonylag kis tájegység, mint a Mátra, a 10×10 km-es beosztású térkép kevésbé alkalmas a fauna hálótérkép alapján történő részletesebb elemzésére. Erre elsősorban a 2,5×2,5 km-es alháló alkalmazása vált be. Ez képezte az alapját a Mátra faunáján végzett hálótérképező munkánknak is. A rendelkezésre álló hálótérképen mutatjuk be az összes zengőlégy gyűjtőhelyet (**9. ábra**). Néhány faj UTM hálótérképe pedig a faunisztikai adatközlő fejezet megfelelő helyén látható.

8. ábra: A Mátravidéket lefedő 10×10 km-es hálómézők Magyarország UTM hálótérképén

9. ábra: Az összes zengőlégy gyűjtőhely jelölése a Mátravidék UTM hálótérképén, a 2,5×2,5 km-es hálómézők szerinti bontásban

Összefoglaló táblázat

A hegység zengőlégy faunájának kutatása során nyert különböző típusú adatok egy része szerepel a fajok, valamint a lelőhelyadatok felsorolását tartalmazó fejezetben. A hazai, illetve a Mátravidéken belüli elterjedés mellett a Palearktikumon belüli nagytájak szerinti előfordulást jelöljük, megadva azt, hogy a faj a palearktikus (Palearktikum), a holarktikus (Holarktikum), az orientális faunabirodalom tagja, vagy ritkábban kozmopolita.

A faunisztikai adatközlő fejezetben a fajok Palearktikumon belüli elterjedésével kapcsolatban alkalmazott rövidítések: Európa (E), Transzkaukázus (Tk), Nyugat-Szibéria (Ny-Sz), Szibéria (Szi), Közép-Ázsia (K-Á), Kis-Ázsia (Ki-Á), Távol-Kelet (T-K), Mongólia (Mo), Törökország (TR), Kína (Kí), Japán (Ja).

Részben további adatokról egy összeállítás (**3. táblázat**) tájékoztat. A táblázat tartalmazza a fajok kistájankénti előfordulását, ezen belül a lelőhelyek számát, az általános táplálkozási típust, az élőhelyhez való kötődést, néhány fenológiai és ökológiai jellemzőt, az egyedszámot, a dominancia értéket és az országos gyakorisági kategóriát.

Az ökológiai és fenológiai jellemzők, a teljesség igénye nélkül, az alábbi rövidítés szerint található meg a táblázatban:

Fenológiai jellemzők: tavaszi rajzású (vernalis = **ve**), tavaszi-nyáreleji rajzású (vernalis-praestivalis = **ve-pr**), tavaszi-nyári rajzású (vernalis-aestivalis = **ve-ae**), nyári eleji rajzású (praestivalis = **pr**), nyári rajzású (aestivalis = **ae**), őszi rajzású (autumnalis = **au**), nyári-őszi rajzású (aestivalis-autumnalis = **ae-au**), tavaszi-őszi rajzású (vernalis-autumnalis = **ve-au**).

Ökológiai jellemzők: egynemzedékes (univoltin = **un**), kétnemzedékes (bivoltin = **bi**), három- vagy többnemzedékes (polivoltin = **po**).

Mind a fenológiai, mind az ökológia kategóriák meghatározásában akadnak még kérdőjelek, részben a rendelkezésre álló adatok elégtelensége miatt.

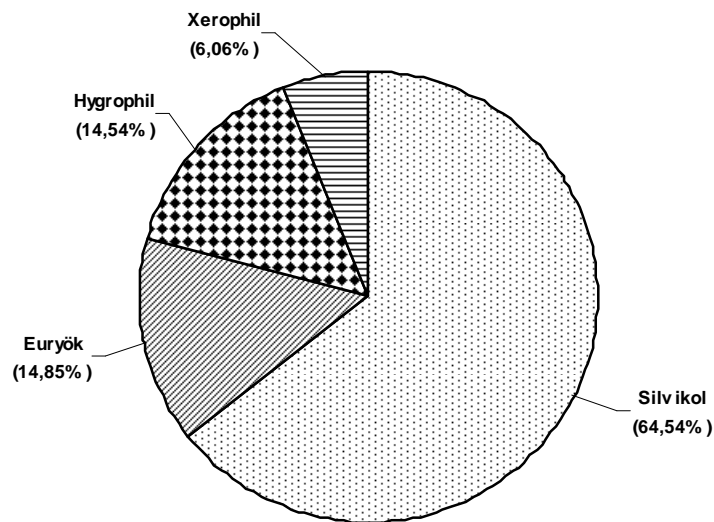
A főbb élőhely-típusokhoz való kötődés szerinti besorolás, az esetek egy részében nehézségeket okoz, ezért a fajok bizonyos hányadánál többé-kevésbé relatív, és előfordulnak átfedések is. Ennek ellenére, amennyire egyáltalán az eddigi tapasztalatok alapján lehetséges, a Mátravidék zengőlégy faunájával kapcsolatban is érdemes ezt a témát érinteni. A besorolásnál a hazai és külföldi tapasztalatok figyelembevétele ellenére, egyes taxonok esetében nem sikerült egyértelműen meghatározni a biotópkötődést. Ezért a táblázatban is található fajok, melyeknél két élőhely-típus van megjelölve, a második többnyire zárójelben. Ezek értelemszerűen mindkét biotóphoz kötődnek, az első helyen szereplőhöz markánsabban. A besorolás az alábbi kategóriák szerint történt:

Erdei (silvikol) fajok. Rövidítés az összesítő táblázatban: **sil**. Idesoroljuk azokat az erdőkedvelőnek is nevezhető zengőlegyeket, melyek túlnyomórészt erdős területeken élnek. Erdő alatt értjük a rendszerint cserjés erdőszegélyt, a ligeterdőket, az erdei utakat, tisztásokat, nyiladékokat, irtásokat is. A jól repülő silvikol zengőlegyek azonban általában nem kötődnek olyan szorosan az erdőhöz, mint más, kevésbé mozgékony rovarok. Az erdei zengőlegyek közé tartozhat egy adott terület (hegység) összes fajának általában több mint fele. A Mátra esetében ez az érték 64,35%. Az erdei fajok lárvái is többnyire az erdőben fejlődnek. Táplálkozási módjuk változatos, elsősorban zoofágok (kb. 40–45%), fitofágok (kb. 20–25%), xylophagok (kb. 25–30%), akvatikusak vagy szemiakvatikusak (kb. 10–12%) és egyéb típusúak (kb. 5–6%).

Nedvességkedvelő (hygrophil) fajok. Rövidítés az összesítő táblázatban: **hyg**. Az ide tartozó fajok túlnyomórészt vizes biotópokban (tó, mocsár, mocsárrét, általában vízpart) élnek, részben árnyékkedvelők. Egy részük lárvájának fejlődése is vízhez kötődik. Természetesen az erdei zengőlegyek között is viszonylag sok a nedvesség- és árnyékkedvelő faj. Táplálkozási típusuk lényegében ugyanaz, mint az erdei fajoké (zoofág, fitofág, xylophag, akvatikus és egyéb). A Mátravidék zengőlégy faunájának 14,81%-a tartozik ide.

Tágtűrésű (euriök vagy eurytop) fajok. Rövidítés az összesítő táblázatban: **eur**. Elsősorban a magas ökológiai toleranciával, valamint, többnyire a nagy areállal rendelkező gyakori („közönséges”), részben többé-kevésbé antropogén hatás alatt álló területekre is jellemző zengőlegyek tartoznak ebbe a kategóriába. Gyakorlatilag valamennyi ide sorolható faj megtalálható az erdőben is. Ide tartozik a Mátravidék zengőlégy faunájának mintegy 14,81%-a. Lárvaik elsősorban zoofágok és fitofágok.

Szárazsággkedvelő (xerophil) fajok. Rövidítés az összesítő táblázatban: **xer**. Többé-kevésbé száraz, részben homokos, pusztai jellegű, általában melegebb, napos biotópokra jellemző zengőlegyek. Bőrük is erősebben kitinizált. A mátravidéki fauna 6,04%-a sorolható ide.

10. ábra: A Mátravidék zengőlégy faunájának élőhelyhez való kötődés szerinti összetétele

Hegyvidéki (síkvidéki) fajok. Végül beszélhetünk hegyvidéki és síkvidéki fajokról. A hazai és a mátravidéki zengőlegyek többsége domb- és hegyvidékeken él. Ezzel szemben viszonylag kevés a fauna tagjai között a kizárólag síkságokra jellemző, vagy Magyarországon eddig csak síkterületeken gyűjtött zengőlégy. Az erre vonatkozó adat az összesítő táblázatban nem kapott helyet, de a faunisztikai fejezetben a fajok jellemzésénél általában megtalálható.

2. táblázat: A Mátravidék zengőlégy faunájának néhány jellemző összefoglaló adata (* országos értékek).

Sorszám	Faj	Kistájankénti előfordulás							Élőhelytípushoz való kötődés	Rajzási adatok*	Ökológiai jellemző*	Egyedszám	Dominancia %	Gyakoriság*
		Magas-Mátra	Nyugati-Mátra	Déli-Mátra	Keleti-Mátraalja	Nyugati-Mátraalja	Mátralába	Parád-Recski-med.						
1.	Anasimyia contracta			x	x			x	hyg	IV-IX.	bi, ve-au	47	0,03	III.
2.	Anasimyia interpuncta	x	x			x	x	x	hyg	IV-XI.	bi, ve-au	27	0,17	IV.
3.	Anasimyia lineata	x	x	x	x	x	x	x	hyg	IV-IX.	bi, ve-au	83	0,54	IV.
4.	Anasimyia transfuga		x	x	x	x	x	x	hyg	V-IX.	bi, ve-au	84	0,54	IV.
5.	Arctophila bombiformis	x							sil	V-VIII.	un, ve-au	3	0,02	II.
6.	Arctophila superbiens	x						x	sil (hyg)	IV-XI.	bi? ve-au	11	0,07	III.
7.	Baccha elongata	x	x	x	x			x	sil (hyg)	IV-IX.	po, ve-au	49	0,31	IV.
8.	Baccha obscuripennis	x	x	x	x			x	sil (hyg)	IV-X.	bi, ve-au	61	0,40	IV.
9.	Blera fallax	x						x	sil	V-VIII.	un? ve-ae	4	0,02	II.
10.	Brachymyia berberina	x							sil	IV-VI.	bi? ve-pr	20	0,13	III.
11.	Brachymyia floccosa	x							sil	IV-VII.	un, ve-ae	5	0,03	II.
12.	Brachyopa bicolor	x	x		x				sil	IV-VI.	un, ve-pr	17	0,01	III.
13.	Brachyopa dorsata	x						x	sil	IV-V.	un, ve-pr	5	0,03	II.
14.	Brachyopa insensilis	x	x		x			x	sil	IV-VIII.	bi, ve-ae	11	0,07	II.
15.	Brachyopa maculipennis			x	x			x	sil?	IV-VIII.	un? ve-ae	8	0,05	II.
16.	Brachyopa pilosa		x						sil	IV-VII.	un, ve-pr	2	0,01	II.
17.	Brachyopa scutellaris	x						x	sil	IV-VIII.	un, ve-ae	5	0,03	III.
18.	Brachyopa vittata	x							sil	V-VII.	un, ve-pr	2	0,01	I.
19.	Brachypalpoides lentus	x							sil	IV-VIII.	un, ve-ae	32	0,21	III.
20.	Brachypalpus laphriiformis	x		x				x	sil	IV-VI.	un, ve-pr	10	0,06	III.
21.	Brachypalpus valgus	x	x	x	x			x	sil	III-VIII.	un, ve-ae	9	0,06	III.
22.	Caliprobola speciosa	x		x				x	sil	IV-VII.	un, ve-pr	11	0,07	III.
23.	Callicera aenea	x			x			x	sil	IV-X.	po? ve-au	9	0,06	II.
24.	Ceriana conopsoides	x	x	x	x			x	sil	V-VIII.	bi? ve-ae	9	0,06	III.
25.	Ceriana vespiformis	x						x	sil	V-VI.	un, ve-pr	4	0,02	I.
26.	Chalcosyrphus eunotus	x		x				x	sil (hyg)	IV-IX.	bi, ve-au	4	0,02	II.
27.	Chalcosyrphus femoratus	x	x					x	sil	IV-VIII.	un, ve-ae	5	0,03	III.
28.	Chalcosyrphus nemorum	x	x	x	x	x	x	x	sil (hyg)	IV-IX.	bi? ve-au	58	0,38	IV.
29.	Chamaesyrphus scaevoides	x						x	sil (xer)	IV-IX.	bi? ve-ae	4	0,02	II.
30.	Cheilosia aerea	x	x	x	x	x	x	x	sil	IV-IX.	bi, ve-au	33	0,21	III.
31.	Cheilosia albipila	x	x	x	x			x	hyg	III-VIII.	un, ve-ae	19	0,12	IV.
32.	Cheilosia albitarsis	x	x	x	x			x	sil (hyg)	III-IX.	un, ve-au	160	1,04	IV.
33.	Cheilosia antiqua	x	x		x			x	sil (hyg)	III-VII.	un, ve-pr	44	0,28	III.
34.	Cheilosia barbata	x	x	x	x			x	sil	IV-IX.	bi, ve-au	90	0,58	IV.
35.	Cheilosia bergenstammi	x							sil (eu)	IV-X.	bi, ve-au	2	0,01	II.
36.	Cheilosia brachysoma	x							sil	IV-VI.	un, ve-pr	6	0,04	II.
37.	Cheilosia caerulescens	x						x	sil	V-VIII.	bi, ve-ae	6	0,04	I.

Sorszám	Faj	Kistájankénti előfordulás							Élőhelytípushoz való kötődés	Rajzási adatok*	Ökológiai jellemző*	Egyedszám	Dominancia %	Gyakoriság*
		Magas-Mátra	Nyugati-Mátra	Déli-Mátra	Keleti-Mátraalja	Nyugati-Mátraalja	Mátralába	Parád-Recski-med.						
38.	<i>Cheilosia canicularis</i>	x	x	x	x		x	sil	VI-X.	un, ae-au	56	0,36	III.	
39.	<i>Cheilosia carbonaria</i>	x	x		x		x	sil	IV-IX.	bi, ve-au	21	0,14	IV.	
40.	<i>Cheilosia chloris</i>	x	x		x		x	hyg	III-VII.	un, ve-pr	56	0,36	IV.	
41.	<i>Cheilosia chrysocoma</i>	x						hyg	III-VI.	un, ve-pr	6	0,04	III.	
42.	<i>Cheilosia cynocephala</i>	x		x	x		x	sil	IV-IX.	bi, ve-au	16	0,01	III.	
43.	<i>Cheilosia flavipes</i>	x	x	x			x	sil	III-VIII.	un, ve-ae	18	0,12	IV.	
44.	<i>Cheilosia fraterna</i>	x						hyg	IV-VIII.	vn, ve-au	5	0,03	I.	
45.	<i>Cheilosia frontalis</i>	x						sil (hyg)	IV-VII.	un, ve-pr	2	0,01	I.	
46.	<i>Cheilosia gigantea</i>	x	x	x			x	sil	III-IX.	bi, ve-au	40	0,26	III.	
47.	<i>Cheilosia griseifacies</i>	x						sil	IV-VI.	un, ve-pr	4	0,02	II.	
48.	<i>Cheilosia grossa</i>	x	x	x			x	sil (hyg)	II-VI.	un, ve-pr	11	0,07	III.	
49.	<i>Cheilosia himantopus</i>	x		x			x	sil (hyg)	IV-VI.	un, ve-pr	9	0,06	III.	
50.	<i>Cheilosia illustrata</i>	x	x	x			x	sil	IV-IX.	bi?, ve-au	22	0,14	III.	
51.	<i>Cheilosia impressa</i>	x	x	x	x	x	x	eur	III-IX.	bi, ve-au	121	0,78	IV.	
52.	<i>Cheilosia lasiopa</i>	x	x	x	x		x	sil	IV-IX.	bi, ve-au	46	0,30	III.	
53.	<i>Cheilosia laticornis</i>	x	x				x	eur	IV-VIII.	bi, ve-ae	13	0,08	II.	
54.	<i>Cheilosia latifrons</i>	x		x	x		x	sil (eur)	IV-IX.	bi, ve-au	15	0,10	IV.	
55.	<i>Cheilosia lenis</i>	x						sil	IV-IX.	un, ve-au	27	0,17	II.	
56.	<i>Cheilosia longula</i>		x	x				xer	V-IX.	bi? ve-au	3	0,02	II.	
57.	<i>Cheilosia melanura</i>	x						sil	V-VIII.	un, ve-ae	3	0,02	I.	
58.	<i>Cheilosia mutabilis</i>	x	x	x	x		x	eur (hyg)	III-IX.	bi? ve-au	76	0,50	IV.	
59.	<i>Cheilosia nebulosa</i>	x	x	x			x	sil (hyg)	III-V.	un, ve	6	0,04	III.	
60.	<i>Cheilosia nigripes</i>	x		x	x	x	x	sil (hyg)	IV-VII.	un, ve-pr	136	0,88	IV.	
61.	<i>Cheilosia orthotricha</i>	x					x	sil (hyg)	III-V.	un, ve	11	0,07	II.	
62.	<i>Cheilosia pagana</i>	x	x	x	x		x	hyg	III-IX.	bi, ve-au	75	0,49	IV.	
63.	<i>Cheilosia pictipennis</i>	x						sil	IV-VII.	un, ve-pr	1	0,01	I.	
64.	<i>Cheilosia praecox</i>	x	x	x	x		x	sil	II-IX.	bi, ve-au	55	0,37	IV.	
65.	<i>Cheilosia proxima</i>	x	x	x		x	x	sil	IV-IX.	un, ve-au	47	0,30	IV.	
66.	<i>Cheilosia pubera</i>	x						hyg	IV-VIII.	un, ve-ae	2	0,01	II.	
67.	<i>Cheilosia ranunculi</i>	x	x	x		x	x	sil (hyg)	IV-VII.	un, ve-pr	23	0,15	III.	
68.	<i>Cheilosia sahlbergi</i>	x						sil	V-VII.	un, ve-pr	1	0,01	I.	
69.	<i>Cheilosia schnabli</i>	x						sil (hyg)	V-IX.	bi, ve-au	7	0,04	I.	
70.	<i>Cheilosia scutellata</i>	x	x	x	x	x	x	sil	IV-IX.	po, ve-au	99	0,64	IV.	
71.	<i>Cheilosia semifasciata</i>	x						sil	IV-VI.	un, ve-pr	10	0,06	I.	
72.	<i>Cheilosia soror</i>	x	x	x	x	x	x	sil (xer)	IV-X.	po, ve-au	32	0,21	IV.	
73.	<i>Cheilosia variabilis</i>	x	x	x	x		x	sil	IV-IX.	bi, ve-au	191	1,24	IV.	
74.	<i>Cheilosia velutina</i>	x		x	x		x	eur	IV-III.	bi, ve-ae	24	0,11	IV.	
75.	<i>Cheilosia vernalis</i>	x	x	x	x		x	eur	III-IX.	bi, ve-au	67	0,43	IV.	
76.	<i>Cheilosia vicina</i>	x	x	x		x	x	sil	III-VII.	un, ve-pr	132	0,85	IV.	
77.	<i>Cheilosia vulpina</i>	x	x		x	x	x	sil	IV-IX.	bi, ve-au	58	0,38	IV.	
78.	<i>Chrysogaster cimiteriorum</i>	x	x				x	sil (hyg)	IV-IX.	bi, ve-au	10	0,06	III.	

Sorszám	Faj	Kistájankénti előfordulás							Élőhelytípushoz való kötődés	Rajzási adatok*	Ökológiai jellemző*	Egyedszám	Dominancia %	Gyakoriság*
		Magas-Mátra	Nyugati-Mátra	Déli-Mátra	Keleti-Mátraalja	Nyugati-Mátraalja	Mátralába	Parád-Recski-med.						
79.	<i>Chrysogaster solstitialis</i>	x	x	x	x	x	x	x	sil (hyg)	IV-X.	bi, ve-au	63	0,41	IV.
80.	<i>Chrysogaster virescens</i>	x		x		x	x		sil (hyg)	IV-VII.	un, ve-pr	11	0,07	I.
81.	<i>Chrysotoxum arcuatum</i>	x	x	x	x		x	x	xer	IV-X.	bi, ve-au	136	0,88	IV.
82.	<i>Chrysotoxum bicinctum</i>	x	x	x	x	x	x	x	sil	IV-X.	bi, ve-au	146	0,95	IV.
83.	<i>Chrysotoxum cautum</i>	x	x	x	x		x	x	sil	IV-VIII.	bi, ve-ae	74	0,48	IV.
84.	<i>Chrysotoxum elegans</i>	x	x	x	x	x	x	x	sil	IV-IX.	bi, ve-au	31	0,20	IV.
85.	<i>Chrysotoxum fasciatum</i>	x							sil	V-VIII.	bi, ve-ae	13	0,08	III.
86.	<i>Chrysotoxum fasciolatum</i>	x					x		sil	V-VII.	un, ve-pr	2	0,01	II.
87.	<i>Chrysotoxum intermedium</i>		x			x		x	sil	IV-X.	bi, ve-au	3	0,02	III.
88.	<i>Chrysotoxum lineare</i>				x	x		x	eur	VI-VIII.	un, ae	5	0,03	II.
89.	<i>Chr. octomaculatum</i>		x				x	x	xer?	IV-X.	bi, ve-au	4	0,02	III.
90.	<i>Chrysotoxum vernale</i>	x	x	x	x		x	x	sil	III-VII.	un, ve-pr	121	0,78	IV.
91.	<i>Chrysotoxum verralli</i>	x	x	x	x	x	x	x	eur	IV-IX.	bi, ve-au	52	0,34	IV.
92.	<i>Criorhina asilica</i>	x		x			x	x	sil	IV-VI.	un, ve-pr	12	0,08	III.
93.	<i>Criorhina pachymera</i>	x							sil	IV-VI.	un, ve-pr	11	0,07	I.
94.	<i>Dasysyrphus albostratus</i>	x	x	x	x		x	x	sil	III-XI.	bi, ve-au	69	0,45	IV.
95.	<i>Dasysyrphus friuliensis</i>	x					x		sil	V-VII.	un, ve-pr	36	0,23	II.
96.	<i>Dasysyrphus hilaris</i>	x	x	x	x				sil	IV-VII.	un, ve-pr	22	0,14	III.
97.	<i>Dasysyrphus pinastris</i>	x		x			x	x	sil	IV-VII.	un, ve-pr	39	0,25	III.
98.	<i>Dasysyrphus tricinctus</i>	x	x	x	x		x	x	sil	IV-X.	un? ve-au	34	0,22	IV.
99.	<i>Dasysyrphus venustus</i>	x	x	x	x		x	x	sil	III-VIII.	un, ve-ae	495	3,21	IV.
100.	<i>Didea alneti</i>	x	x	x	x		x		sil	V-X.	bi? ve-au	12	0,08	III.
101.	<i>Didea fasciata</i>	x	x	x	x		x		sil	IV-X.	bi? ve-au	10	0,06	III.
102.	<i>Didea intermedia</i>	x	x	x			x	x	sil (xer)	IV-X.	bi? ve-au	11	0,07	III.
103.	<i>Doros profuges</i>	x		x				x	sil	IV-VIII.	un? ve-ae	5	0,03	III.
104.	<i>Epistrophe diaphana</i>	x	x		x		x	x	sil	IV-IX.	bi? ve-ae	16	0,10	III.
105.	<i>Epistrophe eligans</i>	x	x	x			x	x	sil	II-IX.	un, ve-au	79	0,51	IV.
106.	<i>Epistrophe euchroma</i>	x	x				x	x	sil	IV-VIII.	un, ve-ae	17	0,11	III.
107.	<i>Epistrophe flava</i>	x			x		x	x	sil	IV-IX.	bi? ve-au	9	0,06	III.
108.	<i>Epistrophe grossulariae</i>	x		x	x		x		sil	IV-IX.	un? ve-au	10	0,06	III.
109.	<i>Epistrophe melanostoma</i>	x	x	x	x	x	x	x	sil	IV-IX.	un, ve-au	21	0,14	IV.
110.	<i>Epistrophe nitidicollis</i>	x	x	x	x		x	x	sil	IV-X.	un, ve-au	82	0,53	IV.
111.	<i>Epistrophe ochrostoma</i>	x		x	x	x		x	sil	IV-IX.	bi, ve-au	8	0,05	III.
112.	<i>Episyrphus balteatus</i>	x	x	x	x	x	x	x	eur	I-XII.	po	389	2,52	V.
113.	<i>Eriozona syrphoides</i>	x							sil	V-IX.	bi? ve-au	4	0,02	I.
114.	<i>Eristalinus aeneus</i>	x	x	x	x	x	x	x	eur (hyg)	I-XII.	po	61	0,40	V.
115.	<i>Eristalinus sepulchralis</i>	x	x	x	x	x	x	x	hyg	III-X.	po, ve-au	99	0,64	V.
116.	<i>Eristalis abusiva</i>			x	x	x	x		eur	IV-IX.	bi, ve-au	21	0,14	III.
117.	<i>Eristalis alpina</i>	x							sil (hyg)	IV-VIII.	un?	7	0,04	II.
118.	<i>Eristalis arbustorum</i>	x	x	x	x	x	x	x	eur	II-XI.	po, ve-au	219	1,42	V.
119.	<i>Eristalis interrupta</i>	x	x	x	x	x	x	x	eur	III-X.	po, ve-au	117	0,76	IV.

Sorszám	Faj	Kistájankénti előfordulás							Élőhelytípushoz való kötődés	Rajzási adatok*	Ökológiai jellemző*	Egyedszám	Dominancia %	Gyakoriság*
		Magas-Mátra	Nyugati-Mátra	Déli-Mátra	Keleti-Mátraalja	Nyugati-Mátraalja	Mátralába	Parád-Recski-med.						
120.	<i>Eristalis intricaria</i>	x	x	x	x	x	x	x	eur	II-IX.	po, ve-au	12	0,08	IV.
121.	<i>Eristalis jugorum</i>	x	x						sil	V-IX.	bi? ve-au	7	0,04	II.
122.	<i>Eristalis lineata</i>	x	x	x	x			x	sil	IV-X.	bi, ve-au	55	0,35	IV.
123.	<i>Eristalis pertinax</i>	x	x	x	x	x	x	x	eur	II-XI.	po, ve-au	141	0,91	IV.
124.	<i>Eristalis rupium</i>	x		x				x	sil	IV-IX.	bi, ve-au	50	0,32	III.
125.	<i>Eristalis similis</i>	x	x	x	x			x	eur?	III-X.	po, ve-au	35	0,23	IV.
126.	<i>Eristalis tenax</i>	x	x	x	x	x	x	x	eur	I-XII.	po	279	1,81	V.
127.	<i>Eumerus flavitarsis</i>			x				x	sil (xer)	V-IX.	un? ve-ae	2	0,01	II.
128.	<i>Eumerus ornatus</i>	x	x	x		x	x		xer (sil)	IV-IX.	un, ve-au	15	0,10	III.
129.	<i>Eumerus sinuatus</i>	x							sil?	VI-VII.	un, ve-pr	6	0,04	I.
130.	<i>Eumerus sogdianus</i>	x	x	x	x			x	eur	III-IX.	bi, ve-au	13	0,08	IV.
131.	<i>Eumerus strigatus</i>	x	x	x		x	x	x	eur?	III-IX.	po, ve-au	40	0,26	IV.
132.	<i>Eumerus tricolor</i>	x	x	x				x	sil	IV-IX.	un, ve-au	19	0,12	IV.
133.	<i>Eumerus tuberculatus</i>	x		x		x		x	eur	V-IX.	bi? ve-au	10	0,06	III.
134.	<i>Eupeodes corollae</i>	x	x	x	x	x	x	x	eur	I-XII.	po	301	1,95	V.
135.	<i>Eupeodes flaviceps</i>	x	x					x	eur?	IV-X.	bi, ve-au	4	0,02	III.
136.	<i>Eupeodes lapponicus</i>	x		x				x	sil	II-IX.	bi? ve-au	24	0,15	IV.
137.	<i>Eupeodes latifasciatus</i>	x	x	x				x	eur	II-X.	po, ve-au	38	0,25	IV.
138.	<i>Eupeodes latilunulatus</i>	x							eur?	IV-VIII.	bi? ve-ae	2	0,01	III.
139.	<i>Eupeodes luniger</i>	x	x	x	x	x	x	x	eur	III-XII.	po, ve-au	49	0,31	IV.
140.	<i>Eupeodes nitens</i>	x	x						sil	IV-IX.	un? ve-au	5	0,03	III.
141.	<i>Ferdinandea cuprea</i>	x	x	x	x			x	sil	III-X.	bi, ve-au	33	0,21	IV.
142.	<i>Ferdinandea ruficornis</i>	x							sil	IV-VIII.	bi? ve-ae	3	0,02	II.
143.	<i>Helophilus affinis</i>	x							hyg	V-IX.	un? ve-au	2	0,01	I.
144.	<i>Helophilus hybridus</i>				x	x	x	x	hyg	IV-IX.	bi, ve-au	5	0,03	III.
145.	<i>Helophilus pendulus</i>	x	x	x	x	x	x	x	hyg	III-X.	bi? ve-au	164	1,07	V.
146.	<i>Helophilus trivittatus</i>	x	x	x	x	x	x	x	eur (hyg)	IV-XI.	po, ve-au	55	0,36	V.
147.	<i>Heringia heringi</i>	x	x	x	x			x	sil	IV-IX.	bi, ve-au	13	0,08	IV.
148.	<i>Heringia senilis</i>	x	x	x	x				eur (sil)	IV-IX.	bi, ve-au	8	0,05	III.
149.	<i>Ischyrosyrphus glaucius</i>	x						x	sil	V-VIII.	un, ve-ae	8	0,05	II.
150.	<i>Ischyrosyrphus laterarius</i>	x							sil	V-VIII.	un, ve-ae	7	0,04	II.
151.	<i>Lejogaster metallina</i>	x	x		x	x	x	x	hyg	IV-IX.	bi, ve-au	22	0,14	III.
152.	<i>Lejogaster tarsata</i>	x	x			x	x	x	hyg	IV-IX.	bi, ve-au	26	0,17	IV.
153.	<i>Lejops vittatus</i>		x			x	x	x	hyg	IV-VIII.	un, ve-ae	32	0,21	IV.
154.	<i>Lejota ruficornis</i>	x							sil (hyg)	V-VIII.	un, ve-au	2	0,01	I.
155.	<i>Leucozona lucorum</i>	x						x	sil (hyg)	IV-VIII.	un, ve-ae	56	0,36	III.
156.	<i>Mallota cimbiciformis</i>	x							sil	VI-VIII.	un, ae	1	0,01	II.
157.	<i>Mallota fuciformis</i>	x							sil	III-V.	un, ve	2	0,01	II.
158.	<i>Megasyrphus erraticus</i>	x	x					x	sil	IV-IX.	bi? ve-au	5	0,03	III.
159.	<i>Melangyna barbifrons</i>	x	x					x	sil	II-V.	un, ve	11	0,07	II.
160.	<i>Melangyna compositarum</i>	x	x	x					sil?	IV-IX.	bi? ve-au	7	0,04	III.

Sorszám	Faj	Kistájankénti előfordulás							Élőhelytípushoz való kötődés	Rajzási adatok*	Ökológiai jellemző*	Egységyszám	Dominancia %	Gyakoriság*
		Magas-Mátra	Nyugati-Mátra	Déli-Mátra	Keleti-Mátraalja	Nyugati-Mátraalja	Mátralába	Parád-Recski-med.						
161.	Melangyna labiatarum	x			x				sil	IV-VIII.	bi? ve-ae	6	0,04	II.
162.	Melangyna lasiophthalma	x		x			x	x	sil	II-VI.	un, ve-pr	54	0,35	IV.
163.	Melangyna quadrimaculata	x	x	x					sil	III-VI.	un, ve-pr	8	0,05	III.
164.	Melangyna umbellatarum	x	x	x	x				sil	III-X.	bi? ve-au	13	0,08	III.
165.	Melanogaster aerea	x	x				x	x	hyg	IV-IX.	bi? ve-au	13	0,08	III.
166.	Melanogaster hirtella	x	x			x			hyg	V-VIII.	bi? ve-ae	10	0,06	II.
167.	Melanogaster nuda	x	x	x			x	x	hyg	IV-VIII.	bi? ve-ae	185	1,20	IV.
168.	Melanostoma dubium	x							sil	V-VII.	un, ve-pr	5	0,03	I.
169.	Melanostoma mellinum	x	x	x	x	x	x	x	eur	III-XI.	po, ve-au	589	3,82	V.
170.	Melanostoma scalare	x	x	x	x	x	x	x	sil	III-XI.	po? ve-au	120	0,78	IV.
171.	Meligramma cincta	x		x	x		x		sil	IV-X.	bi, ve-au	95	0,62	III.
172.	Meligramma guttata	x	x		x		x	x	sil	V-IX.	bi, ve-au	9	0,06	III.
173.	Meligramma triangulifera	x			x				sil	IV-IX.	bi, ve-au	4	0,02	III.
174.	Meliscaeva auricollis	x	x	x	x		x	x	sil	III-X.	po, ve-au	53	0,34	IV.
175.	Meliscaeva cinctella	x		x	x		x	x	sil	IV-X.	un, ve-au	46	0,30	IV.
176.	Merodon aberrans		x						xer	V-VII.	un, ve-pr	2	0,01	II.
177.	Merodon armipes	x		x					xer	IV-VIII.	un, ve-ae	11	0,07	III.
178.	Merodon avidus		x	x	x		x	x	xer	III-IX.	un? ve-au	42	0,27	IV.
179.	Merodon cinereus	x							xer?	V-VIII.	un, ve-ae	4	0,02	I.
180.	Merodon clavipes			x			x	x	xer	V-VI.	un, ve-pr	10	0,06	III.
181.	Merodon constans	x	x	x	x		x		xer?	IV-X.	bi, ve-au	13	0,08	IV.
182.	Merodon equestris	x							xer?	IV-VIII.	un? ve-au	1	0,01	II.
183.	Merodon nigratarsis	x		x	x		x	x	eur (xer)	IV-VIII.	un, ve-ae	36	0,23	IV.
184.	Merodon ruficornis	x	x	x					sil	IV-IX.	bi, ve-au	9	0,06	III.
185.	Merodon rufus	x		x					xer	V-IX.	un? ve-au	5	0,03	III.
186.	Mesembrius peregrinus	x	x	x	x	x	x	x	hyg	IV-IX.	un, ve-au	24	0,15	III.
187.	Microdon analis	x		x			x	x	sil	IV-VIII.	un, ve-ae	18	0,12	IV.
188.	Microdon devius			x			x	x	sil (hyg)	IV-IX.	un, ve-au	10	0,06	III.
189.	Microdon mutabilis	x	x	x	x				sil (hyg)	IV-VII.	un, ve-pr	17	0,11	IV.
190.	Myathropa florea	x	x	x	x	x	x	x	eur (sil)	IV-XI.	po? ve-au	88	0,57	V.
191.	Myolepta dubia	x	x	x		x		x	sil	IV-IX.	bi, ve-au	13	0,08	III.
192.	Myolepta nigratarsis	x							sil	V-VII.	un, ve-pr	3	0,02	I.
193.	Myolepta obscura	x			x			x	sil	IV-VII.	un, ve-pr	3	0,02	II.
194.	Myolepta potens	x	x						sil	IV-IX.	un, ve-au	4	0,02	II.
195.	Myolepta vara	x		x					sil	IV-VII.	un, ve-pr	4	0,02	III.
196.	Neoascia annexa	x	x	x		x	x	x	hyg	IV-X.	un? ve-au	63	0,41	III.
197.	Neoascia geniculata	x	x		x		x	x	hyg	IV-IX.	bi, ve-au	66	0,43	III.
198.	Neoascia interrupta	x		x	x	x	x		hyg	III-X.	po, ve-au	51	0,33	IV.
199.	Neoascia meticolosa	x	x	x	x	x	x	x	hyg	IV-IX.	bi, ve-au	108	0,70	IV.
200.	Neoascia obliqua	x	x	x	x	x	x	x	hyg	IV-X.	bi, ve-au	66	0,43	IV.
201.	Neoascia podagrica	x	x	x	x	x	x	x	hyg	III-X.	po? ve-au	99	0,64	IV.

Sorszám	Faj	Kistájankénti előfordulás							Élőhelytípushoz való kötődés	Rajzási adatok*	Ökológiai jellemző*	Egyedszám	Dominancia %	Gyakoriság*
		Magas-Mátra	Nyugati-Mátra	Déli-Mátra	Keleti-Mátraalja	Nyugati-Mátraalja	Mátralába	Parád-Recski-med.						
202.	<i>Neoscia tenur</i>	x	x	x	x	x	x	x	hyg	IV-X.	po? ve-au	59	0,38	IV.
203.	<i>Neoscia unifasciata</i>	x						x	hyg	III-VIII.	un, ve-ae	8	0,05	II.
204.	<i>Neocnemodon brevidens</i>	x	x		x				sil	IV-IX.	bi, ve-au	5	0,03	III.
205.	<i>Neocnemodon latitarsis</i>	x	x		x				sil	IV-IX.	bi, ve-au	14	0,09	III.
206.	<i>Neocnemodon pubescens</i>	x	x		x		x		sil	IV-VIII.	un, ve-au	8	0,05	III.
207.	<i>Neocnemodon vitripennis</i>	x	x	x	x		x		sil	IV-IX.	bi, ve-au	12	0,08	III.
208.	<i>Orthonевра brevicornis</i>	x			x		x		hyg	IV-VIII.	un, ve-ae	9	0,06	III.
209.	<i>Orthonевра elegans</i>	x	x			x		x	hyg	IV-IX.	un, ve-au	7	0,04	II.
210.	<i>Orthonевра frontalis</i>	x						x	hyg	IV-VIII.	un, ve-ae	4	0,02	III.
211.	<i>Orthonевра geniculata</i>	x			x		x		hyg	IV-VIII.	un, ve-ae	17	0,11	II.
212.	<i>Orthonевра intermedia</i>	x	x	x					hyg	V-VIII.	un, ve-ae	13	0,08	III.
213.	<i>Orthonевра nobilis</i>	x	x	x	x	x	x	x	sil (hyg)	IV-IX.	bi, ve-au	34	0,22	III.
214.	<i>Orthonевра plumbago</i>	x	x					x	hyg	V-VIII.	un, ve-ae	5	0,03	I.
215.	<i>Orthonевра splendens</i>	x	x	x				x	hyg	IV-IX.	bi, ve-au	12	0,08	III.
216.	<i>Orthonевра tristis</i>	x							hyg	V-VI.	un, ve-pr	1	0,04	I.
217.	<i>Paragus albifrons</i>			x					eur (nr)	V-VIII.	un, ve-ae	1	0,01	III.
218.	<i>Paragus bicolor</i>	x	x	x		x	x		eur	IV-IX.	bi, ve-au	22	0,14	IV.
219.	<i>Paragus finitimus</i>	x	x	x	x	x	x	x	xer	IV-IX.	bi, ve-au	28	0,18	IV.
220.	<i>Paragus haemorrhous</i>	x	x	x	x	x	x		xer	IV-IX.	un? ve-au	121	0,78	IV.
221.	<i>Paragus majoranae</i>	x	x	x	x	x	x	x	xer	IV-X.	un? ve-au	107	0,69	IV.
222.	<i>Paragus punctulatus</i>	x							?sil	VI-VIII.	un, ae	1	0,01	I.
223.	<i>Paragus tibialis</i>	x	x	x	x				xer	IV-IX.	bi, ve-au	12	0,08	III.
224.	<i>Parasyrphus annulatus</i>	x	x	x			x	x	sil	IV-IX.	bi, ve-au	69	0,45	III.
225.	<i>Parasyrphus lineola</i>	x	x		x	x			sil	IV-IX.	bi, ve-au	23	0,15	III.
226.	<i>Parasyrphus macularis</i>	x			x				sil	IV-VIII.	un, ve-ae	2	0,01	I.
227.	<i>Parasyrphus malinellus</i>	x	x	x			x	x	sil	IV-VIII.	un, ve-ae	21	0,14	III.
228.	<i>Parasyrphus nigratarsis</i>	x					x	x	sil	IV-VII.	un, ve-pr	6	0,04	II.
229.	<i>Parasyrphus punctulatus</i>	x		x			x	x	sil	II-VII.	un, ve-pr	187	1,21	III.
230.	<i>Parasyrphus vittiger</i>	x	x	x	x		x	x	sil	III-X.	un, ve-au	49	0,32	III.
231.	<i>Parhelophilus frutetorum</i>	x	x	x			x		hyg	IV-X.	bi? ve-au	20	0,13	III.
232.	<i>Parhelophilus versicolor</i>	x	x	x	x	x	x		hyg	IV-IX.	bi? ve-au	86	0,56	IV.
233.	<i>Pelecocera latifrons</i>	x	x	x			x		sil	III-VI.	bi? ve-pr	24	0,15	III.
234.	<i>Pelecocera tricincta</i>	x			x			x	xer (sil)	IV-IX.	bi? ve-au	4	0,02	III.
235.	<i>Pipiza austriaca</i>	x							sil	IV-IX.	bi, ve-au	4	0,02	III.
236.	<i>Pipiza bimaculata</i>	x	x	x		x	x		sil	IV-IX.	bi, ve-au	52	0,34	IV.
237.	<i>Pipiza fasciata</i>	x			x		x	x	sil	IV-IX.	bi, ve-au	8	0,05	III.
238.	<i>Pipiza festiva</i>	x			x		x	x	sil	IV-IX.	un, ve-au	7	0,04	IV.
239.	<i>Pipiza lugubris</i>	x							sil	IV-IX.	bi, ve-au	3	0,02	III.
240.	<i>Pipiza noctiluca</i>	x	x	x	x	x	x	x	sil	IV-IX.	bi, ve-au	54	0,35	IV.
241.	<i>Pipiza quadrimaculata</i>	x		x					sil	IV-IX.	un, ve-au	35	0,23	III.
242.	<i>Pipizella annulata</i>	x	x		x				eur?	IV-VIII.	un, ve-ae	6	0,04	III.

Sorszám	Faj	Kistájankénti előfordulás							Élőhelytípushoz való kötődés	Rajzási adatok*	Ökológiai jellemző*	Egységyszám	Dominancia %	Gyakoriság*
		Magas-Máttra	Nyugati-Máttra	Déli-Máttra	Keleti-Máttraalja	Nyugati-Máttraalja	Mátralába	Parád-Recski-med.						
243.	Pipizella divicoi	x	x	x	x				xer (sil)	IV-XI.	un? ve-au	19	0,12	IV.
244.	Pipizella maculipennis	x	x	x	x				eur (xer)	V-IX.	un? ve-au	12	0,08	IV.
245.	Pipizella pennina	x							sil	V-IX.	un, ve-au	1	0,01	I.
246.	Pipizella viduata	x	x	x	x	x	x	x	eur (sil)	IV-X.	po, ve-au	415	2,69	V.
247.	Pipizella virens	x	x	x	x	x	x		sil (eur)	IV-XI.	un? ve-au	32	0,21	IV.
248.	Platycheirus albimanus	x	x	x	x	x	x	x	eur	II-X.	po, ve-au	199	1,29	IV.
249.	Platycheirus ambiguus	x							sil	II-V.	un, ve	6	0,04	III.
250.	Platycheirus angustatus	x	x	x	x	x	x	x	hyg	IV-X.	bi, ve-au	163	1,06	IV.
251.	Platycheirus clypeatus	x	x	x	x	x	x	x	eur	IV-X.	bi? ve-au	199	1,29	V.
252.	Platycheirus complicatus	x							sil	V-VII.	un, ve-pr	12	0,08	I.
253.	Platycheirus discimanus					x	x	x	sil	III-VI.	un, ve-pr	4	0,02	II.
254.	Platycheirus europaeus	x	x	x			x		eur?	IV-IX.	bi, ve-au	32	0,21	III.
255.	Platycheirus fulviventris	x	x	x	x	x	x	x	hyg	III-X.	bi, ve-au	71	0,46	IV.
256.	Platycheirus immarginatus	x							hyg?	V-VIII.	un, ve-ae	1	0,01	I.
257.	Platycheirus jaerensis	x							sil	V-VIII.	un, ve-ae	2	0,01	I.
258.	Platycheirus manicatus	x							sil	V-VIII.	bi, ve-ae	6	0,04	I.
259.	Platycheirus nielseni	x							sil	V-VIII.	un, ve-ae	2	0,01	I.
260.	Platycheirus occultus	x							sil?	IV-VII.	un, ve-pr	3	0,02	I.
261.	Platycheirus parmatus	x							sil	IV-VIII.	un, ve-ae	58	0,38	II.
262.	Platycheirus peltatus	x	x	x	x		x	x	eur	IV-IX.	po, ve-au	68	0,44	IV.
263.	Platycheirus scambus		x					x	hyg?	V-IX.	bi? ve-au	3	0,02	II.
264.	Platycheirus scutatus	x		x				x	sil	IV-X.	po, ve-au	24	0,15	IV.
265.	Platycheirus sticticus	x	x	x			x		sil	IV-IX.	un? ve-au	10	0,06	III.
266.	Platycheirus tarsalis	x							sil	IV-VIII.	un, ve-ae	39	0,25	II.
267.	Pocota personata	x							sil	IV-VIII.	un, ve-ae	4	0,02	I.
268.	Psarus abdominalis	x		x			x		sil	V-VIII.	un, ve-ae	6	0,04	III.
269.	Psilota anthracina	x	x						sil	IV-VII.	un, ve-pr	5	0,03	I.
270.	Psilota innupta	x						x	sil	IV-VI.	un, ve-pr	5	0,03	II.
271.	Pyrophaena granditarsa	x							hyg	V-VIII.	un, ve-ae	2	0,01	II.
272.	Pyrophaena rosarum	x	x	x	x	x	x	x	hyg	IV-X.	po, ve-au	23	0,15	IV.
273.	Rhingia borealis	x							sil	VI-VII.	un, ve-pr	5	0,03	I.
274.	Rhingia campestris	x	x	x	x		x	x	eur	III-X.	po, ve-au	58	0,38	IV.
275.	Rhingia rostrata	x	x	x			x		sil	IV-VIII.	bi, ve-ae	5	0,03	II.
276.	Scaeva pyrastris	x	x	x	x	x	x	x	eur	I-XII.	po	118	0,77	V.
277.	Scaeva selenitica	x			x	x	x	x	eur (sil)	I-XII.	po	34	0,22	IV.
278.	Sericomyia silentis	x							sil (hyg)	V-X.	un? ve-au	2	0,01	I.
279.	Spazigaster ambulans	x					x		sil?	V-IX.	bi, ve-au	3	0,02	II.
280.	Sphaerophoria interrupta	x	x	x	x		x	x	eur	IV-IX.	un? ve-au	13	0,08	III.
281.	Sphaerophoria loewi					x	x		hyg	V-VIII.	un? ve-ae	2	0,01	II.
282.	Sphaerophoria philanthus						x	x	xer	V-IX.	un? ve-au	3	0,02	II.
283.	Sphaerophoria rueppellii	x	x	x	x	x	x		xer	IV-IX.	un? ve-au	14	0,09	IV.

Sorszám	Faj	Kistájankénti előfordulás							Élőhelytípushoz való kötődés	Rajzási adatok*	Ökológiai jellemző*	Egyedszám	Dominancia %	Gyakoriság*
		Magas-Mátra	Nyugati-Mátra	Déli-Mátra	Keleti-Mátraalja	Nyugati-Mátraalja	Mátralába	Parád-Recski-med.						
284.	<i>Sphaerophoria scripta</i>	x	x	x	x	x	x	x	eur	III-XI.	po, ve-au	1090	7,08	V.
285.	<i>Sphaerophoria shirchan</i>	x							sil	V-VI.	un, ve-pr	1	0,01	I.
286.	<i>Sphaerophoria taeniata</i>	x	x	x	x			x	eur	IV-X.	bi? ve-au	186	1,21	V.
287.	<i>Sphegina clavata</i>	x						x	sil (hyg)	V-IX.	bi, ve-au	11	0,07	II.
288.	<i>Sphegina clunipes</i>	x	x		x			x	sil (hyg)	IV-IX.	bi, ve-au	15	0,10	III.
289.	<i>Sphegina elegans</i>	x		x				x	sil (hyg)	IV-IX.	bi? ve-ae	15	0,10	III.
290.	<i>Sphegina latifrons</i>	x							sil (hyg)	V-VIII.	un, ve-au	10	0,06	II.
291.	<i>Sphegina montana</i>	x							sil (hyg)	IV-VI.	un, ve-pr	2	0,01	I.
292.	<i>Sphegina sibirica</i>	x						x	sil (hyg)	V-IX.	un, ve-au	9	0,06	II.
293.	<i>Sphegina verecunda</i>	x		x				x	sil (hyg)	IV-IX.	bi? ve-au	18	0,12	III.
294.	<i>Spilomyia diophtalma</i>	x						x	sil (xer)	IV-IX.	un, ve-au	3	0,02	II.
295.	<i>Spilomyia manicata</i>	x	x	x				x	sil?	IV-VIII.	un, ve-ae	5	0,03	II.
296.	<i>Spilomyia saltuum</i>	x		x					sil	IV-XI.	un, ve-au	4	0,02	III.
297.	<i>Syrphia pipiens</i>	x	x	x	x	x	x	x	eur	II-XI.	po, ve-au	175	1,14	V.
298.	<i>Syrphus nitidifrons</i>	x							sil	IV-VII.	un, ve-pr	3	0,02	I.
299.	<i>Syrphus ribesii</i>	x	x	x	x	x	x	x	eur	II-XI.	po, ve-au	1277	8,29	V.
300.	<i>Syrphus sexmaculatus</i>	x							eur	IV-VII.	un, ve-pr	1	0,01	I.
301.	<i>Syrphus torvus</i>	x	x	x	x	x	x	x	sil	II-XI.	po, ve-au	268	1,74	IV.
302.	<i>Syrphus vitripennis</i>	x	x	x	x	x	x	x	eur	II-XI.	po, ve-au	264	1,71	V.
303.	<i>Temnostoma apiforme</i>	x	x		x			x	sil	V-VIII.	un, ve-ae	6	0,04	II.
304.	<i>Temnostoma bombylans</i>	x		x				x	sil	IV-VII.	un, ve-pr	26	0,17	III.
305.	<i>Temnostoma meridionale</i>	x		x	x			x	sil	IV-VIII.	un, ve-ae	8	0,05	II.
306.	<i>Temnostoma vespiforme</i>	x			x				sil	IV-VIII.	bi, ve-ae	7	0,04	III.
307.	<i>Trichopsomyia flavitarsis</i>	x	x	x				x	eur	IV-VIII.	bi, ve-ae	21	0,14	III.
308.	<i>Trichopsomyia joratensis</i>	x							sil	V-VIII.	un, ve-ae	1	0,01	I.
309.	<i>Triglyphus primus</i>	x	x	x	x			x	sil	IV-IX.	bi? ve-au	9	0,06	IV.
310.	<i>Tropidia fasciata</i>							x	hyg	V-VIII.	un, ve-ae	1	0,01	I.
311.	<i>Tropidia scita</i>		x	x	x	x	x	x	hyg	IV-X.	bi, ve-au	27	0,17	IV.
312.	<i>Volucella bombylans</i>	x	x	x	x			x	sil	III-IX.	bi, ve-au	29	0,19	IV.
313.	<i>Volucella inanis</i>	x	x	x	x			x	sil	IV-IX.	un, ve-au	36	0,23	IV.
314.	<i>Volucella inflata</i>	x		x	x			x	sil	IV-VIII.	un, ve-ae	6	0,04	III.
315.	<i>Volucella pellucens</i>	x	x	x	x	x	x	x	sil	IV-IX.	bi, ve-au	115	0,75	IV.
316.	<i>Volucella zonaria</i>	x		x	x			x	sil	IV-X.	bi, ve-au	15	0,10	IV.
317.	<i>Xanthandrus comtus</i>	x	x	x	x			x	sil	V-XI.	bi, ve-au	16	0,10	III.
318.	<i>Xanthogramma dives</i>	x	x	x		x	x	x	sil?	IV-VIII.	bi? ve-ae	10	0,06	III.
319.	<i>Xanthogramma festivum</i>	x		x	x			x	sil	III-VI.	un, ve-pr	25	0,16	IV.
320.	<i>Xanthogramma laetum</i>	x		x	x				sil	IV-VIII.	un, ve-ae	5	0,03	III.
321.	<i>X. pedissequum</i>	x	x	x	x	x	x	x	sil	III-X.	po? ve-au	78	0,51	V.
322.	<i>Xylota abiens</i>	x			x			x	sil	V-VIII.	bi? ve-ae	6	0,04	III.
323.	<i>Xylota coeruleiventris</i>	x							sil	V-VIII.	un	2	0,01	I.
324.	<i>Xylota florum</i>	x		x				x	sil	IV-IX.	bi? ve-au	5	0,03	III.

Sorszám	Faj	Kistájankénti előfordulás							Élőhelytípushoz való kötődés	Rajzási adatok*	Ökológiai jellemző*	Egyedszám	Dominancia %	Gyakoriság*
		Magas-Mátra	Nyugati-Mátra	Déli-Mátra	Keleti-Mátraalja	Nyugati-Mátraalja	Mátralába	Parád-Recski-med.						
325.	<i>Xylota ignava</i>	×						sil	IV-IX.	bi? ve-au	4	0,02	II.	
326.	<i>Xylota meigeniana</i>	×					×	sil	V-VIII.	un, ve-ac	5	0,03	II.	
327.	<i>Xylota segnis</i>	×	×	×	×		×	×	sil	III-X.	po? ve-au	128	0,83	IV.
328.	<i>Xylota sylvarum</i>	×	×	×	×		×	×	sil	V-X.	bi, ve-au	33	0,21	IV.
329.	<i>Xylota tarda</i>	×							sil	V-VIII.	un, ve-ac	2	0,01	II.
330.	<i>Xylota xanthocnema</i>	×	×	×			×		sil	V-IX.	bi, ve-au	11	0,07	III.

A gyűjtőhelyek jegyzéke

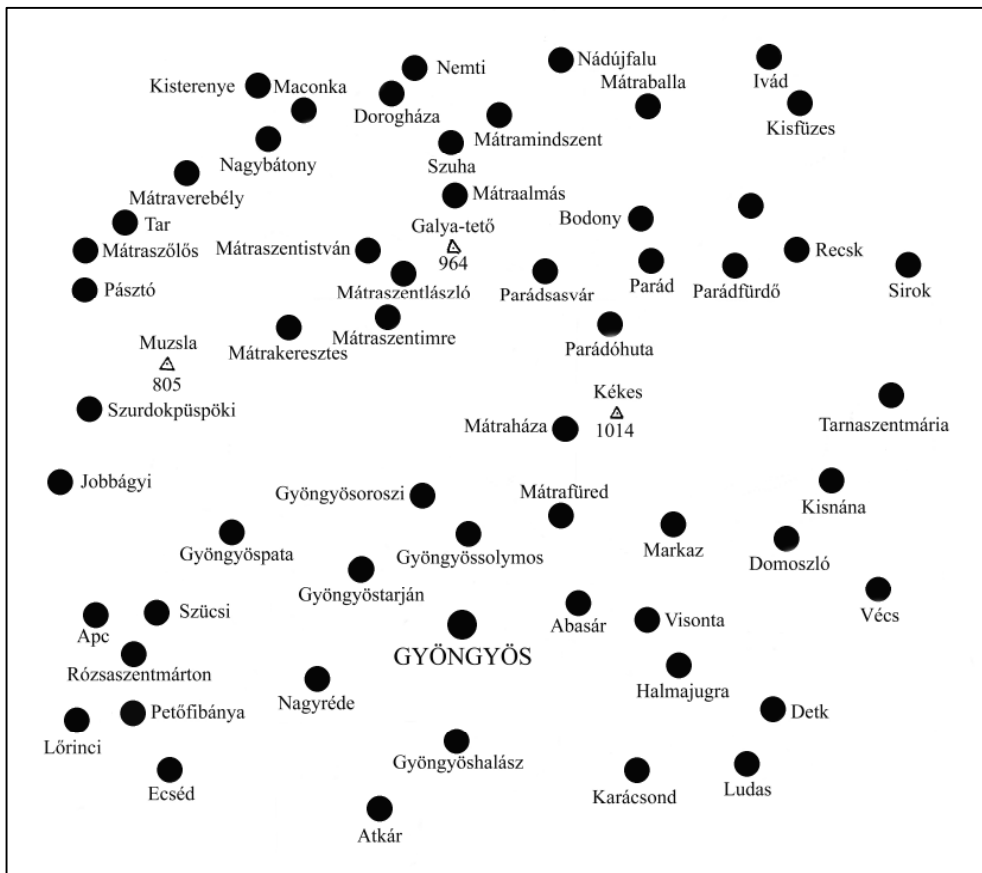
A faunisztikai alapadatok (a gyűjtőhely, a gyűjtés időpontja és a gyűjtő személye) legjelentősebb eleme a gyűjtőhely (lelőhely). Nagyon fontos, hogy topográfiailag minél pontosabban azonosítható tulajdonnév legyen. A gyűjtőhely lehet önálló település vagy annak egy része, illetve a település közigazgatási határán belüli földrajzi név. Utóbbi két esetben feltétlenül meg kell adni (zárójelben) a közigazgatási hovatartozást jelentő település nevét. A gyűjtőhelyek írására vonatkozó részletes szabályok és ajánlások több dolgozatban megtalálhatók (pl. DÉVAI et al. 1987, 1997). A zengőlégy fauna kutatásában, főleg az utóbbi időben, iparkodtunk ennek figyelembevételével dolgozni. Ezt tükrözi mátravidéki vonatkozásban a 146 zengőlégy gyűjtőhelyet tartalmazó alábbi lista, valamint a kötet faunisztikai adatközlő fejezete is. A lista az UTM kódok alhálós változata mellett, megadja az 1: 25 ezres léptékű digitális katonai topográfiai térképről a Global Map programmal leolvasott földrajzi koordinátákat is. Ez utóbbi az UTM-hez hasonlóan, lényegében csak általános tájékozódást tesz lehetővé. Ennek az az oka, hogy még a saját gyűjtések is rendszerint egy-egy nagyobb területen, általában mintegy 1/2, vagy 1/4 hektáros területen folytak.

A földrajzi koordináta lehetőség szerint a szóban forgó terület közepét mutatja. Amennyiben gyűjtőhelyként település neve szerepel, a koordináta az illető település hozzávetőleges középpontját jelenti. Ebből természetesen nem derül ki, hogy hol történt a tényleges gyűjtés. Mind az UTM kód, mind a koordináta meghatározása nehézségbe ütközik, ha a példány más gyűjtőtől származik és a lelőhelycédulából nem derül ki a gyűjtés pontos helye. Ez egyes esetekben lehet pl. egy hosszan elnyúló völgy is. Jól repülő rovaroknál, amilyenek a zengőlegyek is, talán kisebb a jelentősége a túlzottan pontos lelőhely megadásának. Az természetesen nem zárható ki, hogy a gyűjtők a jövőben, megfelelő műszer (GPS) segítségével, egy hosszan elnyúló völgyben is pontosan meghatározzák az egyes lelőhelyek koordinátáit.

Az UTM kódok meghatározásában elsősorban a megyetérképek két változata (természetföldrajzi és településföldrajzi) szolgált alapul. Mivel ezek kisebb-nagyobb mértékben pontatlanok, egyes esetekben az UTM kódok (főleg a 2,5×2,5 km-es hálómézők,

vagyis az ún. alháló kódjai) is pontatlanok lehetnek.

A Mátravidék körülhatárolása MAROSI & SOMOGYI (1990) „*Magyarország kistájainak katasztere*” c. munka alapján történt. Mivel azonban a gyűjtések esetenként kiterjedtek szomszédos települések területére is, ezért néhány ponton kisebb eltérés tapasztalható a fenti kötetben megjelölt Mátrához képest. Mint arról a korábbiakban már szó esett, akadnak olyan települések is, melyek a Mátravidéken kívül esnek ugyan, de közigazgatási határuk kisebb-nagyobb mértékbe benyúlik a hegység területére. Összesen 58 települést tartalmaz az áttekintő térkép (**11. ábra**). Ezek között vannak önálló települések és társközségek, vagy egyéb olyan települések, melyekhez zengőlégy gyűjtés köthető. A nem településjellegű lelőhelyeket a 146 névből álló gyűjtőhelylista tartalmazza.

11. ábra: A Mátravidék és közvetlen környékének a zengőlégy gyűjtések által érintett települései (provizórikus áttekintő térkép)

Gyűjtőhelylista

A lelőhely neve	UTM kód	Földrajzi koordináta	
		szélesség	hosszúság
Atkár	DT18D1	N47. 719271°	E19. 889453°
Ágasvár (Mátraszentimre)	DU10B2	N47. 926591°	E19. 826993°
Bagolyirtás (Mátraszentimre)	DU10B3	N47. 895626°	E19. 868062°
Balla-völgy (Mátraballa)	DU21A4	N48. 014683°	E20. 003132°
Barát-rét (Pásztó)	DU00B2	N47. 905860°	E19. 698877°
Békás-tói-erdészház (Mátraszentimre)	DU10B1	N47. 907669°	E19. 813266°
Bene-völgy (Gyöngyös)	DT29B3	N47. 818033°	E19. 982632°
Búzás-völgy (Recsk)	DU31A4	N47. 964689°	E20. 113720°
Búzás-völgyi-tó (Recsk)	DU31A3	N47. 947250°	E20. 130015°
Csonkás-völgy (Rózsaszentmárton)	DT09C1	N47. 771771°	E19. 754821°
Csór-hegy (Parádsasvár)	DU20B3	N47. 893930°	E19. 970675°
Csór-rét (Gyöngyössolymos)	DU20A2	N47. 895061°	E19. 952901°
Csór-réti-tározó (Gyöngyössolymos)	DU20A2	N47. 887909°	E19. 956267°
Csörgő-patak völgye (Mátraszentimre)	DU10B4	N47. 923593°	E19. 847886°
Csurgói-tanyák (Gyöngyöspata)	DT09D3	N47. 825906°	E19. 773776°
Detk	DT38B2	N47. 749375°	E20. 098249°
Disznó-kő (Parád)	DU20C4	N47. 877307°	E20. 051659°
Domoszlói-tározó (Domoszló)	DT39B3	N47. 814883°	E20. 103843°
Dorogháza	DU11D1	N47. 988024°	E19. 900574°
Ecséd	DT08D3	N47. 732808°	E19. 769050°
Emberesdi-völgy (Nádújfalu)	DU21B4	N48. 014484°	E20. 003719°
Encsi-lábi-dűlő (Atkár)	DT18C4	N47. 713306°	E19. 909623°
Fajzatpuszta (Gyöngyöstarján)	DT19B2	N47. 841734°	E19. 825184°
Fallóskút (Mátraszentimre)	DU10B3	N47. 906790°	E19. 846391°
Fekete-tó (Parádsasvár)	DU10D4	N47. 921009°	E19. 936263°
Felsőlengyend (Bátonyterenye)	DU11A4	N47. 965881°	E19. 858791°
Fertés (Ivád)	DU21D4	N48. 008242°	E20. 032096°
Fényespuszta (Parádsasvár)	DU20B4	N47. 922037°	E19. 986745°
Fenyvespuszta (Tar)	DU01C3	N47. 939316°	E19. 796502°
Galyatető (Mátraszentimre)	DU10D4	N47. 914758°	E19. 911844°
Görbe-dűlő (Ecséd)	DT08C4	N47. 711369°	E19. 757131°
Gyöngyös	DT19C3	N47. 781977°	E19. 928285°
Gyöngyöshalász	DT18D4	N47. 742224°	E19. 923071°
Gyöngyösoroszi	DT19D2	N47. 827269°	E19. 892635°
Gyöngyösoroszi-tározó (Gyöngyösoroszi)	DT19D2	N47. 849444°	E19. 875063°
Gyöngyöspata	DT09D3	N47. 814979°	E19. 790988°
Gyöngyöspatai-tározó (Gyöngyöspata)	DT19A2	N47. 801053°	E19. 801447°
Gyöngyössolymos	DT19D3	N47. 816834°	E19. 933760°
Gyöngyöstarján	DT19B3	N47. 813085°	E19. 865717°
Gyöngyöstarjáni-tározó (Gyöngyöstarján)	DT19C2	N47. 798416°	E19. 830151°
Halmajugra	DT29C3	N47. 762300°	E20. 055332°
Hidegkút-hegy (Gyöngyöspata)	DU00C4	N47. 886365°	E19. 796460°
Horgas-völgy (Rózsaszentmárton)	DT09A3	N47. 775121°	E19. 735691°
Hosszú-berek (Visonta)	DT29C1	N47. 774027°	E20. 012504°
Ilona-völgy (Parád)	DU20D4	N47. 895231°	E20. 055965°

A lelőhely neve	UTM kód	Földrajzi koordináta	
		szélesség	hosszúság
Ivád	DU31B2	N48. 020265°	E20. 060052°
Iványpuszta (Nádújfalu)	DU21B1	N47. 986574°	E19. 962053°
Jász-dűlő (Halmajugra)	DT28D4	N47. 758185°	E20. 050356°
Karácsond	DT28D1	N47. 729808°	E20. 027930°
Kékestető (Gyöngyös)	DU20C2	N47. 871285°	E20. 012848°
Kisfűzes	DU31B3	N47. 988273°	E20. 125864°
Kisnána	DU30C1	N47. 852966°	E20. 145859°
Kisterenye (Bátonyterenye)	DU11B2	N48. 011421°	E19. 823448°
Kopasz-hegy (Kisnána)	DU30A4	N47. 876054°	E20. 129545°
Kőbánya (Nemti)	DU11D4	N48. 013554°	E19. 922231°
Kökütpuszta (Sirok)	DU30D3	N47. 898449°	E20. 182555°
Kőrismocsár (Parád)	DU20A4	N47. 883581°	E20. 003034°
Köszörű-völgy (Parád)	DU20B3	N47. 907041°	E20. 000871°
Köszörű-völgyi-tározó (Parád)	DU20B4	N47. 910616°	E19. 997875°
Kövecses-völgy (Hasznos)	DU00D4	N47. 919148°	E19. 787497°
Kút-lápa-völgy (Bodony)	DU21C1	N47. 956608°	E20. 027508°
Lengyendi-patak (Bátonyterenye)	DU11A4	N47. 955837°	E19. 863793°
Lőrinci	DT08B2	N47. 737827°	E19. 675983°
Ludas	DT38B1	N47. 730810°	E20. 090965°
Maconka	DU11B3	N47. 990656°	E19. 841445°
Maconkai-tározó (Bátonyterenye)	DU11B3	N47. 995987°	E19. 852133°
Macska-völgy (Mátraverebély)	DU01C4	N47. 964169°	E19. 179459°
Mátraalmás (Szuha)	DU11C3	N47. 932761°	E19. 914996°
Mátrafüred (Gyöngyös)	DT29B2	N47. 826170°	E19. 973058°
Mátraháza (Gyöngyös)	DU20A3	N47. 869846°	E19. 997651°
Mátrakeresztés (Pásztó)	DU10B2	N47. 900205°	E19. 814766°
Mátramindszent	DU21A2	N47. 982314°	E19. 933188°
Mátraszentimre	DU10D1	N47. 909238°	E19. 878391°
Mátraszentistván (Mátraszentimre)	DU10D2	N47. 927178°	E19. 869693°
Mátraszentlászló (Mátraszentimre)	DU10D2	N47. 925485°	E19. 879334°
Messzilátó-hegy (Kisnána)	DU30A3	N47. 868466°	E20. 116732°
Miklós-völgy (Recsk)	DU30B4	N47. 916348°	E20. 126417°
Mocsáros-völgy (Mátraszőlős)	DU01A1	N47. 950899°	E19. 698137°
Mulató-hegy (Lőrinci)	DT08B4	N47. 749171°	E19. 709257°
Muzsla (Gyöngyöspata)	DU00D3	N47. 887723°	E19. 763584°
Muzsla (Pásztó)	DU00D1	N47. 889228°	E19. 751611°
Nagybátony	DU11A2	N47. 970397°	E19. 825509°
Nagy-Hársas (Jobbágyi)	DT09B4	N47. 830191°	E19. 710170°
Nagy-Hidas-völgy (Gyöngyössolymos)	DU20A4	N47. 876565°	E19. 971669°
Nagy-parlag (Gyöngyöspata)	DU00C3	N47. 863803°	E19. 782906°
Nagypuszta (Nagyréde)	DT18B4	N47. 752054°	E19. 868424°
Nagy-völgy (Gyöngyössolymos)	DU20A1	N47. 871679°	E19. 961002°
Nemti	DU11D2	N48. 007217°	E19. 899431°
Nyiget (Markaz)	DT39A2	N47. 799364°	E20. 091862°
Nyiget-völgy (Detk)	DT39A1	N47. 761609°	E20. 088494°

A lelőhely neve	UTM kód	Földrajzi koordináta	
		szélesség	hosszúság
Nyikom (Hasznosi-tározó)	DU00D2	N47. 906978°	E19. 769941°
Nyírjes-bérc (Gyöngyössolymos)	DU20B1	N47. 900381°	E19. 953186°
Nyírjes-tó (Sirok)	DU30D4	N47. 927680°	E20. 178217°
Oroszi-tó (Gyöngyösoroszi)	DT19D3	N47. 814970°	E19. 906827°
Ördögvályú-völgy (Kisnána)	DU30A3	N47. 861126°	E20. 115983°
Öreg-hegy (Nagyréde)	DT18B4	N47. 758454°	E19. 864897°
Parád	DU20D4	N47. 923790°	E20. 030217°
Parádfürdő (Parád)	DU20D4	N47. 926737°	E20. 067193°
Parádóhuta (Parád)	DU20D1	N47. 905537°	E20. 024357°
Páskom (Nagyréde)	DT19A3	N47. 783026°	E19. 838545°
Pásztó	DU00B2	N47. 921154°	E19. 698736°
Peresi-erdő (Abasár)	DT29B4	N47. 830925°	E19. 991548°
Petőfibánya (Lőrinci)	DT09A3	N47. 766610°	E19. 701887°
Piszkéstető (Mátraszentimre)	DU10D2	N47. 920058°	E19. 896019°
Pisztrángos-tó (Parád)	DU20C2	N47. 881634°	E20. 013696°
Recsk	DU31A3	N47. 935457°	E20. 113159°
Rózsaszentmárton	DT09C1	N47. 784106°	E19. 739644°
Rudolftanya (Parádsasvár)	DU20B2	N47. 920149°	E19. 947629°
Sáfrányos (Vécs)	DT39C2	N47. 785254°	E20. 144618°
Sándor-rét (Parád)	DU20D4	N47. 911244°	E20. 054865°
Sár-hegy (Gyöngyös)	DT29A4	N47. 802670°	E19. 982074°
Sástó (Gyöngyös)	DT29B2	N47. 842803°	E19. 959171°
Sás-tó (Gyöngyös)	DT29B2	N47. 844809°	E19. 956553°
Sirok	DU30D4	N47. 931128°	E20. 196464°
Solymosi-tó (Gyöngyössolymos)	DT19C4	N47. 802481°	E19. 932018°
Somlyó (Apc)	DT09A4	N47. 797666°	E19. 710338°
Somostói-völgy (Mátraderecske)	DU21C4	N47. 595940°	E20. 044157°
Sósi-rét (Gyöngyöstarján)	DT19B4	N47. 843102°	E19. 858648°
Szakáll-hegy (Bodony)	DU21A3	N47. 932603°	E19. 989883°
Szarka-fertő (Adács)	DT28A2	N47. 714412°	E19. 959179°
Szentkút (Mátraverebély)	DU01D1	N48. 001537°	E19. 764478°
Szilosi-völgy (Vécs)	DT39C2	N47. 793584°	E20. 148524°
Szorospatak (Bátonyterenye)	DU11A1	N47. 950572°	E19. 839313°
Szuha	DU11C4	N47. 977297°	E19. 916505°
Szurdok-völgy (Szurdokpüspöki)	DU00A3	N47. 841867°	E19. 714086°
Szurkos (Gyöngyöshalász)	DT18D4	N47. 741101°	E19. 905197°
Szücsi	DT09C2	N47. 803096°	E19. 763087°
Szücsi-bányásztó (Szücsi)	DT09C4	N47. 793077°	E19. 768954°
Tar	DU01C1	N47. 951704°	E19. 743785°
Tarjánka-völgy (Domoszló)	DT39B2	N47. 839082°	E20. 078108°
Tarnaszentmária	DU40A2	N47. 878501°	E20. 204173°
Tarnóca-völgy (Vécs)	DT39D4	N47. 816851°	E20. 178182°
Templom-réti-erdészlak (Gyöngyösoroszi)	DU10C1	N47. 852681°	E19. 874800°
Tímár-hegy (Mátraballa)	DU21D1	N47. 996053°	E20. 028221°

A lelőhely neve	UTM kód	Földrajzi koordináta	
		szélesség	hosszúság
Tót-hegyes (Gyöngyöstarján)	DU10A4	N47. 872478°	E19. 832699°
Tóvajló-völgy (Apc)	CT99C4	N47. 795299°	E19. 640830°
Üveggyári-tározó (Parádsasvár)	DU20B2	N47. 915955°	E19. 961161°
Vándor-rét (Mátraszentimre)	DU10D1	N47. 919839°	E19. 829829°
Várbükk (Recsk)	DU30B1	N47. 892389°	E20. 076752°
Vár-völgy (Markaz)	DT29D4	N47. 841505°	E20. 038589°
Vécs	DT39D3	N47. 807928°	E20. 167003°
Vécsi-erdő (Vécs)	DT39C4	N47. 800125°	E20. 172329°
Világos-hegy (Gyöngyöstarján)	DU10A3	N47. 859486°	E19. 838837°
Visonta	DT29C1	N47. 778979°	E20. 027137°
Vörös-kő (Mátraszentimre)	DU10D2	N47. 930591°	E19. 879144°
Zagyva-part (Pásztó)	DU00D2	N47. 929944°	E19. 690283°

A FAJOK ÉS A LELŐHELYADATOK FELSOROLÁSA

A szerzők a zengőlegyekkel foglalkozó faunisztikai irodalomban többnyire eltérő rendszert használnak. A jelen kötetben, elsősorban praktikus megfontolásból, a nemek és azon belül a fajok abc-rendben szerepelnek.

A munka a taxonok rövid jellemzése mellett tartalmazza rendelkezésre álló alapadatokat. Ezek a gyűjtés helye, időpontja, a példányszám (hím és nőstény), a gyűjtő nevének rövidítése, valamint a gyűjtőeszköz, amennyiben az nem a szokásos lepkesháló (leggyakrabban Malaise-csapda, ritkábban fénycsapda vagy lámpázás).

Az adatok írása a lehetséges mértékben egységesen történt. A gyűjtőhelyek jelentős része közelebbi (általában földrajzi) név, melynek közigazgatási hovatartozását a zárójelben szereplő település határozza meg. A faunisztikai adatközlő fejezetben, helykímélés érdekében, csak a közelebbi nevek vannak megadva. Ugyancsak a helykímélést célozza a gyakoribb fajoknál több alkalommal szereplő Malaise-csapda írásmódja, valamint a gyűjtő nevének a lelőhely utáni zárójelben való megadása (TS, +MAL), mely az összes utána következő adatra vonatkozik.

Az adatok felsorolásánál alkalmazott írásjelek értelmezése:

- az egyes gyűjtőhelyekhez tartozó valamennyi adatot, azaz az ún. adattömböket elválasztó jel (gondolatjel);
- : a gyűjtőhely neve utáni jel (kettőspont);
- ; az azonos gyűjtőhelyek adattömbjeit felépítő, dátumból, példányszámból és a gyűjtő személyének kódjából (illetve az esetleges további adatokból) álló ún. adatsoportok közötti jel (pontosvessző);
- , az egy-egy adatsoporthoz tartozó ún. adategységeket, azaz a dátumot, a példányszámot és a gyűjtő személyének kódját (illetve az esetleges további adatokat) elkülönítő jel (vessző).

A gyűjtők neve a faunisztikai adatközlő fejezetben alkalmazott rövidítéssel

A	Nem szerepel a gyűjtő	MF	Mihályi Ferenc
BM	Babos Margit	ML	Móczár László
BE	Bajári Erzsébet	PL	Papp László
BF	Bessenyi Ferenc	POL	Podlussány Lajos
CP	Czajlik Péter	SNÉ	Sólymosné
CSGY	Csóka György	SÁ	Soós Árpád
FM	Fék Mária	SZA	Szappanos Albert
GA	Gebhardt Antal	SZV	Székessy Vilmos
GL	Gozmány László	SZJ	Szőcs József
HJ	Honvéd János	SZI	Szőke István
HGY	Horváth György	TI	Tóth Ilona
KO	Kiss Ottó	TS	Tóth Sándor
KE	Kutas Eszter	VA	Varga András
JJ	Jablonkay József	VNÉ	Varga Andrásné
KZ	Kaszab Zoltán	VÉ	Visnyovszky Éva
MJ	Majer József		

Egyéb rövidítések

+MAL = Malaise-csapdával gyűjtve

+FÉNY = fénycsapdával (lámpázással) gyűjtve

***Anasimya* Schiner, 1864**

[Syn. *Eurimya* Bigot, 1883; korábban a *Helophilus* Meigen, 1805 alneme]

Közepes vagy valamivel kisebb, lárváik fejlődésén keresztül vizes élőhelyekhez kötődő zengőlegyek. A *Helophilus* fajokra emlékeztetnek, de arcukon nincs hosszanti fényes középcsík. Imágóik is rendszerint vizek közelében, főleg különböző virágokon találhatóak. Lárvájuk álló- és lassú áramlású, dús növényzetű folyóvizekben, elsősorban az iszapban fejlődik. A Palearktikumból ismert 10 fajból mind a 4 hazai él a Mátravidéken is.

(1) *Anasimya contracta* Claussen & Torp, 1980

Irodalom: TÓTH (1994, Templom-réti-erdészlak)

Elterjedése: Palearktikum (E). Magyarország: Általános, mérsékelten gyakori előfordulású (III.).

Mátravidék: A hegységre nem jellemző, főleg az alacsonyabb területek néhány pontján került elő. *Kistájak:* DM (2), ML (2), KMa (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Hygrophil, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Bene-völgy: 2005.04.27., 1♀, TS – Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 1♂ 4♀, TS – Kisterenye: 2003.05.14., 2♂ 1♀, TS – Maconkai-tározó: 2003.05.14., 3♂ 1♀, TS – Visonta: 2007.07.27., 1♂, TS.

(2) *Anasimya interpuncta* (Harris, 1776)

Elterjedése: Palearktikum (E, Kaz). Magyarország: Általános, gyakori előfordulású (IV.).

Mátravidék: Az előző fajhoz hasonlóan (a Pisztrángos-tó kivételével) inkább az alacsonyabb régiókban gyűjtötték. *Kistájak:* MM (1), NyM (2), NyMa (1), ML (1), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Hygrophil, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 3♀, TS – Gyöngyöspatai-tározó: 2003.05.16., 1♂ 4♀, TS – Maconkai-tározó: 1980.06.22., 1♂ 3♀, TS – Nagy-Hársas: 2000.06.18., 2♂ 3♀, TS – Nyírjes-tó: 2000.06.20., 4♂ 1♀, TS – Pisztrángos-tó: 2007.06.29., 1♂ 3♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 1♂ 1♀, TS.

(3) *Anasimyia lineata* (Fabricius, 1787)

Irodalom: TÓTH (1995, Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Sz, T-K, Mo). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* Főleg a hegység alacsonyabb területeire jellemző, de előkerült a Magas-Mátra több pontján is. *Kistáják:* MM (3), NyM (1), DM (1), KMa (2), NyMa (2), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (11).

Életmódja: Hygrophil, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 4♂ 6♀, TS – Csór-réti-tározó: 1996.08.15., 5♂ 3♀, TS – Detk: 2008.06.18., 2♂ 3♀, TS – Encsi-lábi-dűlő: 2007.07.26., 2♂ 4♀, TS – Hidegkút-hegy: 2006.07.21., 1♂ 2♀, TS – Ludas: 2007.07.27., 1♂ 1♀, TS – Maconkai-tározó: 2003.05.14., 4♀, TS – Pisztrángos-tó: 1997.08.21., 4♂ 3♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 3♂ 1♀, TS – Vár-völgy: 2005.04.28., 1♂ 3♀, TS.

(4) *Anasimyia transfuga* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1994, Templom-réti-erdészlak)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Ny-Sz). *Magyarország:* Főleg síkságokon él, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* Viszonylag sok ponton gyűjtötték, de egyelőre nincs adata a Magas-Mátrából. *Kistáják:* NyM (2), DM (2), KMa (1), NyMa (5), ML (3), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (12), 2,5×2,5 km (16).

Életmódja: Hygrophil, bivoltin, vernalis-autumnalis (V–IX).

Lelőhelyei: Atkár: 2007.07.26., 2♂ 1♀, TS – Balla-völgy: 1997.08.20., 2♂ 7♀, TS – Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 1♂ 8♀, TS – Emberesdi-völgy: 2005.08.25., 1♂ 1♀, TS – Gyöngyöspatai-tározó: 2003.05.16., 2♂ 5♀, TS – Gyöngyöstarjáni-tározó: 2007.07.27., 1♂ 5♀, TS – Ilona-völgy: 1974.05.23., 3♀, TS – Maconkai-tározó: 1980.06.22., 1♂ 5♀, TS – Nagypuszta: 2007.07.27., 2♂ 2♀, TS – Nyírjes-tó: 2000.06.20., 1♂ 6♀, TS – Páskom: 2007.07.27., 4♂ 1♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 5♀, TS – Szücsi-bányásztó: 2008.06.28., 2♂ 2♀, TS – Tarnóca-völgy: 2008.06.18., 1♂ 2♀, TS – Vár-völgy: 2005.04.28., 1♀, TS.

Arctophila Schiner, 1860

Nagytestű, poszméhekre emlékeztető szőrös legyek. A hímek combja erősen megvastagodott. Lárvaik iszapos vizekben, főleg magas humusztartalmú mocsarakban fejlődik. A 3 palearktikus fajból 2 él Magyarországon, mindkettő előkerült a Mátravidéken.

(5) *Arctophila bombiformis* (Fallén, 1810)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Domb- és hegyvidéki faj, eddig csak a Dunántúlon (Bakony, Nyugat-magyarországi-peremvidék) és a Mátravidéken gyűjtötték, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* Egyelőre csak a Magas-Mátra két pontjáról sikerült kimutatni. *Kistáják:* MM (2). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Silvicol, univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII).

Lelőhelyei: Galyatető: 1980.08.05., 1♀, MF; 2003.06.26., 1♀, TS – Mátrakeresztes: 1987.07.26., 1♂, TS, +MAL.

(6) *Arctophila superbiens* (Müller, 1776)

[Syn. *Arctophila fulva* (Harris, 1780), *Arctophila mussitans* (Fabricius, 1777)]

Elterjedése: *Palearktikum* (E). *Magyarország:* Valószínűleg csak domb- és hegyvidéken él, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben is az országoséhoz hasonló az előfordulása. *Kistáják:* MM (3), ML (2). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvicol, az erdőn belül inkább a nedvesebb élőhelyekre jellemző, feltehetően bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Csór-réti-tározó: 1996.08.15., 2♂ 1♀, TS – Kékestető: 2006.07.21., 1♂ 2♀, TS – Mátraalmás: 1986.09.07., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Mátramindszent: 2006.09.24., 1♀, TS – Pisztrángos-tó: 1997.08.21., 1♀, TS.

Baccha Fabricius, 1805

Közepes nagyságú, feltűnően karcsú, árnyékkedvelő, ezért rendszerint zárt erdőkben is gyűjthető zengőlegyek. Évente általában több nemzedékük fejlődik. Lárvájuk afidofág, főleg levéltetvekkkel és pajzstetvekkkel táplálkozik. A Palearktikumából 16 fajt írtak le. A 2 hazai faj a Mátravidéken is él.

(7) *Baccha elongata* (Fabricius, 1775)

Irodalom: TÓTH (1988, Sár-hegy, 1995, Mátrakeresztes, 1997, Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, Kaz, Sz). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulású (IV.) *Mátravidék:* Mivel erdőhöz kötődik, inkább a hegység magasabb részeiben gyűjthető. *Kistáják:* MM (7), NyM (3), DM (2), KMa (2), ML (3). *UTM:* 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (17).

Életmódja: Silvikol, lárvája afidofág, főleg a nedvesebb erdők lakója, árnyékkedvelő, polivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX).

Lelőhelyei: Fallóskút: 1996.08.14., 2♂ 2♀, TS – Kékestető: 2006.07.21., 1♂ 2♀, TS – Mátrafüred: 1986.08.21., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1995.10.04., 1♂, CSGY, +MAL – Mátraháza: 1978.08.19., 1♀, MF – Mátraszentimre: 1978.08.14., 5♀, MF – Messzilátó-hegy: 1974.05.23., 2♀, TS – Mulató-hegy: 2006.08.30., 1♂, TS – Nagy-Hársas: 2000.06.18., 4♂ 3♀, TS – Nagy-parlag: 2005.09.26., 2♂ 3♀, TS – Rudolftanya: 1985.05.16., 2♀, TS – Sár-hegy: 1986.05.15., 1♀, TS – Szilosi-völgy: 2008.06.18., 1♀, TS – Szorospatak: 2003.05.14., 1♂ 3♀, TS – Tímár-hegy: 2005.09.24., 2♂ 1♀, TS – Vécsi-erdő: 2006.08.30., 1♂ 1♀, TS.

(8) *Baccha obscuripennis* Meigen, 1822

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Sz, K-Á, Mo, T-K). *Magyarország:* Főleg hegyvidékeken gyűjthető, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegységben az előző fajhoz hasonlóan főleg az erdős területek lakója, az eddigi gyűjtések alapján valamivel gyakoribbnak bizonyult. *Kistáják:* MM (7), NyM (3), DM (3), KMa (2), ML (4). *UTM:* 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (19).

Életmódja: Silvikol, a nedvesebb és árnyékos élőhelyeket preferálja. Lárvája levéltetű predátor, bivoltin vagy polivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Bene-völgy: 2005.04.27., 1♂ 1♀, TS – Fényespuszta: 1996.08.16., 4♂ 2♀, TS – Galyatető: 2000.07.20., 3♀, PL – Kékestető: 1964.06.16., 2♀, SZJ; 1980.08.07., 2♀, MF – Kövecses-völgy: 2006.09.07., 1♂ 5♀, TS – Mátrafüred: 1983.09.19., 1♂, VÉ; 1986.08.21., 1♂, TS, +MAL; 1995.09.28., 1♂, CSGY, +MAL – Mátraháza: 1978.08.19., 2♀, MF; 1983.09.20., 1♀, VÉ – Mátramindszent: 2006.09.24., 2♂ 1♀, TS – Mátraszentimre: 1978.08.14., 1♀, MF – Nyírjes-bérc: 1977.08.20., 1♀, MF – Szentkút: 1987.08.17., 1♂ 1♀, TS – Szuha: 2005.09.25., 1♀, TS – Szücsi: 2006.08.29., 2♀, TS – Tót-hegyes: 2006.07.21., 1♂ 3♀, TS – Vécsi-erdő: 2008.06.18., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Világos-hegy: 2006.07.21., 1♂ 4♀, TS – Visonta: 2007.07.27., 1♂ 3♀, TS.

Blera Billberg, 1820

Közepes nagyságú, gyéren szőrös zengőlegyek. Fejlődésüket kevésbé ismerjük. A Palearktikumából ismert 9 faj egy európai kivételével Ázsiában él. Magyarországon csak 1 fordul elő, ezt a Mátravidéken is gyűjtötték.

(9) *Blera fallax* (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, T-K, É-Kí, Ja). *Magyarország:* Csak a hegyvidékek néhány pontján gyűjtötték, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* A hegységben is főleg csak a magasabb térségekben került elő. *Kistáják:* MM (2), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Lárvját sérült fák kicsurgó nedvében és korhadó tuskóban találták. Silvikol, valószínűleg univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelyei: Fekete-tó: 1974.05.20., 1♂ 1♀, TS – Rudolftanya: 1985.05.16., 1♀, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♂, TS.

Brachymyia Williston, 1822[Syn. *Criorhina* Meigen, 1822, korábban különálló nem]

Közepes és közepesnél valamivel nagyobb, többnyire bundás szőrű zengőlegyek. Lárvájuk szaprofág, korhadt fában, főleg tuskóban fejlődik. A Palearktikumból ismert 3 faj közül a hazai 2 a Mátravidéken is él.

(10) **Brachymyia berberina** (Fabricius, 1805)[*Criorhina berberina* (Fabricius, 1805)]**Irodalom:** TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Sz, Ja). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* Eddig csak a Magas-Mátrában gyűjtötték. *Kistájak:* MM (6). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Lárvája faodvak, valószínűleg főleg a bükk korhadékában fejlődik. Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VI.).

Lelőhelyei: Békás-tói-erdészház: 1987.05.17., 1♂, TS, +MAL – Fekete-tó: 1974.05.20., 1♀, TS – Galyatető: 1980.06.22., 6♀, TS; 1980.06.22., 4♂ 3♀, TS; 1983.06.09., 1♀, TS – Kékestető: 1984.07.20., 1♂, TS – Kőrismocsár: 2003.06.29., 1♂, TS.

(11) **Brachymyia floccosa** (Meigen, 1822)[*Criorhina floccosa* (Meigen, 1822)]

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken él, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* Az előző fajhoz hasonlóan csak a Magas-Mátra néhány pontján került elő. *Kistájak:* MM (3). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Lárvája szaprofág, különböző fák odvának korhadékában él. Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).

Lelőhelyei: Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 1♂; 1991.06.05., 1♂, +MAL; 1991.06.05., 1♂ – Galyatető: 1980.06.22., 1♀, TS – Pisztrángos-tó: 1974.05.20., 1♂, TS.

Brachyopa Meigen, 1822

Közepesnél kisebb, gyengén szőrös zengőlegyek, több fajuk feltűnően hasonlít az ürüléklegyekre (*Scatophagidae*). Imágóikat többnyire fatörzseken vagy sérült fák kicsurgó kocsonyás nedvén figyelhetjük meg, lárvájuk is főleg ezekben fejlődik. A 16 palearktiumi fajból 10 él Magyarországon. Közülük a Mátravidéken eddig 7 került elő.

(12) **Brachyopa bicolor** (Fallén, 1817)**Irodalom:** TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, T-K). *Magyarország:* Elsősorban domb- és hegyvidékeken gyűjthető, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* Gyakorisága a hegységben is megfelel az országosénak. Előkerült a Keleti-Mátraalja erdős területén is. *Kistájak:* MM (4), NyM (1), KMa (2). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).

Lelőhelyei: Csór-rét: 2007.06.29., 1♂ 1♀, TS – Csór-réti-tározó: 1996.08.15., 2♂, TS – Mátrakeresztes: 1987.06.12., 1♂, TS, +MAL – Mátraszentimre: 1974.05.24., 2♂, TI – Nagy-Hársas: 2000.06.18., 1♂ 2♀, TS – Peresi-erdő: 2005.04.27., 2♀, TS – Vécsi-erdő: 2008.06.18., 1♂, TS, +MAL.

(13) **Brachyopa dorsata** Zetterstedt, 1838

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Sz, K-Á). *Magyarország:* Csak domb- és főleg hegyvidékeken gyűjtötték, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* Az eddigi gyűjtések alapján főleg a Magas-Mátra néhány pontjáról ismerjük. *Kistájak:* MM (4), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1985.05.14., 1♂, TS – Fekete-tó: 1991.06.05., 1♂, TS – Mátrakeresztes: 1987.06.07., 1♂,

TS, +MAL – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♂, TS – Tót-hegyes: 2006.07.21., 1♀, TS.

(14) *Brachyopa insensilis* Collin, 1939

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Tk, K-Á). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken él, ritka előfordulási (II.). *Mátravidék:* A hegységnek is elsősorban a magasabb területein él. *Kistáják:* MM (3), NyM (1), KMa (1), ML (2). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Silvikol, valószínűleg bivoltin, vernalis-aestivalis, (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Fallóskút: 1996.08.14., 2♀, TS – Horgas-völgy: 2008.06.28., 1♀, TS, +MAL – Kőbánya: 2005.08.25., 1♀, TS – Mátrakeresztes: 1987.06.12., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂, TI – Szorospatak: 2003.05.14., 1♂ 2♀, TS – Vécsei-erdő: 2006.08.30., 1♀, TS.

(15) *Brachyopa maculipennis* Thompson, 1980

Elterjedése: *Palaearktikum* (E). *Magyarország:* Elsősorban domb- és hegyvidékek lakója, ritka előfordulási (II.). *Mátravidék:* Érdekes, hogy a Magas-Mátrában egyelőre nem került elő. *Kistáják:* DM (1), KMa (1), ML (2). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Valószínűleg silvikol. Univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Balla-völgy: 1997.08.20., 2♂ 1♀, TS – Fényespuszta: 1996.08.16., 1♂, TS – Sár-hegy: 2005.04.29., 1♂ 2♀, TS – Vécsei-erdő: 2008.06.18., 1♀, TS, +MAL.

(16) *Brachyopa pilosa* Collin, 1939

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Egyelőre csak a Bakonyban, a Börzsönyben és a Mátravidéken gyűjtötték, ritka előfordulási (II.). *Mátravidék:* A hegységben is meglehetősen ritka. *Kistáják:* NyM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).

Lelőhelye: Hidegkút-hegy: 2006.07.21., 1♀, TS.

(17) *Brachyopa scutellaris* Robineau-Desvoidy, 1844

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, de nem általános). *Magyarország:* Főleg domb- és a hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori előfordulási (III.). *Mátravidék:* A hegységnek egyelőre csupán három pontjáról ismerjük. *Kistáják:* MM (1), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Lárva főleg szilfa kicsurgó kocsonyás nedvében fejlődik, néha imágója is azon található. Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Balla-völgy: 1997.08.20., 1♂, TS – Ilona-völgy: 1974.05.23., 2♀, VA – Tót-hegyes: 2006.07.21., 1♂, TS.

(18) *Brachyopa vittata* Zetterstedt, 1843

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Ny-Sz, T-K). *Magyarország:* Eddig csak a Mátrában és a Bükkben gyűjtötték, szórványos előfordulási (I.). *Mátravidék:* Egyelőre csak Mátrakeresztesről került elő, ahol a Malaise-csapda fogta. *Kistáják:* MM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1). **Magyarország zengőlégy faunájára új faj.**

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (V–VII.).

Lelőhelye: Mátrakeresztes: 1987.06.12., 1♂, TS, +MAL.

Brachypalpoidea Hippa, 1978

Közepes és közepesenél kissé nagyobb zengőlegyek. Lárvaik korhadó fában fejlődik. A Palaearktikumból ismert 5 fajból csak egy fordul elő Magyarországon, ez a Mátravidéken is él.

(19) *Brachypalpoidea lentus* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Tk, Ny-Sz). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidéken gyűjthető, mérsékelt gyakori előfordulási (III.). *Mátravidék:* Eddig csak a Magas-Mátrában került elő, de

biztosan él a hegység más részein is. *Kistáják*: MM (8). *UTM*: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Silvicol, inkább a nedvesebb erdőket kedveli. Univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 1♀, TS – Békás-tói-erdészház (TS, +MAL): 1986.05.30., 1♀; 1987.05.28., 1♀ – Galyatető (TS): 1980.06.22., 1♀; 1994.06.05., 1♀; 2003.06.26., 1♀ – Kékestető: 1983.06.09., 1♂, TS – Mátraháza: 1957.06.26., 1♂, KZ – Mátrakeresztes: 1987.04.29., 1♀, TS, +MAL – Mátraszentimre: 1979.05.27., 1♀, MF – Rudolftanya: 1986.05.15., 1♂, TI.

Brachypalpus Macquart, 1834

Közepes nagyságú, viszonylag erősen szőrös, méhekre emlékeztető zengőlegyek. Életmódjukat kevésbé ismerjük. Lárvaik valószínűleg részben fák korhadékában, elhalt fakéreg alatt fejlődnek. A 7 palearktikus fajuk közül Magyarországon 3, a Mátravidéken 2-nek az előfordulásáról tudunk.

(20) *Brachypalpus laphriformis* (Fallén, 1816)

Irodalom: TÓTH (1989)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, de nem általános). *Magyarország*: Inkább hegyvidékekre jellemző, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék*: A hegységben is elsősorban a Magas-Mátrában került elő. *Kistáják*: MM (5), DM (1), PRm (1). *UTM*: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Lárva különböző fajokban, de elsősorban korhadó bükkben fejlődik. Silvicol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VI.).

Lelőhelyei: Csőr-hegy (TS): 1986.05.15., 1♀; 2007.06.29., 1♀ – Galyatető (TS): 1994.06.05., 1♀; 1980.06.22., 1♂ – Ilona-völgy: 1974.05.23., 1♂ 1♀, TS – Kékestető: 1974.05.20., 1♂, TS – Pisztrángos-tó: 1974.05.20., 1♂ 1♀, TS – Rudolftanya: 1985.05.16., 1♀, TS – Sár-hegy: 2005.04.29., 1♀, TS.

(21) *Brachypalpus valgus* (Panzer, 1798)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E). *Magyarország*: Általános, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék*: A Hegység több kistáján előkerült, de az országosénál kevésbé gyakori. *Kistáják*: MM (3), DM (1), KMa (1), PRm (2). *UTM*: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Silvicol, univoltin, vernalis-aestivalis (III–VIII.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 1♀, TS – Ilona-völgy: 1989.04.27., 2♀, TS – Köszörű-völgy: 1989.04.27., 1♀, TS – Peresi-erdő: 2005.04.27., 2♂ 1♀, TS – Pisztrángos-tó: 1974.05.20., 1♀, TS – Vár-völgy: 2005.04.28., 1♂, TS.

Caliprobola Rondani, 1845

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvaik korhadó fában fejlődik. Lárvaik fejlődését nem teljesen ismerjük. Egész elterjedési területükön ritkák. A Palearktikumban előforduló 2 fajuk közül egy él Európában. Ez a Mátravidék faunájának is tagja.

(22) *Caliprobola speciosa* (Rossi, 1790)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1989 Sár-hegy, Sástó, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Sz). *Magyarország*: Elsősorban domb- és hegyvidékek faja, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék*: Inkább a hegység magasabb részeire jellemző. *Kistáják*: MM (4), DM (3), PRm (1). *UTM*: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Silvicol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 2♂, TS – Mátrakeresztes: 1987.06.12., 1♂, TS – Mátraszentimre: 1979.05.27., 1♂, MF – Rudolftanya: 1985.05.16., 1♀, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♂ 2♀, TS – Sástó: 1967.05.18., 1♂, JJ.

Callicera Panzer, 1809

Közepes és közepesnél kissé nagyobb, fémesen csillogó zengőlegyek. Lárvaik elhalt fában és valószínűleg fanedvben is fejlődik. Imágóik leggyakrabban erdei tisztásokon, erdőszéleken rajzanak. A

Palearktikumából 11, Európából 6 fajuk előfordulásáról tudunk, közülük 4 Magyarországon is előke-
rült. A Mátravidéken csak egy faj előfordulását sikerült kimutatni.

(23) *Callicera aenea* (Fabricius, 1781)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Sz, T-K, Kí), *Orientalis faunabirodalom*. *Magyarország:* Főleg középhegységekre jellemző, ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* Eddig elsősorban a Magas-Mátrában gyűjtötték. *Kistájak:* MM (4), KMa (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Silvikol, valószínűleg bivoltin vagy esetleg polivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Búzás-völgy: 2000.06.19., 1♂ 2♀, TS – Galyatető: 1983.06.09., 1♂ 1♀, TS – Mátraháza: 1975.05.14., 1♂, ML – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂ 1♀, TS – Tót-hegyes: 2006.07.21., 1♀, TS – Vécsi-erdő: 2008.06.18., 1♀, TS, +MAL.

Ceriana Rafinesque, 1815

Közepesenél kissé nagyobb, gyéren szőrös zengőlegyek, redősszárnyú darazsakra emlékeztetnek. Nagyon hasonlítanak a *Sphiximorpha* fajokra, de azok csápja a homlok rövid kinövésének végén ered. Lárvájuk korhadó fában és sérült fák kicsurgó kocsonyás nedvében fejlődik. A Palearktikumából leírt 14, nagyrészt ázsiai fajuk közül 2 került elő Magyarországról. Mindkettőt megtaláltuk a Mátravidéken is.

(24) *Ceriana conopsoides* (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Sz, T-K, Kí). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Meggyezik az országos gyakorisággal. *Kistájak:* MM (3), NyM (1), DM (1), KMa (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Lárvája különböző fák kicsurgó kocsonyás nedvében fejlődik. Silvikol, valószínűleg bivoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Fenyvespuszta: 2006.07.22., 1♀, TS – Galyatető: 2003.06.26., 1♀, TS – Kékestető: 1983.06.09., 1♀, TS – Rudoltanya: 1985.05.16., 1♂, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♀, TS – Sár-hegy: 1983.06.08., 1♂, TS – Vécsi-erdő: 2008.06.18., 1♂ 1♀, TS, +MAL.

(25) *Ceriana vespiformis* (Latreille, 1804)

Elterjedése: *Palearktikum* (Eu, elsősorban Dél-Európa néhány országa). Egész elterjedési területén ritka és lokális. *Magyarország:* szórványos előfordulása (I.), egyelőre csak a Bakonyban, Budapest környékén, a Börzsönyben és a Mátravidéken gyűjtötték. *Mátravidék:* A hegységben is ritka. *Kistájak:* MM (2), ML (1). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Lárvját eperfa (*Morus alba*) kicsurgó nedvében találták. Valószínűleg univoltin, vernalis-praestivalis (V–VI.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1985.05.14., 1♂ 1♀, TS – Fenyvespuszta: 1974.05.20., 1♀, TI – Kékestető: 2006.07.21., 2♀, TS.

Chalcosyrphus Curran, 1925

[Syn. *Xylotomima* Shannon, 1926]

Közepesenél részben kisebb és részben nagyobb zengőlegyek. Lárvájuk főleg elhalt korhadó fában fejlődik. A Palearktikumban mintegy 30 faj előfordulásáról tudunk. Magyarországon az eddig gyűjtött 6 faj közül hármat sikerült kimutatni a Mátravidéken.

(26) *Chalcosyrphus eunotus* (Loew, 1873)

[Syn. *Brachypalpus eunotus* (Loew, 1873)]

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* A Mátravidéken kívül eddig csak a Bakonyban, a Bükkben, a Mecsekben és az Őrségben gyűjtötték, ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* A hegységben is ritka. *Kistájak:* MM (2), DM (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Lárvája valószínűleg elsősorban korhadó fában fejlődik. Silvikol, inkább az erdők ned-

vesebb részeire jellemző, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–VI., IX.).

Lelőhelyei: Fekete-tó: 1991.06.05., 1♂, TS – Kőkútpuszta: 2007.04.05., 1♂, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♀, TS – Vár-völgy: 2005.04.28., 1♀, TS.

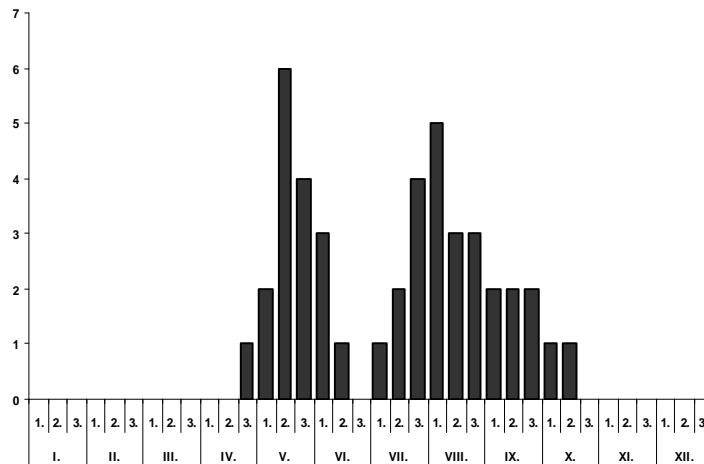
(27) *Chalcosyrphus femoratus* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1989 Kőkútpuszta)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Sz, K-Á, T-K). *Magyarország:* Elsősorban domb- és hegyvidékek faja, mérsékelten gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A Mátravidéken is mérsékelten gyakornak bizonyult. *Kistájak:* MM (2), NyM (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

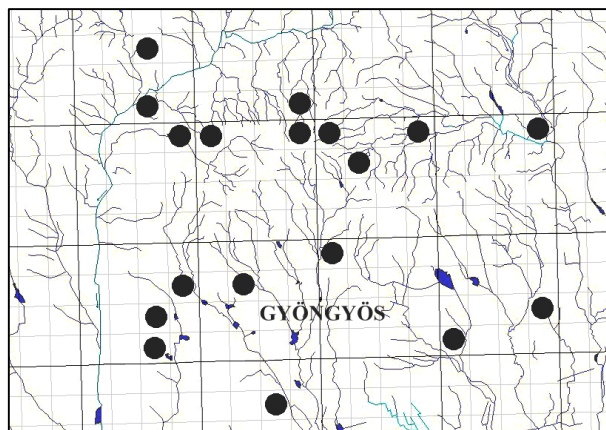
Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Hidegkút-hegy: 2006.07.21., 1♀, TS – Kőkútpuszta: 1972.06.16., 1♂, JJ, +FÉNY – Messzilátó-hegy: 1974.05.23., 2♀, TS – Rudolftanya: 1985.05.16., 1♀, TS.

12. ábra: A *Chalcosyrphus nemorum* fenológiája a Mátravidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

13. ábra: A *Chalcosyrphus nemorum* lelőhelyei a Mátravidéken, a 2,5×2,5 km-es hálómézők szerinti bontásban

(28) *Chalcosyrphus nemorum* (Fabricius, 1805)[*Xylota nemorum* (Fabricius, 1805)]**Irodalom:** TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)**Elterjedése:** *Holarktikum* (E, Tk, Kaz, Sz, T-K, Ja). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegységben is gyakori (**13. ábra**). *Kistájak:* MM (4), NyM (5), DM (3), KMá (2), NyMa (1), ML (1), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (11), 2,5×2,5 km (18).**Életmódja:** Lárva nedves korhadékban, faodvakban fejlődik. Silvikol, főleg a nedvesebb erdőket kedveli. Valószínűleg bivoltin, vernalis–autumnalis (IV–X.). Már a viszonylag kevés mátravidéki gyűjtési adata alapján készült fenológiai diagramon is jól elkülönül két generációja (**12. ábra**).**Lelőhelyei:** Ágasvár: 1985.05.14., 1♂, TS – Atkár: 2007.07.26., 1♀, TS – Csonkás-völgy: 2008.06.28., 1♂ 2♀, TS – Csurgói-tanyák: 2005.08.24., 1♂ 2♀, TS – Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 1♂ 1♀; 1991.06.05., 1♂ – Gyöngyöstarján: 1996.08.14., 3♀, TS – Ilona-völgy: 1989.04.27., 1♂, TS – Köszörű-völgy: 1989.04.27., 1♂, TS – Kövecses-völgy: 2006.09.07., 2♂ 1♀, TS – Mátrafüred: 1986.07.08., 1♀, TS, +MAL – Mátrakeresztes: 1987.06.02., 1♀, TS, +MAL – Nyiget-völgy: 2008.06.18., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Rudoltanya: 1986.05.15., 1♂, TS – Sirok: 1974.08.10., 1♀, TS – Szentkút: 1987.08.17., 1♂ 2♀, TS – Szücsi: 2006.08.29., 2♀, TS – Vécsi-erdő: 2006.08.30., 2♂ 1♀, TS.**Chamaesyrphus** Mik, 1895Az átlagosnál jóval kisebb testű (4–5 mm-es) zengőlegyek. Részben a *Pelecocera*, részben a *Melanostoma* fajokra emlékeztetnek. Fejlődésüket nem ismerjük. A Palearktikumból leírt 5 faj közül Magyarországon csak egynek az előfordulásáról tudunk, ezt a Mátravidéken is megtaláltuk.(29) *Chamaesyrphus scaevoides* (Fallén, 1817)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Tk, K-Sz). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidéken élő faj, ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* A hegységben is ritka. *Kistájak:* MM (2), ML (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (3).**Életmódja:** Silvikol, főleg nedvesebb erdőkben gyűjthető, valószínűleg bivoltin, vernalis–autumnalis (IV–IX.).**Lelőhelyei:** Fényespuszta: 1974.05.20., 1♀, TI – Körös-mocsár: 2003.06.29., 1♀, TS – Rudoltanya: 1985.05.16., 1♂ 1♀, TS.**Cheilosia** Meigen, 1822[Syn. *Chilosia* Agassiz, 1846]Közepes nagyságú, általában túlnyomórészt fekete, gyakran kékes, bronzos vagy zöldes színárnyalatú zengőlegyek. Arcuk jellegzetes, gyakran meghatározó bélyeg. Lárvaik fitofágok, növények szövetekben élnek. Levelekben aknázók is előfordulnak közöttük. Népes genusz, a Palearktikumból mintegy 300 fajukat írták le, de folyamatosan kerülnek elő újabb taxonok. Meghatározásuk az esetek egy részében még jelenleg is nehézségeket okoz. Magyarországról jelenleg 55 fajukat tartjuk nyilván. A Mátravidék jelenleg ismert *Cheilosia*-faunáját 44 faj alkotja.(30) *Cheilosia aerea* Dufour, 1848[Syn. *Cheilosia correcta* Becker, 1894, *Cheilosia zetterstedti* Becker, 1894]**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben is mindenfelé elterjedt, valamivel gyakoribbnak bizonyult az országosénál. *Kistájak:* MM (4), NyM (3), DM (1), KMá (2), NyMa (1), ML (3), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (14).**Életmódja:** Életmódját hiányosan ismerjük. Silvikol, bivoltin, vernalis–autumnalis (IV–IX.).**Lelőhelyei:** Csonkás-völgy: 2008.06.28., 1♂, TS – Csór-rét (TS): 1986.08.15., 1♂ 2♀; 2007.06.29., 2♂ 1♀ – Csór-réti-tározó: 1987.08.16., 2♀, TS – Encsi-lábi-dűlő: 2007.07.26., 2♂ 1♀, TS – Fajzatpuszta: 2005.08.34., 1♀, TS – Fallóskút: 1996.08.14., 1♀, TS – Fényespuszta: 1996.08.16., 2♀, TS – Kövecses-völgy: 2006.09.07., 1♂, TS – Ludas: 2007.07.27., 1♂, TS – Mátraszentlászló (TS): 1987.07.29., 1♂ 1♀; 1987.08.12., 1♀ – Nagy-Hársas: 2000.06.18., 2♂, TS – Sándor-rét: 1979.08.04., 1♂ 2♀, TS – Szorospatak: 2003.05.14., 1♂, TS – Üveggyári-

tározó: 1987.08.16., 1♂ 1♀, TS – Visonta: 2007.07.27., 3♂ 1♀, TS.

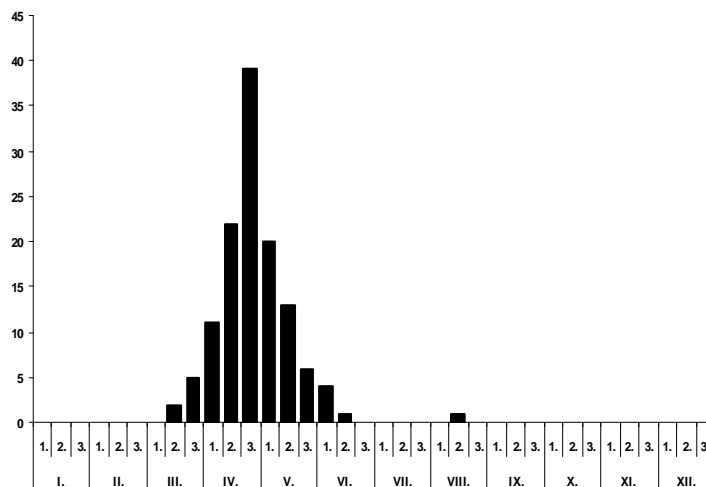
(31) *Cheilosia albipila* Meigen, 1838

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Sz). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegységben kevésbé gyakorinak nevezhető. *Kistájak:* MM (1), NyM (1), DM (3), KMa (1), ML (2), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (11).

Életmódja: Lárvoját a *Carduus crispus*, a *Cirsium oleraceum*, a *Cirsium palustre* és a *Cirsium vulgare* szárában, illetve gyökerében találták, de feltehetően egyéb fajokban is fejlődik. Hygrophil, univoltin, vernalis-aestivalis (III–VIII.). Bár rajzása elhúzódik, a Mátravidéken is egyik tavaszi-nyárelei karakterfajként tarthatjuk számon. Az országos gyűjtési adatai alapján nem zárható ki egy gyenge nyárvégi nemzedéke sem (**14. ábra**).

Lelőhelyei: Fekete-tó: 1991.06.04., 1♀, TS – Ilona-völgy: 1974.05.23., 1♀, TS – Kisterenye: 2003.05.14., 1♀, TS – Kókútpusztá: 2007.04.05., 1♂ 2♀, TS – Kút-lápa-völgy: 2007.04.05., 1♀, TS – Maconkai-tározó: 2003.05.14., 1♀, TS – Nagy-Hársas: 2000.06.18., 2♀, TS – Peresi-erdő: 2005.04.27., 1♂, TS – Sár-hegy: 1985.05.15., 1♀, TS – Vár-völgy: 2005.04.28., 1♀, TS.

14. ábra: A *Cheilosia albipila* fenológiája az országos gyűjtési adatok feldolgozása alapján

(32) *Cheilosia albicans* (Meigen, 1822)

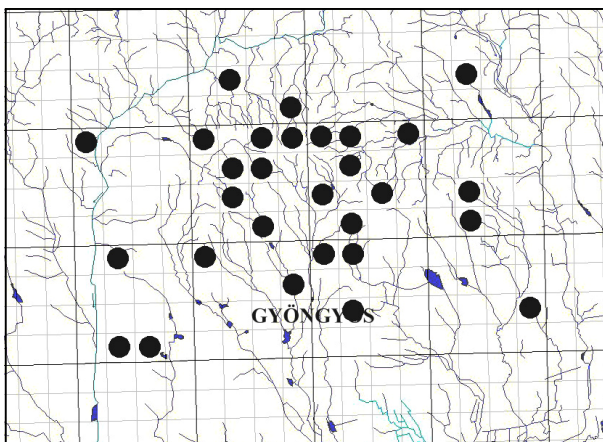
Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Ny-Sz). *Magyarország:* Főleg a Dunántúlon és Északi-középhegységben gyűjtötték, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* Előfordulása lényegében megegyezik az országoséval, ez kiténik a leelőhelyeit szemléltető UTM térképen is (**15. ábra**). *Kistájak:* MM (16), NyM (4), DM (9), KMa (2), ML (4), PRm (4). *UTM:* 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (29).

Életmódja: Silvicol, előnyben részesíti a nedvesebb erdőket. Univoltin fajként tartják számon, de egyes években előfordulhat egy gyenge második generációja is, vernalis-autumnalis (III–IX.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 4♂ 1♀, TS – Bagolyirtás: 1979.05.14., 1♂, MF – Barát-rét (VA): 1975.05.16., 1♀; 1975.05.18., 1♀; 1975.05.23., 1♀ – Búzás-völgy: 1987.06.04., 1♀, TS – Csór-hegy: 1986.05.15., 1♀, TS – Csór-réti-tározó: 1987.06.03., 3♂ 2♀, TS – Fajzatpusztá: 2005.08.24., 1♂, 2♀, TS – Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 2♂ 3♀; 1991.06.05., 2♂ 2♀; 1991.06.05., 1♂ 1♀, +MAL – Felsőlengyend: 2006.07.22., 1♂, TS – Fényespusztá: 1970.06.03., 1♂, JJ; 1974.05.20., 1♂, TS; 1974.05.23., 2♀, TI; 1974.05.23., 1♂, TS – Galyatető (TS):

1983.06.09., 6♀; 1991.06.05., 1♂ 2♀; 1995.06.08., 2♂ – Horgas-völgy: 2008.06.28., 1♂, TS, +MAL – Ilona-völgy (TS): 1974.05.23., 1♀; 1989.04.27., 9♂ 2♀ – Kékestető: 1957.05.29., 1♂ 2♀, GA – Kopasz-hegy: 1965.06.02., 1♀, JJ – Kőszörű-völgy: 1989.04.27., 10♂ 2♀, TS – Kőszörű-völgyi-tározó: 1987.06.04., 2♂ 2♀, TS – Mátrafüred: 1986.05.29., 1♂, TS, +MAL – Mátraháza: 1957.06.26., 1♀, KZ; 1977.06.25., 1♀, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 2♀, TI; 1974.05.24., 3♂ 2♀, TS; 1977.06.16., 1♂, MF; 1978.07.08., 2♀, MF; 1981.06.21., 1♀, MF; 1982.06.10., 1♀, MF – Messzilátó-hegy: 1974.05.23., 3♂ 2♀, TS – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 1♂, TS, +MAL – Oroszi-tó: 1987.06.02., 2♀, TS – Peresi-erdő: 2005.04.27., 2♂, TS – Pizskéztető: 1978.06.12., 1♂, MF – Pisztrángos-tó: 1964.05.23., 1♀, SÁ – Pisztrángos-tó: 1974.05.20., 2♂, TS – Rózsaszentmárton: 2006.08.29., 2♂, TS – Rudóltanya (TS): 1986.05.15., 1♂ 1♀; 1991.06.04., 4♂ 4♀ – Sándor-rét: 1980.06.22., 5♀, TS – Sár-hegy: 1983.06.08., 1♂ 3♀, TS – Sás-tó: 1974.05.23., 3♂, TI; 1974.05.23., 3♂ 2♀, TS – Sástó: 1986.05.16., 1♂, TS – Templom-réti-erdészlak: 1987.06.02., 1♂, TS – Tót-hegyes: 2006.07.21., 3♂, TS – Üveggyári-tározó: 1987.06.04., 4♂ 2♀, TS – Vécsi-erdő: 2006.08.30., 1♂, TS.

15. ábra: A *Cheilosia albitarsis* lelőhelyei a Mátravidék UTM hálótérképén, a 2,5×2,5 km-es hálómézők szerinti bontásban

3♂ 2♀, TS – Maconkai-tározó: 1980.06.22., 1♂ 4♀, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 2♂ 3♀, TI – Messzilátó-hegy: 1974.05.23., 1♂ 2♀, TS – Muzsla (Pásztó): 2007.04.04., 2♂ 4♀, TS – Nyírjes-tó: 2000.06.20., 3♂ 1♀, TS – Peresi-erdő: 2005.04.27., 5♂ 2♀, TS.

(34) *Cheilosia barbata* Loew, 1857

[Syn. *Cheilosia honesta* (Rondani, 1868)]

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E). *Magyarország:* Főleg a Dunántúlra és az Északi-középhegységre jellemző, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegységben majdnem mindenfelé előkerült. *Kistáják:* MM (8), NyM (4), DM (4), KMa (1), ML (3), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (19).

Életmódja: Silvikol, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Csurgói-tanyák: 2005.08.24., 2♂ 2♀, TS – Dorogháza: 2003.05.15., 3♂ 1♀, TS – Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 3♂; 1991.06.05., 1♀ – Fényespuszta: 1996.08.16., 1♂ 2♀, TS – Galyatető: 1980.06.22., 2♀, TS; 1980.08.05., 1♂, MF; 1983.06.09., 1♀, TS; 1990.06.22., 1♂ 1♀, TS; 1991.06.05., 4♂ 1♀, TS – Gyöngyöstarjáni-tározó: 2007.07.27., 1♂ 1♀, TS – Ilona-völgy: 1989.04.27., 1♀, TS – Kút-lápa-völgy: 1997.08.20., 1♀, TS – Ludas: 2007.07.27., 1♂ 3♀, TS – Mátrafüred: 1995.08.31., 1♀, CSGY, +MAL – Mátraháza: 1977.06.25., 2♀, TS – Mátraszentimre: 1980.08.21., 2♂, MF – Mátraszentlászló (TS, +MAL): 1987.06.05., 2♀; 1987.06.15., 2♀; 1987.06.18., 1♂ 1♀; 1987.06.28., 1♀; 1987.07.15., 1♀; 1987.07.17., 1♀; 1987.07.24., 1♀; 1987.08.19., 1♂ 2♀; 1988.05.26., 1♀ – Mulató-hegy: 2008.06.29., 2♂ 3♀, TS – Nagy-parlag: 2005.09.26., 1♂ 3♀, TS – Pizskéztető

(33) *Cheilosia antiqua*

(Meigen, 1822)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Ny-Sz, Ki-Á). *Magyarország:* Eddig főleg a Dunántúlon és az Északi-középhegységből ismerjük, mérsékeltten gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben az országosénál kevésbé gyakorinak nevezhető. *Kistáják:* MM (2), NyM (1), KMa (1), ML (1), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Lárva *Primula* fajokban fejlődik. Silvikol, főleg nedvesebb erdőkben gyűjthető, univoltin, vernalis-praestivalis (III–VII.).

Lelőhelyei: Ilona-völgy: 1974.05.23., 5♂ 3♀, TS – Kőkúpuszta: 2007.04.05.,

(MF): 1978.06.12., 1♂; 1978.07.11., 1♀; 1980.08.02., 2♂; 1980.08.09., 1♀; 1983.05.15., 1♀; 1983.07.09., 1♂ 1♀ – Rózsaszentmárton: 2006.08.29., 2♂ 3♀, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♂ 3♀, TS – Sósi-rét: 2005.09.26., 1♂ 1♀, TS – Templom-réti-erdészlak: 1990.08.24., 1♂, TS, +MAL – Vándor-rét: 1989.07.02., 1♂ 2♀, TS.

(35) *Cheilosia bergenstammi* Becker, 1894

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Elsősorban domb- és hegyvidékek néhány pontjáról, továbbá a Dráva mellékéről ismerjük, ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* Csak a Magas-Mátrában került elő. A hegységben az eddigi tapasztalatok szerint kifejezetten ritka színező elemnek tekinthető zengőlégy. *Kistájak:* MM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Lárva a *Senecio jacobaea* gyökerében, szárában és virágzatában fejlődik. Silvikol, de nyíltabb területeken is előfordul. Bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X).

Lelőhelye: Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♀, TI.

(36) *Cheilosia brachysoma* Egger, 1860

Elterjedése: *Palearktikum* (Európa néhány, főleg hegyvidéki országa). *Magyarország:* Eddig csak hegyvidékeken gyűjtötték, ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* A hegységben csak a Magas-Mátrából ismert színező elem. *Kistájak:* MM (4). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VI.).

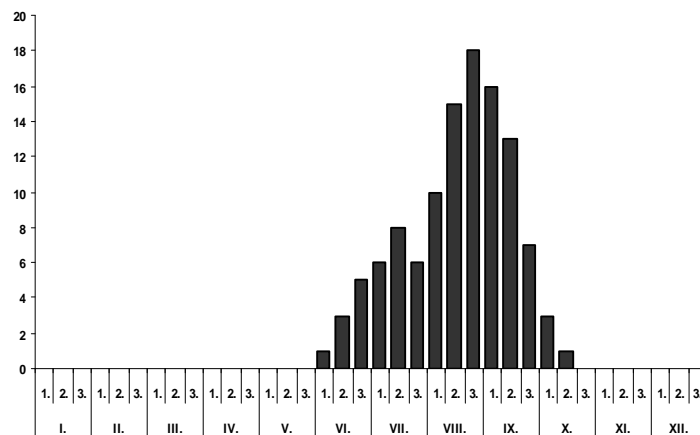
Lelőhelyei: Fekete-tó (TS): 1974.05.20., 1♂; 1991.06.05., 1♀, +MAL – Kőrös-mocsár: 2003.06.29., 1♀, TS – Mátrakeresztes: 1987.05.11., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♀, TS.

(37) *Cheilosia caerulescens* (Meigen, 1822)

Elterjedése: *Palearktikum* (Közép- és Dél-Európa néhány országa). *Magyarország:* Eddig csak az Aggteleki-karszton, a Mátrában és a Mecsekben gyűjtötték, szórányos előfordulása (I.). *Mátravidék:* A hegységben is meglehetősen ritka. *Kistájak:* MM (2), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Lárva *Sonchus* fajok szárában fejlődik. Silvikol, ezen belül kedveli a többé-kevésbé xerophil területeket, bivoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelyei: Fekete-tó: 1991.06.05., 1♂, TS, +MAL – Mátraalmás: 1986.06.04., 2♀, TS, +MAL – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂ 1♀, TI – Sándor-rét: 1979.08.04., 1♂, TS.

16. ábra: A *Cheilosia canicularis* fenológiája a Magyarországon gyűjtött anyag feldolgozása alapján

(38) *Cheilosia canicularis* (Panzer, 1801)**Irodalom:** TÓTH (1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Tk, Sz, T-K, Japán, Kis-Ázsia. *Magyarország:* Csak domb- és hegyvidékeken gyűjtötték, mérsékelten gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben a vártnál kevesebb helyen gyűjtötték. *Kistáják:* MM (4), NyM (2), DM (2), KMa (1), ML (7). *UTM:* 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (16).**Életmódja:** Lárva a *Petasites hybridus* rizómájában fejlődik. Silvikol, inkább a többé-kevésbé xerophil erdőrészeket kedveli. Univoltin, aestivalis-autumnalis (VI–X.). Tipikus nyárvégi-őszi karakterfaj. Rajzásának maximuma augusztus végére, szeptember elejére esik (**16. ábra**).**Lelőhelyei:** Balla-völgy: 1997.08.20., 1♂ 5♀, TS – Békás-tói-erdészáz: 1986.09.04., 1♀, TS, +MAL – Fallóskút: 1996.08.14., 1♂ 2♀, TS – Fényespuszta: 1996.08.16., 7♂ 3♀, TS – Galyatető: 2003.06.26., 2♂ 1♀, TS – Gyöngyöstarján: 1996.08.14., 3♂ 1♀, TS – Iványpuszta: 2006.09.07., 3♂ 2♀, TS – Kopasz-hegy: 2006.09.06., 3♂ 1♀, TS – Kőbánya: 2005.08.25., 1♂ 1♀, TS – Maconkai-tározó: 1980.06.22., 2♂ 3♀, TS – Nagybátony: 2006.08.30., 1♀, TS – Nagy-parlag: 2005.09.26., 3♀, TS – Szentkút: 1987.08.17., 2♂ 1♀, TS – Visonta: 2007.07.27., 1♂ 3♀, TS.(39) *Cheilosia carbonaria* Egger, 1860**Irodalom:** TÓTH (1995 Mátrakeresztes)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Sz). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékek lakója, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegységben a vártnál kevesebb leelőhelyét ismertük meg. *Kistáják:* MM (5), NyM (3), KMa (1), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (9).**Életmódja:** Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).**Lelőhelyei:** Ágasvár: 1985.05.14., 1♂, TS – Csurgói-tanyák: 2005.08.24., 2♂ 2♀, TS – Fekete-tó: 1974.05.20., 1♂, TS – Kövecses-völgy: 2006.09.07., 2♂, TS – Lőrinci: 2006.08.30., 1♂ 1♀, TS – Nyírjes-tó: 2000.06.20., 1♀, TS – Pisztrángos-tó: 1974.05.20., 1♀, TS – Sáfrányos: 2008.06.18., 1♂ 2♀, TS – Sirok: 1974.08.10., 1♀, TS – Tót-hegyes: 2006.07.21., 3♂ 1♀, TS.(40) *Cheilosia chloris* (Meigen, 1822)**Irodalom:** TÓTH (1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Ny-Sz). *Magyarország:* Elsősorban domb- és hegyvidékek zengőlegye, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék Kistáják:* MM (4), NyM (2), KMa (1), ML (2), PRm (5). *UTM:* 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (12).**Életmódja:** Lárva *Carduus*, *Petasites* és *Scrophularia* fajokban fejlődik. Silvikol, de az erdőben a nedves, tocsogós élőhelyeken, főleg a *Caltha palustris* virágain gyűjthető, de egyéb fajokat is rendszeresen látogat: *Allium ursinum*, *Cardamine amara*, *Chelidonium majus*, *uphorbia cyparissias*, *Frangula alnus*, *Galium odoratum*, *Leontodon autumnalis*, *Petasites hybridus*, *Prunus spinosa*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus ficaria*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*, *Tussilago farfara*. Univoltin vernalis-praestivalis (III–VII.). Tavasz-nyáreleli karakterfaj. Egyes években kivételesen második (őszi) nemzedéke is megjelenik.**Lelőhelyei:** Ágasvár: 1986.05.14., 1♀, TS – Dorogháza: 2003.05.15., 4♀, TS – Galyatető: 1995.06.08., 6♀, TS – Gyöngyöspatai-tározó: 2003.05.16., 1♂ 6♀, TS – Ilona-völgy: 1989.04.27., 3♀, TS – Köszörű-völgy: 1989.04.27., 1♂ 2♀, TS – Kút-lápa-völgy: 2007.04.05., 1♂ 2♀, TS – Nyírjes-tó: 2000.06.20., 5♂ 3♀, TS – Parád: 1989.04.27., 1♀, TS – Peresi-erdő: 2005.04.27., 5♂ 2♀, TS – Pisztrángos-tó: 1974.05.20., 1♂, TS – Tar: 2003.05.14., 3♀, TS.(41) *Cheilosia chrysocoma* (Meigen, 1822)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Sz). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken került elő, mérsékelten gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben inkább ritkának bizonyult, eddig csak a Magas-Mátrában gyűjtötték. *Kistáják:* MM (2). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (2).**Életmódja:** Hygrophil, univoltin, vernalis-praestivalis (III–VI.).**Lelőhelyei:** Ágasvár: 1986.05.14., 1♀, TS – Galyatető: 1967.05.03., 1♀, JJ; 1978.05.01., 1♀, MF; 1991.06.04., 2♂, TS; 1991.06.05., 1♂, TS.

(42) *Cheilosia cynocephala* Loew, 1840**Irodalom:** TÓTH (1995 Mátrakeresztes)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Ny-Sz). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Az országoshoz hasonló gyakoriságú. *Kistájak:* MM (3), DM (2), KMa (1), ML (2), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (10).**Életmódja:** Lárva *Carduus* és *Cirsium* fajok szárában fejlődik. Silvikol, a kissé nedvesebb erdőket kedveli, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).**Lelőhelyei:** Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 1♀, TS – Emberesdi-völgy: 2005.08.25., 1♂ 3♀, TS – Fényespuszta: 1996.08.16., 1♂, TS – Gyöngyöstarjáni-tározó: 2007.07.27., 1♀, TS – Kőrös-mocsár: 2003.06.29., 1♀, TS – Pisztrángos-tó: 2007.06.29., 2♀, TS – Sirok: 1974.08.10., 1♀, TS – Szilosi-völgy: 2008.06.18., 2♀, TS – Templom-réti-erdészlak: 1989.06.12., 1♀, TS, +MAL.(43) *Cheilosia flavipes* (Panzer, 1798)**Irodalom:** TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Sz). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken él, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* Viszonylag kevés lelőhelyét sikerült kimutatni. *Kistájak:* MM (4), NyM (1), DM (3), ML (2), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (10).**Életmódja:** Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (III–VIII.).**Lelőhelyei:** Ágasvár: 1986.05.14., 1♀, TS – Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 1♀, TS – Dorogháza: 2003.05.15., 1♀, TS – Galyatető: 1957.06.03., 1♀, GA – Hidegkút-hegy: 2006.07.21., 1♀, TS – Mátrakeresztes: 1978.04.29., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Mátraszentimre: 1974.05.24., 2♀, TS – Recsk: 1958.05.30., 1♀, ES – Vár-völgy: 2005.04.28., 3♀, TS.(44) *Cheilosia fraterna* (Meigen, 1830)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Tk, Szi, T-K). *Magyarország:* Egyelőre csak a Dunántúl néhány pontján, és a Mátrában gyűjtötték, szórványos előfordulása (I.). *Mátravidék:* Eddig csak a Magas-Mátrában gyűjtötték, a hegység zengőlégy faunájának egyik színező eleme. *Kistájak:* MM (4). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).**Életmódja:** Lárva fészkesvirágzatú növényekben fejlődik. Hygrophil, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Imágóját egy alkalommal a *Caltha palustris* virágán fogtuk.**Lelőhelyei:** Galyatető: 2003.06.26., 1♂, TS – Kékestető: 2006.07.21., 1♂ 1♀, TS – Kőrös-mocsár: 2003.06.29., 1♀, TS – Pisztrángos-tó: 1974.05.20., 1♀, TS.(45) *Cheilosia frontalis* Loew, 1857**Elterjedése:** *Palearktikum* (E). *Magyarország:* Valószínűleg csak domb- és hegyvidéken él, szórványos előfordulása (I.). *Mátravidék:* Eddig csupán a Magas-Mátra egy pontjáról sikerült kimutatni. *Kistájak:* MM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).**Életmódja:** Silvikol, kissé nedvesebb erdőket preferál, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).**Lelőhelye:** Mátrakeresztes: 1986.07.25., 1♂ 1♀, TS, +MAL.(46) *Cheilosia gigantea* (Zetterstedt, 1838)**Irodalom:** TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Sz, T-K). *Magyarország:* Általános, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Az országosnak megfelelő gyakoriságú. *Kistájak:* MM (6), NyM (1), DM (3), ML (2). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (10).**Életmódja:** Lárva a *Scrophularia nodosa* gyökérgumójában fejlődik. Silvikol, bivoltin?, vernalis-autumnalis (III–IX.).**Lelőhelyei:** Ágasvár: 1986.05.14., 2♀, TS – Csór-rét: 2007.06.29., 4♂ 1♀, TS – Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 5♀; 1991.06.04., 2♀, +MAL – Felsőlengyend: 2006.07.22., 1♂ 3♀, TS – Gyöngyösorosi: 1987.08.15., 1♂ 3♀, TS – Mátraszentimre: 1984.06.04., 1♀, MF – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 2♂, TS, +MAL – Rudoltanya (TS): 1986.05.15., 1♀; 1991.06.04., 2♀ – Sósi-rét: 2005.09.26., 2♂ 1♀, TS.

(47) *Cheiloscia griseifacies* Vujić, 1994

Elterjedése: Palearktikum? (Közép-Európa, Balkán). *Magyarország:* A Dunántúl és az Északi-középhegység néhány lelőhelyén kívül csak az Alföld két pontjáról (Bátorliget, Gyula) ismerjük, ritka előfordulása (II.). *Kistájak:* MM (2). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VI.).

Lelőhelyei: Mátrakeresztes: 1987.05.27., 1♀, TS, +MAL – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂ 2♀, TI.

(48) *Cheiloscia grossa* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: Palearktikum (E, Ny-Sz, K-Á). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidéken él, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A vártnál valamivel kevesebb lelőhelyének kimutatása részben a korai gyűjtések hiányával magyarázható. *Kistájak:* MM (4), NyM (1), DM (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Lárva *Carduus* és *Cirsium* fajokban fejlődik. Silvikol, kissé nedvesebb erdőket, füzeseket preferál, univoltin, vernalis-praestivalis (II–VI.). Rajzásának csúcsa március végére, április elejére esik. A Mátrának is egyik jellemző kora tavaszi karakterfaja.

Lelőhelyei: Ágasvár: 1985.05.14., 1♂ 2♀, TS – Bagolyirtás: 2007.03.15., 1♀, TS – Barát-rét: 2007.03.15., 1♂ 1♀, TS – Csór-rét: 2007.03.15., 1♂, TS – Mátrakeresztes: 1987.04.29., 1♀, TS, +MAL – Sástó: 2005.04.28., 1♀, TS.

(49) *Cheiloscia himantopus* (Panzer, 1798)

Elterjedése: Palearktikum (E néhány országa). *Magyarország:* Eddig csak hegyvidékeken gyűjtötték, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Viszonylag kevés lelőhelyét sikerült regisztrálni. *Kistájak:* MM (1), DM (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvikol, inkább kissé nedvesebb erdők lakója, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VI.).

Lelőhelyei: Fekete-tó (TS): 1983.06.09., 1♀; 1991.06.04., 1♂ 2♀ – Ilona-völgy: 1974.05.23., 2♂ 1♀, TS – Sár-hegy: 1985.05.15., 2♀, TS.

(50) *Cheiloscia illustrata* (Harris, 1780)

Elterjedése: Palearktikum (E, Kaz, K-Á, Sz). *Magyarország:* Domb- és hegyvidékeken él, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben a vártnál több lelőhelyét ismertük meg. *Kistájak:* MM (5), NyM (3), DM (1), ML (3). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (12).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-utumnalis (IV–X.). Rajzásának csúcsa nyár végére esik.

Lelőhelyei: Csór-réti-tározó: 1996.08.15., 2♂ 1♀, TS – Fényespuszta: 1996.08.16., 1♂ 2♀, TS – Galyatető (TS): 1980.06.22., 1♀; 1991.06.05., 1♀ – Horgas-völgy: 2008.06.28., 1♂, TS, +MAL – Kékestető: 2006.07.21., 1♂ 1♀, TS – Kisterenye: 1987.08.17., 1♀, TS – Kövecses-völgy: 2006.09.07., 1♀, TS – Mátraalmás: 1986.07.12., 1♀, TS, +MAL – Mátrafüred: 1986.08.02., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Parádóhuta: 1997.08.22., 1♂ 1♀, TS – Szentkút: 1987.08.17., 1♂, TS – Vándor-rét: 1989.07.02., 1♂ 1♀, TS.

(51) *Cheiloscia impressa* Loew, 1840

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: Palearktikum (E, Tk, K-Á, Sz, T-K). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, elvéve az Alföldön is felbukkan, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegységben általános, valamennyi kistájon előkerült. *Kistájak:* MM (11), NyM (3), DM (2), KMa (3), NyMa (1), ML (7), PRm (4). *UTM:* 10×10 km (11), 2,5×2,5 km (27).

Életmódja: Valószínűleg euriök és bivoltin, vernalis-autumnalis (III–IX.).

Lelőhelyei: Atkár: 2007.07.26., 1♂ 3♀, TS – Balla-völgy: 1997.08.20., 2♂ 3♀, TS – Csonkás-völgy: 2008.06.28., 2♀, TS – Csór-hegy (TS): 1974.05.23., 1♂; 1983.06.09., 1♀; 1986.05.15., 1♂ – Csór-réti-tározó: 1987.06.03., 1♂ 2♀, TS – Fekete-tó: 1991.06.05., 1♀, TS – Fényespuszta: 1996.08.16., 4♂ 1♀, TS – Fényvespuszta: 2006.07.22., 2♂ 4♀, TS – Galyatető: 1980.08.05., 1♀, MF; 1983.06.09., 1♂ 24♀, TS – Gyöngyöspatai-tározó: 2003.05.16., 1♂ 1♀, TS – Halmajugra: 2007.07.26., 2♂ 1♀, TS – Ilona-völgy:

1974.05.23., 1♂, TS; 1974.05.23., 1♂, VÁ – Kékestető: 1974.05.20., 1♂ 2♀, TS – Kőbánya: 2005.08.25., 3♂ 1♀, TS – Kőszörű-völgyi-tározó: 1987.06.04., 1♀, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♀, TI – Mátraszentlászló: 1987.08.12., 1♀, TS – Nagybátony: 2006.08.30., 1♂ 1♀, TS – Nemti: 1980.06.22., 1♀, TS – Pizskéstető (MF): 1982.07.31., 1♀; 1983.07.09., 1♀ – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♀, TS – Sirok: 1974.08.10., 3♀, TS – Tót-hegyes: 2006.07.21., 1♂ 3♀, TS – Üveggyári-tározó: 1987.08.16., 1♂, TS – Vécsi-erdő: 2008.06.18., 1♀, TS, +MAL – Világos-hegy: 2006.07.21., 1♂ 2♀, TS – Visonta: 2007.07.27., 3♂ 7♀, TS.

(52) *Cheilosia lasiopa* Kowarz, 1885

[korábban *Cheilosia honesta* (Rondani, 1868), téves identifikáció]

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Ny-Sz, Mo). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* Előfordulása hasonló az országoséhoz. *Kistájak:* MM (9), NyM (1), DM (1), KMa (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (11).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 2♂ 4♀, TS – Békás-tói-erdészház: 1987.05.06., 2♀, TS – Fallóskút: 1996.08.14., 1♂, TS – Fényespuszta: 1983.06.08., 1♀, TS – Galyatető: 1995.06.08., 2♀, TS – Horgas-völgy: 2008.06.28., 1♂, TS, +MAL – Karácsond: 2007.07.26., 1♂ 2♀, TS – Kőrös-mocsár: 2003.06.29., 1♂ 2♀, TS – Mátrakeresztes (TS, +MAL): 1987.04.27., 1♂ 1♀; 1987.05.29., 2♂ 1♀ – Mátraszentlászló (TS, +MAL): 1987.05.20., 1♀; 1987.06.16., 1♂; 1987.07.10., 1♂; 1987.07.20., 1♂ 2♀; 1987.07.23., 1♂ – Pizskéstető: 1982.07.31., 1♂, MF – Sár-hegy: 1983.06.08., 1♀, TS – Tót-hegyes: 2006.07.21., 2♂ 3♀, TS.

(53) *Cheilosia laticornis* Rondani, 1857

[Syn. *Cheilosia latifacies* Loew, 1857]

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Tk, K-Á, Ki-Á, Af). *Magyarország:* Egyelőre csak a Dunántúlon, a Mátrában, és a Mecsekben gyűjtötték, ritka előfordulású (II.). Eddig ismert leelőhelyadatai alapján elsősorban a Nyugat-magyarországi-peremvidékre jellemző. *Mátravidék:* A hegységben inkább színező elemnek tekinthető zengőlégy. *Kistájak:* MM (1), NyM (1), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvikol, főleg kissé nedvesebb erdei tisztásokon fordul elő. Valószínűleg bivoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Fényespuszta: 1974.05.20., 1♂ 4♀, TI – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Rudoltfanya: 1985.05.16., 1♂ 2♀, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 2♂ 1♀, TS.

(54) *Cheilosia latifrons* (Zetterstedt, 1843)

[Syn. *Cheilosia intonsa* Loew, 1857]

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Tk, Ny-Sz). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulású (IV). *Mátravidék:* A hegységben az eddigi gyűjtések alapján inkább mérsékelt gyakornak nevezhető. *Kistájak:* MM (4), DM (2), KMa (2), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 1♀, TS – Gyöngyöstarján: 1996.08.14., 1♀, TS – Hosszú-berek: 2008.06.29., 1♂ 1♀, TS – Kékestető: 1983.06.09., 1♂, TS – Mátrakeresztes: 1987.04.27., 1♀, TS, +MAL – Mátraszentimre: 1982.08.03., 1♂, MF – Templom-réti-erdészlak: 1989.07.27., 2♂ 1♀, TS – Vándor-rét: 1989.07.02., 1♀, TS – Vécsi-erdő: 2006.08.30., 1♂ 3♀, TS.

(55) *Cheilosia lenis* (Becker, 1894)

Elterjedése: *Palaearktikum* (Európa néhány országa). *Magyarország:* Eddig csak a Dunántúlon, a Mátrában és a Mecsekben gyűjtötték, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* Egyelőre csupán a Magas-Mátrában került elő. A hegység zengőlégy faunájának egyik színező eleme. *Kistájak:* MM (4). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Fejlődését nem ismerjük. Silvikol, univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 1♂ 8♀; 1991.06.05., 2♂ 6♀ – Galyatető: 1991.06.05., 2♀, TS – Kékestető: 2006.07.21., 1♂, TS – Rudoltfanya (TS): 1986.05.15., 1♀; 1985.05.16., 1♀.

(56) *Cheilosia longula* (Zetterstedt, 1838)**Irodalom:** TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Kaz, Szi, T-K, Mo). *Magyarország:* Csak domb- és hegyvidékeken (Dunántúl, Bükk, Mátra, Mecsek) gyűjtötték, ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* Eddigi két lelőhelyével a hegységben is meglehetősen ritka. *Kistáják:* NyM (1), DM (1). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).**Életmódja:** Silvikol, szárazabb erdőkre jellemző, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (V–IX.).**Lelőhelyei:** Csurgói-tanyák: 2005.08.24., 1♂, TS.(57) *Cheilosia melanura* (Becker, 1894)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Tk, Szi). *Magyarország:* Egyelőre csak a Bakonyból és a Mátrából ismerjük, szórványos előfordulása (I.). *Mátravidék:* Egyetlen lelőhelyével a hegységnek is ritka színező eleme. *Kistáják:* MM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).**Életmódja:** Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).**Lelőhelyei:** Pisztrángos-tó: 2007.06.29., 2♂ 1♀, TS.(58) *Cheilosia mutabilis* (Fallén, 1817)**Irodalom:** TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Tk, Sz). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidék lakója, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegységben is gyakori, csaknem valamennyi kistájon előkerült. *Kistáják:* MM (10), NyM (3), DM (3), KMa (1), ML (1), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (18).**Életmódja:** Lárvája *Carduus* fajok gyökerében fejlődik. Euriök, de előnyben részesíti a kissé nedvesebb biotópokat. Bivoltin, vernalis-autumnalis (III–IX.), rajzásának csúcsa júniusra esik.**Lelőhelyei:** Ágasvár: 1986.05.14., 5♀, TS – Békás-tói-erdészlak: 1987.05.11., 1♀, TS, +MAL – Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 5♂ 2♀, TS – Csőr-hegy: 1974.05.23., 1♂ 1♀, TI – Domoszlói-tározó: 2007.07.27., 1♂, TS – Fenyvespuszta: 2006.07.22., 1♂ 3♀, TS – Gyöngyöspatai-tározó: 2003.05.16., 1♂ 5♀, TS – Mátrafüred: 1995.07.04., 1♀, CSGY, +MAL – Mátraháza: 1957.06.26., 2♂, KZ; 1974.07.03., 1♂ 1♀, MF; 1974.07.05., 1♂ 1♀, MF – Mátraszentimre (MF): 1977.08.05., 1♂; 1980.07.20., 3♂ – Mátraszentlászló: 1987.07.20., 1♂, TS, +MAL – Nagy-parlag: 2005.09.26., 3♀, TS – Pisztrángos-tó: 1980.06.02., 1♂, SÁ – Rudolfanya: 1991.06.04., 1♂, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♂ 1♀, TS – Sár-hegy: 1983.06.09., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Tót-hegyes: 2006.07.21., 3♂ 1♀, TS.(59) *Cheilosia nebulosa* (Verrall, 1871)**Elterjedése:** *Palearktikum* (Európa néhány országa). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Viszonylag kevés lelőhelyről sikerült kimutatni. *Kistáják:* MM (1), NyM (1), DM (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).**Életmódja:** Silvikol, részben nedvesebb élőhelyeket is preferál, univoltin, vernalis (III–V.).**Lelőhelyei:** Ágasvár: 1985.05.14., 1♀, TS – Bene-völgy: 2005.04.27., 1♀, TS – Ilona-völgy: 1989.04.27., 1♀, TS – Muzsla (Pásztó): 2007.04.04., 1♂ 2♀, TS.(60) *Cheilosia nigripes* (Meigen, 1822)**Irodalom:** TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Tk, Sz, Mo, T-K, Ki-Á). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidéki adatait ismerjük, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegységben is sokfelé gyakori. *Kistáják:* MM (8), DM (7), KMa (1), NyMa (1), ML (4), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (17).**Életmódja:** Silvikol, kissé nedvesebb erdőket kedvel, univoltin, vernalis-praestivális (IV–VII.).**Lelőhelyei:** Ágasvár: 1986.05.14., 1♂ 3♀, TS – Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 3♂ 7♀, TS – Csőr-réti-tározó: 1987.06.03., 5♂ 2♀, TS – Ecséd: 2007.07.26., 1♂ 1♀, TS – Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 4♂ 6♀; 1991.06.05., 2♂, +MAL; 1991.06.05., 3♂ 9♀ – Felsőlengyend: 2006.07.22., 1♂ 1♀, TS – Fertés: 2003.05.15., 3♂ 5♀, TS – Galya-

tető: 1991.06.05., 5♂ 2♀, TS – Ilona-völgy: 1989.04.27., 1♀, TS – Köszörű-völgy: 1989.04.27., 3♂ 2♀, TS – Mátrafüred (+MAL): 1986.05.29., 1♂ 2♀, TS; 1996.06.01., 1♂ 1♀, CSGY – Mátraszentimre: 1974.05.24., 2♂, TI; 1982.05.24., 2♂, MF – Mátraszentlászló (TS, +MAL): 1987.07.10., 1♂; 1988.05.26., 1♀ – Rudóltanya: 1991.06.04., 2♀, TS – Sár-hegy: 1986.05.14., 1♀, TS – Sás-tó: 1974.05.23., 1♂, TS – Sástó: 1986.05.16., 3♂, TS – Templom-réti-erdészlak: 1987.06.02., 1♂, TS – Üveggyári-tározó: 1987.06.04., 6♀, TS – Vár-völgy: 2005.04.28., 1♂ 3♀, TS – Visonta: 2007.07.27., 3♂ 1♀, TS.

(61) *Cheilosia orthotricha* Vujić & Claussen, 1994

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (Európa néhány országa). *Magyarország:* Eddigi ismereteink szerint csak hegyvidékeken él, jellegzetes tavaszi karakterfaj, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* Mindössze három lelőhelyével a hegységben is ritka. *Kistájak:* MM (2), ML (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvicol, főleg kissé nedvesebb erdőkre jellemző, univoltin, vernalis (III–V.).

Lelőhelyei: Macconkai-tározó: 2003.05.14., 1♂ 1♀, TS – Rudóltanya: 1985.05.16., 3♂, TS.

(62) *Cheilosia pagana* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarctikus* (E, Tk, Sz, T-K, Mo). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken gyűjtötték, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* Főleg a hegység magasabb részein gyűjthető. *Kistájak:* MM (5), NyM (3), DM (2), KMa (3), ML (3), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (18).

Életmódja: Euriök, gyakran kissé nedvesebb élőhelyeken is előfordul. Bivoltin, vernalis-autumnalis (III–IX.).

Lelőhelyei: Békás-tói-erdészház (TS, +MAL): 1987.05.01., 1♀; 1987.05.03., 1♀; 1987.05.27., 1♀; 1987.07.17., 1♂ – Detk: 2007.07.26., 2♂ 1♀, TS – Fekete-tó: 1991.06.05., 1♂, TS – Fényespuszta: 1996.08.16., 2♀, TS – Hidegkút-hegy: 2006.07.21., 1♂ 2♀, TS – Ilona-völgy: 1989.04.27., 2♂ 2♀, TS – Jász-dűlő: 2008.06.18., 1♀, TS – Köszörű-völgy: 1989.04.27., 2♂ 5♀, TS – Nagy-Hársas: 2000.06.18., 2♂ 3♀, TS – Nagy-parlag: 2005.09.26., 3♀, TS – Parádóhuta: 1997.08.22., 1♀, TS – Rudóltanya: 1986.05.15., 1♂, TS – Sósi-rét: 2005.09.26., 1♂ 1♀, TS – Szorospatak: 2003.05.14., 1♀, TS – Templom-réti-erdészlak: 1987.06.02., 2♂, TS – Vécsi-erdő: 2008.06.18., 1♀, TS, +MAL.

(63) *Cheilosia pictipennis* Egger, 1860

Elterjedése: *Palearktikum* (E, TK, Szi).

Európában elsősorban hegyvidékekre (Alpok, Pirin, Rodope) jellemző boreomontán elem. *Magyarország:* Eddig csak a Mátrában gyűjtötték, szórványos előfordulású zengőlégy (I.). *Mátravidék:* Egyelőre a Magas-Mátra egy pontjáról sikerült kimutatni. *Kistájak:* MM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1). **Magyarország zengőlégy faunájára új faj.**

Életmódja: Silvicol, univoltin, vernalis-praestivalis (V–VII.).

Lelőhelye: Kőrös-mocsár: 2003.06.29., 1♀, TS.

17. ábra: *Cheilosia pagana* (hím)

(64) *Cheilosia praecox* (Zetterstedt,

1843)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes,

1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Sz, T-K). *Magyarország:* Elsősorban domb- és hegyvidékekre jellemző, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegységben is gyakori. *Kistájak:* MM (9), NyM (1), DM (1), KMa (2), ML (1), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (13).

Életmódja: Silvicol, univoltin, vernalis-autumnalis (II–IX.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1985.05.14., 3♂ 4♀, TS – Detk: 2008.06.18., 2♂ 1♀, TS – Fekete-tó: 1991.06.05., 2♂, TS – Galyatető: 1991.06.05., 1♀, TS – Ilona-völgy: 1989.04.27., 1♀, TS – Kékestető: 1974.05.20., 1♀, TS – Kőkútpuszta: 2007.04.05., 4♂ 2♀, TS – Kút-lápa-völgy: 2007.04.05., 3♂ 2♀, TS – Mátrászentimre: 1974.05.24., 1♀, TS; 1979.05.11., 1♀, MF; 1979.05.27., 1♂, MF – Mátrászentlászló: 1987.07.25., 1♂, TS, +MAL – Muzslla (Gyöngyöspata): 1978.05.31., 1♀, SÁ – Peresi-erdő: 2005.04.27., 2♂ 7♀, TS – Pizskéstető: 1978.06.12., 1♂, MF – Pisztrángos-tó: 1974.05.20., 1♂ 1♀, TS – Sár-hegy: 1986.05.15., 2♀, TS.

(65) *Cheilosia proxima* (Zetterstedt, 1843)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Sz, T-K). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegységben is sokfelé gyűjtötték. *Kistájak:* MM (11), NyM (3), DM (3), NyMa (1), ML (2), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (20).

Életmódja: Lárvája *Carduus* és *Cirsium* fajokban fejlődik. Silvicol, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Csór-rét: 1996.08.15., 2♂ 1♀, TS – Csurgói-tanyak: 2005.08.24., 3♂, TS – Encsi-lábi-dűlő: 2007.07.26., 2♂, TS – Fajzatpuszta: 2005.08.24., 1♂ 2♀, TS – Fallóskút: 1996.08.14., 1♀, TS – Fekete-tó: 1974.05.20., 1♀, TS, +MAL – Fényespuszta: 1996.08.16., 3♀, TS – Galyatető: 2003.06.26., 1♀, TS – Gyöngyösorosi: 1987.08.15., 2♀, TS – Horgas-völgy: 2008.06.28., 1♀, TS, +MAL – Kékestető (TS): 1974.05.20., 1♀; 1983.06.09., 1♂ – Kövecses-völgy: 2006.09.07., 1♂, TS – Mátraalmás: 1986.07.18., 1♀, TS, +MAL; 1988.06.05., 1♂ 1♀, TS – Mátrakeresztes: 1987.04.29., 1♂, TS, +MAL – Mátrászentimre: 1974.05.24., 2♂ 2♀, TI – Mátrászentlászló: 1987.08.13., 1♀, TS – Messzilátó-hegy: 2006.08.28., 1♂, TS – Nyírjes-tó: 2000.06.20., 1♂ 1♀, TS – Parádóhuta: 1997.08.22., 1♂ 1♀, TS – Sár-hegy: 1983.06.08., 1♂, TS – Tót-hegyes: 2006.07.21., 1♂ 3♀, TS.

(66) *Cheilosia pubera* (Zetterstedt, 1838)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Ny-Szi). *Magyarország:* Domb- és hegyvidékek (Aggteleki Nemzeti Park, Bakony, Mátra, Őrség, Soproni-hegység) néhány pontjáról ismerjük, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* Csupán a Magas-Mátra két pontján gyűjtötték, a hegység zengőlégy faunájának ritka színező eleme. *Kistájak:* MM (2). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Hygrophil, nedvesebb erdőkre jellemző, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Kékestető: 2006.07.21., 1♂, TS.

(67) *Cheilosia ranunculii* Doczkal, 2000

Elterjedése: *Palearktikum* (Európa néhány országa). *Magyarország:* Egyelőre főleg domb- és hegyvidéki adatait ismerjük, mérsékelten gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* Aránylag kevés lelőhelyen került elő. *Kistájak:* MM (1), NyM (1), DM (1), NyMa (1), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Silvicol, részben nedvesebb, dús növényzetű erdei patak völgyekben él. Univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1985.05.14., 3♂ 2♀, TS – Fényespuszta: 1974.05.23., 1♂ 1♀, TS – Ilona-völgy: 1974.05.23., 3♂, TS – Nagy-Hársas: 2000.06.18., 2♂, TS – Páskom: 2007.07.27., 1♂, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♂, TS – Sár-hegy: 1985.05.15., 5♂ 1♀, TS.

(68) *Cheilosia sahlbergi* (Becker, 1894)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, TK). *Magyarország:* A Mátrán kívül egyelőre csak a Budai-hegységből (Nagykovácsi: Júliannamajor) rendelkezünk egy bizonytalan adatával (VISNYOVSKY

1987). Ezért a Mátrában gyűjtött példány tulajdonképpen faunára újnak is tekinthető. Meglehetősen ritka faj, szórványos előfordulása (I.). *Mátravidék*: Jelenleg csupán a Magas-Mátra egy pontjáról ismerjük. *Kistájak*: MM (1). *UTM*: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (V–VII.)

Lelőhelye: Fekete-tó: 1974.05.20., 1♂, TS.

(69) *Cheilosia schnabli* (Becker, 1894)

Elterjedése: *Palearktikum* (Európa néhány országa, Tk). *Magyarország*: Jelenleg csak Dunántúl néhány pontjáról és Mátrából ismerjük, ritka előfordulása (II.). *Mátravidék*: A Magas-Mátra zengőlégy faunájának egyik színező eleme. *Kistájak*: MM (3). *UTM*: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Valószínűleg silvikol, néhány hazai élőhelye alapján feltételezhető, hogy kedveli a nedvesebb erdőket, tisztásokat. Bivoltin, vernalis-autumnalis (V–IX.).

Lelőhelyei: Galyatető: 1983.06.09., 1♂ 2♀, TS – Kékestető: 1974.05.20., 1♂, TS – Pisztrángos-tó: 1974.05.20., 1♂ 2♀, TS.

(70) *Cheilosia scutellata* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Szi, T-K, Mo, Ja, Ki-Á). *Magyarország*: Általánosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék*: A hegység minden kistáján előkerült. *Kistájak*: MM (5), NyM (1), DM (5), KMa (2), NyMa (1), ML (2), PRm (4). *UTM*: 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (17).

Életmódja: Lárva különböző kalapos gombákban fejlődik. Silvikol, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Balla-völgy: 1997.08.20., 4♀, TS – Disznó-kő (BM): 1970.09.07., 1♂; 1970.09.14., 2♀; 1971.04.29., 2♂ 1♀; 1971.05.14., 3♂ 2♀; 1971.05.31., 5♂ 3♀ – Domoszlói-tározó: 2007.07.27., 1♂ 2♀, TS – Ilona-völgy: 1970.09.07., 8♂ 4♀, BM – Kékestető: 1957.06.26., 1♂ 3♀, KZ; 1970.09.07., 7♀, BM; 1970.09.14., 1♀, BM; 1970.09.15., 1♀, BM; 1971.04.29., 4♂, BM – Kopasz-hegy: 2006.09.06., 1♀, TS – Kövecses-völgy: 2006.09.07., 5♀, TS – Kút-lápa-völgy: 1997.08.20., 4♀, TS – Mátrafüred: 1957.06.06., 1♀, GA; 1966.09.28., 1♀, JJ; 1982.07.06., 1♂, TS; 1986.07.08., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1986.07.20., 1♀, TS, +MAL; 1995.08.31., 1♀, CSGY, +MAL – Mátraháza: 1957.06.26., 5♂ 4♀, KZ – Mátraszentimre: 1981.06.21., 1♂, MF – Nagypusztá: 2007.07.27., 2♂, TS – Parád: 1979.08.04., 1♀, TS – Pizskéstető: 1971.06.10., 1♂, JJ, +FÉNY – Sástó: 1974.08.09., 1♂, TS – Vécs: 2006.08.29., 1♂ 1♀, TS.

(71) *Cheilosia semifasciata* (Becker, 1894)

Elterjedése: *Palearktikum* (Európa néhány országa), jelenleg ismert egész elterjedési területén ritka és lokális. *Magyarország*: Eddig csak a Mátrában gyűjtöttük, szórványos előfordulása (I.). Hazai leelőhelyei alapján kifejezetten montán (Magyarországon szubmontán) fajnak tekinthetjük. *Mátravidék*: A jelek szerint élőhelye a Magas-Mátra, a hegység zengőlégy faunájának értékes színező eleme. *Kistájak*: MM (4). *UTM*: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3). **Magyarország zengőlégy faunájára új faj.**

Életmódja: Lárva eddigi ismereteink alapján *Sedum* fajok levelében aknázó életmódot folytat. Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (V–VI.).

Lelőhelyei: Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 1♂; 1991.06.05., 1♂ 1♀ – Galyatető: 1978.05.01., 2♂, MF – Kékestető: 1983.06.09., 1♂ 1♀, TS – Rudoltanya: 1985.05.16., 1♂ 2♀, TS.

(72) *Cheilosia soror* (Zetterstedt, 1843)

[Syn. *Cheilosia rufipes* (Preyssler, 1793)]

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Ja). *Magyarország*: Általánosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék*: A hegységben – gombatermő helyeken – mindenfelé gyakori. *Kistájak*: MM (5), NyM (3), DM (3), KMa (3), NyMa (1), ML (5), PRm (1). *UTM*: 10×10 km (11), 2,5×2,5 km (20).

Életmódja: Lárva főleg különböző kalapos gombákban fejlődik. Silvicol, az erdőn belül kissé xerophil területekre is jellemző, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Balla-völgy: 1997.08.20., 2♂ 3♀, TS – Csór-réti-tározó: 1996.08.15., 2♀, TS – Detk: 2007.07.26., 2♀, TS – Fallóskút: 1996.08.14., 4♀, TS – Hidegkút-hegy: 2006.07.21., 2♀, TS – Horgas-völgy: 2008.06.28., 1♀, TS, +MAL – Hosszú-berek: 2008.06.18., 1♀, TS – Iványpuszta: 2006.09.07., 2♀, TS – Kopasz-hegy: 2006.09.06., 2♂ 1♀, TS – Mátrafüred: 1966.09.28., 1♀, JJ, +FÉNY; 1986.06.03., 1♀, TS, +MAL; 1986.07.20., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Mátraháza: 1957.06.26., 1♂, KZ; 1965.08.04., 1♀, A, +MAL – Mátramindszent: 2006.09.24., 1♀, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂, TI – Sirok: 1974.08.10., 1♂, TS – Szarka-fertő: 2006.09.24., 1♀, TS – Szentkút: 1987.08.17., 2♂ 1♀, TS – Tímár-hegy: 2005.09.24., 2♀, TS – Vécsi-erdő: 2006.08.30., 1♂ 1♀, TS.

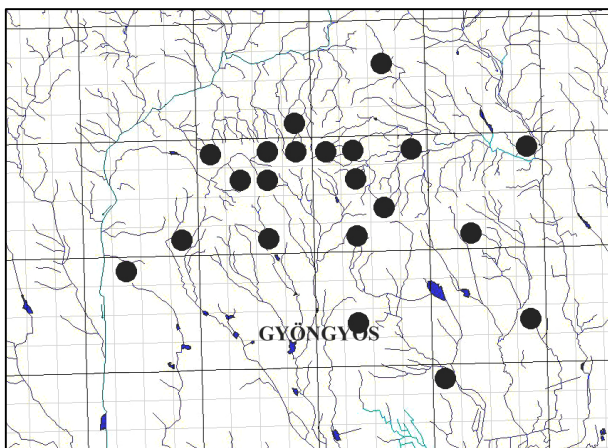
(73) *Cheilosia variabilis* (Panzer, 1798)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, K-Á, Ny-Sz). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken gyűjtethető, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A Mátraalját leszámítva, a hegységben sokfelé gyakornak bizonyult. Különösen a Magas-Mátrának gyűjtötték számos pontján (18. ábra). *Kistáják:* MM (15), NyM (2), DM (2), KMa (2), ML (3), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (21).

Életmódja: Lárva elsősorban különböző fészkesekben (*Carduus*, *Cirsium* fajok) fejlődik. Silvicol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 19♂ 3♀, TS – Bagolyirtás: 1977.06.11., 2♂, MF – Csór-hegy (TS): 1983.06.09., 2♂; 1986.05.15., 2♂ – Detk: 2008.06.18., 1♀, TS – Fekete-tó (TS): 1983.06.09., 3♂; 1991.06.04., 5♂ 1♀; 1991.06.05., 3♂ 1♀ – Fényespuszta: 1974.05.23., 1♂, VA; 2006.07.22., 1♂ 2♀, TS – Galyatető: 1959.07.23., 2♂, KE; 1974.07.06., 1♂, MF; 1977.08.08., 1♂, MF; 1978.05.01., 1♂, MF; 1978.08.17., 1♂, MF; 1980.06.22., 1♂ 1♀, TS; 1980.06.22., 3♀, TS; 1980.08.05., 8♂ 3♀, MF; 1981.08.16., 1♀, MF; 1983.06.09., 8♀, TS; 1983.08.11., 2♀, BF; 1984.07.31., 3♀, MF; 1991.06.05., 2♂, TS; 1995.06.08., 2♂ 6♀, TS – Ilona-völgy: 1989.04.27., 1♂, TS – Kékestető: 1980.08.08., 1♀, MF – Köszörű-völgy: 1989.04.27., 1♂, TS – Mátraháza: 1957.06.26., 2♂ 2♀, KZ; 1975.05.14., 1♀, ML; 1977.06.25., 5♂ 1♀, TS – Mátraszentimre (MF): 1977.08.05., 2♂; 1979.05.27., 4♂; 1980.07.20., 2♂; 1981.06.21., 1♂; 1981.08.07., 1♂; 1982.05.24., 8♂ 1♀ – Mátraszentistván: 1981.08.07., 1♀, MF – Mátraszentlászló: 1988.05.26., 1♀, TS, +MAL – Messzilátó-hegy: 1974.05.23., 4♂ 1♀, TS – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 2♂, TS, +MAL – Nagy-parlag: 2005.09.26., 4♂ 3♀, TS – Nyírjes-tó: 2000.06.20., 2♂ 1♀, TS – Pizskéstető (MF): 1978.06.12., 2♂ 1♀; 1978.07.11., 1♂; 1982.06.09., 1♂; 1982.07.31., 2♂ 1♀ – Pisztrángos-tó: 1980.06.02., 1♂, SÁ – Rudoltanya: 1986.05.15., 6♂ 1♀, TS – Sár-hegy: 1985.05.15., 5♂ 1♀, TS – Tímár-hegy: 2005.09.24., 1♂ 2♀, TS – Vécsi-erdő: 2008.06.18., 1♂ 3♀, TS, +MAL.

18. ábra: A *Cheilosia variabilis* lelőhelyei a Mátravidéken, a 2,5×2,5 km-es hálómézők szerinti bontásban

(74) *Cheilosia velutina*

Loew, 1840

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Tk, K-Á, Sz, T-K). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegységben az eddigi gyűjtések során kevésbé gyakornak bizonyult. *Kistáják:* MM (4), DM (1), KMa (1), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Lárva a *Scrophularia nodosa* gyökerében fejlődik. Euriök, de nem hiányzik az erdőkből sem. Valószínűleg bivoltin, vernalis-aestivalis (IV–

VIII.).

Lelőhelyei: Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 3♂ 2♀, TS – Csór-rét: 2007.06.29., 1♂ 3♀, TS – Kisterenye: 1987.08.17., 1♂, TS – Mátrafüred: 1986.07.08., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Mátraháza: 1977.06.25., 1♀, TS – Mátraszentimre: 1980.08.14., 4♂ 3♀, MF – Pizskéztető (MF): 1980.08.09., 1♂; 1982.07.31., 2♀ – Vécsi-erdő: 2008.06.18., 1♂, TS, +MAL.

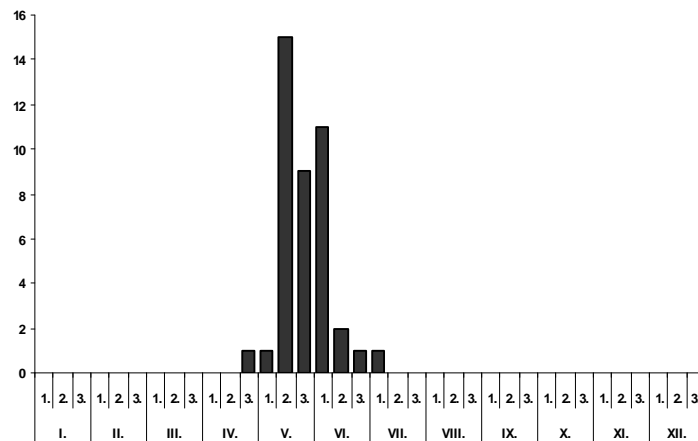
(75) *Cheilosia vernalis* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Sz). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulását (IV.). *Mátravidék:* A hegységben is valószínűleg általánosan elterjedt, de egyelőre nem került elő a Nyugat-Mátraalján. *Kistájak:* MM (10), NyM (1), DM (3), KMa (1), ML (1), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (16).

Életmódja: Lárva *Matricaria*, *Sonchus* és *Achillea* fajokban fejlődik. Euriök, de kedveli a kissé nedvesebb erdei élőhelyeket is, bivoltin, vernalis-autumnalis (III–IX.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1985.05.14., 1♂ 4♀, TS – Békás-tói-erdészház: 1986.09.04., 1♀, TS, +MAL – Fekete-tó (TS): 1974.05.20., 1♂; 1991.06.04., 1♀; 1991.06.05., 1♀; 1991.06.05., 1♀, +MAL – Horgas-völgy: 2008.06.28., 1♂ 2♀, TS – Itona-völgy: 1989.04.27., 4♂ 7♀, TS – Kékestető: 2006.07.21., 1♂, TS – Kőrös-mocsár: 2003.06.29., 1♂ 1♀, TS – Kőszörű-völgy: 1989.04.27., 3♂ 4♀, TS – Mátrafüred: 1986.06.14., 1♂, TS, +MAL; 1996.07.08., 1♂ 1♀, CSGY, +MAL – Mátraszentimre: 1974.05.24., 2♂ 1♀, TI; 1980.08.21., 1♀, MF – Mátraszentlászló: 1980.08.06., 1♀, MF – Parád: 1989.04.27., 1♂ 2♀, TS – Pisztrángos-tó: 1974.05.20., 1♂ 1♀, TS – Rudoltanya: 1986.05.15., 1♂, TS – Sár-hegy: 1983.06.08., 1♂, TS – Vár-völgy: 2005.04.28., 1♂ 2♀, TS – Vécsi-erdő: 2006.08.30., 1♂, TS.

19. ábra: A *Cheilosia vicina* fenológiája a Magyarországon gyűjtött anyag feldolgozása alapján

(76) *Cheilosia vicina* (Zetterstedt, 1849)

[Syn. *Cheilosia nasutula* (Becker, 1894)]

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Ny-Sz). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, gyakori előfordulását (IV.). *Mátra:* A hegységben is gyakori. *Kistájak:* MM (9), NyM (1), DM (4), NyMa (1), ML (2), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (15).

Életmódja: Silvikol, univoltin, rövid rajzásidejű (19. ábra) vernalis-praestivalis (III–VII.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.15., 4♂ 7♀, TS – Bagolyirtás: 1979.05.14., 1♂, MF – Csőr-hegy (TS): 1974.05.23., 2♂; 1983.06.09., 1♀; 1986.05.15., 3♂ – Csőr-réti-tározó: 1987.06.03., 1♂ 2♀, TS – Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 4♂; 1991.06.05., 3♂ 1♀; 1991.06.05., 1♂, +MAL – Fényespuszta: 1974.05.20., 1♀, TI – Galyatető (TS): 1983.06.09., 8♀; 1991.06.05., 6♂ 2♀ – Gyöngyös: 1974.05.25., 1♂, TS – Kőszörű-völgyi-tározó: 1987.06.04., 2♀, TS – Mátrafüred: 1957.06.06., 3♀, GA; 1986.05.29., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Mátrakeresztes: 1987.05.11., 2♀, TS, +MAL – Mátraszentimre: 1974.05.21., 3♂, TI; 1974.05.24., 2♂ 3♀, TI; 1974.05.24., 1♀, TS – Muzsla (Pásztó): 2007.04.04., 1♂ 3♀, TS – Rudóltanya (TS): 1986.05.15., 1♂; 1991.06.04., 2♀ – Várbükk: 1974.05.24., 2♂ 3♀, TS – Vár-völgy: 2005.04.28., 1♀, TS.

(77) *Cheilosia vulpina* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Ny-Sz). *Magyarország:* Elsősorban domb- és hegyvidékeken gyűjtötték, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* Eddig főleg a Magas-Mátra több pontján találtuk meg. *Kistáják:* MM (7), NyM (1), KMa (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Lárva a *Cirsium arvense* és a *Cirsium palustre* szárában fejlődik. Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 3♂ 2♀, TS – Békás-tói-erdészház (TS, +MAL): 1987.05.01., 1♀; 1987.05.09., 1♂; 1987.05.28., 1♂ – Fekete-tó: 1996.06.04., 1♂, TS – Galyatető: 1980.08.05., 1♂, MF; 1991.06.05., 2♂ 1♀, TS, +MAL; 1995.06.08., 1♂ 1♀, TS – Hosszú-berek: 2008.06.18., 1♂ 1♀, TS – Mátraháza: 1974.05.28., 1♀, ML – Mátrakeresztes (TS, +MAL): 1987.04.29., 1♂; 1987.05.27., 1♂ 1♀; 1987.05.28., 1♂ – Mátraszentlászló (TS, +MAL): 1987.05.27., 1♂; 1987.06.16., 1♂ 1♀; 1987.07.20., 1♀; 1987.08.19., 1♂ 1♀ – Mulató-hegy: 2008.06.29., 2♂, TS – Parád: 1969.07.22., 2♂, MF – Pizskéstető: 1978.06.12., 1♂, MF.

Chrysogaster Meigen, 1803

Kisebb testű zengőlegyek. Lárva víz növényekben fejlődik. Imágóik is többnyire vizes élőhelyeken találhatók. Mindhárom hazai fajuk előkerült a Mátravidéken.

(78) *Chrysogaster cemeteriorum* (Linnaeus, 1758)

[Syn. *Chrysogaster chalybeata* Meigen, 1822]

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, Sz, K-Á, T-K). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben a vártnál kevesebb helyen gyűjtötték. *Kistáják:* MM (1), NyM (2), ML (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Hygrophil, az erdőknek is főleg a kissé nedvesebb részein számíthatunk az előkerülésére. Bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Csurgói-tanyák: 2005.08.24., 1♂ 1♀, TS – Maconkai-tározó: 2003.05.14., 3♂ 1♀, TS – Rudóltanya: 1986.05.16., 2♂, TS – Szücsi-bányásztó: 2008.06.28., 1♂, TS.

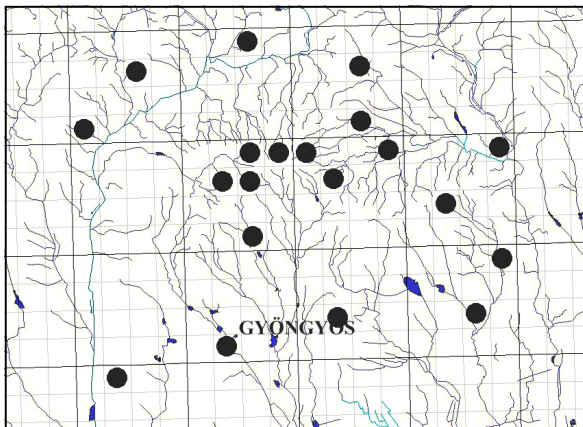
(79) *Chrysogaster solstitialis* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Elsősorban domb- és hegyvidékeken gyűjtötték, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegység valamennyi kistáján előkerült (**20. ábra**). *Kistáják:* MM (6), NyM (3), DM (3), KMa (2), NyMa (1), ML (3), PRm (5). *UTM:* 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (20).

Életmódja: Silvikol, főleg a többé-kevésbé nedves völgyeket, erdei tisztásokat kedveli. Bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Csőr-hegy: 1983.06.09., 1♀, TS – Fallóskút: 1996.08.14., 4♂ 2♀, TS – Galyatető: 1958.07.10., 1♂, KE; 1983.06.09., 3♂ 1♀, TS; 1983.08.11., 1♀, MF – Kopasz-hegy: 2006.09.06., 1♀, TS – Kút-lápa-völgy: 1997.08.20., 2♂ 1♀, TS – Mátraszentimre: 1975.07.01., 1♀, JJ; 1980.08.04., 1♂ 2♀, MF – Mocsáros-völgy: 1987.08.07., 2♂ 1♀, TS – Mulató-hegy: 2006.08.30., 1♂ 2♀, TS – Nemti: 1980.06.22., 2♀, TS – Nyírjes-tó: 2000.06.20., 2♂ 1♀, TS – Parád: 1979.08.04., 1♀, TS – Páskom: 2007.07.27., 1♂, TS – Pizskéstető (MF): 1979.06.09., 1♂; 1980.08.02., 1♂; 1980.08.09., 2♂ 2♀; 1982.07.31., 1♀ – Rudóltanya: 1986.05.15., 1♂, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 5♂, TS – Sirok: 1974.08.10., 2♂, TS – Szentkút: 1987.08.17., 1♀, TS – Szilosi-völgy: 2008.06.18., 1♂ 1♀, TS – Tarnóca-völgy: 2008.06.18., 1♀, TS – Tímár-hegy: 2005.09.24., 2♂ 3♀, TS – Üveg-

20. ábra: A *Chrysogaster solstitialis* lelőhelyei a Mátravidéken, a 2,5×2,5 km-es hálómézők szerinti bontásban

tározó: 1980.06.22., 1♂, TS – Pisztrángos-tó: 2007.06.29., 2♂, TS – Sás-tó: 1964.07.16., 1♂ 1♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 1♂, TS.

Chrysotoxum Meigen, 1803

Közepes és közepesnél nagyobb, viszonylag gyéren szőrös zengőlegyek. Nagyon hasonlítanak egyes redősszárnyú darazsakra. Lárvájuk táplálkozását a rejtett életmódjuk miatt csak hiányosan ismerjük. Egyes fajok lárvját faodvak korhadékában, másokét méhek fészkében találták. Nagyon hasonlítanak a *Syrphus* lárvákhöz, ezért feltételezik, hogy ezek is afidofágok. Egyes szakemberek szerint a talajban valószínűleg elsősorban gyökérlevéltetvekkel táplálkoznak. A mintegy 70, főleg Ázsiában honos palearktikus faj közül eddig 11-et gyűjtöttünk Magyarországon, valamennyit sikerült megtalálni a Mátravidéken is.

(81) *Chrysotoxum arcuatum* (Linnaeus, 1758)

(Syn. *Chrysotoxum festivum* Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo, Ja), *Orientális faunabirodalom*. *Magyarország:* Sík-, domb- és hegyvidékeken egyaránt él, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A Nyugati-Mátraalja kivételével a hegységben is minden kistájon előkerült. *Kistájak:* MM (8), NyM (1), DM (4), KMa (1), ML (1), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (15).

Életmódja: Xerophil?, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 4♂ 4♀, TS – Barát-rét: 1975.05.16., 1♀, VA – Békás-tói-erdészlak: 1987.05.15., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Búzás-völgyi-tó: 1987.08.15., 1♂ 1♀, TS – Csór-hegy: 1986.05.15., 1♂ 2♀, TS – Fekete-tó: 1991.06.05., 1♂, TS – Galyatető: 1974.05.27., 1♂, ML; 1995.06.08., 1♀, TS – Mátraalmás: 1986.05.15., 2♀, TS; 1988.05.31., 2♀, HJ – Mátrafüred (CSGY, +MAL): 1995.06.01., 1♂; 1995.07.04., 1♀ – Mátraháza: 1974.05.23., 1♂, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 3♂, TS – Mátraszentlászló: 1987.06.01., 1♂, TS, +MAL – Sár-hegy: 1986.05.15., 1♀, TS – Sás-tó: 1974.05.23., 2♂, TS; 1965.06.08., 1♀, JJ – Sirok: 1974.08.10., 1♀, TS – Tarjánka-völgy: 2005.04.28., 1♂ 3♀, TS.

(82) *Chrysotoxum bicinctum* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

gyári-tározó: 1987.08.16., 3♂, TS.

(80) *Chrysogaster virescens*

Loew, 1854

Elterjedése: *Palearktikum* (Európa néhány országa). *Magyarország:* Eddig csak a Bakonyból, a Mátrából és a Zselicből ismerjük, ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* A hegységben is ritkának mondható. *Kistájak:* MM (3), DM (1), NyMa (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Silvicol, az erdőknek általában a nedvesebb élőhelyein fordul elő. Univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).

Lelőhelyei: Csór-réti-tározó: 1987.06.03., 2♂, TS – Fekete-tó: 1991.06.04., 1♂ 2♀, TS – Maconkai-

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, Mo). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* Valószínűleg a hegységben is általánosan elterjedt, különösen a Magas-Mátrában gyűjtötték sok helyen (**21. ábra**). *Kistáják:* MM (10), NyM (3), DM (2), KMa (3), NyMa (1), ML (4), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (22).

Életmódja: Silvicol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1977.07.06., 1♀, MF – Békás-tói-erdészház: 1986.07.02., 1♂, TS, +MAL – Detk: 2008.06.18., 1♀, TS – Ecséd: 2007.07.26., 1♂, TS – Fallóskút: 2007.06.29., 1♂ 4♀, TS – Fényespuszta: 1996.08.16., 1♂ 2♀, TS – Iványpusztá: 2006.09.07., 1♀, TS – Kékestető: 1957.06.26., 1♀, KZ – Mátraháza: 1938.07.29., 1♀, EJ – Mátramindszent: 2003.05.15., 2♂, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂, TI – Mátraszentistván: 1951.06.24., 2♀, SNÉ; 1958.06.24., 1♀, BE – Mátraszentlászló: 1958.07.08., 1♂, KE; 1987.06.30., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Mulató-hegy: 2008.06.29., 1♀, TS – Parád: 1973.07.12., 1♂, A, +FÉNY; 1974.08.09., 2♀, TS; 1979.08.04., 2♀, TS – Rózsaszentmárton: 2006.08.29., 2♀, TS – Sáfrányos: 2008.06.18., 2♀, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♂ 3♀, TS – Sár-hegy: 1980.06.024., 2♀, TS, +MAL – Sirok: 1974.08.10., 2♀, TS – Szentkút: 1987.08.17., 3♂ 1♀, TS – Vándor-rét (TS, +MAL): 1989.07.03., 1♀; 1989.07.05., 1♀ – Vécsi-erdő: 2008.06.18., 1♀, TS, +MAL.

(83) *Chrysotoxum cautum* (Harris, 1776)

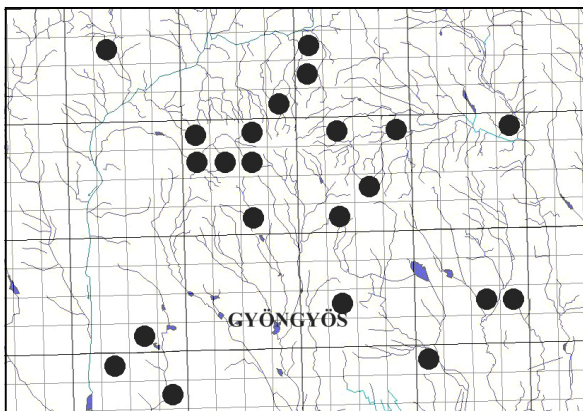
Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Ny-Sz). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegységben is sokféle gyakori, de egyelőre nem került elő a Nyu-

gati-Mátraalján. *Kistáják:* MM (4), NyM (1), DM (3), KMa (1), ML (3), PRm (6). *UTM:* 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (15).

Életmódja: Silvicol, bivoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 1♀, TS – Búzás-völgy: 1987.06.04., 1♀, TS – Csonkás-völgy: 2008.06.28., 1♀, TS – Fényespuszta: 1974.05.23., 1♂, 1♀, TS – Hosszú-berek: 2008.06.18., 1♂ 2♀, TS – Ilona-völgy: 1989.04.27., 1♂ 3♀, TS – Kőkúpuszta: 2007.04.05., 4♂ 2♀, TS – Köszöri-völgy: 1989.04.27., 1♂ 3♀, TS – Köszöri-völgyi-tározó: 1987.06.04., 1♂, TS – Mátraháza: 1957.06.26., 1♀, KZ – Mátramindszent: 2003.05.15., 3♂ 2♀, TS – Rudoltanya: 1991.06.04., 1♂, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♀, TS – Sár-hegy (TS): 1977.06.25., 1♂, +MAL; 1986.05.15., 2♂ – Vár-völgy: 2005.04.28., 1♂ 3♀, TS.

21. ábra: A *Chrysotoxum bicinctum* leelőhelyei a Mátravidéken, a 2,5×2,5 km-es hálómézők szerinti bontásban

(84) *Chrysotoxum elegans* Loew, 1841

(Syn. *Chrysotoxum latilimbatum* Collin, 1940)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Paelearktikum* (E, Tk, Kaz). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken él, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegység minden kistáján előkerült. *Kistáják:* MM (3), NyM (2), DM (3), KMa (1), NyMa (2), ML (3), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (11), 2,5×2,5 km (17).

Életmódja: Silvicol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Balla-völgy: 1997.08.20., 1♂ 2♀, TS – Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 1♀, TS – Fényespuszta: 1970.06.03., 1♂, JJ; 1996.08.16., 1♂ 2♀, TS – Gyöngyös: 1975.09.25., 1♂, VA – Horgas-völgy: 2008.06.28.,

1♂ 1♀, TS, +MAL – Karácsond: 2007.07.26.,
1♀, TS – Kékestető: 1957.06.26., 1♂, KZ –
Kopasz-hegy: 2006.09.06., 1♂, TS –
Mátraszentlászló: 1959.08.19., 1♀, KE;
1987.06.27., 1♀, TS, +MAL; 1987.07.06., 1♀,
TS, +MAL; 1987.08.26., 1♀, TS, +MAL –
Miklós-völgy: 2006.08.29., 1♂ 2♀, TS – Mo-
csáros-völgy: 1987.08.07., 1♂ 1♀, TS – Sirok:
1974.08.10., 2♀, TS – Sósi-rét: 2005.09.26.,
3♂ 1♀, TS – Szarka-fertő: 2006.09.24., 1♀,
TS – Tarnaszentmária: 2006.08.28., 2♂ 1♀,
TS.

22. ábra: *Chrysotoxum bicinctum* (nőstény)

(85) *Chrysotoxum fasciatum*
(Müller, 1764)

[korábban *Chrysotoxum arcuatum*
Linnaeus, 1758, téves identifikáció]

Irodalom: TÓTH (1989 Galyatető)

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Tk, Sz, T-
K, Mo, Ja). *Magyarország:* Főleg domb-
és hegyvidékekre jellemző, mérsékelten
gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:*

Csak a Magas-Mátrában gyűjtöttük, az országosnál kevésbé gyakori. *Kistájak:* MM (3). *UTM:*
10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvikol, bivoltin?, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1985.05.14., 1♂ 5♀, TS – Galyatető: 1958.06.25., 1♀, SNÉ – Kékestető: 1957.06.26., 6♀,
KZ.

(86) *Chrysotoxum fasciolatum* (De Geer, 1776)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Af, Ki-Á). *Magyarország:* Csak hegyvidékeken él,
ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* Meglehetősen ritka, mindössze két leelőhelyét ismerjük. *Kistá-
jak:* MM (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (V–VII.).

Lelőhelyei: Fényespuszta: 1974.05.20., 1♂, TI – Pizskéstető: 1978.06.12., 1♀, MF.

(87) *Chrysotoxum intermedium* Meigen, 1822

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Tk, K-Á, Af, Ki-Á). *Magyarország:* Országszerte elterjedt, mérsékel-
ten gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* Az eddigi gyűjtések során kevésbé gyakorinak bizo-
nyult. *Kistájak:* NyM (1), NyMa (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvikol, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Barát-rét: 1975.05.16., 1♀, VA – Gyöngyöshalász: 1975.09.23., 1♂, VA – Kőkúpuszta:
1974.04.12., 1♀, A, +FÉNY.

(88) *Chrysotoxum lineare* (Zetterstedt, 1819)

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Kaz). *Magyarország:* Inkább síkságokra jellemző, viszonylag kevés
helyen gyűjtött, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* Csak a hegység peremvidékén került elő. *Kistá-
jak:* KMa (1), NyMa (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Euriök, univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.). Aszaton (*Cirsium*) gyűjtöttük.

Lelőhelye: Búzás-völgy: 2000.06.19., 1♂ 2♀, TS – Sáfrányos: 2008.06.18., 1♂ 1♀, TS – Szurkos: 2008.06.18.,
1♂, TS.

(89) *Chrysotoxum octomaculatum* Curtis, 1837

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, Ny-Sz). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben ritkának bizonyult. *Kistáják:* MM (1), NyM (1), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Fallóskút: 2007.06.29., 1♀, TS – Fényespuszta: 1996.08.16., 1♂, TS – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 1♂, TS, +MAL – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♀, TS.

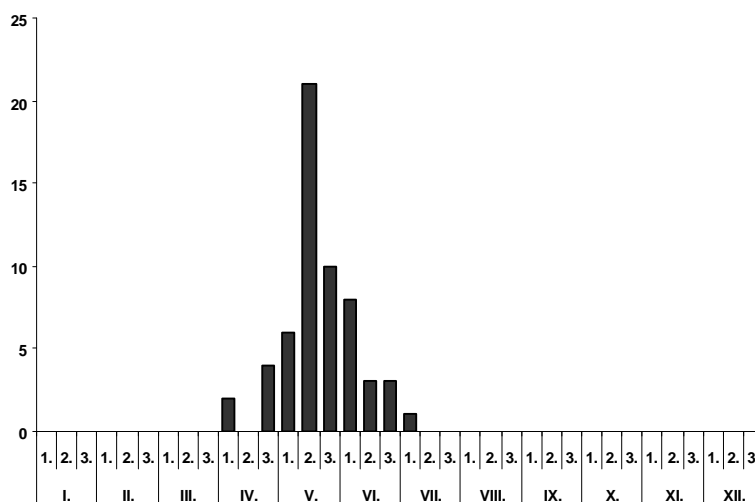
(90) *Chrysotoxum vernale* Loew, 1841

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegységben is gyakori. *Kistáják:* MM (8), NyM (2), DM (4), KMa (2), ML (3), PRm (6). *UTM:* 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (21).

Életmódja: Xerophil?, univoltin, vernalis-praestivalis (III–VII.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 1♀, TS – Barát-rét (VA): 1975.05.16., 4♀; 1975.05.18., 2♂ 6♀; 1975.05.23., 2♀ – Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 2♀, TS – Csór-réti-tározó: 1987.06.03., 1♀, TS – Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 2♂ 2♀; 1991.06.05., 1♂ 3♀; 1991.06.04., 1♀, +MAL – Fényespuszta: 1974.05.23., 1♀, TS – Galyatető (TS): 1991.06.05., 1♀; 1995.06.08., 1♀ – Ilona-völgy (TS): 1974.05.23., 1♀; 1989.04.27., 1♀ – Kopasz-hegy: 1965.06.02., 1♀, JJ – Kőkútpuszta: 2007.04.05., 2♂ 3♀, TS – Köszörű-völgy: 1989.04.27., 1♀, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂ 1♀, TS – Mátraszentlászló: 1959.07.08., 1♀, KE; 1984.06.02., 1♀, MF – Messzilátó-hegy: 1974.05.23., 2♀, TS – Muzsla (Pásztó): 2007.04.04., 3♂ 1♀, TS – Nyírjes-tó: 2000.06.20., 1♂ 1♀, TS – Peresi-erdő: 2005.04.27., 1♂ 2♀, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♂ 3♀, TS – Sár-hegy: 1970.05.18., 1♀, JJ – Sás-tó: 1966.05.02., 1♀, JJ; 1974.05.23., 1♀, TS – Szorospaták: 2003.05.14., 2♂ 3♀, TS – Tarjánka-völgy: 2005.04.28., 2♂ 3♀, TS.

23. ábra: A *Chrysotoxum vernale* fenológiája a Magyarországon gyűjtött anyag feldolgozása alapján

(91) *Chrysotoxum verralli* Collin, 1940**Irodalom:** TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Sz). *Magyarország:* Országszerte megtalálható, főleg hegyvidékeken mindenfelé gyűjthető, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegységben az eddigi gyűjtések során kevésbé gyakorinak bizonyult. *Kistájak:* MM (3), NyM (3), DM (2), KMa (1), NyMa (1), ML (3), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (11), 2,5×2,5 km (15).**Életmódja:** Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).**Lelőhelyei:** Balla-völgy: 1997.08.20., 2♂ 4♀, TS – Encsi-lábi-dűlő: 2007.07.26., 1♂ 4♀, TS – Gyöngyösoroszi-tározó: 1987.08.15., 1♀, TS – Ilona-völgy: 1989.04.27., 1♀, TS – Kékestető: 1957.07.02., 1♂, KZ – Kőbánya: 2005.08.25., 3♂ 1♀, TS – Kőkútpuszta: 2000.06.18., 1♂ 3♀, TS – Mulató-hegy: 2006.08.30., 1♂, TS – Nagy-Hársas: 2000.06.18., 2♂ ♀, TS – Sáfrányos: 2008.06.18., 3♂ 2♀, TS – Szentkút: 1987.08.17., 1♂ 2♀, TS – Vándor-rét: 1989.07.03., 1♂, TS, +MAL; 1989.07.11., 1♂, CP, +MAL.**Criorhina** Meigen, 1822

Közepes és közepesenél nagyobb, dúsan szőrös zengőlegyek. Fejlődésüket kevésbé ismerjük. Lárvájuk elhalt fában, korhadékban fejlődik. Valószínűleg szaprofágok (sziloszaprofágok). A Palearktikumból ismert mintegy 20 faj többsége Ázsiában él. A 4 európai közül 3 Magyarországon is előfordul. A Mátrában eddig kettőt sikerült gyűjteni.

(92) *Criorhina asilica* (Fallén, 1816)**Irodalom:** TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Sz, Ja). *Magyarország:* Országszerte gyűjthető, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben is mérsékelt gyakori. *Kistájak:* MM (3), DM (1), ML (2), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (7).**Életmódja:** Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (III–VI.).**Lelőhelyei:** Fekete-tó: 1991.06.05., 1♂, TS – Galyatető: 1980.06.22., 1♀, TS; 1980.06.22., 1♂, TS – Ilona-völgy: 2007.03.15., 2♂ 2♀, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♀, TI – Üveggyári-tározó: 2007.03.15., 1♂, TS – Várbükk: 1974.05.24., 1♂ 1♀, TS.(93) *Criorhina pachymera* (Egger, 1858)**Irodalom:** TÓTH (1989 Galyatető)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, K-Á). *Magyarország:* A Bakonyban, a Mátrában és a Kiskunságban gyűjtötték., szórványos előfordulású (I.). *Mátravidék:* A hegységben csak a Magas-Mátrában találtak. *Kistájak* MM (3). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).**Életmódja:** Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).**Lelőhelyei:** Galyatető: 1980.06.22., 2♂, TS; 1980.06.22., 4♂ 1♀, TS; 2003.06.26., 1♂ 1♀, TS – Kékestető: 1983.06.09., 1♂, TS – Kőrös-mocsár: 2003.06.29., 1♂, TS.**Dasysyrphus** Enderlein, 1938

Közepes nagyságú zengőlegyek, főleg fákon és cserjéken élő lárvaik elsősorban levéltetvekkel táplálkoznak, de gyakran megtámadják hártványos szárnyúak és lepkék lárvaikat is. A Palearktikumból ismert mintegy 20 faj közül Magyarországon és a Mátravidéken egyaránt 6 került elő.

(94) *Dasysyrphus albostratus* (Fallén, 1817)**Irodalom:** TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, K-Á, Mo, Ny-Sz, Ja). *Magyarország:* Országszerte megtalálható, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A Nyugati-Mátraalja kivételével mindenfelé előkerült. *Kistájak:* MM (8), NyM (2), DM (5), KMa (1), ML (2), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (17).**Életmódja:** Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (III–XI.).

Lelőhelyei: Békás-tói-erdészház: 1988.05.26., 1♂, HGY – Fekete-tó: 1991.06.04., 1♀, TS – Galyatető: 1980.06.22., 1♂ 1♀, TS – Gyöngyössolymos: 1976.07.15., 1♂, A, +FÉNY – Lengyendi-patak: 2005.09.24., 1♂ 1♀, TS – Lőrinci: 2006.08.30., 1♀, TS – Mátraalmás: 1988.05.31., 1♂, HJ – Mátrafüred: 1983.09.21., 2♀, VÉ; 1995.10.04., 1♀, CSGY, +MAL – Mátrakeresztes: 1971.08.20., 1♀, MJ – Mátraszentlászló: 1958.07.06., 1♂, KE – Parad: 1974.08.09., 1♀, TS – Pizskéstető: 1980.08.09., 1♂ 1♀, MF – Pisztrángos-tó: 1974.05.20., 1♂, TS – Rudoltfanya: 1991.06.04., 1♂, TS – Sár-hegy: 1977.06.25., 1♀, TS, +MAL – Sástó: 1974.08.09., 1♂ TS – Sirok: 1974.08.10., 1♂ 1♀, TS – Szentkút: 1987.08.17., 1♂ 1♀, TS – Vécsi-erdő: 2006.08.30., 1♂ 1♀, TS.

(95) *Dasysyrphus friuliensis* (van der Goot, 1960)

[Syn. *Dasysyrphus postclaviger* (Štys & Moucha, 1962)]

Irodalom: TÓTH (1989 Galyatető, Mátramindszent, Pizskéstető, Rudoltfanya, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Sz, T-K, Mo). *Magyarország:* Montán jellegű elem. Csak hegy-, ritkábban dombvidékeken gyűjtötték. Egyelőre az Aggteleki Nemzeti Parkból, a Bakonyból, a Bükkből, a Mátrából, a Pilisből és a Soproni-hegységből ismerjük, ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* Az eddigi gyűjtések alapján a hegységnek is főleg csak a magasabb régiójában él. *Kistájak:* MM (9), ML (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (V–VII.).

Lelőhelyei: Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 4♂, 1♀; 1991.06.05., 2♂; 1991.06.05., 1♀, +MAL – Galyatető: 1980.06.22., 1♂ 1♀, TS; 1980.07.22., 2♂ 3♀, TS; 1980.07.22., 4♂ 3♀, TS; 1991.06.05., 1♀, TS; 1995.06.08., 1♂, TS – Kékestető: 1983.06.09., 1♂ 1♀, TS – Mátrakeresztes: 1987.06.12., 1♂, TS, +MAL – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂, TS; 1982.05.24., 1♀, MF – Mátraszentlászló: 1987.06.14., 1♀, TS, +MAL – Pizskéstető: 1979.06.09., 1♀, MF – Pisztrángos-tó: 1974.05.20., 1♂ 2♀, TS – Rudoltfanya: 1986.05.15., 1♀, TS.

(96) *Dasysyrphus hilaris* (Zetterstedt, 1843)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Mo, K-Sz, T-K). *Magyarország:* Elsősorban domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Előfordulása megegyezik az országoséval. *Kistájak:* MM (4), NyM (3), DM (1), KMa (1). *UTM:* 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 1♀, TS – Békás-tói-erdészház (TS, +MAL): 1987.05.12., 1♂; 1987.05.17., 1♂; 1987.05.18., 3♂ 1♀; Csőr-rét: 2007.06.29., 2♂, TS – Gyöngyöspatai-tározó: 2003.05.16., 1♂ 1♀, TS – Horgas-völgy: 2008.06.28., 1♂, TS, +MAL – Nagy-Hársas: 2000.06.18., 1♂ 1♀, TS – Sáfrányos: 2008.06.18., 1♀, TS – Vár-völgy: 2005.04.28., 1♀, TS.

(97) *Dasysyrphus pinastri* (De Geer, 1776)

[Syn. *Dasysyrphus lunulatus* Meigen, 1822]

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, Sz, T-K, Mo). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken gyűjthető, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben inkább gyakorinak nevezhető. *Kistájak:* MM (8), DM (1), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1985.05.14., 1♂, TS – Fekete-tó (TS): 1991.06.05., 7♂ 1♀; 1991.06.05., 2♂, +MAL – Galyatető (TS): 1980.06.22., 7♀; 1991.06.05., 1♂ 1♀; 1995.06.08., 1♀; 2003.06.26., 1♂ – Kőkútpuszta: 2007.04.05., 2♀, TS – Mátraszentimre (MF): 1978.07.08., 1♀; 1982.06.15., 1♀ Pizskéstető: 1984.06.14., 1♀, MF – Pisztrángos-tó: 1974.05.20., 1♂ 2♀, TS – Rudoltfanya: 1986.05.15., 4♂ 2♀, TS – Sástó: 1977.06.25., 1♀, TS.

(98) *Dasysyrphus tricinctus* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Mo, Ja). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegységben kevésbé gyakori. *Kistájak:* MM (4), NyM (4), DM (3), KMa (1), ML (1), PRm (4). *UTM:* 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (18).

Életmódja: Lárva a fűfőfő, de alkalmasan fiatal hernyókkal és álhernyókkal is táplálkozik. Silvikol, valószínűleg univoltin, egyes években lehet polivoltin is. Vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Fallóskút: 2007.06.29., 1♂, TS – Galyatető: 1980.06.22., 2♂ 2♀, TS; 1980.06.22., 1♀, TS – Hidegkút-hegy: 2006.07.21., 1♀, TS – Hosszú-berek: 2008.06.18., 1♀, TS – Ilona-völgy: 1989.04.27., 2♂, TS – Kopasz-hegy: 1965.06.02., 1♂, JJ – Köszörű-völgy: 1989.04.27., 2♂ 1♀, TS – Kút-lápa-völgy: 1997.08.20., 1♀, TS – Mátramindszent: 2003.05.15., 1♂, TS – Mocsáros-völgy: 1987.08.07., 2♂, TS – Mulató-hegy: 2006.08.30., 1♂, TS – Pizskétető: 1980.09.06., 1♂, MF – Somstói-völgy: 2005.08.26., 1♂, TS – Szentkút: 1987.08.17., 1♂, TS.

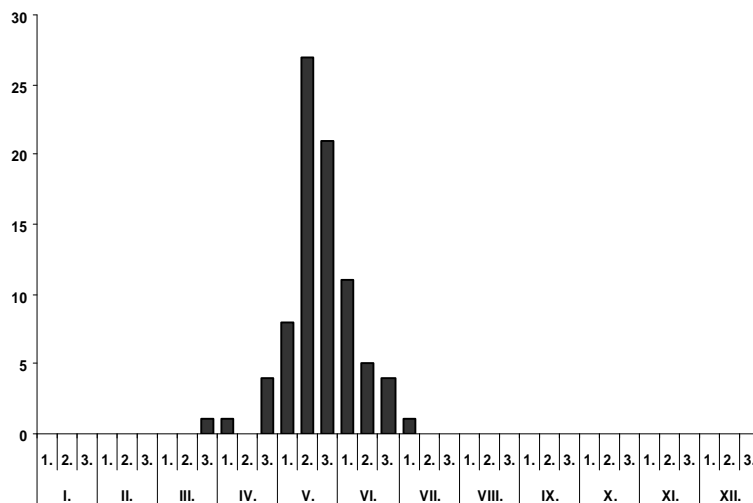
(99) *Dasysyrphus venustus* (Meigen, 1822)

[Syn. *Dasysyrphus arcuatus* (Fallén, 1817), szuppresszált név]

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, Sz, T-K, Mo). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegységben is gyakori, bár a Nyugat-Mátraalján eddig még nem került elő (24. ábra). *Kistájak:* MM (10), NyM (2), DM (6), KMa (3), ML (5), PRm (6). *UTM:* 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (24).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (III–VIII.).

24. ábra: A *Dasysyrphus venustus* fenológiája a Magyarországon gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 2♂ 4♀, TS – Bagolyirtás: 1979.05.14., 1♂, MF – Bene-völgy: 2005.04.27., 2♂ 4♀, TS – Csőr-hegy: 1986.05.15., 1♀, TS – Csőr-réti-tározó: 1987.06.03., 1♂ 3♀, TS – Detk: 2008.06.18., 1♂, TS – Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 2♂ 4♀; 1991.06.05., 7♂ 8♀; 1991.06.05., 2♂ 1♀, +MAL – Fényespuszta: 1974.05.23., 1♂, VA – Galyatető (TS): 1980.06.22., 2♀; 1991.06.05., 1♀; 1995.06.08., 1♂ 1♀ – Ilona-völgy (TS): 1974.05.23., 2♀; 1989.04.27., 2♂ – Kőkútpuszta: 2007.04.05., 3♂ 2♀, TS – Köszörű-völgy: 1987.04.27., 2♂, TS – Köszörű-völgyi-tározó: 1987.06.04., 1♂ 2♀, TS – Maconkai-tározó: 2003.05.14., 1♀, TS – Mátraalmás: 1986.05.15., 1♀, TS – Mátrafüred: 1957.06.06., 1♀, GA – Mátramindszent: 2003.05.15., 5♂ 3♀, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 2♀, TI; 1974.05.24., 2♀, TS; 1979.05.26., 1♀, MF – Muzsla (Gyöngyöspata): 1978.05.31., 1♀, SÁ – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Oroszi-tó: 1987.06.02., 2♀, TS – Peresierdő: 2005.04.27., 2♂ 2♀, TS – Pizskétető: 1982.06.09., 1♀, MF – Rudolftanya (TS): 1986.05.15., 5♂ 1♀;

1991.06.04., 2♂ 6♀ – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♀, TS – Tarjánka-völgy: 2005.04.28., 4♂ 3♀, TS – Templom-réti-erdészlak: 1987.06.02., 2♀, TS – Üveggyári-tározó: 1987.06.04., 1♀, TS – Várbükk: 1974.05.24., 2♂ 1♀, TS.

25. ábra: *Didea fasciata* (nőstény)

ML (2). *UTM*: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Silvicol, az erdőnek főleg szárazabb jellegű részein található. Valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (V–X.).

Lelőhelyei: Fallóskút (TS): 1996.08.14., 2♀; 2007.06.29., 1♂ 1♀ – Kövecses-völgy: 2006.09.07., 1♂, TS – Maconka: 2006.09.24., 1♂, TS – Maconkai-tározó: 2003.05.14., 1♀, TS – Rudolftanya: 1985.05.16., 1♀, TS – Vécsi-erdő: 2008.06.18., 1♂ 1♀, TS, +MAL.

(101) *Didea fasciata* Macquart, 1834

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, Sz, T-K, Ja), *Orientalis faunabirodalom*. *Magyarország:* Elsősorban domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* Gyakorisága megegyezik az országoséval. *Kistájak:* MM (3), NyM (2), DM (2), KMa (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Silvicol, bivoltin (polivoltin?), vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Fényespuszta: 1996.08.16., 1♀, TS – Galyatető: 1958.07.10., 1♀, KE – Hosszú-berek: 2008.06.18., 1♂, TS – Körös-mocsár: 2003.09.29., 1♀, TS – Lőrinci: 2006.08.30., 1♀, TS – Mátrafüred: 1966.09.28., 1♂, JJ +FÉNY – Nagy-parlag: 2005.09.26., 1♂ 1♀, TS.

(102) *Didea intermedia* Loew, 1854

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Sz). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben kevésbé gyakorinak bizonyult. *Kistájak:* MM (3), NyM (2), DM (1), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Silvicol, kissé szárazabb erdőket preferál, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Horgas-völgy: 2008.06.28., 1♀, TS, +MAL – Kőbánya: 2005.08.25., 1♂, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂, TI – Nyiget: 2008.06.18., 1♀, TS – Rudolftanya: 1985.05.16., 1♂ 1♀, TS – Somostői-völgy: 2005.08.26., 1♂ 2♀, TS – Tar: 2003.05.14., 1♀, TS.

Didea Macquart, 1834

Közepes vagy közepesen kissé nagyobb, fekete, fémesen csillogó, gyéren szőrös zengőlegyek. Lárvaik levéltetvekkel táplálkoznak. Mindhárom palearktikus faj előfordul Magyarországon és a Mátravidéken is.

(100) *Didea alneti* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (1989 Mátra, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo, Ko, Ja). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékek lakója, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* Az országosnak megfelelő gyakoriságú. *Kistájak:* MM (3), NyM (1), DM (1), KMa (1),

Doros Meigen, 1803

Közepesnél nagyobb, feltűnően sárgán foltos, gyéren szőrös, redősszárnyú darazsakra emlékeztető zengőlegyek. Méhfészkekben találták őket, ahol valószínűleg gyökérlevéltetvekkel táplálkoznak, de korhadékban is megtalálták őket. A génusz két palearktikus faja közül az egyik a Mátravidéken is előfordul.

(103) ***Doros profuges*** (Harris, 1780)

[korábban *Doros conopseus* (Fabricius, 1775), érvénytelen név]

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Ka, K-Sz, T-K, Mo, Ja). *Magyarország:* Viszonylag kevés helyen, de országosan megtalálták, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben inkább ritkának bizonyult. *Kistájak:* MM (1), DM (2), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvicol, valószínűleg univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Galyatető: 1995.06.08., 1♂ 1♀, TS – Mátrafüred: 1995.06.10., 1♀, CSGY, +MAL – Sár-hegy: 1983.06.08., 1♀, TS – Várbükk: 1974.05.24., 1♂, TS.

Epistrophe Walker, 1852

[korábban a *Syrphus* Fabricius, 1775 név alatt]

Főleg közepes és részben közepesnél nagyobb zengőlegyek. A *Syrphus* fajokhoz hasonlítanak, korábbi munkákban gyakran azokkal együtt szerepeltek. Lárvájuk afidofág, elsősorban levéltetvekkel táplálkoznak. Jellemző rájuk a hosszú, gyakran több hónapos nyári diapauza. A mintegy 20 palearktikus faj közül Magyarországon 10, a Mátrában 9 került elő, de valószínűleg továbbiak felbukkanása sem kizárható.

(104) ***Epistrophe diaphana*** (Zetterstedt, 1843)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Ka, K-Á, Sz, T-K). *Magyarország:* Országosan általános, de csak mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék Kistájak:* MM (2), NyM (2), KMa (2), ML (2), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Silvicol, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Csurgói-tanyák: 2005.08.24., 1♂ 3♀, TS – Domoszlói-tározó: 2007.07.27., 2♀, TS – Fényespuszta: 1996.08.16., 1♂ 2♀, TS – Jász-dűlő: 2008.06.18., 1♂ 1♀, TS – Kisterenye: 1987.08.17., 1♂ 1♀, TS – Mátraszentimre: 1981.08.01., 1♀, MF – Messzilátó-hegy: 1974.05.23., 1♀, TS – Mulató-hegy: 2008.06.29., 1♂, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♂ 1♀, TS.

(105) ***Epistrophe eligans*** (Harris, 1780)

[Syn. *Epistrophe bifasciata* (Fabricius, 1794)]

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Ka, K-Á, Sz, T-K). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegységben inkább mérsékelten gyakorinak bizonyult. *Kistájak:* MM (4), NyM (3), DM (4), ML (1), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (14).

Életmódja: Silvicol, bivoltin?, vernalis-autumnalis (II–IX.). Tavasz-nyárelei karakterfaj, rajzásának markáns csúcsa április-májusra esik.

Lelőhelyei: Fallóskút: 2007.06.29., 1♂ 3♀, TS – Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 11♂; 1991.06.05., 12♂ 3♀ – Gyöngyospatai-tározó: 2003.05.16., 5♂ 1♀, TS – Ilona-völgy: 1974.05.23., 5♂ 1♀, TS – Mátraalmás: 1986.05.15., 1♂, TS – Mátrafüred: 1986.06.01., 1♂, TS, +MAL – Messzilátó-hegy: 1974.05.23., 6♂ 1♀, TS – Muzsola (Pásztó): 2007.04.04., 3♂ 1♀, TS – Nyiget: 2008.06.18., 1♂ 1♀, TS – Várbükk: 1974.05.24., 5♂ 1♀, TS – Vár-völgy: 2005.04.28., 1♂, TS – Zagyva-part: 1975.05.23., 1♀, VA.

(106) ***Epistrophe euchroma*** (Kowarz, 1855)

(*Epistrophella* Dušek & Láska, 1967 alnem)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Sz, T-K). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken él, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Az eddigi gyűjtések alapján inkább ritkának bizonyult. *Kistájak:* MM (1), NyM (2), ML (3), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Silvicol, valószínűleg univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Barát-rét: 1975.05.16., 1♂, VA – Emberesdi-völgy: 2005.08.25., 2♂ 1♀, TS – Kőkútpuszta: 2000.06.18., 1♂ 3♀, TS – Maconka: 2006.09.24., 1♀, TS – Somlyó: 2008.06.28., 1♂ 1♀, TS, +MAL.

(107) *Epistrophe flava* Doczkal & Schmid, 1994

[korábban *Epistrophe melanostomoides* (Strobl, 1880), téves névhasználat]

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Sz, T-K). *Magyarország:* Elsősorban domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Főleg a hegység magasabb részeire jellemző. *Kistájak:* MM (4), KMa (1), ML (2), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Silvicol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 1♀, TS – Bagolyirtás: 1979.05.13., 1♀, MF – Balla-völgy: 1997.08.20., 2♀, TS – Békás-tói-erdészház: 1987.06.08., 1♀, TS, +MAL – Hosszú-berek: 2008.06.18., 1♀, TS – Kőbánya: 2005.08.25., 1♀, TS – Kőszöri-völgyi-tározó: 1987.06.04., 1♀, TS.

(108) *Epistrophe grossulariae* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1989 Galyatető, 1994 Templom-réti-erdészlak)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, Sz, T-K, Mo, Ja). *Magyarország:* Országosan elterjedt, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben is mérsékelten gyakorinak nevezhető. *Kistájak:* MM (4), DM (1), KMa (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Silvicol, univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Fényespuszta: 1996.08.16., 1♀, TS – Galyatető: 1958.07.10., 1♀, KE; 1980.06.22., 2♂, TS – Kékestető: 2006.07.21., 1♀, TS – Mátraszentlászló: 1958.07.08., 1♂ 1♀, KE; 1987.07.15., 1♀, TS, +MAL – Parádóhuta: 1997.08.22., 1♀, TS – Vécsi-erdő: 2008.06.18., 1♂, TS, +MAL.

(109) *Epistrophe melanostoma* (Zetterstedt, 1843)

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Sz, T-K, Ja). *Magyarország:* Főleg a Dunántúlon és Északi-középhegységben gyűjthető, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegységben az eddigi gyűjtések alapján inkább mérsékelten gyakorinak nevezhető. *Kistájak:* MM (2), NyM (1), DM (2), KMa (1), NyMa (1), ML (3), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (11).

Életmódja: Silvicol, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Bagolyirtás: 1979.05.13., 1♀, MF – Csőr-hegy: 1974.05.23., 1♂, TS – Encsi-lábi-dűlő: 2007.07.26., 2♀, TS – Fajzatpuszta: 2005.08.24., 1♂ 2♀, TS – Kőbánya: 2005.08.25., 1♂ 1♀, TS – Lőrinci: 2006.08.30., 1♂, TS – Szorospaták: 2003.05.14., 1♂ 1♀, TS – Tarnóca-völgy: 2008.06.18., 1♂ 1♀, TS – Várbükk: 1974.05.24., 2♂ 1♀, TS.

(110) *Epistrophe nitidicollis* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Sz, T-K, Ja). *Magyarország:* Sík-, domb- és hegyvidékekre egyaránt jellemző, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A Nyugati-Mátraalja kivételével a hegység minden kistáján megtaláltuk (26. ábra). *Kistájak:* MM (3), NyM (4), DM (5), KMa (2), ML (3), PRm (4). *UTM:* 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (20).

Életmódja: Silvicol, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Balla-völgy: 1997.08.20., 1♂ 4♀, TS – Barát-rét: 1975.05.18., 1♂ 1♀, VA – Csonkás-völgy: 2008.06.28., 1♀, TS – Csőr-réti-tározó: 1996.08.15., 2♂ 1♀, TS – Csurgói-tanyák: 2005.08.24., 1♂, TS – Detk: 2007.07.26., 1♀, TS – Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 1♂ 2♀; 1991.06.05., 1♀; 1991.06.05., 1♂ 1♀, +MAL – Ilona-völgy (TS): 1974.05.23., 1♂; 1989.04.27., 1♀ – Kőszöri-völgy: 1989.04.27., 1♀, TS – Mátrafired: 1995.06.14.,

1♀, CSGY, +MAL – Mocsáros-völgy:
1987.08.07., 1♀, TS – Nagybátony:
2006.08.30., 1♂, TS – Nyíreg:
2008.06.18., 1♂ 3♀, TS – Nyírjes-tó:
2000.06.20., 3♂ 1♀, TS – Sástó:
1974.05.23., 1♀, TI – Somostői-völgy:
2005.08.26., 3♂ 2♀, TS – Templom-réti-
erdészlak: 1987.06.02., 1♀, TS – Vécsi-
erdő: 2006.08.30., 1♂ 2♀, TS.

(111) *Epistrophe ochrostoma*
(Zetterstedt, 1849)

Irodalom: TÓTH (1995
Mátrakeresztes)

Elterjedése: Holarktikum (E, Tk, Sz,
T-K). *Magyarország:* Országsszerte
előfordul, mérsékelt gyakori (III.).

Mátra: A Mátrában az eddigi adatok
alapján inkább ritkának nevezhető.

Kistáják: MM (2), DM (1), KMa (1),
NyMa (1), PRm (1). *UTM:* 10×10
km (6), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Silvikol, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Csór-rét: 2007.06.29., 1♀, TS – Nagypusztá: 2007.07.27., 1♀, TS – Sáfrányos: 2008.06.18., 1♂, TS – Sástó: 1977.06.25., 1♂, TS – Várbükk: 1974.05.24., 2♀, TS.

Episyrphus Matsumura & Adachi, 1917

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvajuk afidofág, főleg levéltetvekkel táplálkozik. A Palearktikumából 4 fajtát írták le. Az Európában élő faj Magyarországon is egyike legközönségebb zengőlegeinknek.

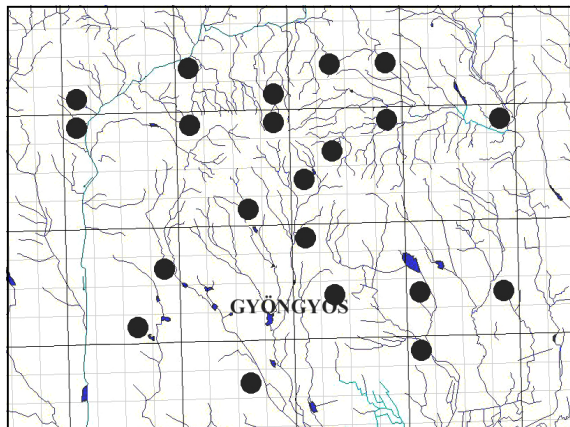
(112) *Episyrphus balteatus* (De Geer, 1776)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

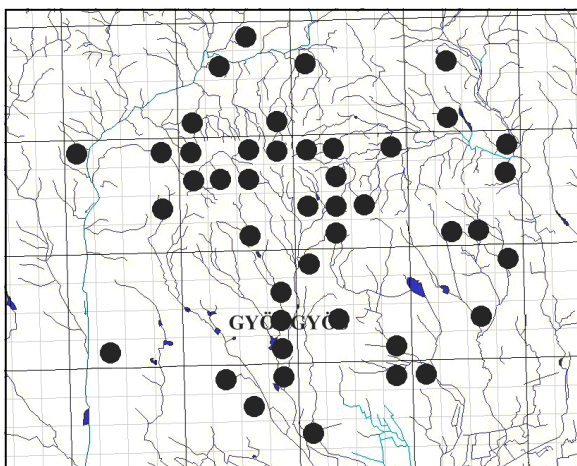
Elterjedése: *Kozmopolita?* *Magyarország:* Sík-, domb- és hegyvidékeken egyaránt általánosan elterjedt, igen gyakori előfordulású (V.). *Mátravidék:* A hegységnek is valamennyi kistáján gyűjtötték (27. ábra), helyenként nagyon gyakorinak bizonyult. *Kistáják:* MM (15), NyM (4), DM (9), KMa (6), NyMa (5), ML (6), PRm (8). *UTM:* 10×10 km (13), 2,5×2,5 km (40).

Életmódja: Euriök (ubiquista), minden biotóptípusban előfordul, polichron, polivoltin, (I–XII.). Imágó alakban is áttelel, ezért enyhe időjárásban télen is találkozhatunk aktív példányaival. Magyarországon a legjelentősebb levéltetű predátor zengőlegyként tartják számon.

Lelőhelyei: Ágasvár: 1975.06.30., 1♀, VA – Atkár: 2007.07.26., 3♂ 1♀, TS – Bagolyirtás: 2007.03.15., 2♀, TS – Barát-rét: 1976.07.03., 2♂, VA – Békás-tói-erdészlak: 1988.05.26., 2♂ 1♀, HGY – Csór-rét: 2007.03.15., 3♀, TS – Csór-réti-tározó: 1987.06.03., 2♂ 5♀, TS – Detk: 2008.06.18., 4♂ 3♀, TS – Galyatető: 1965.09.08., 1♀, SÁ – Gyöngyös JJ, +FÉNY): 1965.08.10., 1♂ 1♀; 1965.09.07., 1♀ – Gyöngyöshalász: 1978.06.17., 1♂, JJ +FÉNY – Gyöngyössolyos: 1980.06.26., 1♀, JJ +FÉNY – Halmajugra: 2007.07.26., 3♀, TS – Hidegkút-hegy: 2006.07.21., 5♂ 2♀, TS – Horgas-völgy: 2008.06.28., 5♂ 11♀, TS, +MAL – Ilona-völgy: 1980.06.21., 1♂, KO – Iványpusztá: 2006.09.07., 1♂ 2♀, TS – Jász-dűlő: 2008.06.18., 1♂ 6♀, TS – Kékestető: 1957.06.26., 8♂ 17♀, KZ – Kisfüzes: 2006.09.25., 1♂ 1♀, TS – Kisnána: 1966.07.04., 1♀, JJ – Kőkútpusztá: 1974.07.21., 1♀, A, +FÉNY – Kőrös-mocsár: 2003.09.29., 3♂ 2♀, TS – Köszörű-völgyi-tározó: 1987.06.04., 1♂ 1♀, TS – Kövecses-völgy: 2006.09.07., 3♂ 5♀, TS – Maconka: 2006.09.24., 2♂ 4♀, TS – Mátraalmás: 1988.05.31., 3♂ 5♀, HJ – Mátrafüred (CSGY, +MAL): 1995.06.12., 1♂; 1995.06.14., 1♂; 1995.06.23., 1♂ 1♀; 1995.06.27., 1♂; 1995.07.04., 1♀; 1995.07.07., 1♂ 1♀; 1995.07.11., 1♂; 1995.07.14., 1♀; 1995.07.17., 1♀; 1995.07.21., 1♂ 2♀;

26. ábra: Az *Epistrophe nitidicollis* leelőhelyei a Mátravidék UTM hálótérképén, a 2,5×2,5 km-es hálómézők szerinti bontásban

27. ábra: Az *Episyrphus balteatus* lelőhelyei a Mátravidék UTM hálótérképén, a 2,5×2,5 km-es hálómézők szerinti bontásban

TS – Öreg-hegy: 2006.09.25., 1♀, TS – Parád: 1966.09.25., 1♀, JJ; 1972.06.19., 1♂, JJ; 1974.08.09., 16♂ 1♀, TS; 1979.08.04., 1♀, TS; 1982.07.06., 1♂, TS – Pizskéstető: 1978.06.12., 1♂, MF; 1980.08.02., 1♂, MF – Recsk: 1974.08.09., 4♂ 2♀, TS – Rudolftanya: 1974.07.16., 2♂, JJ +FÉNY; 1977.07.24., 3♀, JJ +FÉNY; 1991.06.04., 2♀, TS – Sáfrányos: 2008.06.18., 5♂ 2♀, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 2♀, TS – Sár-hegy: 1986.05.15., 1♀, TS – Sás-tó (TS): 1974.05.23., 1♀; 1974.08.09., 1♂ 3♀; 1977.06.25., 1♂ Sirok: 1974.08.10., 9♂ 2♀, TS – Solymosi-tó: 1987.06.02., 2♀, TS – Szarka-fertő: 2006.09.24., 5♀, TS – Szilosi-völgy: 2008.06.18., 1♂ 4♀, TS – Szorospatak: 2003.05.14., 1♂ 5♀, TS – Tarnóca-völgy: 2008.06.18., 3♂ 7♀, TS – Vándor-rét (TS, +MAL): 1989.07.03., 1♂; 1989.07.06., 1♂ 2♀; 1989.07.08., 1♂ 1♀; 1989.07.09., 1♂ 2♀; 1989.07.10., 2♂ 4♀; 1989.07.13., 1♂, 3♀.

Eriozona Schiner, 1860

A közepesenél nagyobb, robusztus, poszméhekre emlékeztető, bundás szőrű zengőlegyek. Elsősorban hegyvidékeken élnek. Életmódjukat kevésbé ismerjük. Lárvaik főleg levéltetvekkel táplálkozik. A génusz egyetlen palearktikus faja a Mátravidéken is előfordul.

(113) *Eriozona syrphoides* (Fallén, 1817)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Szi, T-K). *Magyarország:* Csak hegyvidékekről (Bakony, Mátra, Pilis, Soproni-hegység) ismerjük, szórványos előfordulású (I.). *Mátravidék:* Az eddigi tapasztalatok szerint feltehetőleg csak a Magas-Mátrában él. *Kistájak:* MM (2). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Silvikol, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (V–IX.).

Lelőhelyei: Galyatető: 1983.06.09., 2♀, TS – Kékestető: 2006.07.21., 1♂ 1♀, TS.

Eristalinus Rondani, 1845

[Syn *Lathyrophthalmus* Mik, 1897, korábban az *Eristalis* Latreille, 1804 alneme]

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvaik szerves anyagokban gazdag, főleg iszapos vizekben fejlődik. A Palearktikumból ismert mintegy 20 fajból Magyarországon 2 fordul elő. Ezek a Mátravidék faunájából sem hiányoznak.

1995.09.12., 1♂; 1995.09.22., 1♂;
1995.10.06., 1♀; 1995.10.10., 1♂ –
Mátrafüred: 1966.07.15., 1♂, JJ;
1966.07.16., 1♂, JJ; 1966.08.02., 1♀, JJ;
1974.07.03., 1♂, MF; 1982.07.06., 1♀,
TS; 1983.09.20., 1♂, VÉ; 1986.07.08., 1♂
2♀, TS, +MAL; 1986.08.02., 2♀, TS,
+MAL; 1986.08.06., 1♀, TS, +MAL;
1986.08.09., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Mátra-
háza: 1957.06.26., 10♂ 1♀, KZ;
1969.07.19., 1♂, MF; 1969.07.25., 1♀,
MF; 1970.10.08., 1♂, JJ; 1971.09.10., 1♂,
JJ, +FÉNY; 1974.07.03., 1♀, MF;
1979.10.04., 1♂, A, +FÉNY –
Mátrakeresztes (MJ): 1971.08.20., 1♂;
1971.08.25., 1♂ – Mátraszentimre:
1975.06.28., 1♀, JJ; 1978.07.08., 1♀, MF;
1978.07.13., 1♂ 1♀, MF –
Mátraszentlászló: 1987.07.10., 1♀, TS,
+MAL; 1987.07.21., 1♂, TS, +MAL;
1987.07.26., 1♀, TS, +MAL; 1988.08.18.,
2♂ 1♀, SZI – Nagypusztá: 2007.07.27.,
2♂ 5♀, TS – Nemti: 1980.06.22., 1♀, TS
– Nyírjes-tó: 2000.06.20., 6♂ 14♀, TS –
Ördögvályú-völgy: 2006.08.28., 3♂ 9♀,

(114) *Eristalinus aeneus* (Scopoli, 1763)

[*Lathyrophthalmus aeneus* Mik, 1897]

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Kozmopolita* (E, Tk, Kaz, K-Á, T-K, Mo, Kí, Af). *Magyarország:* Csaknem mindenfelé megtalálható, igen gyakori előfordulása (V.). *Mátravidék:* A hegységnek is minden kistáján gyűjtöttük. *Kistáják:* MM (4), NyM (6), DM (3), KMa (5), NyMa (1), ML (4), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (16), 2,5×2,5 km (23).

Életmódja: Euriök, nedvesebb élőhelyeken gyakoribb, túlnyomórészt nyílt területekre jellemző, polivoltin (I–XII). Nöstényeinek egy része áttelel.

Lelőhelyei: Bagolyirtás: 2007.03.15., 1♀, TS – Barát-rét (TS): 2007.03.15., 2♀; 2007.04.04., 1♀ – Csór-rét: 2007.03.15., 3♀, TS – Csór-réti-tározó: 1996.08.15., 2♀, TS – Domsztlói-tározó: 2007.07.27., 1♂ 2♀, TS – Gyöngyöstarjántározó: 2007.07.27., 1♀, TS – Kisfüzes: 2006.09.25., 1♂ 2♀, TS – Kisterenye: 1987.08.17., 1♂ 3♀, TS – Kút-lápa-völgy: 2007.04.05., 2♀, TS – Ludas: 2007.07.27., 1♂ 1♀, TS – Maconkai-tározó: 1980.06.22., 1♀, TS – Mulató-hegy: 2008.06.29., 1♀, TS – Muzsla (Pásztó): 2007.04.04., 1♀, TS – Nagy-Hársas: 2000.06.18., 1♂ 3♀, TS – Ördögvályú-völgy: 2006.08.28., 2♀, TS – Recsk: 1974.08.09., 1♀, TS – Sáfrányos: 2008.06.18., 1♂ 1♀, TS – Szarka-fertő: 2006.09.24., 1♂ 2♀, TS – Szücsi-bányásztó: 2008.06.28., 1♀, TS – Tar: 2003.05.14., 2♀, TS – Tarjánka-völgy: 2005.04.28., 3♀, TS – Vécs: 2006.08.29., 2♀, TS.

28. ábra: *Eristalinus aeneus* (nöstény)

(115) *Eristalinus sepulchralis* (Linnaeus, 1758)

[*Eristalis sepulchralis* (Linnaeus, 1758)]

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo, Kí, Ja), *Orientális faunabirodalom*. *Magyarország:* Általánosan elterjedt, igen gyakori előfordulása (V.). *Mátravidék:* A hegységnek is minden kistáján él, helyenként nagyobb számban is előfordulhat. *Kistáják:* MM (5), NyM (4), DM (4), KMa (4), NyMa (4), ML (3), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (13), 2,5×2,5 km (24).

Életmódja: Euriök, többé-kevésbé vizes élőhelyeket preferál, túlnyomórészt nyílt területekre jellemző, polivoltin, vernalis-autumnalis (III–X.).

Lelőhelyei: Detk: 2008.06.18., 2♀, TS – Domsztlói-tározó: 2007.07.27., 3♂ 2♀, TS – Encsi-lábi-dűlő: 2007.07.26., 1♂ 3♀, TS – Fekete-tó: 1991.06.05., 1♂, TS – Fenyvespuszta: 2006.07.22., 3♂ 4♀, TS – Galyatető: 1958.07.10., 1♀, KE – Gyöngyöspatai-tározó: 2003.05.16., 1♂ 3♀, TS – Iványpuszta: 2006.09.07., 3♂ 1♀, TS – Jász-dűlő: 2008.06.18., 1♂, TS – Kopasz-hegy: 2006.09.06., 2♂ 1♀, TS – Lengyendi-patak: 2005.09.24., 4♂ 1♀, TS – Lőrinci: 2006.08.30., 3♂ 1♀, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 2♂ 4♀, TI – Messzilátó-hegy: 1974.05.23., 2♀, TS – Nagypuszta: 2007.07.27., 7♂ 2♀, TS – Páskom: 2007.07.27., 3♂ 8♀, TS – Recsk: 1974.08.09., 1♀, TS – Solymosi-tó (TS): 1987.06.02., 1♀; 1987.08.15., 1♀ – Szentkút: 1987.08.17., 1♂ 1♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 2♂ 5♀, TS – Tarnóca-völgy: 2008.06.18., 2♀, TS.

Eristalis Latreille, 1804

Közepes és közepesenél valamivel nagyobb zengőlegyek. Általában méhekre emlékeztetnek. Lárvájuk („pocigféreg”) rendszerint többé-kevésbé szennyezett, sok szerves törmelékkel és iszapot tartalmazó vízben, trágyalében fejlődik. A Palearktikumból mintegy 50 fajukat írták le. Magyarországon 12, a Mátravidéken 11 faj előfordulásáról tudunk.

(116) *Eristalis abusiva* Collin, 1931

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Sz, T-K). *Magyarország:* Túlnyomórészt nyílt területekre, síkságokra jellemző, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységnek valószínűleg csak az alacsonyabb részein fordul elő. *Kistájak:* DM (3), KMa (2), NyMa (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Euriök, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Iványpusztá: 2006.09.07., 3♂, TS – Karácsond: 2007.07.26., 1♂ 2♀, TS – Kopasz-hegy: 2006.09.06., 1♂ 4♀, TS – Mátrafüred: 1986.07.12., 2♀, TS, +MAL – Nagypusztá: 2007.07.27., 2♂ 3♀, TS – Sáfrányos: 2008.06.18., 1♂, TS – Sár-hegy: 1985.05.15., 1♂ 1♀, TS.

(117) *Eristalis alpina* (Panzer, 1798)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Szi, T-K, Mo). *Magyarország:* Egyelőre csak a Dunántúl néhány pontjáról és a Mátrából ismerjük, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* Kizárólag a Magas-Mátrában került elő. *Kistájak:* MM (5). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvikol, kissé nedvesebb erdőkben számíthatunk a felbukkanására. Valószínűleg univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1985.05.14., 1♂ 1♀, TS – Galyatető: 1986.05.15., 1♂ 1♀ – Kékestető: 1974.05.20., 1♂, TS – Pisztrángos-tó: 2007.06.29., 1♀, TS – Rudolf tanya: 1986.05.15., 1♂, TS.

(118) *Eristalis arbustorum* (Linnaeus, 1758)

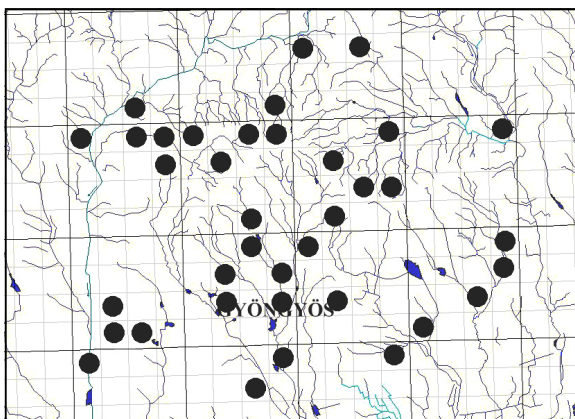
[korábban az *Eoseristalis* Kanervo, 1938 alnemben]

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarktikum, Orientális faunabirodalom* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Af, Ja). *Magyarország:* Országszerte elterjedt, igen gyakori előfordulású (V.). *Mátravidék:* A hegységnek minden kistáján gyűjtötték, egyike a leggyakoribb zengőlegyeknek (29. ábra). *Kistájak:* MM (8), NyM (9), DM (9), KMa (5), NyMa (3), ML (4), PRm (5). *UTM:* 10×10 km (16), 2,5×2,5 km (37).

Életmódja: Euriök, túlnyomórészt nyílt területekre jellemző, de erdős vidékeken is gyakori, polivoltin, vernalis-autumnalis (II–XI.).

Lelőhelyei: Atkár: 2007.07.26., 1♂ 4♀, TS – Barát-rét (VA): 1975.05.23., 1♂; 1975.06.05., 1♂; 1975.09.14., 1♂ – Csonkás-völgy: 2008.06.28., 2♂ 2♀, TS – Fallóskút (TS): 1996.08.14., 4♂ 2♀; 2007.06.29., 5♂ 4♀ –

29. ábra: Az *Eristalis arbustorum* lelőhelyei a Mátravidék UTM hálótérképén, a 2,5×2,5 km-es hálómézők szerinti bontásban

Fényespusztá: 1974.05.20., 2♂ 7♀, TI – Galyatető: 1958.07.10., 2♀, KE; 1980.06.22., 1♀, TS; 1983.06.09., 4♂ 5♀, TS – Gyöngyöshalász (VA): 1986.05.14., 1♀; 1986.06.05., 4♂ 2♀ – Gyöngyösoroszi-tározó: 1987.08.15., 1♂, TS – Gyöngyöstarján: 1996.08.14., 4♂ 1♀, TS – Gyöngyöstarjáni-tározó: 2007.07.27., 3♂ 1♀, TS – Horgas-völgy: 2008.06.28., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Ilona-völgy: 1989.04.27., 1♂ 1♀, TS – Iványpusztá: 2006.09.07., 4♂ 2♀, TS – Jász-dűlő: 2008.06.18., 3♂ 1♀, TS – Kékestető: 1957.06.26., 9♂ 9♀, KZ – Köszörű-völgy: 1989.04.27., 1♂ 2♀, TS – Kövecses-völgy: 2006.09.07., 2♂ 3♀, TS – Lőrinci: 2006.08.30., 1♂ 4♀, TS – Mátrafüred: 1982.07.06., 1♂, TS; 1983.09.21., 1♂, VÉ – Mátraháza: 1957.06.26., 2♀, KZ – Mátraszentistván: 1958.06.24., 1♀, BE – Mátraszentlászló: 1958.07.08., 2♀, KE; 1987.07.11., 2♀,

TS, +MAL; 1987.07.19., 1♀, TS, +MAL – Muzsla (Gyöngyöspata): 1977.05.13., 1♀, VA – Nyiget-völgy: 2008.06.18., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Oroszi-tó: 1987.08.15., 1♂, TS – Parád: 1966.09.25., 1♂, JJ; 1974.08.09., 1♂ 1♀, TS; 1979.08.04., 4♂ 2♀, TS – Pásztó: 1975.06.01., 1♂, VA – Pizskéstető: 1977.06.13., 1♂, MF – Sándor-rét: 1980.06.22., 2♂, TS; 1980.06.22., 1♀, TS – Sár-hegy: 1986.05.15., 1♂ 1♀, TS – Sástó: 1974.08.09., 3♂ 2♀, TS – Sirok: 1974.08.10., 1♂ 2♀, TS – Solymosi-tó (TS): 1987.06.02., 1♂ 2♀; 1987.08.15., 2♀ – Somlyó: 2008.06.28., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Szilosi-völgy: 2008.06.18., 1♂ 6♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 1♂ 3♀, TS – Tar: 2003.05.14., 5♂ 2♀, TS – Tarnóca-völgy: 2008.06.18., 1♂, TS – Tímár-hegy: 2005.09.24., 3♀, TS – Vécs: 2006.08.29., 1♀, TS.

(119) *Eristalis interrupta* (Poda, 1761)

[korábban az *Eristalis nemorum* Linnaeus, 1758 név alatt, téves névhasználat]

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarctikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo). *Magyarország:* Országsszerte elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegységben is mindenfelé gyakori. *Kistájak:* MM (10), NyM (3), DM (6), KMa (3), NyMa (2), ML (2), PRm (5). *UTM:* 10×10 km (12), 2,5×2,5 km (25).

Életmódja: Euriók, túlnyomórészt nyílt területekre jellemző, de erdős vidékeken sem ritka, polivoltin, vernalis-autumnalis (III–X).

Lelőhelyei: Barát-rét: 1975.09.14., 1♀, VA – Detk: 2007.07.26., 1♂ 1♀, TS – Fekete-tó (TS): 1983.06.09., 2♂; 1991.06.04., 2♂; 1991.06.05., 4♂ 5♀ – Fertés: 2003.05.15., 2♂ 1♀, TS – Galyatető: 1974.07.06., 1♀, MF; 1980.06.22., 1♀, TS; 1983.06.09., 10♂ 3♀, TS – Gyöngyöshalász (VA): 1986.05.14., 3♂; 1986.06.05., 1♂ – Halmajugra: 2007.07.26., 2♀, TS – Ilona-völgy: 1989.04.27., 4♂ 2♀, TS – Kékestető: 1957.06.26., 6♂ 2♀, KZ – Kopasz-hegy: 1965.06.02., 1♂, JJ – Köszörű-völgy: 1989.04.27., 4♂ 3♀, TS – Mátraalmás: 1986.05.15., 1♀, TS – Mátraháza: 1957.06.26., 2♂ 2♀, KZ – Mátraszentimre: 1978.07.04., 1♂, MF – Mátraszentistván: 1958.06.24., 1♂ 1♀, BE – Mátraszentlászló (KE): 1958.07.02., 1♀; 1958.07.08., 1♂ – Mocsáros-völgy: 2007.06.28., 2♂ 5♀, TS – Mulató-hegy: 2008.06.29., 2♂ 3♀, TS – Oroszi-tó: 1987.06.02., 1♂ 1♀, TS – Parád (TS): 1979.08.04., 2♂; 1982.07.06., 1♀ – Páskom: 2007.07.27., 1♂ 4♀, TS – Pizskéstető: 1978.07.04., 1♂, MF – Rudolftanya: 1986.05.15., 3♂, TS – Sáfrányos: 2008.06.18., 1♂, TS – Sándor-rét: 1980.07.22., 8♂ 6♀, TS – Sár-hegy (TS): 1982.07.06., 1♂; 1986.05.15., 2♀ – Sástó (TS): 1974.08.09., 1♂; 1977.06.25., 1♂; 1986.05.16., 2♂ – Sirok: 1974.08.10., 2♂ 2♀, TS – Solymosi-tó (TS): 1987.06.02., 1♀; 1987.08.15., 1♀ – Templom-réti-erdészlak: 1987.06.02., 1♂, TS.

(120) *Eristalis intricaria* (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: *Palaearctikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegységben az eddigi gyűjtések során inkább mérsékelten gyakorinak bizonyult. *Kistájak:* MM (2), NyM (3), DM (1), KMa (1), NyMa (1), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (10).

Életmódja: Euriók, elsősorban a kissé nedvesebb patak völgyeket, fűzligeteket kedveli. Polivoltin?, vernalis-autumnalis (II–IX).

Lelőhelyei: Bagolyirtás: 1959.07.10., 1♂, PL – Barát-rét: 2007.03.15., 1♀, TS – Csór-rét: 2007.03.15., 1♂ 1♀, TS – Csörgő-patak völgye: 1959.07.19., 1♂, PL – Fényespuszta: 1996.08.16., 1♀, TS – Gyöngyösoroszi: 1959.07.14., 1♀, PL – Nagy-Hársas: 2000.06.18., 2♀, TS – Nyiget-völgy: 2008.06.18., 1♀, TS, +MAL – Páskom: 2007.07.27., 1♀, TS – Várbükk: 1974.05.24., 1♀, TS.

(121) *Eristalis jugorum* Egger, 1858

Irodalom: TÓTH (1989 Mátraszentimre)

Elterjedése: *Palaearctikum* (E, Tk). *Magyarország:* Montán jellegű elem (Bakony, Bükk, Mátra, Őrség, Soproni-hegység), ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* A hegységben is meglehetősen ritka, valószínűleg csak a Magas-Mátrában fordul elő. A Magyar Természettudományi Múzeum Állattárának gyűjteményében szerepel egy Szentkúton gyűjtött példány. *Kistájak:* MM (3), NyM (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvikol, feltehetően bivoltin, vernalis-autumnalis (V–IX).

Lelőhelyei: Kékestető: 2006.07.21., 1♂, TS – Mátraszentlászló (KE): 1958.07.08., 1♀; 1985.07.08., 1♂; 1987.07.29., 1♂, TS – Rudolftanya: 1985.05.16., 2♀, TS – Szentkút: 1961.08.29., 1♀, POL.

(122) *Eristalis lineata* (Harris, [1776])[Syn. *Eristalis horticola* (De Geer, 1776)]

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Sz, T-K). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, főleg a Dunántúlon gyűjthető, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegységben kevésbé gyakori. *Kistájak:* MM (2), NyM (1), DM (2), KMa (1), PRm (5). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (10).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Fallóskút: 2007.06.29., 1♂ 3♀, TS – Ilona-völgy: 1989.04.27., 8♂ 10♀, TS – Kösörű-völgy: 1989.04.27., 16♂ 11♀, TS – Nyiget: 2008.06.18., 1♂, TS – Parád: 1979.08.04., 1♂, TS – Rudóltanya: 1986.05.15., 1♂, TS – Sár-hegy: 1986.05.15., 1♀, TS – Sirok: 1974.08.10., 2♂ 1♀, TS – Somostói-völgy: 2005.08.26., 1♂, TS – Szentkút: 1961.07.29., 1♀, PL – Vécsi-erdő: 2008.06.18., 1♂ 2♀, TS, +MAL.

(123) *Eristalis pertinax* (Scopoli, 1763)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Sz). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegységben is gyakori, minden kistájon előkerült. *Kistájak:* MM (8), NyM (3), DM (7), KMa (1), NyMa (1), ML (3), PRm (7). *UTM:* 10×10 km (26), 2,5×2,5 km (27).

Életmódja: Eurioék fajként említik, de az eddigi tapasztalatok alapján a Mátrában is főleg erdős vidékeken gyűjthető. Polivoltin, vernalis-autumnalis (II–XI.).

Lelőhelyei: Emberesdi-völgy: 2005.08.25., 1♂ 4♀, TS – Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 1♂ 1♀; 1991.06.05., 1♂ 3♀ – Galyatető: 1978.08.13., 2♂, MF; 1978.08.17., 2♂, MF; 1980.06.22., 19♀, TS; 1980.06.22., 3♂ 9♀, TS; 1981.08.16., 1♂; MF; 1983.06.09., 1♂ 7♀, TS; 1983.08.11., 1♂, MF; 1984.07.31., 2♂, MF – Gyöngyösoroszi-tározó: 1987.0.15., 1♂, TS – Gyöngyössolyos: 1965.05.01., 1♂, JJ – Ilona-völgy: 1989.04.27., 11♂ 3♀, TS – Kékestető: 1957.06.26., 2♂, KZ – Kopasz-hegy: 1965.06.02., 1♂, JJ – Kőbánya: 2005.08.25., 1♂ 4♀, TS – Kőkútpusztá: 2000.06.18., 2♂ 1♀, TS – Kösörű-völgy: 1989.04.27., 14♂ 6♀, TS – Kút-lápa-völgy: 1997.08.20., 1♀, TS – Mátrafüred: 1982.07.06., 1♂, TS – Mátraháza: 1970.08.05., 1♂, JJ – Mátraszentimre: 1977.06.25., 1♂, TS; 1978.08.14., 1♂ 1♀, MF; 1980.08.04., 1♂, MF – Messzilátó-hegy: 2006.08.28., 1♂ 3♀, TS – Mulató-hegy: 2006.08.30., 3♂ 2♀, TS – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Nagy-parlag: 2005.09.26., 3♂ 1♀, TS – Nyiget: 2008.06.18., 1♂, TS – Óreg-hegy: 2006.09.25., 1♀, TS – Parád: 1974.08.09., 2♂, TS – Pizskés-tető (MF): 1980.09.06., 1♂ 2♀; 1980.09.27., 3♂ 1♀; 1982.07.31., 1♂; 1984.08.14., 1♂ – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♀, TS – Sár-hegy: 1986.05.15., 1♂, TS – Sirok: 1974.08.10., 7♂, TS – Tarnaszentmária: 2006.08.28., 1♂ 3♀, TS – Úvegyári-tározó: 1987.08.16., 4♂, TS – Vécsi-erdő: 2006.08.30., 1♀, TS.

(124) *Eristalis rupium* (Fabricius, 1805)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, Sz, Mo). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori (III.). *Máttra:* A hegységre kevésbé jellemző. *Kistájak:* MM (2), DM (2), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Fekete-tó: 1991.06.04., 1♀, TS; 1991.06.05., 3♂, TS, +MAL; 1991.06.05., 7♂ 1♀, TS – Galyatető: 1959.07.10., 1♀, PL – Ilona-völgy: 1989.04.27., 11♂, 9♀, TS – Mátramindszent: 2003.05.15., 1♂, TS – Sár-hegy: 1986.05.15., 1♀, TS – Vár-völgy: 2005.04.28., 2♂ 3♀, TS.

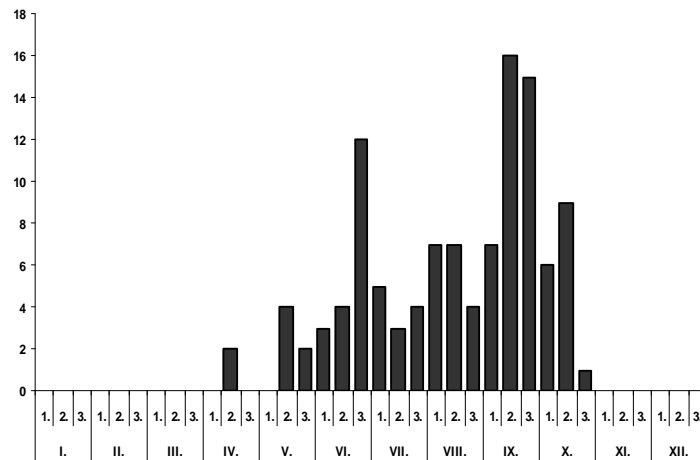
(125) *Eristalis similis* Fallén, 1817[Syn. *Eristalis pratorum* (Meigen, 1822)]

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Ny-Sz). *Magyarország:* Országosan elterjedt, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegységben a Nyugati-Máttraalja kivételével előkerült, de az országosnál kevésbé gyakorinak mondható. *Kistájak:* MM (4), NyM (2), DM (2), KMa (1), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (11).

Életmódja: Eurioék?, de főleg erdős vidékeken él, polivoltin, vernalis-autumnalis (III–X.).

Lelőhelyei: Balla-völgy: 1997.08.20., 2♂, TS – Csór-hegy: 1983.06.09., 1♀, TS – Csór-rét: 2007.06.29., 2♂ 1♀, TS – Galyatető: 1980.06.22., 3♂ 2♀, TS; 1980.06.22., 1♂ 1♀, TS; 1983.06.09., 3♂ 1♀, TS; 1991.06.05., 1♂, TS – Kékestető: 1957.06.26., 1♂, KZ – Kövecses-völgy: 2006.09.07., 1♂ 4♀, TS – Mátrafüred: 1957.06.06., 1♀, GA – Nagy-Hársas: 2000.06.18., 1♂ 3♀, TS – Parád: 1979.08.04., 2♂, TS – Tarnóca-völgy: 2008.06.18., 1♂, TS.

(126) *Eristalis tenax* (Linnaeus, 1758)[korábban az *Eristalomyia tenax* (Linnaeus, 1758) név alatt is]**Irodalom:** TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)**Elterjedése:** *Kozmopolita*, csaknem az egész földön elterjedt. *Magyarország:* Általános, igen gyakori előfordulása (V.). *Mátravidék:* A hegységben is szinte mindenfelé előfordul, egyike a leggyakoribb zengőlegyeknek. *Kistáják:* MM (11), NyM (6), DM (9), KMa (3), NyMa (4), ML (12), PRm (7). *UTM:* 10×10 km (15), 2,5×2,5 km (44).**Életmódja:** Lárva („pocikféreg”) mindenféle szennyezett vízben, trágyalében, pöcegödörben kifejlődik. Euriök, a legtöbb biotóp típusban megtalálható, polivoltin (I–XII.). A nőstények egy kisebb hányada áttelel. Ezért melegebb téli napokon is találkozhatunk velük.**30. ábra:** Az *Eristalis tenax* fenológiája a Magyarországon gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Lelőhelyei: Atkár: 2007.07.26., 4♂ 1♀, TS – Bagolyirtás: 1957.06.16., 1♀, GL; 2007.03.15., 2♀, TS – Barát-rét (TS): 2007.03.15., 1♀; 2007.04.04., 2♀ – Csór-rét: 2007.03.15., 3♀, TS – Ecséd: 2007.07.26., 1♂ 2♀, TS – Fényespuszta: 1974.05.20., 1♂ 5♀, TI – Fertés: 1964.09.01., 1♀, SÁ – Galyatető: 1958.06.25., 1♀, SNÉ; 1958.07.10., 1♂, KE; 1965.09.08., 2♀, SÁ; 1970.10.12., 1♀, MF; 1980.06.22., 2♂, TS; 1980.06.22., 2♀, TS; 1983.06.09., 1♀, TS; 1995.06.08., 1♂, TS – Gyöngyös: 1966.07.11., 1♂, JJ – Gyöngyöspatai-tározó: 2003.05.16., 3♂ 4♀, TS – Gyöngyössolymos: 1979.10.17., 1♀, JJ, +FÉNY – Horgas-völgy: 2008.06.28., 1♀, TS, +MAL – Hosszú-berek: 2008.06.29., 2♂ 8♀, TS – Ilona-völgy: 1974.05.23., 1♀, TS; 1977.10.02., 1♀, KO – Ivád: 2006.09.24., 1♀, TS – Iványpuszta: 2006.09.07., 6♂ 2♀, TS – Jász-dűlő: 2008.06.18., 1♂ 3♀, TS – Kékestető: 1957.06.26., 32♂ 37♀, KZ – Kisfüzes: 2006.09.25., 1♂ 1♀, TS – Kislána (JJ): 1968.10.15., 2♀; 1968.10.16., 1♀ – Kisterenye: 2006.09.24., 3♀, TS – Kőkútpuszta (A, +FÉNY): 1973.09.24., 1♀; 1974.07.16., 1♂ – Kőkútpuszta: 2007.04.05., 2♀, TS – Lőrinci: 2006.08.30., 2♂ 3♀, TS – Maconka: 2006.09.24., 3♀, TS – Maconkai-tározó: 1980.06.22., 4♂ 3♀, TS – Mátrafüred: 1966.05.14., 1♂, JJ; 1982.07.06., 1♂ 2♀, TS; 1983.09.19., 1♂, VÉ; 1983.09.21., 1♀, VÉ – Mátraháza: 1957.06.26., 2♂ 1♀, KZ; 1970.08.05., 1♀, JJ; 1970.09.11., 1♂, JJ, +FÉNY; 1983.09.20., 1♀, VÉ – Mátrakeresztes: 1971.08.20., 2♂ 3♀, MJ – Mátraszentimre: 1965.09.08., 3♂ 4♀, SÁ – Mátraszentistván: 1958.06.24., 1♀, SNÉ – Mátraszentlászló: 1988.08.18., 1♂ 1♀, SZI – Nagy-Hársas: 2000.06.18., 3♂ 3♀, TS – Nemti: 1980.06.22., 1♀, TS – Oroszi-tó: 1987.08.15., 1♂, TS – Ördögvályú-völgy: 2006.08.28., 3♂, TS – Öreg-hegy: 2006.09.25., 1♂ 2♀, TS – Parád: 1966.09.25., 1♂, JJ; 1979.08.04., 2♂ 1♀, TS; 1982.07.06., 1♀, TS – Pásztó: 1974.07.29., 1♀, VNÉ; 1975.09.15., 1♀, VA; 1975.09.16., 1♀, VNÉ; 1976.07.03., 1♀, VA – Pizskésztető (MF): 1980.09.27., 1♀; 1982.07.31., 1♀ – Recsk: 1974.08.09., 2♀, TS – Rudolftanya: 1991.06.04., 1♀, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♂, TS – Sár-hegy: 1986.05.15., 2♀, TS – Sástó: 1954.09.09., 1♂, SÁ; 1970.10.12., 1♂, PL; 1974.05.23., 1♂, TS; 1974.08.09., 1♂

1♀, TS; 1977.06.25., 1♂, TS – Sirok: 1974.08.10., 6♂ 6♀, TS – Solymosi-tó: 1987.08.15., 1♀, TS – Szarka-fertő: 2006.09.24., 1♂ 4♀, TS – Szilosi-völgy: 2008.06.18., 3♂ 1♀, TS – Szuha: 2005.09.25., 4♂ 12♀, TS – Üveggyári-tározó: 1987.08.16., 1♂, TS.

Eumerus Meigen, 1822

Közepes és közepesnél kisebb termetű zengőlegyek. Lárvaik elsősorban liliomfélék hagymájában, továbbá egyéb növények gyökerében, gumójában, gyökérgumójában fejlődnek. Egyes fajaik főleg a termesztett hagymafélék kártevői. Imágóik többnyire melegkedvelők, főleg szárazabb biotópokban találhatóak. A Palearktikumból ismert mintegy 140 faj többsége Ázsiában és a Mediterráneumban él. Magyarországon eddig 16, a Mátravidéken 8 faj előfordulását sikerült kimutatni.

(127) *Eumerus flavitarsis* Zetterstedt, 1843

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Ny-Sz, T-K). *Magyarország:* Csak a Dunántúli- és az Északi-középhegységben gyűjtötték, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* A hegységben is ritka. *Kistájak:* DM (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Valószínűleg silvikol, (xerophil?), univoltin, vernalis-autumnalis (V–IX).

Lelőhelye: Parád: 1982.07.06., 1♂, TS.

(128) *Eumerus ornatus* Meigen, 1822

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* Gyakorisága nagyjából megegyezik az országoséval. *Kistájak:* MM (2), NyM (3), DM (2), NyMa (1), ML (2). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (10).

Életmódja: Xerophil, melegkedvelő, elsősorban nyílt területeken él, de főleg a melegebb erdőkből sem hiányzik. Univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX).

Lelőhelyei: Emberesdi-völgy: 2005.08.25., 1♂ 3♀, TS – Gyöngyöshalász: 2008.06.18., 1♀, TS – Lengyendipatak: 2005.09.24., 2♂, TS – Mátrafüred: 1986.07.08., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Mátraszentimre: 1980.07.20., 1♂, MF – Mocsáros-völgy: 1987.08.07., 2♂ 1♀, TS – Mulató-hegy: 2006.08.30., 1♂, TS – Szentkút: 1987.08.17., 1♂, TS.

(129) *Eumerus sinuatus* Loew, 1855

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Kaz, Ny-Sz). *Magyarország:* Egyelőre csak az Aggteleki Nemzeti Park, a Mátra, az Őrség és a Soproni-hegység egy-egy pontján került elő, szórványos előfordulású (I.). *Mátravidék:* A Magas-Mátra egy pontjáról ismerjük. A hegység zengőlégy faunájának egyik színező elemeként tarthatjuk számon. *Kistájak:* MM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Valószínűleg silvikol, univoltin, aestivalis (VI–VII).

Lelőhelye: Mátraháza (KZ): 1957.06.26., 2♂ 2♀; 1957.07.07., 1♂ 1♀.

(130) *Eumerus sogdianus* Stackelberg, 1952

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Mo, Kí). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* Bár a Nyugati-Mátraalja kivételével előkerült, a hegységre kevésbé jellemző, inkább mérsékelt gyakornak mondható. *Kistájak:* MM (2), NyM (2), DM (1), KMa (2), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Lárva a sárgarépát, a vöröshagymát és a burgonyát egyaránt károsíthatja. Euriök, főleg nyílt területekre jellemző, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (III–IX).

Lelőhelyei: Emberesdi-völgy: 2005.08.25., 1♂, TS – Fallóskút: 1996.08.14., 2♂ 1♀, TS – Mátrafüred: 1986.07.20., 1♂, TS, +MAL – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Somostói-völgy: 2005.08.26., 1♂ 2♀, TS – Szentkút: 1987.08.17., 1♂, TS – Tarnóca-völgy: 2008.06.18., 1♂, TS – Vécsei-erdő: 2008.06.18., 1♂, TS, +MAL.

(131) *Eumerus strigatus* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo, Kí, Ja, Ki-Á). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A kistájak közül csupán a Keleti-Mátraalján nem gyűjtötték. A hegységben inkább mérsékelt gyakori előfordulásának tarthatjuk. *Kistájak:* MM (3), NyM (3), DM (1), NyMa (2), ML (3), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (14).

Életmódja: Lárva a liliom- és amariliszféléket, a vöröshagymát és a burgonyát egyaránt károsítja. Valószínűleg euriök, polivoltin, vernalis-autumnalis (III–IX.).

Lelőhelyei: Csonkás-völgy: 2008.06.28., 1♂ 1♀, TS – Csór-rét: 2007.06.29., 1♂ 2♀, TS – Csór-réti-tározó: 1996.08.15., 1♂ 1♀, TS – Encsi-lábi-dűlő: 2007.07.26., 1♂, TS – Kövecses-völgy: 2006.09.07., 1♂, TS – Kút-lápa-völgy: 1997.08.20., 1♂, TS – Mátrafüred: 1986.07.20., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Mátramindszent: 2006.09.24., 1♂ 2♀, TS – Parád: 1982.07.06., 1♀, TS – Páskom: 2007.07.27., 1♂, TS – Szorospatok: 2003.05.14., 1♂, TS – Szurdok-völgy: 2005.09.25., 2♀, TS.

(132) *Eumerus tricolor* (Fabricius, 1798)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Ny-Sz). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegységben az országoshoz képest inkább mérsékelt gyakornak mondható. Egyelőre nem gyűjtöttük a Mátraalján. *Kistájak:* MM (2), NyM (1), DM (2), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Silvikol, de nyíltabb területeken, szárazabb gyepekben is előfordul. Valószínűleg univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Csór-rét: 2007.06.29., 3♀, TS – Kékestető: 1983.05.09., 1♂, TS – Maconkai-tározó: 2003.05.14., 3♀, TS – Sár-hegy (TS): 1983.06.08., 1♂ 1♀; 1985.05.15., 1♀; 2007.04.04., 1♂ 1♀ – Tar: 2003.05.14., 1♀, TS – Várbük: 1974.05.24., 2♂ 1♀, TS – Vár-völgy: 2005.04.28., 1♂ 2♀, TS.

(133) *Eumerus tuberculatus* Rondani, 1857

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, Kaz, Szi, T-K, Mo). *Magyarország:* Általános, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységre kevésbé jellemző, inkább ritka előfordulásának tekinthető. *Kistájak:* MM (2), DM (1), NyMa (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: A lárva a vöröshagymában, vadon élő nárciszokban és liliomfélékben fejlődik, alkalmilag főleg a vöröshagymában okoz kisebb-nagyobb károkat. Euriök, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (III–IX.).

Lelőhelyei: Fallóskút: 2007.06.29., 1♂ 1♀, TS – Mátrafüred: 1986.06.12., 1♂, TS, +MAL – Somostői-völgy: 2005.08.26., 3♂ 2♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 1♂, TS.

Eupeodes Osten-Sacken, 1877

[Syn. *Metasyrphus* Matsumura, 1917]

Közepes nagyságú zengőlegyek, lárvaik főleg levéltetű predátorok. Ha kevés a levéltetű, alkalmilag növényi táplálékot is fogyasztanak. A Palearktikumból ismert mintegy 50 faj többsége Ázsiában és a Mediterránumban él. Közülük Magyarországon 9-et, a Mátrában 7-et gyűjtöttek.

(134) *Eupeodes corollae* (Fabricius, 1794)

[*Metasyrphus corollae* (Fabricius, 1794)]

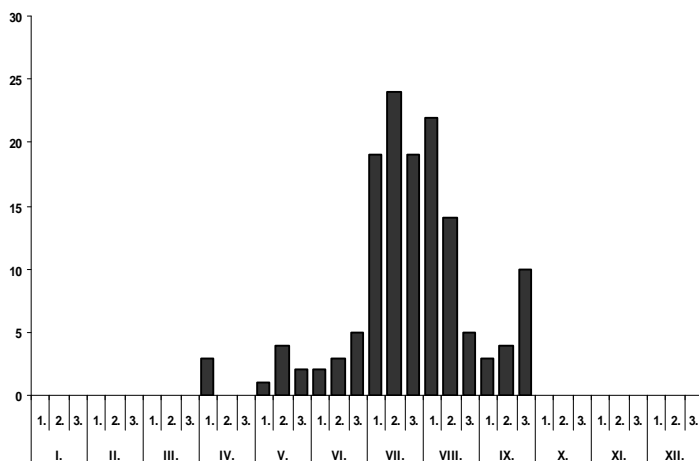
Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, K-Á, Sz, T-K, Ir, Mo, Kí, Ja, Ki-Á), *Orientális faunabirodalom*. *Magyarország:* Általánosan elterjedt, igen gyakori előfordulása (V.). *Mátravidék:* A hegységben is egyike a leggyakoribb zengőlegyeknek (**32. ábra**). *Kistájak:* MM (10), NyM (5), DM (6), KMa (4),

NyMa (2), ML (7), PRm (1). *UTM*: 10×10 km (12), 2,5×2,5 km (33).

Életmódja: Lárva polifág. Euriök, kedveli a nyíltabb területeket, az agrárbiotópokban is rendszerint nagy számban él. Polivoltin, évente 5–6 egybeolvadó nemzedéke fejlődik, lárva, báb és nőtény imágó alakban egyaránt áttelel (I–XII.). Országos gyűjtési adatok alapján összeállított fenológiai diagramján jól látható, hogy rajzásának csúcsa július második felére esik (**31. ábra**).

Lelőhelyei: Barát-rét: 2007.04.04., 2♀, TS – Békás-tói-erdészház: 1988.05.26., 1♀, HGY – Detk: 2007.07.26., 1♂ 5♀, TS – Fallóskút (MF): 1978.07.08., 3♀; 1978.07.10., 3♀ – Fényespuszta: 1996.08.16., 3♂ 2♀, TS – Galyatető: 1980.08.05., 1♂, MF – Gyöngyös (JJ, +FÉNY): 1965.07.06., 1♀; 1965.08.10., 1♂ – Gyöngyösoroszi: 1970.07.01., 1♂, JJ, +FÉNY – Gyöngyössolymos: 1977.07.13., 1♂, JJ, +FÉNY – Halmajugra: 2007.07.26., 2♂ 7♀, TS – Hidegkút-hegy: 2006.07.21., 3♂ 2♀, TS – Hosszú-berek: 2008.06.18., 5♀, TS – Ivád: 2006.09.24., 1♂ 1♀, TS – Kékestető: 1957.06.26., 1♀, KZ – Kiszűzes: 2006.09.25., 1♂ 4♀, TS – Kőkútpuszta: 2007.04.05., 3♀, TS – Mátrafüred: 1968.07.13., 1♀, JJ, +FÉNY; 1983.09.19., 1♂, VÉ; 1983.09.20., 1♀, VÉ; 1986.05.24., 1♀, TS, +MAL; 1986.08.21., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1986.08.30., 1♀, TS, +MAL; 1986.09.06., 1♂ 2♀, TS, +MAL; 1995.06.27., 1♀, CSGY, +MAL; 1995.07.21., 1♂ 1♀, CSGY, +MAL; 1995.08.04., 1♂, CSGY, +MAL – Mátrakeresztes: 1971.08.20., 1♀, MJ – Mátraszentimre (MF): 1978.07.08., 3♀; 1978.07.13., 5♀; 1978.07.13., 5♀; 1978.07.26., 2♂; 1980.08.04., 3♀; 1981.08.01., 1♂ 3♀ – Mátraszentimre: 1988.08.18., 1♀, SZI – Muzsla (Pásztó): 2007.04.04., 4♀, TS – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 1♀, TS, +MAL – Parádóhuta: 1997.08.22., 1♂ 6♀, TS – Pizskéstető (MF): 1980.08.02., 1♂ 3♀; 1980.09.27., 1♂ 1♀; 1982.07.31., 1♀; 1984.08.14., 2♀ – Sósi-rét: 2005.09.26., 1♂ 4♀, TS – Szarka-fertő: 2006.09.24., 1♀, TS – Szorospaták: 2003.05.14., 3♀, TS – Szuha: 2005.09.25., 1♀, TS – Tar: 2003.05.14., 2♀, TS – Üveggyári-tározó: 1987.08.16., 1♂, TS – Vándor-rét (TS, +MAL): 1989.07.03., 1♀; 1989.07.06., 2♀; 1989.07.07., 1♀; 1989.07.08., 1♂; 1989.07.10., 1♀; 1989.07.12., 3♀; 1989.07.13., 1♂ 2♀; 1989.07.17., 1♂ 1♀; 1989.07.18., 1♂ – Vécs: 2006.08.29., 1♂ 3♀, TS.

31. ábra: Az *Eupeodes corollae* fenológiája az országosan gyűjtött anyag feldolgozása alapján

(135) *Eupeodes flaviceps* (Rondani, 1857)

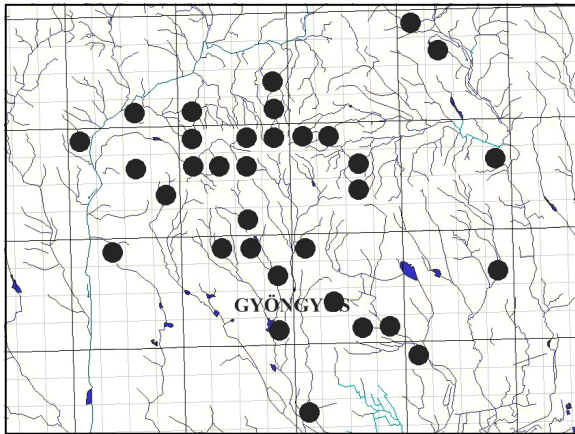
[Syn. *Metasyrphus braueri* (Egger, 1858)]

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Országosan gyűjthető, mérsékelten gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben elsősorban a Malaise-csapdával fogták. *Kistájak:* MM (2), DM (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Valószínűleg euriök, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–X).

Lelőhelye: Mátraszentimre: 1990.07.26., 1♀, MF.

32. ábra: Az *Eupeodes corollae* lelőhelyei a Mátravidék UTM hálótérképén, a 2,5×2,5 km-es hálómezők szerinti bontásban

TS; 1980.08.05., 2♀, MF – Kékestető: 1957.06.26., 2♀, KZ – Kőkútpuszta: 2007.04.05., 1♀, TS – Mátraháza: 1957.06.26., 1♀, KZ – Mátramindszent: 2006.09.24., 1♀, TS – Mátraszentimre: 1981.06.21., 1♀, MF – Piskésetető (MF): 1978.07.04., 1♀; 1979.06.09., 1♀ – Rudoltanya: 1986.05.15., 1♀, TS – Sástó: 1974.05.23., 1♀, TS – Üvegyári-tározó: 1987.06.04., 1♀, TS.

(137) *Eupeodes latifasciatus* (Macquart, 1829)

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarctikum* (E, Sz, T-K, Szí, Af, Mo). *Magyarország:* A domb- és hegyvidékeken kívül a síkságokon is megtalálható, de egyelőre nincs róla adatunk a Tiszántúlról. Gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegységben egyelőre nem került elő a Mátraaljáról. *Kistájak:* MM (6), NyM (1), DM (4), ML (2), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (15).

Életmódja: Euriök, polivoltin?, vernalis-autumnalis (II–X.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1976.07.25., 1♀, VA – Balla-völgy: 1997.08.20., 1♂ 2♀, TS – Fajzatpuszta: 2005.08.24., 1♀, TS – Galyatető: 1980.06.22., 1♀, TS – Gyöngyösoroszi-tározó: 1987.08.15., 1♀, TS – Gyöngyöstarjáni-tározó: 2007.07.27., 1♂, TS – Ilona-völgy: 1974.05.23., 1♀, TS – Kékestető: 1957.06.26., 1♀, KZ – Mátraháza: 1977.06.25., 1♀, TS – Mátraszentimre: 1980.07.26., 1♀, MF – Mulató-hegy: 2008.06.29., 1♀, TS – Nyírjes-tó: 2007.04.05., 1♂ 2♀, TS – Páskom: 2007.07.27., 1♂ 1♀, TS.

(138) *Eupeodes latilunulatus* (Collin, 1931)

Elterjedése: *Palearktikum* (Európa néhány országa). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben egyelőre csak a Magas-Mátra két pontján gyűjtötték, ennek alapján a hegység szempontjából inkább ritkának tarthatjuk. *Kistájak:* MM (2). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Valószínűleg euriök, bivoltin?, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Kékestető: 2006.07.21., 1♂, TS – Vándor-rét: 1989.07.05., 1♀, TS, +MAL.

(139) *Eupeodes luniger* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Holarctikum*, (E, Kaz, Sz, Af, Mo, Ja), *Orientalis faunabirodalom*. *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* Gyakori. *Kistájak:* MM (7), NyM (2), DM (1), KMa (1), NyMa (2), ML (3), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (16).

(136) *Eupeodes lapponicus* (Zetterstedt, 1838)

[*Lapposyrphus lapponicus* (Zetterstedt, 1838)]

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Mo). *Magyarország:* Elsősorban domb- és hegyvidékeken él, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegységben is gyakran mondható. *Kistájak:* MM (9), DM (2), ML (3), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Silvikol, de nyílt területeken is él, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (II–IX.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 1♂, TS – Bene-völgy: 2005.04.27., 1♀, TS – Fallóskút: 1996.08.14., 1♀, TS – Galyatető: 1974.07.06., 1♀, MF; 1980.06.22., 1♂,

Életmódja: Lárva erősen polifág. Euriök, polivoltin?, báb és imágó alakban is áttelel (III–XII.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1985.05.14., 2♂ 3♀, TS – Csór-réti-tározó: 1996.08.15., 1♂ 3♀, TS – Ecséd: 2007.07.26., 1♂ 1♀, TS – Fallókút: 2007.06.29., 2♂ 3♀, TS – Jász-dűlő: 2008.06.18., 1♀, TS – Kékestető: 1957.06.26., 1♀, KZ – Kisterenyé: 1987.08.17., 3♂ 1♀, TS – Lengyendi-patak: 2005.09.24., 1♂ 1♀, TS – Maconkai-tározó: 1980.06.22., 1♂ 2♀, TS – Mátraszentimre (MF): 1978.07.13., 1♀; 1980.08.01., 1♂ – Messzilátó-hegy: 1974.05.23., 4♂ 2♀, TS – Mulató-hegy: 2006.08.30., 1♀, TS – Nyírjes-tó: 2007.04.05., 1♀, TS – Szurdok-völgy: 2005.09.25., 2♂ 2♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 1♂, TS.

(140) *Eupeodes nitens* (Zetterstedt, 1843)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Sz, T-K, Af, Mo, Ko, Ja). *Magyarország:* A Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben inkább ritkának nevezhetjük. *Kistájak:* MM (2), NyM (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvikol, valószínűleg univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Fekete-tó: 1991.06.05., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Kékestető (KZ): 1957.06.26., 1♀; 1957.07.05., 1♀ – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 1♂, TS, +MAL.

Ferdinandea Rondani, 1844

Közepes nagyságú zengőlegyek. Imágóik többnyire melegkedvelők, főleg szárazabb biotópokban, erdőkben, erdei tisztásokon találhatóak. Lárvaik sérült fák kicsurgó nedvében és korhadó fában fejlődik. A *Palearktikumból* 6 fajukat írták le, közülük 2 él Magyarországon. Mindkettő előfordul a Mátravidéken is. Egy korábban Bulgáriából és Magyarországról (Nagymaros) leírt faj (*Ferdinandea sziladyi* Drensky, 1934) valószínűleg nem érvényes taxon, hanem a *Ferdinandea cuprea* szinonimja.

(141) *Ferdinandea cuprea* (Scopoli, 1763)

[Syn. *Ferdinandea nigrifrons* (Egger, 1860), *Ferdinandea sziladyi* Drensky, 1934]

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Ny-Sz, T-K, Ja). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegységben is gyakori, egyelőre csak a Nyugati-Mátralján nem találtuk meg. *Kistájak:* MM (4), NyM (2), DM (4), KMa (1), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (12).

33. ábra: *Ferdinandea cuprea* (nőstény)

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (III–X.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1985.05.14., 1♂ 4♀, TS – Csór-rét: 2007.06.29., 4♂ 1♀, TS – Kopasz-hegy: 1965.04.30., 1♀, JJ – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂, TS – Muzsla (Pásztó): 2000.06.01., 2♂ 1♀, TS – Sástó: 1974.05.23., 1♀, TS – Somlyó: 2008.06.28., 1♂, TS, +MAL – Somostői-völgy: 2005.08.26., 1♂ 2♀, TS – Tarnóca-völgy: 2008.06.18., 1♀, TS.

(142) *Ferdinandea ruficornis*

(Fabricius, 1775)

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, É-Kí). *Magyarország:* Országosan elterjedt, de csupán ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* A hegységben is ritka. *Kistájak:* MM (1), DM (2). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvikol, valószínűleg bivoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Fajzatpuszta: 2005.08.24., 1♂, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♀, TL.

Helophilus Meigen, 1805

Közepes és közepesenél kissé nagyobb zengőlegyek. Lárvájuk főleg rothadó növényi anyagokban gazdag vizekben fejlődik. Imágóik is rendszerint vizes élőhelyeken vagy azok közelében találhatóak. Mintegy 20 fajukat írták le a Palearktikumból. Magyarországon 4 faj előfordulásáról tudunk, ezek közül egyet csak a Mátravidéken gyűjtöttek.

(143) *Helophilus affinis* Wahlberg, 1844

Elterjedése: Palearktikum (E, Szi, T-K, Mo). *Magyarország:* Egyelőre csak a Mátra északi lejtőjén gyűjtöttek, szórványos előfordulású (I.). Főleg Észak-Európára jellemző faj, melynek legdélibb előfordulását korábban Lengyelországból ismertük. Valószínűleg él a Magas-Tátrában és Szlovákia hegyvidékein is. Állítólag vándorlásra hajlamos. Hasonlít a *Helophilus pendulus* imágójára. *Kistájak:* MM (2). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (2). **Magyarország zengőlégy faunájára új faj.**

Életmódja: Hygrophil, univoltin, vernalis-autumnalis (V–IX.).

Lelőhelye: Kőrös-mocsár: 2005.08.24., 1♂, TS – Pisztrángos-tó: 1980.06.02., 1♂ 1♀, SÁ.

(144) *Helophilus hybridus* Loew, 1846

Elterjedése: Holarktikum (E, Sz, T-K, Mo). *Magyarország:* Országszerte gyűjthető, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* Gyakorisága nagyjából megegyezik az országoséval. A hegységek egyelőre csak az alacsonyabb régiójában gyűjtöttek. *Kistájak:* KMa (1), NyMa (1), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Hygrophil, elsősorban a nyíltabb és vizes élőhelyekre jellemző, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 1♂, TS – Detk: 2008.06.18., 1♂ 1♀, TS – Maconkai-tározó: 2003.05.14., 1♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 1♀, TS.

(145) *Helophilus pendulus*

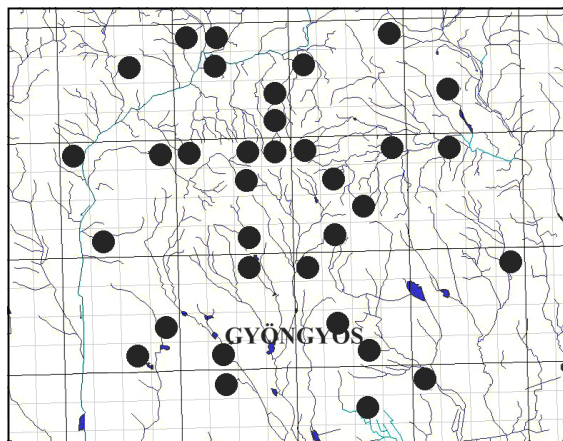
(Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: Palearktikum (E, Tk, Sz, T-K). *Magyarország:* Országszerte szinte mindenfelé megtalálható, igen gyakori előfordulású (V.). *Mátravidék:* A hegység valamennyi kistáján gyűjtöttek. *Kistájak:* MM (9), NyM (6), DM (4), KMa (4), NyMa (2), ML (7), PRm (6). *UTM:* 10×10 km (14), 2,5×2,5 km (34).

Életmódja: Hygrophil, elsősorban vizes élőhelyekre jellemző, de az imágó a lárva tenyészhelyétől meszszebbre is elvándorol. Bivoltin (polivoltin?), vernalis-autumnalis (III–X.).

Lelőhelyei: Barát-rét: 1975.09.14., 1♂, VA – Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 3♂ 8♀, TS – Csonkás-völgy: 2008.06.28., 1♂ 2♀, TS – Detk: 2007.07.26., 4♀, TS – Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 2♂ 1♀; 1991.06.05., 1♂; 1991.06.05., 2♂; 1991.06.05., 1♀, +MAL –

34. ábra: A *Helophilus pendulus* leelőhelyei a Mátravidék UTM hálótérképén, a 2,5×2,5 km-es hálómézők szerinti bontásban

Fertés: 2003.05.15., 4♂ 1♀, TS – Galyatető: 1958.08.10., 1♂, KE – Gyöngyösoroszi-tározó: 1987.08.15., 1♀, TS – Hosszú-berek: 2008.06.18., 2♀, TS – Ilona-völgy: 1989.04.27., 3♂ 5♀, TS – Iványpuszta: 2006.09.07., 1♂ 2♀, TS – Karácsond: 2007.07.26., 2♂ 3♀, TS – Kékestető: 1957.06.26., 1♀, KZ – Kisterenye: 1987.08.17., 1♂ 3♀, TS – Köszörű-völgy: 1989.04.27., 8♂ 3♀, TS – Kövecses-völgy: 2006.09.07., 2♂ 3♀, TS – Maconkai-tározó: 1980.06.22., 6♂ 3♀, TS – Mátraháza: 1957.06.26., 2♂, KZ; 1983.09.20., 1♀, VÉ – Mátraszentimre: 1965.09.08., 1♀, SÁ – Mátraszentlászló: 1958.07.08., 1♂, KE; 1987.06.30., 1♀, TS – Miklós-völgy: 2006.08.29., 2♂ 2♀, TS – Nagypuszta: 2007.07.27., 2♂ 5♀, TS – Nemti: 1980.06.22., 1♀, TS – Parád: 1979.08.04., 5♂ 3♀, TS – Páskom: 2007.07.27., 1♂ 5♀, TS – Pizskéstető: 1978.07.11., 1♀, MF – Rudoltanya: 1986.05.15., 1♀, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♀, TS – Sár-hegy (TS): 1982.07.06., 1♂ 1♀; 1983.06.09., 3♀ – Sástó: 1974.05.23., 1♀, TI; 1974.05.23., 1♀, TS – Szentkút: 1961.08.29., 1♀, PL – Szuha: 2005.09.25., 2♀, TS – Szurdok-völgy: 2005.09.25., 2♂, TS – Szücsi-bányásztó: 2008.06.28., 2♂ 2♀, TS – Tarnóca-völgy: 2008.06.18., 1♂ 3♀, TS.

(146) *Helophilus trivittatus* (Fabricius, 1805)

[a *Helophilus parallelus* (Harris, 1776) név alatt is]

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, Kaz, Sz, K-Á, T-K, Mo, Kí, Ir, Af). *Magyarország:* Általános, igen gyakori előfordulása (V.). *Mátravidék:* A hegység valamennyi kistáján él. *Kistájak:* MM (1), NyM (5), DM (4), KMa (2), NyMa (2), ML (2), PRm (4). *UTM:* 10×10 km (15), 2,5×2,5 km (20).

Életmódja: Euriök, elsősorban vizes élőhelyekre jellemző, polivoltin, vernalis-autumnalis (IV–XI.).

Lelőhelyei: Barát-rét: 1975.09.14., 1♀, VA – Búzás-völgyi-tó: 1987.08.15., 1♂, TS – Encsi-lábi-dűlő: 2007.07.26., 2♂ 1♀, TS – Fajzatpuszta: 2005.08.24., 2♂ 4♀, TS – Gyöngyöspatai-tározó: 2003.05.16., 2♂ 4♀, TS – Jász-dűlő: 2008.06.18., 1♂ 1♀, TS – Kopasz-hegy: 2006.09.06., 2♂ 5♀, TS – Maconkai-tározó: 1980.06.22., 1♂ 1♀, TS – Mocsáros-völgy: 1987.08.07., 1♀, TS – Nagy-parlag: 2005.09.26., 1♀, TS – Nyírjes-tó: 2000.06.20., 2♂ 7♀, TS – Parád: 1979.08.04., 1♂, TS – Recsk: 1974.08.09., 2♂ 3♀, TS – Sár-hegy: 1985.05.15., 2♂ TS – Szurkos: 2008.06.18., 1♂ 3♀, TS – Szücsi-bányásztó: 2008.06.28., 1♀, TS – Tímár-hegy: 2005.09.24., 2♂ 5♀, TS – Vécs: 2006.08.29., 1♀, TS.

Heringia Rondani, 1856

Közepesen kisebb testű fekete zengőlegyek. Lárvaik afidofágok, elsősorban levéltetvekkel táplálkoznak. Eddig leírt 5 palearktikus fajuk közül 2 került elő Magyarországról, ezeket a Mátravidéken is gyűjtötték.

35. ábra: *Helophilus trivittatus* (nőstény)

(147) *Heringia heringi*

(Zetterstedt, 1843)

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Ny-Sz, Mo). *Magyarország:* Általános elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A vártnál kevesebb helyen került elő. *Kistájak:* MM (3), NyM (2), DM (1), KMa (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Lárva elsősorban gubacs-lakó levéltetvekkel táplálkozik. Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Kőkútpuszta: 2000.06.18., 2♂, TS – Kőrismocsár: 2003.06.29., 1♂ 1♀, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂, TI – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 1♂, TS, +MAL – Rudoltanya: 1986.05.14., 1♂, TS – Szentkút: 1987.08.17., 1♂, TS – Vécsi-erdő: 2006.08.30., 1♂, TS.

(148) *Heringia senilis* Sack, 1938

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á). *Magyarország:* A Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Az eddigi gyűjtések során viszonylag kevés helyen került elő. *Kistáják:* MM (3), NyM (1), DM (1), KMá (1). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Életmódja az előző fajhoz hasonló, de valószínűleg inkább euriök, ritkábban fordul elő erdőben, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Galyatető: 1995.06.08., 1♂ 2♀, TS – Kékestető: 2006.07.21., 1♂, TS – Kőrös-mocsár: 2005.05.20., 1♂, TS – Mulató-hegy: 2006.08.30., 1♂, TS – Sár-hegy: 2005.04.29., 1♂, TS – Vécsei-erdő: 2008.06.18., 1♂, TS, +MAL.

Ischyrosyrphus Bigot, 1882

Közepesenél valamivel nagyobb zengőlegyek. Lárvaik afidofágok, elsősorban levéltetvekkel táplálkoznak. Mivel bőruk gyengén kitinizált, árnyékkedvelők, rendszerint árnyékos vagy kevésbé napos élőhelyeken gyűjthetők. Főleg ernyősöket látogatnak. Mindössze 3 palearktikus fajuk közül kettőnek a hazai előfordulására van adatunk. Ezek a Mátravidéken is élnek.

(149) *Ischyrosyrphus glaucius* (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Sz, T-K, Mo, Ja). *Magyarország:* Csak hegyvidékeken él, ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* A Magas-Mátrában és a Parad-Recki-medencében gyűjtötték. *Kistáják:* MM (4), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Silvikol, árnyékkedvelő, univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelyei: Galyatető: 1984.06.18., 1♂, MF – Kékestető: 2006.07.21., 1♂ 1♀, TS – Mátraszentistván: 1981.08.07., 1♀, MF – Sándor-rét: 1979.08.04., 1♀, TS; 1980.06.22., 1♂, TS – Vándor-rét: 2005.05.20., 1♂ 2♀, TS.

(150) *Ischyrosyrphus laternarius* (Müller, 1776)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Sz, T-K, Mo, Kí, Ja). *Magyarország:* Az előző fajhoz hasonlóan csak hegyvidékeken gyűjthető, ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* Egyelőre csak a Magas-Mátrában került elő. *Kistáják:* MM (5). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvikol, árnyékkedvelő, univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelyei: Fekete-tó: 1991.06.04., 1♀, TS – Galyatető: 2003.06.26., 1♂ 1♀, TS – Mátrakeresztes: 1987.07.23., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Pizskéstető: 1982.07.14., 1♀, MF – Pisztrángos-tó: 2005.05.20., 1♀, TS.

Lejogaster Rondani, 1857

[Syn. *Liogaster* Verrall in Scudder, 1882]

Közepesenél kisebb, fémeszöld fénylő zengőlegyek. Lárvaik vízben, rothadó vízi növényekben, főleg gyékényben fejlődik. A Palearktikumból a génusz 4 taxonját írták le. Magyarországon csak 2 faj előfordulására van adatunk, ezek a Mátravidéken is élnek.

(151) *Lejogaster metallina* (Fabricius, 1777)

Irodalom: TÓTH (1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, T-K, Af, Kí-Á). *Magyarország:* Általános, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben viszonylag gyakorinak bizonyult. *Kistáják:* MM (2), NyM (1), KMá (1), NyMa (3), ML (1), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (10).

Életmódja: Hygrophil, vizes élőhelyekre jellemző. Bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Búzás-völgy: 1987.06.04., 1♀, TS – Gyöngyöspata: 1974.05.24., 1♀, TS – Gyöngyöstarjáni-tározó: 2007.07.27., 1♂ 3♀, TS – Maconkai-tározó: 2003.05.14., 2♂ 1♀, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂, TI – Nyiget-völgy: 2008.06.18., 1♂, TS, +MAL – Nyírjes-tó: 2000.06.20., 1♀, TS – Páskom: 2007.07.27., 2♂ 1♀, TS – Pisztrángos-tó: 1974.05.20., 1♂ 1♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 2♂ 1♀, TS.

(152) *Lejogaster tarsata* (Megerle in Meigen, 1822)[Syn. *Lejogaster splendida* (Meigen, 1822)]

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo, Af). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegység szempontjából inkább mérsékelt gyakori-nak mondható. *Kistájak:* MM (2), NyM (1), NyMa (1), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Hygrophil, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Leőhelyei: Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 2♂ 5♀, TS – Csonkás-völgy: 2008.06.28., 1♂, TS – Kőrismocsár: 2003.06.29., 2♂ 1♀, TS – Maconkai-tározó: 2003.05.14., 1♂ 5♀, TS – Nagypusztá: 2007.07.27., 1♂ 2♀, TS – Pisztrángos-tó: 2005.08.24., 2♂ 1♀, TS.

Lejops Rondani, 1857[Syn. *Liops Verrall* in Scudder, 1882]

Közepes nagyságú zengőlégy. Hasonlít az *Anasimyia* és a *Helophilus* fajokra. Lárvája valószínűleg állóvizek iszapjában, esetleg rothadó gyékényben fejlődik. A génusznak csupán egy fajt írták le a *Palearktikumból*, mely *Magyarországon* is él.

(153) *Lejops vittatus* (Meigen, 1822)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Kaz, K-Á, Sz, T-K). *Magyarország:* Vizes élőhelyeken általánosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegységre az eddigi gyűjtések alapján kevésbé jellemző. *Kistájak:* NyM (2), NyMa (2), ML (2), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Lárvája valószínűleg főleg kisebb-nagyobb gyékényes vizekben fejlődik. Hygrophil, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Leőhelyei: Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 4♂ 2♀, TS – Felsőlengyend: 2006.07.22., 1♂ 3♀, TS – Gyöngyöshalász: 2008.06.18., 1♂ 1♀, TS – Gyöngyöspatai-tározó: 2003.05.16., 3♂ 1♀, TS – Maconkai-tározó: 1980.06.22., 1♂ 2♀, TS; 2003.05.14., 1♂ 4♀, TS – Mocsáros-völgy: 2007.06.28., 2♂ 5♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 1♀, TS.

Lejota Rondani, 1857

Közepes nagyságú fekete, fémesen csillogó zengőlegyek. Imágóik hasonlítanak a *Myolepta* és részben a *Cheilosia* fajokra. Lárvájuk szaprofág, valószínűleg elsősorban lombos fák korhadékában fejlődik. A *Palearktikumból* leírt 8 faj többsége Ázsiában él. *Magyarországon* csupán 1 faj előfordulásáról tudunk.

(154) *Lejota ruficornis* (Zetterstedt, 1843)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Szi, T-K). Egész elterjedési területén ritka és lokális. *Magyarország:* Egyelőre csak a Mátravidéken gyűjtöttük, szórványos előfordulása (I.). *Kistájak:* MM (2). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2). **Magyarország zengőlégy faunájára új faj.**

Életmódja: Életmódját ritkasága miatt kevésbé ismerjük. Elsősorban magasabb hegyvidékeken találták. Valószínűleg silvikol, inkább a nedvesebb erdőket részesíti előnyben. Részben erre utal az egyik mátrai leőhelye (Kőrismocsár) is. Univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.)

Leőhelyei: Galyatető: 1991.06.05., 1♀, TS – Kőrismocsár: 2003.06.29., 1♂, TS.

Leucozona Schiner, 1860

Közepesenél valamivel nagyobb zengőlegyek. Börük viszonylag gyengén kitinizált, ezért többnyire árnyékos élőhelyeken gyűjthetők. Elsősorban kisvízfolyások melletti füzesek, égeresek nedves talaján fejlődő magaskórós növényeket, leggyakrabban nagy ernyősöket (*Angelica sylvestris*, *Anthriscus sylvestris*, *Heracleum sphondylium* stb.) látogatnak. Lárvájuk feltételezések szerint levéltetvekkel táplálkozik. A *Palearktikumból* ismert 3 fajból *Magyarországon* eddig egyet gyűjtöttek, ez a Mátravidéken is előfordul.

(155) *Leucozona lucorum* (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, TC, K-Á, Sz, T-K, Mo, Ja). *Magyarország:* Csak a Dunántúlról és az Északi-középhegységéből ismerjük, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Főleg a Magas-Mátrában gyűjtötték, de előkerült a Parád-Recski-medencében is. *Kistájak:* MM (9), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Lárva valószínűleg levéltető predátor. Silvikol, a kissé nedvesebb és árnyékosabb élőhelyeket preferálja, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Csőr-hegy (TS): 1974.05.23., 2♀; 1986.05.15., 1♂ – Fekete-tó (TS): 1983.06.09., 2♂; 1991.06.04., 7♂ 5♀; 1991.06.05., 6♂ 7♀; 1991.06.05., 1♂ – Galyatető: 1980.06.22., 1♀, TS; 1984.06.18., 2♂, MF; 1991.06.05., 1♂ 1♀, TS – Ilona-völgy: 1989.04.27., 1♂ 1♀, TS – Kékestető: 1957.06.26., 1♂, KZ; 1974.05.20., 1♂ 3♀, TS – Köszörű-völgy: 1989.04.27., 1♂ 1♀, TS – Mátraszentimre (MF): 1977.06.09., 2♀; 1981.06.21., 1♀ – Mátraszentistván: 1958.06.24., 1♀, BE – Mátraszentlászló (TS, +MAL): 1987.06.02., 1♂; 1987.06.23., 1♂ – Pizskéstető: 1978.06.12., 1♂ 1♀, MF – Rudoltanya: 1991.06.04., 1♀, TS.

Mallota Meigen, 1822

Közepesenél nagyobb zengőlegyek. Torukat sűrű és hosszú szőr fedi. Poszméhekre emlékeztetnek. Lárva fák nedves korhadékában és faodvakban él. A Palearktikus régióban mintegy 30, főleg Ázsiában élő fajt tartanak nyilván, közülük Magyarországon csak 2 fordul elő. Ezek a Mátravidék zengőlégy faunájának is ritkább tagjai.

(156) *Mallota cimbiciformis* (Fallén, 1817)

Elterjedése: *Holarktikum* (E). *Magyarország:* Eddigi ismereteink szerint csak a Dunántúlon és az Északi-középhegységben él, ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* A hegységnek csupán egyetlen pontján (Magas-Mátra) került elő. A hegység zengőlégy faunájának egyik színező eleme. *Kistájak:* MM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Lárva lombos fák (főleg *Acer* és *Fagus*) odvának nedves korhadékában él. Silvikol, valószínűleg univoltin, aestivalis (VI–VIII.).

Lelőhelyei: Kékestető: 2006.07.21., 1♀, TS.

(157) *Mallota fuciformis* (Fabricius, 1794)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, É-Ir). *Magyarország:* Az előző fajhoz hasonlóan csak a Dunántúlról és az Északi-középhegységéből ismerjük, ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* Az eddigi gyűjtések során csak a Magas-Mátra két pontján került elő. Az előző fajhoz hasonlóan a hegység zengőlégy faunájának egyik színező eleme. *Kistájak:* MM (2). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Lárva lombos fák korhadékában fejlődik. Silvikol, univoltin, vernalis (II–V.).

Lelőhelyei: Mátrakeresztes: 1987.04.29., 1♂, TS, +MAL – Rudoltanya: 1985.05.16., 1♀, TS.

Megasyrphus Dušek & Láska, 1967

Közepes nagyságú zengőlegyek, a *Syrphus* fajokra hasonlítanak. Életmódjukat nem ismerjük pontosan. Lárva valószínűleg csak részben afidofág. A génusz két palearktikumi faja közül az egyik tagja Magyarország, ezen belül a Mátravidék faunájának is.

(158) *Megasyrphus erraticus* (Linnaeus, 1758)

[Syn. *Megasyrphus annulipes* (Zetterstedt, 1838)]

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo). *Magyarország:* Jelenlegi ismereteink szerint csak a Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben is mérsékelten gyakorinak tekinthető. *Kistájak:* MM (3), NyM (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Lárva valószínűleg főleg levéltetvekkel táplálkozik, de gyakran megfigyelték, hogy rovartojásokat is elfogyaszt. Silvikol, a hazai gyűjtési adatok szerint feltehetően bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Galyatető: 1995.06.08., 1♀, TS – Mátraszentlászló: 1958.07.08., 1♂, KE; 1987.07.29., 1♀, TS – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 1♀, TS, +MAL – Pisztrángos-tó: 2005.08.24., 1♀, TS – Somostói-völgy: 2005.08.26., 1♂, TS.

Melangyna Verrall, 1901

[Syn. *Mesosyrphus* Matsumura & Adachi, 1917]

Közepesenél kisebb testű zengőlegyek, *Syrphus* fajokra hasonlítanak. Lárvaik többnyire fákön élnek és valószínűleg főleg levéltetvekkel táplálkoznak. A Palearktikumból 21 fajukat írták le, közülük viszonylag sok csak Ázsiában él. Magyarországon eddig 6-ot gyűjtöttek, de a lista a további kutatások során még bővíthet. Mind a 6 faj előkerült a Mátrában is.

(159) *Melangyna barbifrons* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Sz, T-K). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken él, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* A hegységben is ritka előfordulásúnak nevezhető. *Kistájak:* MM (3), NyM (1), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis (II–V.). Az időjárás alakulásától függően, már februárban-márciusban megjelenik. Egyik jellegzetes tavaszi karakterfaj. Rendszerint fűzbarkán gyűjthető.

Lelőhelyei: Bagolyirtás: 2007.03.15., 2♂ 1♀, TS – Csór-rét: 2007.03.15., 1♀, TS – Kösztörű-völgy: 1989.04.27., 1♀, TS – Mátraalmás: 1988.04.30., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Muzsla (Pásztó): 2007.04.04., 1♂ 1♀, TS.

(160) *Melangyna compositarum* (Verrall, 1873)

Irodalom: TÓTH (1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo, Ja). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken gyűjthető, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben inkább ritka előfordulású. *Kistájak:* MM (1), NyM (1), DM (2). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Valószínűleg silvikol, univoltin (bivoltin?), vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Mátrafüred: 1982.07.06., 1♀, TS – Nyiget: 2008.06.18., 1♀, TS – Pisztrángos-tó: 2005.08.24., 2♂ 1♀, TS – Szentkút: 1987.08.17., 2♀, TS.

(161) *Melangyna labiatarum* (Verrall, 1901)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Közép-Európa néhány országa és Nagy-Britannia). *Magyarország:* Eddig csak a Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* A hegységben is ritka. *Kistájak:* MM (1), KMa (1). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Silvikol, valószínűleg bivoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Kékestető: 2006.07.21., 1♀, TS – Tamóca-völgy: 2008.06.18., 1♂, TS.

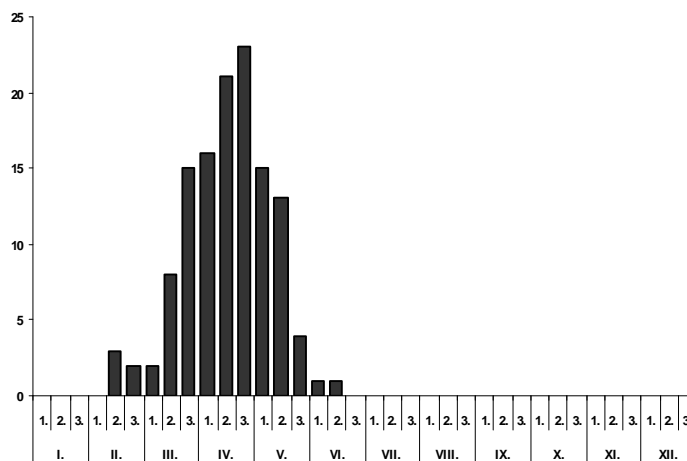
(162) *Melangyna lasiophthalma* (Zetterstedt, 1843)

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Mo, Ja). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken általánosan elterjedt, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* Egyelőre nem került elő a Mátraalján. *Kistájak:* MM (3), DM (3), ML (2), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (II–VI.). Korán, rendszerint már februárban-márciusban megjelenik. Hegyvidékek jellegzetes tavaszi karakterfaja (**36. ábra**). Előszeregettel látogatja a hóvirágot (*Galanthus nivalis*).

Lelőhelyei: Bagolyirtás: 1979.05.13., 1♀, MF – Gyöngyöstarján: 1996.06.14., 1♂, TS – Ilona-völgy: 2007.03.15., 1♂ 2♀, TS – Kút-lápa-völgy: 2007.04.05., 5♂ 2♀, TS – Mátrakeresztes (TS, +MAL): 1987.04.26., 1♂; 1987.05.18., 1♀ – Mátraszentimre: 1979.05.11., 1♂, MF – Sár-hegy: 2005.04.29., 1♂, TS – Üveggyári-tározó: 2007.03.15., 1♂, TS – Nyírjes-tó: 2007.04.05., 1♂ 4♀, TS.

36. ábra: A *Melangyna lasiophthalma* fenológiája a Magyarországon gyűjtött anyag feldolgozása alapján

(163) *Melangyna quadrimaculata* (Verrall, 1873)

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, K-Sz, T-K). *Magyarország:* Valószínűleg csak hegyvidékeken él, mérsékelten gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben az eddigi gyűjtések alapján inkább ritkának nevezhető. *Kistáják:* MM (2), NyM (1), DM (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4). **Életmódja:** Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (III–VI.). **Lelőhelyei:** Barát-rét: 2007.03.15., 1♂, TS – Csór-rét: 2007.03.15., 1♀, TS – Mátrakeresztes (TS, +MAL): 1987.04.11., 1♂; 1987.04.28., 2♀ – Sástó: 2005.04.28., 1♂ 3♀, TS.

(164) *Melangyna umbellatarum* (Fabricius, 1794)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Mo). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelten gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben is mérsékelten gyakran bizonyult. *Kistáják:* MM (5), NyM (1), DM (1), KMa (2). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Silvikol, valószínűleg bivoltin (polivoltin?), vernalis-autumnalis (III–X.).

Lelőhelyei: Csór-réti-tározó: 1996.08.15., 2♀, TS – Galyatető: 1983.08.11., 1♀, MF – Hosszú-berek: 2008.06.29., 1♀, TS – Mátraháza: 1977.06.25., 1♀, TS – Mátraszentlászló: 1959.07.11., 1♀, KE – Muzslla (Pásztó): 2000.06.01., 2♂, TS – Pisztrángos-tó: 2005.08.24., 1♂ 1♀, TS – Sár-hegy: 1980.06.24., 1♀, TS – Szilosi-völgy: 2008.06.18., 1♂, TS.

Melanogaster Rondani, 1857

Közepesnél kisebb, zömök fekete, gyakran fémes-zöld zengőlegyek. Lárvaik növényzetben gazdag vízben vagy nedves talajban, iszapban fejlődik. A *Chrysogaster* fajokra hasonlítanak, korábban részben egy génuszba sorolták őket. A Palaearktikumból mindössze 6 fajtát tartják nyilván. Közülük Magyarországon eddig hármat gyűjtöttek, ezek előkerültek a Mátravidéken is.

(165) *Melanogaster aerea* (Loew, 1843)

[Syn. *Chrysogaster macquarti* Loew, 1843]

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Ny-Sz). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken él, mérsékelten gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék kistáják:* MM (5), NyM (1), ML (2), PRm (1). *UTM:*

10×10 km (4), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Hygrophil, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Csonkás-völgy: 2008.06.28., 2♂, TS – Csór-réti-tározó: 1996.08.15., 2♂, TS – Galyatető: 1980.06.22., 1♀, TS – Ilona-völgy: 1974.05.23., 1♂, TS – Maconkai-tározó: 1980.06.22., 1♂, TS – Mátraalmás: 1986.05.15., 1♀, TS – Parádóhuta: 1997.08.22., 1♂, TS – Pisztrángos-tó: 1997.08.21., 1♂ 2♀, TS – Rudolftanya: 1986.05.15., 1♀, TS.

(166) *Melanogaster hirtella* (Loew, 1843)

[*Chrysogaster hirtella* Loew, 1843]

Elterjedése: *Palaearktikum* (Európa néhány országa). *Magyarország:* Elsősorban domb- és hegyvidékekre jellemző, ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* Valamivel gyakoribb az országosnál. *Kistáják:* MM (4), NyM (1), NyMa (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Hygrophil, bivoltin?, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelyei: Csór-rét: 2007.06.29., 1♂, TS – Csór-réti-tározó: 1996.08.15., 2♂ 1♀, TS – Gyöngyöspatai-tározó: 2003.05.16., 1♂, TS – Pisztrángos-tó: 1997.08.21., 1♂, TS – Rudolftanya: 1986.05.16., 1♂ 2♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 1♂, TS.

(167) *Melanogaster nuda* (Macquart, 1829)

[korábban a *Chrysogaster viduata* Linnaeus, 1758, *Chrysogaster lucida* (Scopoli, 1763) nevek alatt is, a BDWD szerint a *lucida* (Scopoli) az érvényes név]

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy)

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, de főleg domb- és hegyvidékeken él, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* Egyelőre nem gyűjtötték a Mátraalja területén. *Kistáják:* MM (9), NyM (5), DM (3), ML (4), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (20).

Életmódja: Hygrophil, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Barát-rét: 1975.05.17., 1♀, VA +FÉNY – Csór-hegy: 1983.06.09., 1♀, TS – Csór-réti-tározó: 1987.06.03., 1♂ 1♀, TS – Dorogháza: 2003.05.15., 5♂ 9♀, TS – Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 4♂ 2♀; 1991.06.05., 6♂ 6♀ – Galyatető (TS): 1983.06.09., 1♀; 1991.06.05., 1♂; 1995.06.08., 1♂ 1♀ – Gyöngyöspata: 1974.05.24., 2♂ 4♀, TS; 1974.05.24., 1♀, TI – Hidegkút-hegy: 2006.07.21., 3♂ 5♀, TS – Ilona-völgy: 1989.04.27., 19♂ 1♀, TS – Kőszöri-völgy: 1989.04.27., 25♂ 3♀, TS – Maconkai-tározó: 1980.06.22., 5♂ 13♀, TS; 2003.05.14., 6♂ 11♀, TS – Mátraalmás: 1986.05.15., 1♀, TS – Mátraháza: 1957.05.29., 1♂ 1♀, GA – Mátraszentimre (MF): 1978.07.08., 2♀; 1981.06.21., 1♀; 1982.05.15., 1♀; 1982.06.12., 1♀; 1984.06.04., 1♀; 1984.06.05., 2♂ – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♀, TI – Nemti: 1980.06.22., 2♀, TS – Pásztó: 1975.06.01., 2♀, VA; 1978.05.31., 3♀, SÁ – Piskésetető (MF): 1983.05.15., 1♂; 1984.06.14., 3♂ 2♀ – Rudolftanya: 1986.05.15., 2♂ 3♀, TS – Solymosi-tó: 1987.06.02., 3♂ 2♀, TS – Tar: 2003.05.14., 1♂ 6♀, TS – Vár-völgy: 2005.04.28., 2♂ 3♀, TS.

Melanostoma Schiner, 1860

A közepeknél kisebb zengőlegyek. Lárvaik ragadozók, elsősorban levéltetvekkel táplálkoznak. Főleg ha kevés a levéltetű, akkor lágybőrű rovarokat, különösen hernyókat és álhernyókat is megtámadnak. Fakultatív fitofágok, alkalmilag növényi táplálékot is fogyasztanak. A *Palaearktikum*ból leírt 10 faj közül *Magyarországon* 3 él. Ezek a *Mátravidéken* is előfordulnak.

(168) *Melanostoma dubium* (Zetterstedt, 1837)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Szi, T-K, Ja, É-Amerika). Főleg Észak-Európára jellemző, Közép-Európában elsősorban alpesi vidékek lakója. *Magyarország:* Egyelőre csak az Északi-Bakonyban és a Mátrában gyűjtötték, szórványos előfordulása (I.). *Mátravidék:* Eddig csak A Magas-Mátrából sikerült kimutatni. *Kistáják:* MM (3). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Silvicol, valószínűleg univoltin, vernalis-*praestivalis* (V–VII.).

Lelőhelyei: Fekete-tó: 1991.06.04., 1♂, TS – Galyatető: 1980.06.22., 2♂ 1♀, TS – Kékestető: 1957.06.26., 1♂, KZ.

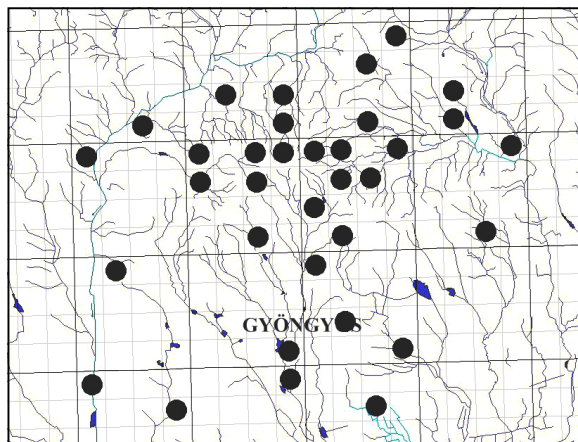
(169) *Melanostoma mellinum* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarktikum?* (E, Ir, Af, Mo, Ja). *Magyarország:* Általános, igen gyakori előfordulása (V.). *Mátravidék:* A hegység valamennyi kistáján előfordul, helyenként nagyon közönséges. Egyike leggyakoribb zengőlegeinknek (37. ábra). *Kistájak:* MM (11), NyM (4), DM (6), KMa (3), NyMa (3), ML (7), PRm (7). *UTM:* 10×10 km (14), 2,5×2,5 km (31).

Életmódja: Lárva karnivor, főleg afidofág, egyben fakultatív fitofág. Lárva alakban telet. Euriók, általában előnyben részesíti a nyíltabb területeket. Többnyire polivoltin, vernalis-autumnalis, márciustól egészen novemberig rajzik (III–XI.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 1♂ 1♀, TS – Barát-rét (VA): 1975.05.14., 2♀; 1975.05.16., 1♂ 1♀; 1975.05.17., 2♀; 1975.05.23., 1♀; 1975.06.17., 1♀ – Békás-tói-erdészlak: 1988.05.26., 2♀, HGY – Búzás-völgyi-tó: 1987.08.15., 1♂, TS – Csór-réti-tározó (TS): 1987.08.16., 1♀; 1996.08.15., 4♂ 3♀ – Ecséd: 2007.07.26., 1♂ 4♀, TS – Felsőlengyend: 2006.07.22., 2♂ 3♀, TS – Fényespuszta: 1996.08.16., 1♂ 2♀, TS – Fertés: 1964.09.30., 1♂, SÁ – Galyatető: 1978.08.13., 1♀, MF – Gyöngyös: 1966.07.29., 1♂, JJ, +FÉNY – Gyöngyóshalász: 2008.06.18., 1♂ 3♀, TS – Hosszú-berek: 2008.06.29., 3♂ 1♀, TS – Ilona-völgy: 1989.04.27., 3♂ 3♀, TS – Karácsond: 2007.07.26., 2♂ 2♀, TS – Kiszána (JJ): 1966.07.04., 1♀; 1966.07.05., 1♀ – Köszörű-völgy: 1989.04.27., 4♂ 3♀, TS – Kút-lápa-völgy: 1997.08.20., 5♀, TS – Lengyendipatak: 2005.09.24., 4♂ 1♀, TS – Lőrinci: 2006.08.30., 1♀, TS – Mátrafüred (CSGY, +MAL): 1995.06.30., 1♀; 1995.07.04., 1♂ 2♀; 1995.07.11., 1♂; 1995.08.04., 2♂; 1995.08.15., 1♂; 1995.09.18., 1♀; 1995.09.22., 1♂ – Mátrafüred (TS, +MAL): 1986.07.08., 1♂ 2♀; 1986.08.26., 1♀; 1986.09.11., 1♂ 1♀ – Mátraháza: 1965.07.22., 1♂, JJ, +FÉNY; 1969.07.20., 1♀, MF; 1974.07.05., 1♂, MF – Mátraszentimre: 1965.09.08., 2♀, SÁ; 1978.07.08., 1♂, 1♀, MF; 1979.08.18., 1♀, MF; 1983.08.14., 1♀, MF – Mátraszentlászló: 1958.07.02., 1♂ 2♀, KE; 1959.07.09., 1♀, KE; 1959.07.11., 1♀, KE; 1965.09.08., 1♀, SÁ; 1965.09.08., 1♂, SÁ; 1988.07.23., 1♂, TS, +MAL – Nagy-Hársas: 2000.06.18., 2♂ 3♀, TS – Nyírjes-tó: 2000.06.20., 3♂ 7♀, TS – Parád: 1969.07.22., 1♂, MF; 1974.08.09., 2♂ 2♀, TS; 1979.08.04., 1♂ 8♀, TS; 1982.07.06., 1♀, TS – Parádóhuta: 1997.08.22., 1♂ 8♀, TS – Recsk: 1974.08.09., 4♂ 4♀, TS – Rudolf tanya: 1975.07.05., 1♀, A, +FÉNY – Sástó: 1970.10.12., 1♂ 1♀, MF – Szuha: 2005.09.25., 1♂ 5♀, TS – Tar: 2003.05.14., 1♂ 7♀, TS – Tímár-hegy: 2005.09.24., 2♂ 8♀, TS – Vándor-rét (TS, +MAL): 1989.07.02., 2♂ 5♀; 1989.07.03., 1♂ 4♀; 1989.07.04., 2♂ 4♀; 1989.07.05., 3♂ 2♀; 1989.07.06., 2♂ 4♀; 1989.07.07., 1♂ 3♀; 1989.07.08., 2♀; 1989.07.09., 2♂ 3♀; 1989.07.11., 1♀; 1989.07.12., 1♀; 1989.07.18., 3♀ – Visonta: 2007.07.27., 4♀, TS.

37. ábra: A *Melanostoma mellinum* lelőhelyei a Mátravidéken, a 2,5×2,5 km-es hálómézők szerinti bontásban

(170) *Melanostoma scalare* (Fabricius, 1794)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Kozmopolita?* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Af, Mo, Kí, Ja). *Magyarország:* Általános, gyakori előfordulása (IV.). *Mátra:* A hegység valamennyi kistáján gyűjtötték, azonban az előző fajnál kevésbé gyakori. *Kistájak:* MM (9), NyM (2), DM (5), KMa (1), NyMa (1), ML (3), PRm (7).

38. ábra: *Melanostoma scalare* (hím)

UTM: 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (23).

Életmódja: Lárvajának életmódja az előző fajéhoz hasonló. Silvicol, de nyíltabb területeken is megtalálható. Valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (III–XI.).

Lelőhelyei: Bene-völgy: 2005.04.27., 3♂ 5♀, TS – Encsi-lábi-dűlő: 2007.07.26., 2♀, TS – Fallóskút: 1996.08.14., 3♀, TS – Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 1♂ 1♀; 1991.06.05., 1♀ – Galyatető: 1965.09.08., 1♀, SÁ; 1978.08.13., 1♂, MF; 1981.08.16., 1♀, MF; 1991.06.05., 1♀, TS – Ilona-völgy: 1989.04.27., 1♀, TS – Ivád: 2006.09.24., 2♂ 1♀, TS – Köszörű-völgy: 1989.04.27., 2♀, TS – Kövecses-völgy: 2006.09.07., 4♀, TS – Mátrafüred (CSGY, +MAL): 1995.07.04., 1♂; 1995.08.04., 1♀; 1995.10.04., 1♂; 1995.10.10., 2♀;

1995.10.19., 1♀; 1995.10.24., 2♀ – Mátrafüred (TS, +MAL): 1986.08.24., 1♂ 1♀; 1986.09.11., 1♂ 2♀ – Mátraháza: 1978.08.19., 1♀, MF – Mátraszentimre: 1965.09.08., 1♂, SÁ – Mátraszentlászló: 1965.09.08., 1♂, SÁ – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 3♂, TS, +MAL – Nyírjes-tó: 2007.04.05., 1♂ 2♀, TS – Parád: 1974.08.09., 3♂, TS – Recsk: 1974.08.09., 2♀, TS – Rudolftanya: 1991.06.04., 1♀, TS – Sirok: 1974.08.10., 1♂, TS – Szorospatak: 2003.05.14., 1♂ 5♀, TS – Vándor-rét: 1989.07.03., 2♀, TS, +MAL; 1989.07.05., 3♀, CP, +MAL – Várbukk: 1974.05.24., 2♂ 6♀, TS – Vécsi-erdő: 2006.08.30., 1♂ 4♀, TS.

Meligramma Frey, 1946

[Syn. *Fagisyrphus* Dušek & Láska, 1967; korábban a *Melangyna* Verrall, 1901 alneme]

Közepesnél valamivel kisebb zengőlegyek, lárvajuk ragadozó, főleg afidofág. A génusz Palearktikumból leírt 4 fajból a 3 hazai előfordul a Mátravidéken is.

(171) *Meligramma cincta* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, É-Á, T-K). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* Gyakorisága a hegységben is hasonló az országoséhoz. *Kistájak:* MM (6), DM (3), KMa (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (10).

Életmódja: Silvicol, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Bagolyirtás: 1979.05.14., 1♀, MF – Békás-tói-erdészház: 1987.07.14., 1♀, TS, +MAL – Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 1♀; 1991.06.05., 1♀, +MAL – Galyatető: 1980.06.22., 5♀, TS; 1980.06.22., 1♂ 6♀, TS; 1991.06.05., 1♀, TS – Karácsond: 2007.07.26., 2♂ 1♀, TS – Mátrafüred: 1983.09.20., 1♀, VÉ – Mátraháza: 1957.06.30., 1♂, KZ – Sár-hegy: 2007.04.04., 2♀, TS – Templom-réti-erdészlak: 1987.06.02., 2♂, TS.

(172) *Meligramma guttata* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, K-Á, Sz, T-K). *Magyarország:* Elsősorban domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* Egyelőre nem gyűjtötték a Déli-Mátrában és a Nyugati-Mátraalján. *Kistájak:* MM (2), NyM (1), KMa (1), ML (2), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Silvicol, bivoltin?, vernalis-autumnalis (V–IX.).

Lelőhelyei: Balla-völgy: 1997.08.20., 2♀, TS – Ilona-völgy: 1974.05.23., 1♂, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂ 1♀, TS – Muzsla (Pásztó): 2000.06.01., 1♀, TS – Nyiget-völgy: 2008.06.18., 1♀, TS, +MAL – Pisztrángostó: 2005.08.24., 1♀, TS – Sirok: 1974.08.10., 1♂, TS.

(173) *Meligramma triangulifera* (Zetterstedt, 1843)**Irodalom:** TÓTH (1995 Mátrakeresztes)**Elterjedése:** *Holarktikum* (E, Sz, T-K). *Magyarország:* Általánosan előfordul, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben az országosnál kevésbé gyakori, inkább ritkának nevezhető. *Kistáják:* MM (3), KMa (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).**Életmódja:** Silvikol, polivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).**Lelóhelyei:** Kékestető: 2006.07.21., 1♂, TS – Messzilátó-hegy: 1974.05.23., 1♀, TS – Vécsi-erdő: 2008.06.18., 1♀, TS, +MAL.**Meliscaeva** Frey, 1946

Többnyire közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvájuk afidofág. Mindössze 3 palearktikus fajuk közül 2 fordul elő Magyarországon, ezek a Mátravidéken is élnek.

(174) *Meliscaeva auricollis* (Meigen, 1822)**Irodalom:** TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Tk, K-Á). *Magyarország:* Általánosan, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* Az országoséhoz hasonló gyakoriságú, de egyelőre hiányzik az adata a Nyugati-Mátraaljáról. *Kistáják:* MM (6), NyM (1), DM (4), KMa (3), ML (3), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (17).**Életmódja:** Silvikol, polivoltin, vernalis-autumnalis (III–X.).**Lelóhelyei:** Csór-hegy: 1986.05.15., 1♀, TS – Domszlói-tározó: 2007.07.27., 1♀, TS – Fekete-tó: 1991.06.05., 1♂, TS – Galyatető: 1991.06.05., 1♂, TS – Kékestető: 2006.07.21., 1♀, TS – Kőbánya: 2005.08.25., 1♂ 3♀, TS – Mátrafüred: 1983.09.20., 1♀, VÉ; 1995.10.10., 1♂, CSGY, +MAL – Mátramindszent: 2003.05.15., 1♂, TS – Muzsla (Pásztó): 2000.06.01., 3♂ 1♀, TS – Parád: 1974.07.09., 1♂, TS – Rudolftanya: 1991.06.04., 3♂, TS – Sástó: 1974.08.09., 1♂ 3♀, TS – Szilosi-völgy: 2008.06.18., 1♂ 1♀, TS – Várbükk: 1974.05.24., 1♂ 3♀, TS – Visonta: 2007.07.27., 1♂ 2♀, TS.(175) *Meliscaeva cinctella* (Zetterstedt, 1843)**Irodalom:** TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)**Elterjedése:** *Holarktikum* (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Mo, Ja), *Orientális faunabirodalom*. *Magyarország:* Országoserte gyűjthető, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegységben is gyakorinak nevezhető, bár egyelőre nem került elő a Nyugati-Mátrában és a Nyugati-Mátraalján. *Kistáják:* MM (7), DM (3), KMa (2), ML (2), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (15).**Életmódja:** Silvikol, univoltin?, vernalis-autumnalis (IV–X.).**Lelóhelyei:** Bagolyirtás: 1979.05.14., 1♀, MF – Csór-hegy: 1986.05.15., 1♂, TS – Galyatető: 1980.06.22., 1♂ 5♀, TS; 1980.06.22., 3♀, TS – Karácsond: 2007.07.26., 1♀, TS – Kékestető: 2006.07.21., 11♂ 3♀, TS – Mátraháza: 1957.06.26., 1♂, KZ – Mátraszentimre: 1981.08.07., 2♀, MF – Nyiget-völgy: 2008.06.18., 1♂, TS, +MAL – Parád: 1974.08.09., 1♂ 1♀, TS – Sár-hegy: 2007.04.04., 1♂ 1♀, TS – Sástó: 1974.08.09., 1♀, TS – Szorospaták: 2003.05.14., 1♂ 1♀, TS – Várbükk: 1974.05.24., 2♀, TS.39. ábra: *Meliscaeva auricollis* (nőstény)

Merodon Meigen, 1803

Közepes, valamint közepesnél kisebb és nagyobb legyek egyaránt előfordulnak közöttük. Részben méhekre, részben poszméhekre hasonlítanak. Lárvaik főleg liliomfélék, továbbá amarilliszfélék hagymájában és gumójában fejlődnek, ezért esetenként kárt is okozhatnak. Sok fajuk él száraz és félszáraz biotópokban, sztyeppekben, félsivatagokban. Népes género, a Palearktikum főleg déli ázsiai területeiről mintegy 100 fajukat írták le. Közülük Magyarországon eddig 16, a Mátravidéken 10 került elő.

(176) Merodon aberrans Egger, 1860

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, TR). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, de egy-egy lelőhelyét ismerjük az Alföldről és Kisalföldről is. Ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* A hegységnek csak egy pontján került elő. *Kistájak:* NyM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Xerophil, univoltin, vernalis-praestivalis (V–VII.).

Lelőhelye: Gyöngyöspatai-tározó: 2003.05.16., 1♂ 1♀, TS.

(177) Merodon armipes Rondani, 1843

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Ir). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* Egyelőre csak a Magas-Mátrából és a Déli-Mátrából ismerjük, a hegységben inkább ritkának nevezhető. *Kistájak:* MM (2), DM (3). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Xerofil, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1985.05.14., 1♂ 1♀, TS – Mátrafüred: 1995.06.01., 1♀, CSGY, +MAL – Rudoltanya: 1986.06.15., 1♀, TS – Sár-hegy (TS): 1986.05.15., 4♂; 2005.04.29., 1♂ – Sástó: 1974.05.23., 2♀, TS.

(178) Merodon avidus (Rossi, 1790)

[Syn. *Merodon spinipes* (Fabricius, 1794)]

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Ki-Á, Ir). *Magyarország:* Általános, főleg domb- és hegyvidékeken gyűjthető, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegységben mérsékelt gyakornak bizonyult. *Kistájak:* NyM (1), DM (1), KMa (2), ML (1), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Főleg meleg xerofil területekre jellemző. Valószínűleg univoltin, de rajzása elnyúlik, vernalis-autumnalis (III–IX.).

Lelőhelyei: Barát-rét: 2007.04.04., 2♂ 3♀, TS – Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 6♂ 5♀, TS – Detk: 2008.06.18., 1♀, TS – Hosszú-berek: 2008.06.29., 1♂, TS – Kőkúpuszta: 2000.06.18., 4♂ 5♀, TS – Sár-hegy (TS): 1982.07.06., 1♂; 1983.06.09. 1♂ 3♀, +MAL – Szorospaták: 2003.05.14., 1♂ 2♀, TS – Várbükk: 1974.05.24., 2♂ 5♀, TS.

(179) Merodon cinereus (Fabricius, 1794)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Kevés helyen gyűjtötték (Bakony, Budai-hegység, Mátra, Őrség), szórványos előfordulású (I.). *Mátravidék:* A hegység zengőlégy faunájának egyik jelentős színező eleme. Valószínűleg csak a Magas-Mátrában él. *Kistájak:* MM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Xerophil, főleg erdős területeken lakója. Univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelye: Kékestető: 1957.06.26., 1♂ 2♀, KZ; 1974.05.20., 1♀, TS.

(180) Merodon clavipes (Fabricius, 1781)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, elsősorban Dél-Európa). *Magyarország:* A faj számára megfelelő biotópokban országszerte gyűjthető, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben inkább ritkának nevezhető, a Magas-Mátrában valószínűleg nem él. *Kistájak:* DM (1), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Főleg meleg xerofil területekre jellemző. Univoltin, vernalis-praestivalis (V–VI.).

Lelőhelyei: Búzás-völgy: 2000.06.19., 2♂ 2♀, TS – Sár-hegy (TS): 1974.05.20., 1♂; 1985.05.15., 3♂ 1♀ –

Szorospatak: 2003.05.14., 1♂, TS.

(181) *Merodon constans* (Rossi, 1794)

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, elsősorban Közép-, Dél- és Délkelet-Európa). *Magyarország:* Általánosnak nevezhető, de elsősorban a Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték. Gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* Az eddigi gyűjtések alapján csupán mérsékelten gyakorinak nevezhető. *Kistájak:* MM (1), NyM (2), DM (1), KMa (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Elsősorban meleg xerophil területekre jellemző, de kivételesen más jellegű biotópokban is előfordul. Valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1985.05.14., 2♂ 4♀, TS – Kopasz-hegy: 2006.09.06., 1♀, TS – Mulató-hegy: 2006.08.30., 1♂ 1♀, TS – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 1♂, TS, +MAL – Üveggyári-tározó: 1987.08.16., 1♀, TS – Visonta: 2007.07.27., 2♀, TS.

(182) *Merodon equestris* (Fabricius, 1794)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, É-Afrika, É-Amerika). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékekről ismerjük, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* Egyelőre csak a Magas-Mátrában gyűjtötték. *Kistájak:* MM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Általánosságban xerophilnak nevezhető, de helyenként nedvesebb erdőkben is előfordul. Lárvája a vöröshagymában kárt okozhat. Univoltin?, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelye: Fekete-tó: 1991.06.05., 1♂, TS.

(183) *Merodon nigratarsis* Rondani, 1845

[korábban a *Merodon spinipes* (Fabricius, 1794) alfajának tekintették]

Irodalom: TÓTH (1989 Sár-hegy, *Merodon spinipes* néven)

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Tk, Szí, Ir, Ki-Á). *Magyarország:* Általános, de elsősorban a Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegységben az eddigi tapasztalatok alapján inkább mérsékelten gyakorinak nevezhető. *Kistájak:* MM (3), DM (1), KMa (1), ML (1), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Euriök fajként tartják számon, de főleg meleg xerofil gyepekre jellemző. Univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1985.05.14., 5♂ 3♀, TS – Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 3♂ 7♀, TS – Fertés: 2003.05.15., 3♂ 1♀, TS – Kókútpusztá: 2000.06.18., 3♂ 1♀, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♀, TI – Nyiget-völgy: 2008.06.18., 1♂, TS, +MAL – Rudolftanya: 1986.05.19., 1♂ 2♀, TS – Sár-hegy: 1983.06.09., 1♀, TS, +MAL – Várbükk: 1974.05.24., 1♂ 3♀, TS.

(184) *Merodon ruficornis* Meigen, 1822

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Elsősorban a Dunántúlra és az Északi-középhegységre jellemző, mérsékelten gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben inkább ritkának bizonyult. *Kistájak:* MM (2), NyM (1), DM (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvikol, de az erdőnek főleg a szárazabb részeire jellemző. Bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂ 2♀, TI – Mocsáros-völgy: 1987.08.07., 2♀, TS – Nyiget: 2008.06.18., 1♀, TS – Parádóhuta: 1997.08.22., 1♂ 1♀, TS.

(185) *Merodon rufus* Meigen, 1838

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Kaz, K-Á). *Magyarország:* Elsősorban domb- és hegyvidékeken él, mérsékelten gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben ritka előfordulású. *Kistájak:* MM (2), DM (1). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Elsősorban xerofil gyepekre jellemző. Univoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Kékestető: 2006.07.21., 1♂ 2♀, TS – Rudolftanya: 1986.05.15., 1♂, TS – Sár-hegy: 2005.04.29., 1♀, TS.

Mesembrius Rondani, 1857

Közepes vagy közepesenél nagyobb zengőlegyek. Lárvájuk különböző típusú vizekben fejlődik. A Palearktikumban 5 faj előfordulásáról tudunk. Az egyetlen európai faj Magyarországon is él.

(186) *Mesembrius peregrinus* (Loew, 1846)

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, É-Kí). *Magyarország:* Általános, mérsékeltten gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* Bár minden kistájon előkerült, a hegységnek főleg az alacsonyabb régióira jellemző. *Kistájak:* MM (1), NyM (2), DM (2), KMa (1), NyMa (3), ML (1), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (12).

Életmódja: Lárvája különböző típusú, növényzetben gazdag kisvizekben fejlődik. Hygrophil, imágója is elsősorban vizes élőhelyekre jellemző. Valószínűleg univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 3♂ 1♀, TS – Csór-rét: 2007.06.29., 1♀, TS – Gyöngyöspatai-tározó: 2003.05.16., 1♂ 1♀, TS – Gyöngyöstarjáni-tározó: 2007.07.27., 1♂ 1♀, TS – Maconkai-tározó: 1980.06.22., 1♂ 1♀, TS – Nagypusztai: 2007.07.27., 2♀, TS – Nyiget-völgy: 2008.06.18., 1♀, TS, +MAL – Nyírjes-tó: 2000.06.20., 1♀, TS – Páskom: 2007.07.27., 1♂ 5♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 1♀, TS – Szücsi-bányásztó: 2008.06.28., 1♀, TS.

Microdon Meigen, 1803

Közepes nagyságú, zömök testű, rövid szárnyú zengőlegyek. Életmódjuk nem teljesen ismert. Lárvájukat és bábjukat hangyafészkekben, fakéreg és kövek alatt találták. Feltételezik, hogy a fészkekben nem csupán a hangyalárvákat, hanem azok táplálékának hulladékát, vagy esetleg gyökérlevéltetveket is fogyasztanak. Elsősorban a myrmecophil táplálkozásmód jellemző rájuk. A mintegy 20 palearktikus fajból Magyarországon jelenleg 5-nek az előfordulásáról tudunk. A Mátravidéken 3 fajt sikerült gyűjteni. Biztosra vehető, hogy a hegységben is él egy a közelmúltban leírt új faj (*Microdon myrmicae* Schönrogge et al. 2002), ennek igazolására azonban még speciális gyűjtésekre lenne szükség. A két faj (*Microdon mutabilis* és *Microdon myrmicae*) imágóját morfológiai bélyegek alapján jelenleg nem tudjuk elválasztani. Lárvaik identifikációjához is elsősorban a meglehetősen csekély különbséget mutató szájszerveik mikroszkópi vizsgálatára van szükség. Jelenlegi ismereteink alapján feltételezhető, hogy Magyarországon a *Microdon myrmicae* a gyakoribb.

(187) *Microdon analis* (Macquart, 1842)

(Syn. *Microdon eggeri* Mik, 1897)

Irodalom: TÓTH (1989 Csór-hegy, *Microdon eggeri* néven, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Mo). *Magyarország:* Főleg a Dunántúlról és az Északi-középhegységéből ismerjük, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* Egyelőre nem került elő a Mátraalján. *Kistájak:* MM (4), DM (3), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Csór-hegy: 1974.05.23., 1♂, TS – Ilona-völgy: 1974.05.23., 2♂ 1♀, TS – Mátrafüred: 1986.05.14., 2♀, TS, +MAL – Mátraháza: 1974.05.23., 1♀, TS – Mátrakeresztes: 1987.06.12., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Rudóltanya: 1985.05.16., 2♂, TS – Sás-tó: 1986.05.16., 1♀, TS – Templom-réti-erdészlak: 1989.07.27., 1♂ 1♀, TS.

(188) *Microdon devius* (Linnaeus, 1761)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Sz). *Magyarország:* Országszerte gyűjthető, mérsékeltten gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* Az országosnál kevésbé gyakorinak bizonyult. *Kistájak:* DM (1), ML (1), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvikol, de az erdő nedvesebb részein él, univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Fertés: 2003.05.15., 1♂ 1♀, TS – Gyöngyöstarján: 1996.08.14., 2♀, TS – Parád-fürdő: 1980.06.22., 2♂, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♂ 3♀, TS.

(189) *Microdon mutabilis* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, Ny-Sz, T-K). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken él, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegységben inkább mérsékelt gyakornak nevezhető. *Kistájak:* MM (6), NyM (1), DM (2), KMa (2). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Silvikol, az erdőn belül elsősorban a nedvesebb élőhelyekre jellemző. Univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).

Lelőhelyei: Csór-hegy: 1983.06.09., 1♀, TS – Csór-réti-tározó: 1987.06.03., 1♂, TS – Detk: 2008.06.18., 1♂, TS – Fekete-tó (TS): 1974.05.20., 1♀; 1983.05.22., 2♂ – Galyatető: 1982.06.11., 1♀, MF – Kékestető: 1974.05.20., 2♂ 1♀, TS – Sár-hegy: 1983.06.08., 1♂, TS – Somlyó: 2003.05.16., 2♂, TS – Templom-réti-erdészlak: 1987.06.02., 1♀, TS – Vécsi-erdő: 2008.06.18., 1♀, TS, +MAL.

Myathropa Rondani, 1845

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvaik különböző típusú vizekben fejlődnek. A 3 palearktikumi fajból egy fordul elő Magyarországon, ez a Mátravidéken is gyakori.

(190) *Myathropa florea* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Sz, Af). *Magyarország:* Országszerte gyűjthető, igen gyakori előfordulása (V.). *Mátravidék:* A hegység valamennyi kistáján gyűjtötték, az országoshoz hasonló gyakoriságú. *Kistájak:* MM (7), NyM (4), DM (9), KMa (1), NyMa (2), ML (3), PRm (5). *UTM:* 10×10 km (13), 2,5×2,5 km (28).

Életmódja: Lárvaia főleg iszapos, részben többé-kevésbé szennyezett vizekben, de elsősorban faodvakban (dendrotelma) fejlődik. Euriök, de erdős vidékeken, ahol sok az odvas fa, általában gyakoribb. Valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (IV–XI.).

Lelőhelyei: Barát-rét (VA): 1975.05.16., 1♂; 1975.05.18., 2♂ – Bene-völgy: 2005.04.27., 1♂, TS – Ecséd: 2007.07.26., 1♀, TS – Fertés: 2003.05.15., 1♂ 1♀, TS – Galyatető: 1958.08.10., 1♀, KE; 1980.06.22., 2♂ 2♀, TS; 1980.06.22., 2♂, TS; 1983.06.09., 2♀, TS – Gyöngyös: 1980.06.12., 1♀, JJ – Halmajugra: 2007.07.26., 2♂, TS – Kékestető: 1957.06.26., 2♂ 2♀, KZ – Kiszána: 1967.08.14., 1♂, JJ – Kopasz-hegy (JJ): 1965.06.02., 1♀; 1965.07.06., 1♀; 1965.07.15., 1♂ 1♀ – Kút-lápa-völgy: 1997.08.20., 1♀, TS – Macska-völgy: 2007.06.28., 1♀, TS – Mátraalmás: 1986.05.15., 1♂, TS – Mátrafüred: 1957.06.06., 1♀, GA; 1966.07.31., 1♀, JJ, +FÉNY; 1986.08.21., 1♀, TS, +MAL; Mátraháza: 1957.06.26., 1♀, KZ – Mátraszentimre (MF): 1979.05.26., 1♂; 1982.06.10., 1♀ – Mátraszentistván: 1981.08.07., 2♂, MF – Miklós-völgy: 2006.08.29., 1♂, TS – Nagybátony: 2006.08.30., 1♂ 2♀, TS – Nyiget: 2008.06.18., 1♂, TS – Parád (TS): 1974.08.09., 2♂ 1♀; 1979.08.04., 4♂ – Piskés-tető (MF): 1978.07.11., 2♂; 1982.07.31., 1♀ – Rózsaszentmárton: 2006.08.29., 2♂ 6♀, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 3♂ 1♀, TS; 1980.06.22., 3♂ 2♀, TS – Sástó: 1974.08.09., 1♂, TS – Sirok: 1974.08.10., 3♂ 7♀, TS – Sósi-rét: 2005.09.26., 1♂ 1♀, TS – Tóvajló-völgy: 2003.05.16., 1♂, TS.

Myolepta Newman, 1838

Közepesenél kisebb zengőlegyek. Lárvaik fák korhadékában, faodvakban, sérült fák kicsurgó kocsnyás nedvében, mohapárnában, kövek alatt fejlődik. Valószínűleg szaprofág. A Palearktikumból 13 fajtát írták le. A Magyarországról ismert 5 faj a Mátravidéken is előfordul.

(191) *Myolepta dubia* (Fabricius, 1805)

[a *Myolepta luteola* (Gmelin, 1790) név alatt is]

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Általános, de elsősorban domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben is gyakori, de eddig nem került elő a Mátralábn és a Keleti-Mátraalján. *Kistájak:* MM (1), NyM (2), DM (1), NyMa (1), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Lárvaia valószínűleg elsősorban faodvakban fejlődik. Silvikol, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Fajzatpuszta: 2005.08.24., 1♂, TS – Galyatető: 1983.06.09., 1♂, TS – Macska-völgy: 2007.06.28., 1♂ 2♀, TS – Parád: 1979.08.04., 1♂, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♂, TS – Sirok: 1974.08.10., 1♀, TS – Somlyó: 2003.05.16., 1♂ 2♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 1♂, TS.

(192) *Myolepta nigratarsis* Coe, 1957

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk), egész elterjedési területén ritka. *Magyarország:* Eddig csak a Bakonyból, a Mátrából és a Zempléni-hegységből ismerjük, szórványos előfordulása (I.). *Mátravidék:* Csak a Magas-Mátra egy pontján került elő. *Kistájak:* MM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Valószínűleg silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (V–VII.).

Lelőhelye: Pisztrángos-tó: 2005.08.24., 2♂ 1♀, TS.

(193) *Myolepta obscura* Becher, 1822

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Csak domb- és hegyvidékeken gyűjtötték, ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* A hegységben is ritka, figyelemreméltó, hogy előkerült a Keleti-Mátraalján, a Vécsi-erdőben. *Kistájak:* MM (1), KMa (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).

Lelőhelyei: Kékestető: 2006.07.21., 1♀, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♂, TS – Vécsi-erdő: 2008.06.18., 1♂, TS, +MAL.

(194) *Myolepta potens* (Harris, 1780)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Csak domb- és hegyvidékeken található, ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* A hegységben is ritka. *Kistájak:* MM (2), NyM (2). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Csonkás-völgy: 2008.06.28., 1♂, TS – Macska-völgy: 2007.06.28., 1♂, TS – Tót-hegyes: 2006.07.21., 1♂ 1♀, TS.

(195) *Myolepta vara* (Panzer, 1798)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, T-K). *Magyarország:* Elsősorban domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben az eddigi adatok alapján inkább ritkának nevezhető. *Kistájak:* MM (2), DM (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Lárviát nedves mohapárna és kövek alatt találták. Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).

Lelőhelyei: Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂ 1♀, TI – Nyiget: 2008.06.18., 1♂, TS – Rudolftanya: 1986.05.15., 1♂, TS.

Neoascia Williston, 1886

Kis testű zengőlegyek. Többnyire vizes élőhelyekhez kötődnek. Lárvaik valószínűleg szaprofágok, vízben, iszapban, vízi növények szárában stb. fejlődnek. A Palearktikumból ismert 16 fajnak a fele él Magyarországon, ezek a Mátrában is előfordulnak.

(196) *Neoascia annexa* (Müller, 1776)

[a *Neoascia floralis* (Meigen, 1822) név alatt is]

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Általános, de főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben az országos átlagnál valamivel gyakoribbnak bizonyult. *Kistájak:* MM (2), NyM (2), DM (2), NyMa (2), ML (2), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (12).

Életmódja: Hygrophil, univoltin?, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Fallóskút: 2007.06.29., 3♀, TS – Gyöngyöspatai-tározó: 2003.05.16., 2♂ 2♀, TS – Gyöngyöstarjáni-tározó: 2007.07.27., 1♂ 2♀, TS – Ilona-völgy: 1974.05.23., 3♀, TS – Lengyendi-patak: 2005.09.24., 3♂ 1♀, TS – Maconkai-tározó: 1980.06.22., 1♂ 6♀, TS – Nyírjes-tó: 2000.06.20., 7♂ 3♀, TS – Oroszi-tó: 1996.08.15., 1♂ 6♀, TS – Páskom: 2007.07.27., 1♂ 6♀, TS – Pisztrángos-tó: 1997.08.21., 6♂ 3♀, TS – Szentkút: 1987.08.17., 2♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 1♂ 3♀, TS.

(197) *Neoascia geniculata* (Meigen, 1822)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Kaz, K-Á, Sz, T-K). *Magyarország:* Elsősorban domb- és hegyvidékeken gyűjthető, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben is mérsékelten gyakori. *Kistájak:* MM (2), NyM (3), KMa (3), ML (2), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (11).

Életmódja: Hygrophil, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 2♂ 5♀, TS – Csonkás-völgy: 2008.06.28., 3♀, TS – Csór-rét: 2007.06.29., 1♂ 5♀, TS – Domoszlói-tározó: 2007.07.27., 2♂ 4♀, TS – Fallóskút: 1996.08.14., 3♂ 5♀, TS – Hosszú-berek: 2008.06.18., 1♂ 3♀, TS – Maconkai-tározó: 2003.05.14., 3♂ 12♀, TS – Mocsáros-völgy: 2007.06.28., 2♀, TS – Nyiget-völgy: 2008.06.18., 1♂ 5♀, TS, +MAL – Szorospatak: 2003.05.14., 1♂ 4♀, TS – Szücsi-bányászó: 2008.06.28., 2♂ 2♀, TS.

(198) *Neoascia interrupta* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Ny-Sz). *Magyarország:* Országszerte megtalálható, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegységben az eddigi adatok szerint mérsékelten gyakori. *Kistájak:* MM (3), DM (2), KMa (1), NyMa (1), ML (2). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Hygrophil, főleg kisebb gyékényes mocsarakra jellemző, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (III–X.).

Lelőhelyei: Fallóskút: 1996.08.14., 3♂ 2♀, TS – Gyöngyöstarjáni-tározó: 2007.07.27., 1♂ 6♀, TS – Iványpusztá: 2006.09.07., 1♂ 3♀, TS – Maconkai-tározó: 2003.05.14., 1♂ 4♀, TS – Nagypusztá: 2007.07.27., 2♂ 5♀, TS – Oroszi-tó: 1996.08.15., 2♂ 5♀, TS – Pisztrángos-tó: 1997.08.21., 1♂ 9♀, TS – Tamóca-völgy: 2008.06.18., 3♂ 2♀, TS.

(199) *Neoascia meticulosa* (Scopoli, 1763)

[a *Neoascia aenea* (Meigen, 1822) és a *Neoascia dispar* (Meigen, 1822) nevek alatt is]

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, Mo). *Magyarország:* Az ország minden nagytáján él, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* Valamennyi kistájon gyűjtötték, a hegységben is gyakori előfordulásának bizonyult. *Kistájak:* MM (2), NyM (1), DM (2), KMa (1), NyMa (1), ML (3), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (12).

Életmódja: Hygrophil, az előző fajhoz hasonlóan főleg gyékényes mocsarakra jellemző, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Csór-réti-tározó: 1996.08.15., 1♂ 8♀, TS – Detk: 2008.06.18., 3♀, TS – Emberesdi-völgy: 2005.08.25., 1♂ 5♀, TS – Galyatető: 1983.06.09., 1♀, TS – Gyöngyöspatai-tározó: 2003.05.16., 1♂ 3♀, TS – Ilona-völgy: 1974.05.23., 1♂, TS; 1989.04.27., 1♂ 1♀, TS – Köszörű-völgy: 1989.04.27., 3♂ 2♀, TS – Maconkai-tározó: 1980.06.22., 1♂ 8♀, TS – Nyiget: 2008.06.18., 1♂ 4♀, TS – Páskom: 2007.07.27., 5♀, TS.

(200) *Neoascia obliqua* Coe, 1940

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Általános, de főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* Lelőhelyeinek többsége a hegység magasabban fekvő részein található, de nem hiányzik a Mátraaljáról sem. *Kistájak:* MM (5), NyM (3), DM (1), KMa (2), NyMa (1), ML (1), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (14).

Életmódja: Hygrophil, bivoltin (polivoltin?), vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Csonkás-völgy: 2008.06.28., 1♂ 1♀, TS – Domoszlói-tározó: 2007.07.27., 1♂ 5♀, TS – Iványpusztá:

2006.09.07., 2♀, TS – Köszörű-völgy: 1989.04.27., 1♂ 1♀, TS – Mátraszentistván: 1981.08.17., 1♂, MF – Mocsáros-völgy: 2007.06.28., 2♂ 3♀, TS – Nagy-völgy: 2007.06.28., 1♂ 4♀, TS – Nyiget-völgy: 2008.06.18., 3♀, TS, +MAL – Nyírjes-tó: 2000.06.20., 4♀, TS – Pisztrángos-tó: 1997.08.21., 5♂ 13♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 2♂ 6♀, TS – Tóvajló-völgy: 2003.05.16., 1♂, TS – Vándor-rét (TS, +MAL): 1989.07.03., 1♀; 1989.07.12., 1♀; 1989.07.17., 1♀.

(201) *Neoascia podagrica* (Fabricius, 1775)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Tk, Sz). *Magyarország:* Általános, főleg domb- és hegyvidékeken él, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegységben is általános. *Kistájak:* MM (4), NyM (3), DM (4), KMa (2), NyMa (1), ML (2), PRm (5). *UTM:* 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (19).

Életmódja: Lárva vízparti rothadó gyékényben, trágyában és szemétként is kifejlődik. Hygrophil, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (III–X.).

Lelöhelyei: Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 2♂ 11♀, TS – Detk: 2007.07.26., 2♂ 3♀, TS – Gyöngyöspatai-tározó: 2003.05.16., 4♀, TS – Ilona-völgy: 1989.04.27., 1♂, TS – Köszörű-völgy: 1989.04.27., 1♂ 1♀, TS – Maconkai-tározó: 2003.05.14., 3♀, TS – Macska-völgy: 2007.06.28., 1♂ 4♀, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 2♂ 3♀, TI – Nyírjes-tó: 2000.06.20., 4♂ 8♀, TS – Oroszi-tó: 1996.08.15., 1♂, TS – Parád: 1982.07.06., 1♀, TS – Páskom: 2007.07.27., 2♂ 9♀, TS – Pisztrángos-tó: 1997.08.21., 3♂ 8♀, TS – Solymosi-tó: 1987.06.02., 1♀, TS – Szilosivölgy: 2008.06.18., 1♂ 6♀, TS – Szücsi-bányásztó: 2008.06.28., 1♂ 3♀, TS – Templom-réti-erdészlak: 1987.06.02., 1♂, TS – Vándor-rét: 1989.07.06., 1♂, CP, +MAL.

(202) *Neoascia tenur* (Harris, 1780)

[a *Neoascia dispar* (Meigen, 1822) és a *Neoascia floralis* (Meigen, 1822) nevek alatt is]

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo). *Magyarország:* Országosan gyűjthető, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegység minden kistáján előkerült, gyakori. *Kistájak:* MM (3), NyM (1), DM (2), KMa (1), NyMa (1), ML (3), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (14).

Életmódja: Lárva főleg kisvizekben fejlődik. Hygrophil, valószínűleg polivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelöhelyei: Balla-völgy: 1997.08.20., 2♂ 6♀, TS – Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 3♀, TS – Gyöngyöstarjántározó: 2007.07.27., 2♂ 7♀, TS – Ilona-völgy (TS): 1974.05.23., 1♂; 1989.04.27., 1♀ – Köszörű-völgy: 1989.04.27., 3♂ 2♀, TS – Lengyendi-patak: 2005.09.24., 1♂ 6♀, TS – Maconkai-tározó: 1980.06.22., 3♀, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 2♂ 4♀, TI – Mocsáros-völgy: 2007.06.28., 2♂ 6♀, TS – Pizskéstető: 1983.05.15., 1♀, MF – Sástó: 1986.05.16., 1♂ 1♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 1♂ 2♀, TS – Tarnóca-völgy: 2008.06.18., 1♀, TS.

(203) *Neoascia unifasciata* (Strobl, 1898)

Elterjedése: *Palaearktikum* (Európa néhány országa). *Magyarország:* Eddig csak hegyvidékeken (Bakony, Mátra, Mecsek) gyűjtötték, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* A helyi zengőlégy fauna egyik színező elemének tekinthető. *Kistájak:* MM (1), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Hygrophil, univoltin, vernalis-aestivalis (III–VIII.).

Lelöhelyei: Ilona-völgy: 1974.05.23., 1♂ 2♀, TS – Nyírjes-tó: 2000.06.20., 2♂ 1♀, TS – Pisztrángos-tó: 1974.05.20., 1♂ 1♀, TS.

Neocnemodon Goffe, 1944

[Syn. *Cnemodon* Egger, 1865, preokkupált név]

Közepesenél kisebb zengőlegyek. Lárva afidofág, de valószínűleg pajzstetvekkel is táplálkoznak. A Palaearktikumból leírt 11 fajból Magyarországon 4-et gyűjtöttek. Ezek a Mátrában is élnek.

(204) *Neocnemodon brevidens* (Egger, 1865)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, K-Sz, T-K). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken él, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben inkább ritkának nevezhetjük. *Kistájak:* MM (1), NyM (1), KMa (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvikol, de néha nyílt területeken is előfordul. Bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Fallóskút: 2007.06.29., 2♂, TS – Mulató-hegy: 2008.06.29., 2♂, TS – Szilosi-völgy: 2008.06.18., 1♂, TS.

(205) *Neocnemodon latitarsis* (Egger, 1865)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Az eddigi adatok alapján inkább ritkának nevezhető. *Kistájak:* MM (1), NyM (2), KMa (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Lárva számos levéltetűfaj, többek között a nyárfalevélnyel gubacstetű (*Pemphigus bursarius*) pusztítója. Silvikol, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Fenyvespuszta: 2006.07.22., 1♂, TS – Kékestető: 1957.06.26., 2♂, KZ – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 1♂, TS, +MAL – Vécsi-erdő: 2008.06.18., 1♂, TS, +MAL.

(206) *Neocnemodon pubescens* (Delucchi & Pschorn-Walcher, 1955)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, T-K). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Előfordulása lényegében megfelel az országos átlagnak. *Kistájak:* MM (2), NyM (1), KMa (1), ML (2). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Felsőlengyend: 2006.07.22., 1♂, TS – Fényespuszta: 1996.08.16., 1♂ 1♀, TS – Galyatető: 1982.06.11., 1♀, MF – Sáfrányos: 2008.06.18., 1♂, TS – Somlyó: 2008.06.28., 1♂ 1♀, TS, +MAL.

(207) *Neocnemodon vitripennis* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Sz, T-K, Mo, É-Kí). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken található, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben is gyakori előfordulása. *Kistájak:* MM (3), NyM (2), DM (1), KMa (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Lárva főleg nyárfákon élő pajzstetűekkel és levéltetűekkel táplálkozik. Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Fajzatpuszta: 2005.08.24., 1♂, TS – Hosszú-berek: 2008.06.18., 1♂, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂, TI – Messzilátó-hegy: 1974.05.23., 2♂, TS – Mulató-hegy: 2008.06.29., 1♂, TS – Somlyó: 2003.05.16., 1♂, TS – Szakáll-hegy: 2005.08.26., 2♂ 1♀, TS.

Orthonevra Macquart, 1829

[Syn. *Orthoneura* Loew, 1843]

A közepesnél kisebb, fémes-zöld, bronzos árnyaltú zengőlegyek. Lárvaik táplálékban dús álló- és folyóvizeknek főleg az iszapjában fejlődnek. Az imágók is többnyire vizes élőhelyeken (mocsarak, nedves rétek) találhatóak. A mintegy 30 palearktikus faj egyharmadát Magyarországon is gyűjtötték. A Mátrában eddig 9 faj előfordulását sikerül igazolni.

(208) *Orthonevra brevicornis* (Loew, 1843)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Ny-Sz). *Magyarország:* Országsgerte előfordul, de az Alföldön kevés helyen gyűjtötték, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben egyelőre három kistájon került elő. *Kistájak:* MM (1), KMa (1), ML (2). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Hygrophil, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Fekete-tó: 1991.06.05. 1♂ 2♀, TS – Felsőlengyend: 2006.07.22., 1♀, TS – Hosszú-berek: 2008.06.29., 1♀, TS – Maconkai-tározó: 2003.05.14., 1♀, TS – Nyiget-völgy: 2008.06.18., 1♂, TS, +MAL.

(209) *Orthonevra elegans* (Meigen, 1822)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Sz, T-K, Mo, Kí). *Magyarország:* Kevés hazai adata főleg domb- és hegyvidékekről származik, ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* A hegységben is ritka. *Kistájak:* MM (1), NyM (1), NyMa (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Főleg mocsaras területekre jellemző, hygrophil, univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Fekete-tó: 1986.05.16., 1♂, TS – Kövecses-völgy: 2006.09.07., 1♂ 1♀, TS – Nyírjes-tó: 2000.06.20., 2♂ 1♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 1♂, TS.

(210) *Orthonevra frontalis* (Loew, 1843)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Ki-Á, Ir). *Magyarország:* A Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben ritka előfordulása. *Kistájak:* MM (2), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Hygrophil, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 1♂ 1♀, TS – Nagy-völgy: 2007.06.28., 1♀, TS – Rudoltanya: 1986.05.16., 1♂, TS.

(211) *Orthonevra geniculata* (Meigen, 1830)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Sz, T-K, Mo). *Magyarország:* Kevés hazai adata főleg a Dunántúlról származik, ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* A hegységben valamivel gyakoribbnak bizonyult az országosénál. *Kistájak:* MM (4), KMa (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Hygrophil, valószínűleg univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Csór-rét: 2007.06.29., 2♂ 1♀, TS – Csór-réti-tározó: 1996.08.15., 2♂ 3♀, TS – Maconkai-tározó: 2003.05.14., 2♂ 1♀, TS – Rudoltanya: 1986.05.16., 1♂, TS – Szilosi-völgy: 2008.06.18., 1♂, TS – Tót-hegyes: 2006.07.21., 3♂ 1♀, TS.

(212) *Orthonevra intermedia* Lundbeck, 1916

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Sz, T-K). *Magyarország:* Általános, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben való előfordulása lényegében hasonló az országoséhoz. *Kistájak:* MM (3), NyM (2), DM (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Hygrophil, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Csonkás-völgy: 2008.06.28., 1♂, TS – Csór-rét: 2007.06.29., 2♂ 1♀, TS – Oroszi-tó: 1996.08.15., 2♂, TS – Pisztrángos-tó: 1997.08.21., 3♂ 1♀, TS – Szücsi-bányásztó: 2008.06.28., 1♂ 1♀, TS – Tót-hegyes: 2006.07.21., 3♂ 1♀, TS.

(213) *Orthonevra nobilis* (Fallén, 1817)

Irodalom: TóTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Ny-Sz, T-K). *Magyarország:* Elsősorban a Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, az Alföldön csak Bátorligetről ismerjük. Mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben is a génusz leggyakoribb tagja. *Kistájak:* MM (6), NyM (2), DM (2), KMa (1), NyMa (1), ML (2), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (15).

Életmódja: Lárvája többnyire egészen kis vizekben, gyakran tömpölyökben fejlődik. Silvikol, az erdőben is elsősorban vizes élőhelyekhez kötődik. Bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Domszlói-tározó: 2007.07.27., 1♂ 1♀, TS – Fajzatpuszta: 2005.08.24., 3♂ 2♀, TS – Galyatető (TS): 1980.06.22., 1♂; 1983.06.09., 4♂ 1♀ – Gyöngyöspatai-tározó: 2003.05.16., 1♂, TS – Ilona-völgy: 1974.05.23., 1♂, TS – Maconkai-tározó: 1980.06.22., 1♂, TS – Mátraszentimre (MF): 1978.07.08., 1♂; 1978.08.14., 1♀ – Mátraszentistván: 1981.08.07., 1♂, MF – Mátraszentlászló: 1980.08.06., 1♀, MF – Mocsáros-

völgy: 2007.06.28., 1♂ 2♀, TS – Parád: 1979.08.04., 1♂, TS – Páskom: 2007.07.27., 1♀, TS – Pisztrángos-tó: 1997.08.21., 4♀, TS – Nyírjes-tó: 2000.06.20., 3♂ 1♀, TS.

(214) *Orthonevra plumbago* (Loew, 1840)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Szi, T-K, Mo, Kí), Közép-Európában általában ritka és lokális. *Magyarország:* Eddig csak az Északi-középhegységben gyűjtötték, szórványos előfordulása (I.). *Mátravidék:* A hegység egyik kisebb jelentőségű színező eleme. *Kistájak:* MM (1), NyM (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Hygrophil, főleg nedves biotópokban található. Univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).
Lelóhelyei: Búzás-völgyi-tó: 2000.06.19., 1♂, TS – Kékestető: 2006.07.21., 1♂, TS – Macska-völgy: 2007.06.28., 1♂ 2♀, TS.

(215) *Orthonevra splendens* (Meigen, 1822)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Ki-Á). *Magyarország:* A Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Egyelőre nem ismerjük a Mátraaljáról. *Kistájak:* MM (2), NyM (1), DM (2), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Hygrophil, a hazai adatok alapján bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).
Lelóhelyei: Fekete-tó: 1986.05.16., 2♂ 1♀, TS – Fenyvespuszta: 2006.07.22., 1♂, TS – Gyöngyöstarjáni-tározó: 2007.07.27., 1♂, TS – Oroszi-tó: 1996.08.15., 1♂ 3♀, TS – Parád: 1972.05.03., 1♀, JJ – Rudóltanya: 1986.05.16., 1♂ 1♀, TS.

(216) *Orthonevra tristis* (Loew, 1781)

Elterjedése: *Palearktikum* (Európa néhány országa: A, CH, D, H). A magas hegységek kivételével általában ritka. *Magyarország:* Montán elem, egyelőre csak a Bükk, a Kőszegi-hegység, a Mátra és a Soproni-hegység egy-egy pontján gyűjtötték, szórványos előfordulása (I.). *Mátravidék:* Csak a Magas-Mátra egy pontján került elő. **Magyarország zengőlégy faunájára új faj.** *Kistájak:* MM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Hygrophil, univoltin, vernalis-praestivalis (V–VI.).
Lelóhelye: Kőrös-mocsár: 2003.06.29., 1♂, TS.

Paragus Latreille, 1804

Kiseb testű, főleg melegkedvelő, többnyire xerophil biotópokra jellemző zengőlegyek. Lárvaik afidofágok, valószínűleg részben gyökérlevéltetvekkkel táplálkoznak. Mintegy 30 fajukat írták le a Palearktikumból. Magyarországon 10, a Mátrában 7 fajukat gyűjtötték.

(217) *Paragus albifrons* (Fallén, 1817)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Af, Ir, Mo). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben ritka, csupán a Déli-Mátra egy pontján került elő. *Kistájak:* DM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Euriök, de többnyire szárazabb területeken él. Univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).
Lelóhelye: Sár-hegy: 1985.05.15., 1♂, TS.

(218) *Paragus bicolor* (Fabricius, 1794)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, É-Á, Af, Ir, Mo). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegységben inkább mérsékelt gyakornak nevezhető. *Kistájak:* MM (4), NyM (1), DM (2), NyMa (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Euriök, szárazabb és nedvesebb élőhelyeken egyaránt előfordul, a hazai adatok alapján bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelóhelyei: Encsi-lábi-dűlő: 2007.07.26., 1♂, TS – Galyatető: 2003.06.26., 1♂ 2♀, TS – Kopasz-hegy: 2006.09.06., 1♂ 1♀, TS – Kőrös-mocsár: 2003.06.29., 1♂, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂ 2♀, TS – Nagy-völgy: 2007.06.28., 1♂ 1♀, TS – Sástó: 1974.05.28., 1♀, TS – Somlyó: 2008.06.28., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Tí-

már-hegy: 2005.09.24., 3♂ 2♀, TS.

(219) *Paragus finitimus* Goeldlin de Tiefenau, 1971

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, Af, Ir, Mo). *Magyarország:* Országosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegység minden kistáján sikerült kimutatni. *Kistáják:* MM (2), NyM (4), DM (2), KMa (1), NyMa (1), ML (1), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (13).

Életmódja: Xerophil, de gyakran kevésbé száraz vagy nedves, illetve homokos biotópokban is gyűjthető. Bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Detk: 2008.06.18., 1♂ 2♀, TS – Hidegkút-hegy: 2006.07.21., 2♂ 3♀, TS – Kőkúpuszta: 2000.06.18., 1♂, TS – Mátraalmás: 1986.07.18., 1♂, TS, +MAL; 1988.06.05., 1♂, TS – Mátraszentlászló: 1987.07.24., 1♂, TS, +MAL – Mulató-hegy: 2006.08.30., 1♀, TS – Nagy-parlag: 2005.09.26., 1♀, TS – Sás-tó: 1974.05.23., 1♂ 2♀, TI – Szurkos: 2008.06.18., 1♀, TS – Tar: 2003.05.14., 2♀, TS – Várbükk: 1974.05.24., 2♂ 1♀, TS.

(220) *Paragus haemorrhous* Meigen, 1822

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Af, Mo, Ko, Ja). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* Egyelőre nem találtuk meg a Parád-Recski-medencében. A hegységben a leggyakoribb *Paragus* fajnak bizonyult. *Kistáják:* MM (6), NyM (1), DM (6), KMa (1), NyMa (2), ML (3). *UTM:* 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (16).

Életmódja: Lárva valószínűleg főleg gyökérlevéltetvekkel táplálkozik. Xerophil, elsősorban szárazabb gyepekre, homokos biotópokra jellemző, de nem hiányzik az erdős és nedvesebb területeken sem. Valószínűleg univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Békás-tói-erdészház: 1987.07.22., 1♀, TS, +MAL – Domoszlói-tározó: 2007.07.27., 1♂, TS – Fertés: 2003.05.15., 2♂ 1♀, TS – Görbe-dűlő: 2008.06.28., 2♂ 1♀, TS – Gyöngyösoroszi: 1989.07.23., 1♂, TS, +MAL – Mátrafüred (CSGY, +MAL): 1995.06.27., 1♂; 1995.06.30., 1♂ 1♀; 1995.07.14., 1♀; 1995.07.17., 1♀; 1995.07.21., 1♂ 2♀; 1995.08.04., 2♂ 1♀; 1995.08.15., 2♀; 1995.08.21., 2♀; 1995.08.24., 1♂ 1♀ – Mátrafüred (TS, +MAL): 1986.05.22., 1♂ 1♀; 1986.06.14., 1♂; 1986.06.24., 1♀; 1986.06.25., 1♂ 2♀; 1986.07.07., 4♂ 1♀; 1986.07.08., 1♂ 3♀; 1986.07.20., 2♂ 3♀; 1986.07.30., 1♂ 1♀; 1986.08.06., 1♂ 1♀; 1986.08.09., 4♂ 2♀; 1986.08.14., 1♂; 1986.08.26., 1♂ 2♀ – Mátraszentimre (MF): 1978.08.14., 1♀; 1980.08.10., 1♂; 1980.08.21., 1♂ – Mátraszentiván: 1981.08.07., 1♀, MF – Nagypuszta: 2007.07.27., 2♂ 1♀, TS – Pizskéstető: 1984.06.14., 2♀, MF – Tarnaszentmária: 2006.08.28., 2♂ 1♀, TS – Tímár-hegy: 2005.09.24., 2♂, TS – Tóvajló-völgy: 2003.05.16., 1♂, TS – Vándor-rét (TS, +MAL): 1989.07.05., 1♀; 89.07.08., 1♀; 1989.07.11., 2♀; 89.07.17., 1♀.

(221) *Paragus majoranae* Rondani, 1857

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (Európa viszonylag kevés országa, Ki-Á). *Magyarország:* Általános, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* Valamennyi kistájon előkerült, gyakori. *Kistáják:* MM (6), NyM (2), DM (4), KMa (3), NyMa (1), ML (2), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (19).

Életmódja: A génusz többi fajánál valamivel kevésbé xerophil, erdős és nedves biotópokban is gyakrabban előfordul. Valószínűleg univoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Atkár: 2007.07.26., 1♂ 1♀, TS – Fajzatpuszta: 2005.08.24., 2♂ 1♀, TS – Fekete-tó: 1991.06.05., 1♂, TS – Halmajugra: 2007.07.26., 1♂, TS – Hosszú-berek: 2008.06.29., 3♂ 1♀, TS – Kőszörű-völgyi-tározó: 1987.06.04., 1♂, TS – Mátrafüred (CSGY, +MAL): 1995.06.20., 1♀; 1995.07.04., 1♂ 1♀; 1995.07.07., 1♂; 1995.07.11., 1♂; 1995.07.17., 1♂; 1995.08.04., 1♀; 1995.08.31., 1♂ – Mátrafüred (TS, +MAL): 1986.05.22., 1♂; 1986.05.24., 1♂ 1♀; 1986.06.03., 1♂ 1♀; 1986.06.05., 1♂ 1♀; 1986.06.14., 1♂ 2♀; 1986.06.24., 1♂ 1♀; 1986.07.08., 1♂ 2♀; 1986.07.09., 1♀; 1986.07.11., 1♀; 1986.07.20., 2♂ 4♀; 1986.07.30., 1♂; 1986.08.09., 1♀; 1986.08.26., 1♂ 4♀; 1986.08.30., 1♂ 1♀; 1986.09.11., 2♂ 1♀ – Mátrafüred: 1966.06.03., 1♂, FM – Mátraszentlászló: 1959.06.20., 1♀, GL – Pisztrángos-tó: 1997.08.21., 2♂ 3♀, TS – Rózsaszentmárton:

2006.08.29., 2♂, TS – Tar: 2003.05.14., 2♂ 1♀, TS – Tímár-hegy: 2005.09.24., 2♀, TS – Tót-hegyes: 2006.07.21., 5♂ 2♀, TS – Vándor-rét: 1989.07.07., 1♂, CP, +MAL – Vécsi-erdő: 2008.06.18., 4♂ 1♀, TS, +MAL.

(222) *Paragus punctulatus* Zetterstedt, 1838

Elterjedése: *Palearktikum* (E, főleg Közép-Európa néhány országa). *Magyarország:* Egyelőre csak a Mecsek és a Mátra egy-egy pontján került elő, szórványos előfordulása (I.). *Magyarország zengőlégy faunájára új fajként a Mecsekből közölték* (TÓTH 2008). *Mátravidék:* Eddig csak a Magas-Mátra egy pontján került elő. *Kistájak:* MM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Ritkasága miatt kevésbé ismert, a két hazai lelőhelye alapján inkább silvikolnak tarthatjuk. Valószínűleg univoltin, aestivalis (VI–VIII.).

Lelőhelye: Fekete-tó: 1991.06.04., 1♂, TS, +MAL.

(223) *Paragus tibialis* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Sz, Af, Ir, Mo, Kí, Ko, Ja), *Orientális faunabirodalom. Magyarország:* Általánosan elterjedt, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Előfordulása megfelel az országosnak. *Kistájak:* MM (3), NyM (2), DM (2), KMa (1). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Xerophil, főleg napos, száraz, homokos biotópokra jellemző, de erdei nedvesebb réteken, tisztásokon is előfordul. Valószínűleg bivoltin, esetleg univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Mátrafüred (+MAL): 1986.06.11., 1♂, TS; 1986.06.25., 1♂, TS; 1995.08.24., 1♂, CSGY – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 1♂, TS, +MAL – Nyiget-völgy: 2008.06.18., 1♂, TS, +MAL – Pisztrángos-tó: 2005.08.24., 1♂, TS – Somlyó: 2003.05.16., 2♂ 1♀, TS – Tót-hegyes: 2006.07.21., 1♂ 2♀, TS.

Parasyrphus Matsumura, 1917

[Syn. *Mesosyrphus* Matsumura, 1917, *Phalacrodira* Enderlein, 1938]

Közepesenél részben valamivel kisebb, részben nagyobb zengőlegyek. Lárvaik karnivor, ezen belül főleg afidofág, de egyéb rovarok (pl. levéldarazsak) lárvaikat és tojásait is fogyasztják. A Palearktikumból leírt 16 taxonból Magyarországon 7 faj előfordulásáról tudunk. Ezeket a Mátrában is megtaláltuk.

(224) *Parasyrphus annulatus* (Zetterstedt, 1838)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Sz, T-K, Mo, Ja). *Magyarország:* Eddig főleg a Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték. Az Alföldön csak Bátorligetről rendelkezünk adatával. Mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Előfordulása megegyezik az országoséval. *Kistájak:* MM (6), NyM (2), DM (1), ML (2), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Silvikol, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 3♂ 4♀, TS – Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 1♀; 1991.06.05., 1♂, +MAL – Fenyvespuszta: 2006.07.22., 1♂ 1♀, TS – Galyatető: 1974.07.06., 2♂, MF; 1980.06.22., 5♂ 1♀, TS; 1980.06.22., 3♂, TS; 1983.06.09., 22♂, TS; 1995.06.08., 1♂, TS – Köszöri-völgyi-tározó: 1987.06.04., 1♂, TS – Muzsla (Pásztó): 2007.04.04., 2♂ 3♀, TS – Pizskéstető (MF): 1983.05.15., 1♂ 1♀; 1984.06.14., 1♀ – Rudoltfanya (TS): 1986.05.15., 5♂ 2♀; 1991.06.04., 1♀ – Templom-réti-erdészlak: 1987.06.02., 1♂, TS – Üveggyári-tározó: 1987.06.04., 1♂, TS.

(225) *Parasyrphus lineola* (Zetterstedt, 1843)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Sz, T-K, Mo, Kí). *Magyarország:* A Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A vártól kevésbé gyakorinak bizonyult. Egyelőre csak a Magas-Mátrában, a Nyugati-Mátrában és a Mátraalján gyűjtötték. *Kistájak:* MM (4), NyM (1), KMa (1), NyMa (1). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Galyatető: 1980.06.22., 1♀, TS; 1980.06.22., 2♂ 1♀, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♀, TI; 1978.07.13., 1♀, MF – Muzsla (Pásztó): 2000.06.01., 1♂ 4♀, TS – Pizskéstető: 1978.07.04., 1♂, MF – Pisztrángos-tó: 2007.06.29., 2♂ 4♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 1♂, TS – Tarjánka-völgy: 2005.04.28., 1♂ 3♀, TS.

(226) *Parasyrphus macularis* (Zetterstedt, 1843)

Elterjedése: *Holarctikum* (E, É-Amerika). *Magyarország:* Kevés helyen (Bakony, Dráva mente, Mátra) gyűjtötték, szórványos előfordulása (I.). *Mátravidék:* A hegységben ritka. Érdekes, hogy előkerült a Keleti-Mátraalján. *Kistájak:* MM (1), KMa (1). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Silvicol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelye: Kőrös-mocsár: 2003.06.26., 1♂, TS – Vécsi-erdő: 2008.06.18., 1♀, TS, +MAL.

(227) *Parasyrphus malinellus* (Collin, 1952)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, K-Sz, T-K). *Magyarország:* A Dunántúlról és az Északi-középhegységből ismerjük, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Egyelőre nem sikerült gyűjteni a Mátraalján. *Kistájak:* MM (1), NyM (3), DM (1), ML (1), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Silvicol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Hidegkút-hegy: 2006.07.21., 1♂, TS – Mátramindszent: 2003.05.15., 1♂, TS – Muzsla (Pásztó): 2000.06.01., 1♀, TS – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♂ 2♀, TS – Várbukk: 1974.05.24., 1♂ 4♀, TS – Vár-völgy: 2005.04.28., 1♂ 3♀, TS.

(228) *Parasyrphus nigratarsis* (Zetterstedt, 1843)

Irodalom: TÓTH (1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarctikum* (E, Tk, K-Á, Szi, T-K, Mo, Ja, É-Amerika). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, de ismerjük az Alföld 3 pontjáról is. Ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* A Mátrában is ritka. *Kistájak:* MM (2), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvicol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).

Lelőhelyei: Ilona-völgy: 1974.05.23., 2♀, TS – Kékestető: 2006.07.21., 1♂, TS – Kőrös-mocsár: 2003.06.26., 1♂ 1♀, TS.

(229) *Parasyrphus punctulatus* (Verrall, 1873)

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Ny-Sz, T-K, Ja). *Magyarország:* Főleg a Dunántúlra és az Északi-középhegységre jellemző, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Egyelőre nem került elő a Nyugati-Mátrából és a Mátraaljáról. *Kistájak:* MM (6), DM (1), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Silvicol, univoltin, vernalis-praestivalis (II–VII.).

Lelőhelyei: Bagolyirtás: 1979.05.14., 2♀, MF – Galyatető: 1980.06.22., 1♀, TS; 1980.06.22., 5♂, TS – Mátraháza: 1965.07.03., 1♂, JJ, +FÉNY – Parád: 1989.04.27., 1♂, TS – Pizskéstető: 1978.06.12., 1♂, MF – Pisztrángos-tó: 2007.06.29., 1♂, TS.

(230) *Parasyrphus vittiger* (Zetterstedt, 1843)

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Sz, T-K, Mo). *Magyarország:* Az Alföld egy pontja kivételével csak a Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben is mérsékelt gyakori, egyelőre nem gyűjtötték a Nyugati-Mátraalján. *Kistájak:* MM (4), NyM (2), DM (3), KMa (1), ML (1), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (13).

Életmódja: Silvicol, valószínűleg bivoltin vagy polivoltin, vernalis-autumnalis (III–X.).

Lelőhelyei: Bene-völgy: 2005.04.27., 1♂ 2♀, TS – Galyatető: 1974.07.06., 1♀, MF; 1980.06.22., 3♂ 2♀, TS;

1980.07.22., 7♂ 1♀, TS – Kút-lápa-völgy: 2007.04.05., 2♂ 3♀, TS – Mátramindszent: 2003.05.15., 2♂ 1♀, TS – Messzilátó-hegy: 1974.05.23., 3♀, TS – Pizskéstető: 1958.05.21., 1♂, SZV – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♂, TS – Sástó: 1986.05.16., 1♀, TS – Sirok: 1974.08.10., 1♀, TS – Somlyó: 2008.06.28., 1♂, TS, +MAL – Szilosi-völgy: 2008.06.18., 1♂ 1♀, TS – Tar: 2003.05.14., 2♀, TS.

Parhelophilus Girschner, 1897

Közepesenél valamivel nagyobb zengőlegyek. Lárvaik különböző típusú, elsősorban gyékényes vizekben fejlődik. A Palearktikumból 6 fajt írtak le, a Magyarországon élő 2 faj a Mátrában is előfordul.

(231) *Parhelophilus frutetorum* (Fabricius, 1775)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz). *Magyarország:* A Dunántúlon és az Északi-középhegységben él, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A Magas-Mátrából több élőhelyről való előkerülésére számítottunk. *Kistájak:* MM (2), NyM (4), DM (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Hygrophil, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Fekete-tó: 1974.05.20., 1♂ 1♀, TS – Macska-völgy: 2007.06.28., 1♂ 3♀, TS – Mátramindszent: 2003.05.15., 1♂, TS – Muzsla (Pásztó): 2000.06.01., 2♂ 2♀, TS – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 1♂, TS, +MAL – Pisztrángos-tó: 1974.05.20., 1♂, TS – Sár-hegy: 1983.06.08., 1♂ 3♀, TS – Szentkút: 1987.08.17., 2♂ 1♀, TS.

(232) *Parhelophilus versicolor* (Fabricius, 1794)

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Ny-Sz, Ki-Á). *Magyarország:* Országosan gyűjthető, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* Egyelőre nem került elő a Parád-Recski-medencéből. *Kistájak:* MM (4), NyM (5), DM (3), KMa (2), NyMa (4), ML (2). *UTM:* 10×10 km (12), 2,5×2,5 km (19).

Életmódja: Hygrophil, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Atkár: 2007.07.26., 2♀, TS – Encsi-lábi-dűlő: 2007.07.26., 1♂ 1♀, TS – Fallóskút: 2007.06.29., 2♂ 4♀, TS – Galyatető: 1980.06.22., 1♀, TS – Görbe-dűlő: 2008.06.28., 1♀, TS – Gyöngyöstarján: 1996.08.14., 3♂ 1♀, TS – Hosszú-berek: 2008.06.29., 1♂, TS – Maconkai-tározó: 1980.06.22., 3♂ 3♀, TS – Mátrafüred: 1995.06.20., 1♀, CSGY, +MAL – Mocsáros-völgy (TS): 1987.08.07., 1♂ 1♀; 2007.06.28., 2♂ 2♀ – Rudólfanya: 1991.06.04., 1♂, TS – Szurdok-völgy: 2005.09.25., 2♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 8♂ 13♀, TS – Szűcsibányásztó: 2008.06.28., 1♂ 2♀, TS – Tar: 2003.05.14., 4♂ 2♀, TS – Tóvajló-völgy: 2003.05.16., 1♂ 2♀, TS – Visonta: 2007.07.27., 3♀, TS.

Pelecocera Meigen, 1822

Kis testű legyek, fejlődésüket és lárvaik táplálkozási módját nem ismerjük. Valószínűleg szaprofágok. Kis génusz, a Palearktikumban 3, Magyarországon 2 fajuk él. Ezek a Mátrában is megtalálhatók.

(233) *Pelecocera latifrons* Loew, 1856

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (Európa). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Kistájak:* MM (1), NyM (1), DM (1), PRm (4). *Mátravidék:* A hegységben való előfordulása megegyezik az országoséval. *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Silvikol, bivoltin?, vernalis-praestivalis? (III–VIII.).

Lelőhelyei: Gyöngyöspatai-tározó: 2003.05.16., 2♂ 4♀, TS – Ilona-völgy: 1974.05.23., 2♂ 1♀, TS – Kókútpusztá: 2007.04.05., 2♀, TS – Nyírjes-tó: 2007.04.05., 1♂ 3♀, TS – Várbükk: 1974.05.24., 1♂ 3♀, TS – Vár-völgy: 2005.04.28., 1♂ 1♀, TS.

(234) *Pelecocera tricincta* Meigen, 1822

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Sz). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken él,

mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék*: A hegységben az eddigi adatok alapján kevésbé gyakorinak bizonyult. *Kistájak*: MM (1), KMa (1), PRm (1). *UTM*: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Xerophil, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♀, TS – Sáfrányos: 2008.06.18., 1♂ 1♀, TS – Várbükk: 1974.05.24., 1♂, TS.

Pipiza Fallén, 1810

Közepes és közepesenél kisebb zengőlegyek. Lárvaik afidofágok, elsősorban gyomnövények és cserjék gubacsában, valamint gyökereken élő levéltetvek predátorai. Főleg éjszaka aktívak, kannibalizmusra is hajlamosak. Az univoltin fajokra hosszú ideig (8–10 hónapig) tartó obligát lárvális diapauza jellemző. Taxonómiailag problematikus génusz, a fajok egy része nehezen és bizonytalanul határozható. A mintegy 25 palearktikus fajból 8 hazai előfordulására van adatunk. A Mátravidéken eddig 7 fajt gyűjtöttek.

(235) *Pipiza austriaca* Meigen, 1822

Irodalom: TÓTH (1989 Galyatető, Fekete-tó)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Sz, T-K, Ja). *Magyarország*: Főleg hegyvidékeken, ritkábban dombvidékeken él, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék*: Egyelőre csak a Magas-Mátrában gyűjtöttek. *Kistájak*: MM (3). *UTM*: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Fekete-tó: 1983.06.09., 1♂, TS – Galyatető: 1983.06.09., 1♀, TS – Kékestető: 2006.07.21., 2♂, TS.

(236) *Pipiza bimaclata* Meigen, 1822

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, K-Á, Ny-Sz, Mo). *Magyarország*: Főleg domb- és hegyvidékeken él, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék*: A hegységben is gyakori, de még nem gyűjtöttek a Keleti-Mátraalján, valamint a Parád-Recski-medencében. *Kistájak*: MM (10), NyM (2), DM (6), NyMa (1), ML (2). *UTM*: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (17).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Csór-rét: 2007.06.29., 2♂ 1♀, TS – Ecséd: 2007.07.26., 1♂, TS – Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 2♀; 1991.06.05., 3♀ +MAL – Galyatető: 1995.06.08., 1♀, TS – Gyöngyöstarján: 1996.08.14., 1♀, TS – Mátrafüred (TS, +MAL): 1986.05.14., 2♀; 1986.06.14., 1♂ 1♀; 1986.07.20., 1♀ – Mátraszentimre: 1980.08.04., 1♀, ML – Nagy-völgy: 2007.06.28., 1♂ 1♀, TS – Piszkestető: 1982.06.09., 1♂, MF – Pisztrángos-tó: 1997.08.21., 1♂ 4♀, TS – Rózsaszentmárton: 2006.08.29., 2♀, TS – Rudolftanya (TS): 1986.05.15., 2♀; 1991.06.04., 1♀ – Sár-hegy: 1983.06.08., 1♀, TS – Solymosi-tó: 1987.08.15., 1♀, TS – Somlyó: 2003.05.16., 1♂, TS – Szakáll-hegy: 2005.08.26., 2♂ 3♀, TS – Templom-réti-erdészlak: 1987.06.02., 1♀, TS – Vándor-rét: 1989.07.08., 1♀, CP, +MAL.

(237) *Pipiza fasciata* (Meigen, 1822)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Ny-Sz, T-K). *Magyarország*: Általános, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék*: A hegységben a vártnál kevesebb helyen gyűjtöttek. *Kistájak*: MM (1), KMa (2), ML (1), PRm (1). *UTM*: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Fallóskút: 2007.06.29., 1♂ 1♀, TS – Hosszú-berek: 2008.06.29., 1♂ 1♀, TS – Mátramindszent: 2003.05.15., 1♂, TS – Várbükk: 1974.05.24., 1♂ 1♀, TS – Visonta: 2007.07.27., 1♂, TS.

(238) *Pipiza festiva* Meigen, 1822

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, K-Á, Sz, T-K). *Magyarország*: Általános elterjed, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék*: A hegységben legfeljebb mérsékelt gyakornak nevezhető. *Kistájak*: MM (2), KMa (1), ML (2), PRm (1). *UTM*: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Silvicol, univoltin vagy bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Detk: 2008.06.18., 1♀, TS – Fallóskút: 1996.08.14., 1♂, TS – Felsőlegyend: 2006.07.22., 1♂ 1♀, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♂, TS.

(239) *Pipiza lugubris* (Fabricius, 1775)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Ny-Sz, T-K, K-Á). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben inkább ritkának nevezhető. Csak a Magas-Mátrában került elő. *Kistájak:* MM (2). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Silvicol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Csőr-hegy: 1986.05.15., 1♀, TS.

(240) *Pipiza noctiluca* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Ny-Sz, T-K). *Magyarország:* Általános, elsősorban domb- és hegyvidékeken él, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegység minden kistáján gyűjtötték. *Kistájak:* MM (7), NyM (2), DM (3), KMa (1), NyMa (1), ML (1), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (11), 2,5×2,5 km (16).

Életmódja: Silvicol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Csőr-hegy (TS): 1974.05.23., 1♀; 1986.05.15., 1♂ – Encsi-lábi-dűlő: 2007.07.26., 1♂ 2♀, TS – Fajzatpuszta: 2005.08.24., 2♂ 1♀, TS – Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 1♀; 1991.06.05., 3♀ – Galyatető: 1958.06.25., 1♀, BE; 1983.06.09., 4♀, TS – Kút-lápa-völgy: 1997.08.20., 1♀, TS – Mátrafüred (TS, +MAL): 1986.05.24., 1♂ 1♀; 1986.06.05., 1♂ 1♀; 1986.06.14., 1♀ – Mátraszentimre (MF): 1980.07.20., 1♀; 1980.07.26., 1♀; 1981.06.21., 1♂ – Mocsáros-völgy: 2007.06.28., 1♂ 2♀, TS – Mulató-hegy: 2006.08.30., 1♂ 1♀, TS – Parádóhuta: 1997.08.22., 1♂, TS – Pizskéstető: 1983.07.09., 1♀, MF – Sirok: 1974.08.10., 2♂, TS – Tarnóca-völgy: 2008.06.18., 1♂ 2♀, TS.

(241) *Pipiza quadrimaculata* (Panzer, 1804)

Irodalom: TÓTH (1989 Ágasvár, Galyatető, Rudolftanya, 1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, K-Sz, T-K, Mo). *Magyarország:* Csak domb- és hegyvidékeken gyűjtötték, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* Csak a Magas-Mátrában és a Déli-Mátrában került elő. *Kistájak:* MM (8), DM (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Silvicol, univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 1♂ 1♀, TS – Bene-völgy: 2005.04.27., 1♂, TS – Fekete-tó: 1991.06.05., 2♂, 1♀, TS – Galyatető: 1957.06.03., 1♂, GA; 1974.07.06., 1♀, MF; 1983.06.09., 10♀, TS; 1984.06.18., 3♀, MF – Mátraszentimre: 1974.05.24., 2♂ 1♀, TI; 1984.06.04., 4♂ 2♀, MF – Pizskéstető: 1978.07.16., 1♀, MF – Pizstrángos-tó: 1997.08.21., 1♂, TS – Rudolftanya: 1986.05.15., 1♂, TS.

Pipizella Rondani, 1856

Közepesenél jóval kisebb zengőlegyek. Lárvaik afidofágok, valószínűleg elsősorban gyökérlevéltetvekké táplálkoznak, de nem kizárt, hogy alkalmilag myrmecophil életmódot is folytatnak. A Palearktikumból közel 40 fajtát írták le. A taxonok nagy része Ázsiában él. Magyarországon eddig 8 faj előfordulását sikerült kimutatni, de ez a szám a továbbiakban még emelkedhet. A Mátrában 6 fajt gyűjtöttek.

(242) *Pipizella annulata* (Macquart, 1829)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, Ny-Sz). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékek él, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben az eddigi gyűjtések során ritkának bizonyult. *Kistájak:* MM (1), NyM (2), KMa (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Euriofag? Főleg nyílt területekre jellemző, de nem hiányzik az erdőkből sem. Univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Hidegkút-hegy: 2006.07.21., 1♂, TS – Hosszú-berek: 2008.06.18., 1♂, TS – Macska-völgy:

2007.06.28., 2♂, TS – Piszkéstető: 1980.08.02., 2♂, MF.

(243) *Pipizella divicoi* (Goeldlin de Tiefenau, 1974)

Irodalom: TÓTH (1989 Pásztó: Zagyva-part, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes)
Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Sz, Mo). *Magyarország:* Elsősorban domb- és hegyvidékekre jellemző, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegységben inkább mérsékelt gyakori. *Kistáják:* MM (3), NyM (2), DM (3), KMa (1). *UTM:* 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (8).
Életmódja: Xerophil fajként tartják nyilván, az erdőnek is főleg a szárazabb részein található. Valószínűleg univoltin, de a rajzása elhúzódik, vernalis-autumnalis (IV–IX.).
Lelőhelyei: Barát-rét: 1975.05.18., 2♂, VA – Mátrafüred (TS, +MAL): 1986.05.22., 1♂; 1986.06.05., 1♂; 1986.08.02., 1♂ – Mátrafüred: 1995.08.04., 1♂, CSGY, +MAL – Mátrakeresztes: 1987.08.23., 1♂, TS, +MAL – Mátraszentimre: 1974.05.24., 3♂ 1♀, TI – Nyiget-völgy: 2008.06.18., 2♂, TS, +MAL – Pisztrángos-tó: 1997.08.21., 2♂, TS – Somlyó: 2003.05.16., 1♂, TS.

(244) *Pipizella maculipennis* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak)
Elterjedése: *Palearktikum* (E, Kaz, Ny-Sz, T-K). *Magyarország:* Országszerte megtalálható, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegységben a vártnál kevesebb helyen került elő. *Kistáják:* MM (2), NyM (2), DM (2), KMa (2). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (8).
Életmódja: Lárviáját talajban élő levéltetvek kolóniáján találták. Euriök, főleg szárazabb nyílt területekre jellemző, valószínűleg univoltin, de a rajzása elhúzódik, vernalis-autumnalis (IV–IX.).
Lelőhelyei: Barát-rét: 1975.05.23., 1♀, VA – Domoszlói-tározó: 2007.07.27., 2♂ 1♀, TS – Jász-dűlő: 2008.06.18., 1♂, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂ 1♀, TI – Nagy-völgy: 2007.06.28., 2♂, TS – Sár-hegy: 1985.05.15., 1♂, TS – Tar: 2003.05.14., 2♂, TS.

(245) *Pipizella pennina* (Goeldlin de Tiefenau, 1974)

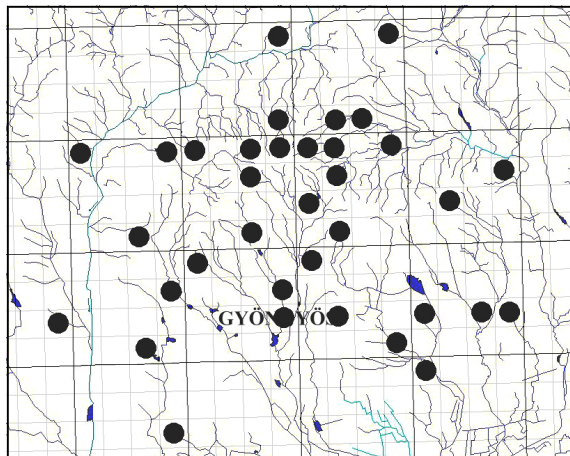
Elterjedése: *Palearktikum* (Európa néhány országa). *Magyarország:* Montán elem, eddig csak a Bakonyban és a Magas-Mátrában gyűjtötték, szórványos előfordulása (I.). **Magyarország zengőlégy faunájára új faj.** *Kistáják:* MM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).
Életmódja: Valószínűleg silvikol, univoltin?, vernalis-autumnalis (V–IX.).
Lelőhelye: Békás-tói-erdészlak: 1986.07.25., 1♂, TS, +MAL.

(246) *Pipizella viduata* (Linnaeus, 1758)

[Syn. *Pipizella varipes* (Meigen, 1822)]

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)
Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Sz, Mo). *Magyarország:* Országosan elterjedt, igen gyakori előfordulása (V.). *Mátravidék:* A hegységnek is minden kistáján gyűjtötték (**40. ábra**). *Kistáják:* MM (12), NyM (6), DM (10), KMa (4), NyMa (1), ML (5), PRm (4). *UTM:* 10×10 km (12), 2,5×2,5 km (36).
Életmódja: Lárviája főleg afidofág, de feltételezik, hogy myrmecophil életmódot is folytat. Euriök, erdős területeken is gyakori, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).
Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 2♂ 2♀, TS – Barát-rét (VA): 1975.05.11., 2♂ 2♀; 1975.05.16., 1♀; 1975.05.17., 1♀; 1975.05.23., 3♀ – Csór-hegy: 1974.05.23., 1♂, VA; 1983.06.09., 2♂, TS; 1986.05.15., 1♀, TS – Csór-réti-tározó: 1987.06.03., 1♂, TS – Detk: 2007.07.26., 3♂ 1♀, TS – Fajzatpuszta: 2005.08.24., 3♂, TS – Fekete-tó: 1991.06.04., 1♂, TS – Fényespuszta: 1974.05.23., 3♂ 1♀, TS – Fertés: 2003.05.15., 2♂ 1♀, TS – Galyatető: 1958.06.25., 1♀, SNÉ; 1967.05.25., 1♀, JJ; 1991.06.05., 1♂, TS – Görbe-dűlő: 2008.06.28., 2♂ 1♀, TS – Gyöngyospata: 1974.05.24., 3♀, TS – Halmajugra: 2007.07.26., 2♂, TS – Ilona-völgy: 1974.05.23., 2♂ 1♀, TS – Kopasz-hegy: 1965.09.09., 1♀, SÁ – Kőbánya: 2005.08.25., 1♂, TS – Kőkútpuszta: 2000.06.18., 6♂ 2♀, TS – Köszörű-völgyi-tározó: 1987.06.04., 1♀, TS – Kövecses-völgy: 2006.09.07., 2♂, TS – Kút-lápa-völgy: 1997.08.20., 5♂ 1♀, TS – Mátrafüred (CSGY, +MAL): 1995.06.20., 1♂ 1♀; 1995.06.30., 1♂; 1995.07.14., 1♂ 2♀; 1995.07.21., 1♀; 1995.08.04., 1♂ 1♀ – Mátrafüred (TS, +MAL): 1986.06.01., 1♂; 1986.06.11., 1♂;

1986.07.16., 2♂; 1986.07.20., 1♂ 3♀ – Mátraháza: 1957.06.01., 1♀, GA – Mátraszentimre: 1974.05.24., 2♀, TS; 1978.07.08., 1♂ 2♀, MF; 1981.08.07., 2♂, MF; 1982.06.03., 2♀, MF; 1984.06.02., 1♀, MF – Mátraszentlászló: 1980.08.06., 1♂, MF – Nyiget: 2008.06.18., 4♂ 1♀, TS – Oroszi-tó: 1987.06.02., 2♂ 1♀, TS – Parád: 1959.07.27., 1♀, KE; 1969.07.22., 1♂, MF; 1974.08.09., 1♂ 2♀, TS; 1979.08.04., 5♂ 4♀, TS; 1982.07.06., 1♀, TS – Piskésetető: 1984.06.14., 2♂ 1♀, MF – Rózsaszentmárton: 2006.08.29., 2♂ 1♀, TS – Rudolf tanya: 1991.06.04., 1♂ 1♀, TS – Sár-hegy: 1983.06.09., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Sás-tó: 1974.05.23., 2♂ 2♀, TS – Solymosi-tó: 1987.06.02., 1♂ 1♀, TS – Szakáll-hegy: 2005.08.26., 5♂, TS – Szilosi-völgy: 2008.06.18., 3♂ 1♀, TS – Szurdok-völgy: 2005.09.25., 2♂ 6♀, TS – Templom-réti-erdészlak: 1987.06.02., 1♂, TS – Tóvajló-völgy: 2003.05.16., 2♂, TS – Vándor-rét (TS, +MAL): 1989.07.06., 1♂ 1♀; 1989.07.07., 2♂ 1♀; 1989.07.08., 3♂ 5♀; 1989.07.09., 2♂ 1♀; 1989.07.10., 3♂ 2♀; 1989.07.13., 2♂; 1989.07.17., 2♂ 3♀ – Vécsi-erdő: 2006.08.30., 1♂, TS.

40. ábra: A *Pipizella viduata* lelőhelyei a Mátravidék UTM hálótérképén, a 2,5×2,5 km-es hálómézők szerinti bontásban

(247) *Pipizella virens* (Fabricius, 1805)

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Ir, Mo). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékek állata, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* Egyelőre csupán a Parád-Recski-medencében nem gyűjtötték. *Kistájak:* MM (3), NyM (2), DM (2), KMa (1), NyMa (1), ML (2). *UTM:* 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (10).

Életmódja: Lárva főleg gyökér- és gubacslevéltetvekkkel táplálkozik. Silvikol, valószínűleg univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 1♂ 1♀, TS – Felsőlygyend: 2006.07.22., 1♂, TS – Fényespuszta: 1996.08.16., 2♂, TS – Galyatető: 1958.07.10., 1♂, KE – Karácsond: 2007.07.26., 1♂, TS – Macska-völgy: 2007.06.28., 2♂, TS – Mátrafired (+MAL): 1986.06.01., 1♂, TS; 1995.06.02., 1♂, CSGY – Mulató-hegy: 2008.06.29., 1♂, TS – Szurkos: 2008.06.18., 2♂, TS.

Platycheirus Le Pelletier & Serville, 1828

Közepes és közepesnél kisebb zengőlegyek. Lárvaik többnyire afidofágok, de alkalmilag rovarlárvaikat és növényi táplálékot is fogyasztanak. A népes genusz mintegy 50 palearktikus faja közül Magyarországon eddig 23, a Mátravidéken 19 került elő.

(248) *Platycheirus albimanus* (Fabricius, 1781)

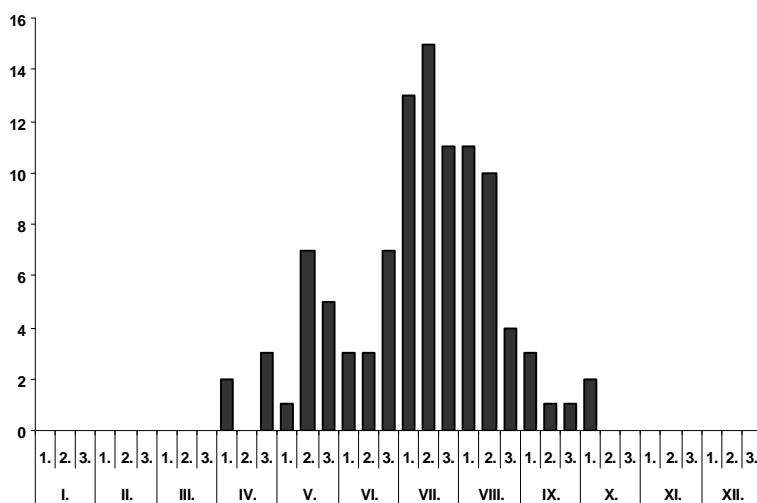
[Syn. *Platycheirus cyaneus* (Müller, 1764), elfelejtett név]

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo), *Orientalis faunabirodalom*. *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* Minden kistájon gyűjtötték. *Kistájak:* MM (12), NyM (5), DM (4), KMa (3), NyMa (1), ML (4), PRm (4). *UTM:* 10×10 km (12), 2,5×2,5 km (27).

Életmódja: Euriök, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (II–X.). (41. ábra).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 5♀, TS – Balla-völgy: 1997.08.20., 2♂ 3♀, TS – Barát-rét: 1975.05.28., 1♀, VA; 2007.04.04., 1♂ 3♀, TS – Csór-hegy: 1986.05.15., 1♀, TS – Domszlói-tározó: 2007.07.27., 1♀, TS – Fényespuszta: 1974.05.23., 1♀, TS – Galyatető: 1965.10.08., 1♀, SÁ; 1966.06.03., 1♀, JJ; 1974.07.06., 2♀, MF; 1977.08.08., 1♀, MF; 1978.07.16., 1♂ 1♀, MF; 1978.08.13., 3♀, MF; 1980.06.22., 1♀, TS; 1980.08.08., 2♂ 1♀, MF; 1983.06.09., 2♂ 1♀, TS – Gyöngyös: 1973.07.24., 1♂, A, +FÉNY – Horgas-völgy: 2008.06.28., 1♀, TS, +MAL – Ilona-völgy: 1989.04.27., 2♂ 5♀, TS – Kékestető: 1969.07.23., 1♂, MF; 2006.07.21., 1♂ 3♀, TS – Kőszörű-völgy: 1989.04.27., 5♂ 5♀, TS – Lőrinci: 2006.08.30., 1♂ 3♀, TS – Mátraalmás: 1988.07.22., 1♂, TS, +MAL – Mátrafüred: 1982.07.06., 4♂, TS – Mátraháza: 1957.06.26., 1♀, KZ; 1977.06.25., 1♂ 3♀, TS – Mátramindszent: 2003.05.15., 2♂ 4♀, TS – Mátraszentimre (MF): 1973.05.26., 1♀; 1977.08.16., 1♀; 1978.07.13., 1♂; 1978.08.14., 3♂; 1978.09.22., 1♀; 1980.07.20., 1♀; 1980.07.26., 1♂; 1981.06.21., 1♀; 1983.07.14., 1♂ – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂, TI – Mátraszentlászló: 1959.07.11., 2♀, KE; 1965.09.08., 1♀, SÁ; 1965.10.08., 1♂ 2♀, SÁ; 1980.08.06., 1♂, MF – Mocsáros-völgy: 1987.08.07., 2♂ 1♀, TS – Muzsla (Pásztó): 2007.04.04., 3♂ 4♀, TS – Nyiget-völgy: 2008.06.18., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Nyírjes-bérc: 1977.08.20., 1♀, MF – Nyírjes-tó: 2007.04.05., 2♀, TS – Parád (TS): 1982.07.06., 1♂ 1♀; 1989.04.27., 1♂ – Piskésető (MF): 1977.06.13., 1♀; 1978.06.12., 3♀; 1978.07.11., 1♀; 1980.08.02., 2♂ 1♀; 1981.08.02., 1♀; 1982.07.31., 1♀; 1983.05.11., 1♀ – Rudolftanya: 1986.05.15., 2♂, TS – Sástó: 1970.10.12., 1♀, PL; 1974.08.09., 1♀, TS; 2005.04.28., 1♂ 3♀, TS – Tarjánka-völgy: 2005.04.28., 2♂ 4♀, TS – Vándor-rét: 1989.07.06., 1♂, CP, +MAL.

41. ábra: A *Platycheirus albimanus* fenológiája a Mátravidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

(249) *Platycheirus ambiguus* (Fallén, 1817)

[*Pachysphyria ambigua* (Fallén, 1817)]

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Holarctikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo, Af, Ja), *Orientális faunabirodalom*. *Magyarország:* Általánosnak nevezhető, de egyelőre nem gyűjtötték pl. a Tiszántúlon. Mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben egyelőre csak a Magas-Mátrában gyűjtötték, inkább ritka előfordulásúnak tekinthető. Ez azonban korai rajzásával, illetve a kora tavaszi gyűjtések hiányával is összefügghet. *Kistájak:* MM (5). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis (II–V.).

Lelőhelyei: Bagolyirtás: 2007.03.15., 1♀, TS – Csór-rét: 2007.03.15., 1♂ 1♀, TS – Kékestető: 1974.05.20., 1♂ 1♀, TS – Rudolftanya: 1985.05.16., 1♀, TS.

(250) *Platycheirus angustatus* (Zetterstedt, 1843)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, K-Á, Sz, T-K, Mo, Ja). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* Minden kistájon gyűjtötték. *Kistájak:* MM (10), NyM (1), DM (3), KMa (1), NyMa (1), ML (1), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (18).

Életmódja: Hygrophil, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 1♂, TS – Barát-rét: 1975.05.14., 1♀, VA – Békás-tói-erdészlak: 1988.05.26., 1♀, HGY – Encsi-lábi-dűlő: 2007.07.26., 1♀, TS – Galyatető: 1978.07.16., 1♀, MF; 1980.08.05., 1♀, MF; 1983.06.09., 1♀, TS – Hosszú-berek: 2008.06.18., 1♂ 1♀, TS – Maconkai-tározó: 1980.06.22., 1♂ 1♀, TS – Mátrafüred: 1996.06.01., 1♀, TS, +MAL – Mátraháza: 1965.08.13., 1♂, A, +FÉNY – Mátraszentimre: 1973.05.16., 1♀, MF; 1981.06.21., 2♀, MF – Mátraszentlászló (TS, +MAL): 1987.06.03., 1♂; 1987.07.01., 1♀; 1987.07.11., 1♀; 1987.07.14., 1♀; 1987.07.17., 2♀; 1987.07.20., 1♀; 1987.07.24., 1♀; 1987.07.25., 1♂ – Nagy-völgy: 2007.06.28., 1♂ 3♀, TS – Parád: 1979.08.04., 1♀, TI; 1982.07.06., 1♀, TS – Pizskés-tető: 1983.05.15., 1♀, MF – Recsk: 1974.08.09., 1♂ 1♀, TS – Sár-hegy: 1982.07.06., 1♂, TS – Sirok: 1974.08.10., 1♂, TS – Vándor-rét (TS, +MAL): 1989.07.05., 1♀; 1989.07.07., 1♂ 1♀; 1989.07.09., 1♂ 1♀.

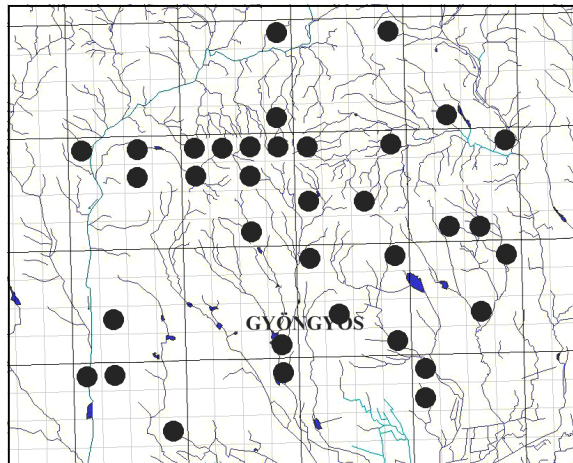
(251) *Platycheirus clypeatus* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Af, Mo, Ja). *Magyarország:* Országszerte általánosan elterjedt, igen gyakori előfordulása (V.). *Mátravidék:* A hegységben folyó gyűjtések során valamennyi kistájon előkerült (42. ábra). *Kistájak:* MM (11), NyM (6), DM (6), KMa (5), NyMa (3), ML (3), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (14), 2,5×2,5 km (34).

Életmódja: Euriök, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 1♂ 2♀, TS – Barát-rét (VA): 1975.05.11., 1♀; 1975.05.17., 1♀ – Békás-tói-erdészlak: 1988.05.26., 1♂ 2♀, HGY – Csőr-réti-tározó: 1987.08.16., 1♀, TS – Detk: 2007.07.26., 2♂ 2♀, TS – Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 2♂; 1991.06.05., 1♂ 1♀ – Fertés: 2003.05.15., 2♂ 1♀, TS – Galyatető (MF): 1978.07.16., 1♂ 2♀; 1978.08.13., 1♀ – Görbe-dűlő: 2008.06.28., 2♂, TS – Gyöngyös: 1973.07.24., 1♀, A, +FÉNY – Gyöngyöshalász: 2008.06.18., 1♂ 3♀, TS – Halmajugra: 2007.07.26., 1♂ 3♀, TS – Kékestető: 1965.07.23., 1♀, MF – Kiszána (JJ): 1966.07.03., 1♀; 1966.07.06., 1♂ – Kőbánya: 2005.08.25., 2♂ 1♀, TS – Lőrinci: 2006.08.30., 1♀, TS – Ludas: 2007.07.27., 1♂ 5♀, TS – Mátrafüred: 1986.06.01., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Mátrakeresztes: 1977.06.25., 1♀, TS – Mátraszentimre: 1975.06.28., 1♂, JJ; 1978.07.14., 2♀, MF – Mátraszentlászló: 1959.07.09., 1♀, KE; 1987.07.19., 1♀, TS, +MAL; 1987.07.21., 1♀, TS, +MAL; 1987.07.22., 1♀, TS, +MAL – Messzilátó-hegy: 1974.05.23., 7♂ 2♀, TS – Mulató-hegy: 2008.06.29., 1♂ 1♀, TS – Muzsla (Pásztó): 2000.06.01., 3♂ 1♀, TS – Parád: 1973.08.26., 1♀, JJ, +FÉNY; 1979.08.04., 1♂, TS; 1982.07.06., 1♂, TS – Pásztó: 1975.05.11., 1♀, VA – Recsk: 1974.08.09., 1♂ 1♀, TS – Rudolftanya: 1991.06.04., 1♀, TS – Sástó: 1986.05.16., 1♂, TS – Sirok: 1974.08.10., 1♂, TS – Somlyó: 2003.05.16., 2♂ 3♀, TS – Szilosi-völgy: 2008.06.18., 2♂ 4♀, TS – Tarnóca-völgy:

42. ábra: A *Platycheirus clypeatus* leelőhelyei a Mátravidék UTM hálótérképén, a 2,5×2,5 km-es hálómézők szerinti bontásban

2008.06.18., 1♂, TS – Tót-hegyes: 2006.07.21., 3♂ 5♀, TS – Vándor-rét (CP, +MAL): 1989.07.02., 2♀; 1989.07.07., 2♀ – Vár-völgy: 2005.04.28., 4♂ 3♀, TS.

(252) *Platycheirus complicatus* (Becker, 1889)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Ny-Szi, Ja). Egész elterjedési területén ritka és lokális. *Magyarország:* Eddig csak a Mátrában gyűjtötték, szórványos előfordulású (I.). *Mátravidék:* Valószínűleg csak a Magas-Mátrában él. *Kistáják:* MM (3). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3). **Magyarország zengőlégy faunájára új faj.**

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (V–VII.).

Lelőhelyei: Galyatető (TS): 1991.06.05., 4♂; 1991.06.25., 3♂ – Kékestető: 1983.06.09., 1♂ 1♀, TS – Kőrismocsár (TS): 1983.06.09., 1♂; 2003.06.26., 1♂ 1♀.

(253) *Platycheirus discimanus* (Loew, 1871)

Elterjedése: *Holarctikum* (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Af, Mo, É-Kí). *Magyarország:* Csak domb- és hegyvidékeken gyűjtötték, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* Érdekes, hogy a Magas-Mátrában egyelőre nem gyűjtötték, de előkerült a Nyugati-Mátraalja területén. *Kistáják:* NyMa (1), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (III–VI.).

Lelőhelyei: Ilona-völgy: 2007.03.15., 1♂ 1♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 1♀, TS – Üveggyári-tározó: 2007.03.15., 1♀, TS.

(254) *Platycheirus europaeus* Goeldlin de Tiefenau, Maibach & Speight, 1990

Elterjedése: *Palearktikum* (E). *Magyarország:* Eddig főleg domb- és hegyvidékeken gyűjtötték, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* Feltehetően él a hegység egész területén, de egyelőre nem került elő minden kistájon. *Kistáják:* MM (6), NyM (3), DM (3), ML (2). *UTM:* 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (14).

Életmódja: Euriók?, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1985.05.14., 2♂ 2♀, TS – Fallóskút: 1996.08.14., 1♂ 1♀, TS – Fekete-tó: 1991.06.05., 2♂ 1♀, TS – Fertés: 2003.05.15., 1♂, TS – Gyöngyöstarján: 1996.08.14., 1♀, TS – Horgas-völgy: 2008.06.28., 3♀, TS, +MAL – Kopasz-hegy: 2006.09.06., 3♂ 2♀, TS – Mátramindszent: 2006.09.24., 2♂ 1♀, TS – Mulató-hegy: 2006.08.30., 1♂, TS – Muzsla (Pásztó): 2000.06.01., 1♂ 1♀, TS – Nyiget: 2008.06.18., 2♂ 1♀, TS – Parádóhuta: 1997.08.22., 1♂ 1♀, TS – Rudoltanya: 1991.06.04., 1♀, TS – Vándor-rét: 1989.07.02., 1♂, TS.

(255) *Platycheirus fulviventris* (Macquart, 1829)

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Sz, K-Á, T-K, Mo). *Magyarország:* Országosan elterjedt, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegység minden kistájon gyűjtötték. *Kistáják:* MM (6), NyM (3), DM (2), KMa (1), NyMa (1), ML (4), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (18).

Életmódja: Euriók, mind a lárva, mind az imágó főleg vizes biotópokban található. Valószínűleg bivoltin (egyes években esetleg polivoltin?), vernalis-autumnalis (III–X.).

Lelőhelyei: Fallóskút: 1996.08.14., 2♂ 3♀, TS – Fekete-tó: 1974.05.20., 1♀, TS – Fényespuszta: 1974.05.20., 1♂ 3♀, TI – Görbe-dűlő: 2008.06.28., 1♀, TS – Horgas-völgy: 2008.06.28., 3♀, TS, +MAL – Ilona-völgy: 1974.05.23., 2♂ 3♀, TS – Karácsond: 2007.07.26., 1♂ 2♀, TS – Kőrismocsár: 2003.06.29., 1♂ 2♀, TS – Maconkai-tározó: 1980.06.22., 2♂ 2♀, TS – Mátramindszent: 2006.09.24., 2♂ 1♀, TS – Mátraszentimre: 1982.06.08., 1♀, MF – Messzilátó-hegy: 1974.05.23., 4♀, TS – Mulató-hegy: 2006.08.30., 1♂, TS – Nyiget: 2008.06.18., 2♂ 1♀, TS – Parád: 1973.08.26., 1♀, A, +FÉNY – Pisztrángos-tó: 1997.08.21., 1♂ 3♀, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♂ 4♀, TS – Szücsi-bányásztó: 2008.06.28., 1♀, TS.

(256) *Platycheirus immarginatus* (Zetterstedt, 1849)

Elterjedése: *Holarctikum* (E, Tk, Szi, T-K, É-Amerika). Egész elterjedési területén ritka és lokális. *Magyarország:* Eddig csak a Dunántúl 3 pontján és a Mátrában gyűjtötték, szórványos előfordulású (I.). *Mátravidék:* Egyelőre csak a Magas-Mátrában került elő. *Kistáják:* MM (1). *UTM:* 10×10 km

(1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Valószínűleg hygrophil, univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelye: Kőrös-mocsár: 2003.06.29., 1♂, TS.

(257) *Platycheirus jaerensis* Nielsen, 1971

Elterjedése: *Palearktikum* (E), Norvégiából írták le, pontos elterjedését nem ismerjük. PECK (1988) Norvégián kívül Finnországból és Délkelet-Európából említi. A közelmúltban előkerült Svájcban is. *Magyarország:* Faunára új fajként a Bakonyból közölték (TÓTH 2001), szórványos előfordulású (I.). *Mátravidék:* Egyelőre csak magas-mátrai adatát ismerjük, az alacsonyabb kistájakon valószínűleg nem is él. *Kistájak:* MM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (V–VI.).

Lelőhelye: Kékestető: 1983.06.09., 1♂ 1♀, TS.

(258) *Platycheirus manicatus* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1989 Galyatető)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Ny-Sz, Mo). *Magyarország:* Montán jellegű elem, a Dunántúlon és a Mátrában gyűjtötték, szórványos előfordulású (I.). *Mátravidék:* Eddig csak a Magas-Mátrában találtuk, az alacsonyabb kistájakon minden bizonnyal nem is él. *Kistájak:* MM (2). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelyei: Galyatető (TS): 2003.06.29., 1♀; 2005.04.30., 3♂ 1♀ – Kőrös-mocsár: 2003.06.29., 1♀, TS.

(259) *Platycheirus nielseni* Vockeroth, 1990

Elterjedése: *Palearktikum* (E, kivétel Kelet-Európa). *Magyarország:* Egyelőre csak a Mátrában és a Bükkben gyűjtötték, szórványos előfordulású (I.). *Mátravidék:* Eddigi egyetlen lelőhelye a Magas-Mátrában van. A hegység zengőlégy faunájának egyik jelentős színező eleme. *Kistájak:* MM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1). **Magyarország zengőlégy faunájára új faj.**

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelye: Fekete-tó: 1991.06.04., 1♂ 1♀, TS.

(260) *Platycheirus occultus* Goeldlin de Tiefenau, 1990

Elterjedése: *Palearktikum* (Európa néhány országa: CH, D, H, ?). *Magyarország:* Hegyvidéki elem (Bakony, Mátra, Mecsek), szórványos előfordulású (I.). *Mátravidék:* Csak a Magas-Mátrában került elő. *Kistájak:* MM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Valószínűleg silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).

Lelőhelye: Galyatető: 1991.06.05., 1♂ 2♀, TS.

(261) *Platycheirus parmatus* Rondani, 1857

(Syn. *Platycheirus ovalis* Becker, 1921)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, K-Á, Ny-Szi, T-K, Mo, Ja). *Magyarország:* Eddig csak a Bakonyban és a Mátrában gyűjtötték, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* Az eddigi gyűjtési adatok alapján feltételezhető, hogy csak a Magas-Mátrában él. A hegység zengőlégy faunájának egyik színező eleme. *Kistájak:* MM (4). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 7♂ 7♀; 1991.06.05., 5♂ 8♀ – Galyatető: 1991.06.05., 5♂ 21♀, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 2♂, TS; 1982.05.24., 1♂, MF – Rudoltanya: 1991.06.04., 1♂ 1♀, TS.

(262) *Platycheirus peltatus* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Mo, Ja). *Magyarország:* Általános, főleg domb- és hegyvidékeken él, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegységben is gyakori, de a Nyugati-

Mátraalján még nem gyűjtötték. *Kistájak*: MM (7), NyM (1), DM (2), KMa (2), ML (1), PRm (4). *UTM*: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (16).

Életmódja: Euriök, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Barát-rét (VA): 1975.05.11., 1♂ 1♀; 1975.05.23., 1♀ – Galyatető (MF): 1980.08.05., 1♀; 1982.06.11., 1♀ – Galyatető: 1995.05.08., 2♀, TS – Gyöngyöstarján: 1996.08.14., 1♂, TS – Kékestető: 1957.06.26., 1♀, KZ; 1974.05.20., 1♂ 1♀, TS – Kőkkútpuszta: 1975.07.12., 1♀, A, +FÉNY – Kőrös-mocsár: 2003.06.29., 1♂ 3♀, TS – Kút-lápa-völgy: 1997.08.20., 2♂ 1♀, TS – Mátrakeresztes: 1987.07.18., 2♂, TS, +MAL – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂ 1♀, TI; 1974.05.24., 1♂ 2♀, TS – Nagy-völgy: 2007.06.28., 4♂ 1♀, TS – Nyiget-völgy: 2008.06.18., 1♂, TS, +MAL – Parád: 1974.08.09., 1♂ 1♀, TS – Templom-réti-erdészlak: 1987.06.02., 1♂, TS – Várbükk: 1974.05.24., 1♂ 3♀, TS – Vécsei-erdő: 2008.06.18., 1♂ 1♀, TS, +MAL.

(263) *Platycheirus scambus* (Staeger, 1843)

Elterjedése: *Holarctikum* (E, Szi, T-K, Mo, É-Amerika). *Magyarország*: Sík-, domb- és hegyvidékeken egyaránt gyűjtötték, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék*: A hegységben is ritka. *Kistájak*: NyM (2), PRm (1). *UTM*: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Hygrophil, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (V–IX.).

Lelőhelyei: Barát-rét: 1975.05.11., 1♀, VA – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 1♀, TS, +MAL – Parád: 1973.08.26., 1♀, JJ, +FÉNY.

(264) *Platycheirus scutatus* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Holarctikum* (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Af, Mo, Ja). *Magyarország*: Általánosan elterjedt, de főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék*: A hegységben is viszonylag gyakori, azonban egyelőre csak három kistájon gyűjtötték. *Kistájak*: MM (6), DM (5), PRm (1). *UTM*: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (11).

Életmódja: Silvikol, bivoltin vagy polivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Galyatető: 1966.06.03., 1♀, JJ – Gyöngyössolymos: 1976.08.27., 1♂, JJ, +FÉNY – Kékestető: 1957.06.31., 1♀, KZ – Kőrös-mocsár: 2003.06.29., 1♀, TS – Mátrafüred: 1966.09.30., 1♀, JJ; 1982.07.06., 1♂, TS; 1995.06.14., 1♂, CSGY, +MAL – Mátraháza (KZ): 1957.06.26., 1♀; 1957.06.29., 1♀ – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂ 2♀, TI – Nyiget: 2008.06.18., 1♀, TS – Parád: 1974.08.09., 2♀, TS – Sár-hegy: 1970.05.18., 1♀, JJ.

(265) *Platycheirus sticticus* (Meigen, 1822)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Sz). *Magyarország*: Csak domb- és hegyvidékeken gyűjtötték, mérsékelten gyakori (III.). *Mátravidék*: A hegységben kevésbé gyakorinak bizonyult. *Kistájak*: MM (1), NyM (2), DM (1), ML (2). *UTM*: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Silvikol, univoltin vagy bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Fényespuszta: 1996.08.16., 1♂ 2♀, TS – Gyöngyöstarjáni-tározó: 2007.07.27., 1♀, TS – Kisterenye: 1987.08.17., 1♂ 1♀, TS – Macska-völgy: 2007.06.28., 1♂, TS – Mátraszentimre: 1980.07.26., 2♂, MF – Nagy-parlag: 2005.09.26., 1♀, TS.

(266) *Platycheirus tarsalis* (Schummel, 1836)

Irodalom: TÓTH (1989 Galyatető, Mátraszentimre, Parád)

Elterjedése: *Holarctikum* (E, K-Sz, T-K). *Magyarország*: Csak domb- és hegyvidéki lelőhelyeit ismerjük, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék*: A Magas-Mátra faunájának is egyik montán eleme. *Kistájak*: MM (5). *UTM*: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 4♂ 3♀; 1991.06.05., 1♂, +MAL; 1991.06.05., 3♂ 8♀ – Galyatető (TS): 1980.06.22., 1♀; 1991.06.04., 1♂; 1991.06.05. 4♂ 3♀ – Kékestető: 1991.06.04., 2♂ 1♀, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 2♀, TI; 1974.05.24., 2♂ 3♀, TS; 1982.05.24., 1♂, MF – Rudolftanya: 1991.06.04., 3♂, TS.

Pocota Le Peletier & Serville, 1828

Közepesnél nagyobb, poszméhekre emlékeztető zengőlegyek. Lárvájuk valószínűleg elsősorban korhadó fákból él. Feltételezik, hogy esetleg gombamicéliumokkal is táplálkoznak. A Palearktikumból ismert 2 fajtól az egyik Magyarországon és a Mátravidéken is él.

(267) **Pocota personata** (Harris, 1780)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Hegyvidéki elem, eddig csak a Bakonyban, a Mátrában és a Soproni-hegységben gyűjtötték. Szórványos előfordulása (I.). *Mátravidék:* Valószínűleg csak a Magas-Mátrában él, a hegység zengőlegy faunájának egyik színező eleme. *Kistájak:* MM (3). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Galyatető: 1980.06.22., 2♂, TS – Kőrös-mocsár: 2003.06.29., 1♀, TS – Rudolftanya: 1985.05.16., 1♀, TS.

Psarus Latreille, 1804

Közepesnél valamivel kisebb zengőlegyek. Lárvájuk fejlődését nem ismerjük. A génusz egyetlen palearktikus faja a Mátravidék faunájának is tagja.

(268) **Psarus abdominalis** (Fabricius, 1794)

Elterjedése: *Palearktikum* (Európa, de nem általános). *Magyarország:* Főleg domb- és hegyvidékeken él, de ritkán síkságokon is gyűjtötték. Mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Egyelőre csak három kistájon gyűjtötték. *Kistájak:* MM (2), DM (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelyei: Fényespuszta: 1974.05.20., 1♂ 1♀, TI – Galyatető: 2003.06.26., 1♂, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂, TI – Sár-hegy (TS): 1983.06.08., 1♂; 1985.05.15., 1♀.

Psilota Meigen, 1822

Közepesnél kisebb, *Cheilosia* és *Muscidae* fajokra emlékeztető zengőlegyek. Lárvájuk életmódját nem ismerjük. Egyes feltételezések szerint szaprofágok, vagy fitoszaprofágok. A nyilvántartott 8 palearktikus fajtól 2 él Magyarországon. Ezeket a Mátravidéken is sikerült kimutatni.

(269) **Psilota anthracina** Meigen, 1822

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Domb- és hegyvidékeken (Bakony, Bükk, Mátara, Soproni-hegység) gyűjtötték, szórványos előfordulása (I.). *Mátravidék:* A hegységben egyelőre csak a Magas-Mátrában és a Nyugati-Mátrában került elő. *Kistájak:* MM (2), NyM (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).

Lelőhelyei: Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂ 2♀, TI – Rudolftanya: 1986.06.15., 1♀, TS – Somlyó: 2003.05.16., 1♂, TS.

(270) **Psilota innupta** Rondani, 1857

Elterjedése: *Palearktikum* (Európa néhány országa). *Magyarország:* Valószínűleg csak domb- és hegyvidékeken él, ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* A hegység egyik színező elemének tekinthető. *Kistájak:* MM (2), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Feltehetően silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VI.).

Lelőhelyei: Fekete-tó: 1991.06.05., 1♀, TS, +MAL – Ilona-völgy: 1989.04.27., 1♂ 2♀, TS – Kőrös-mocsár: 2003.06.29., 1♂, TS.

Pyrophaena Schiner, 1860

Közepesnél valamivel kisebb zengőlegyek, a *Melanostoma* és a *Platycheirus* fajokra hasonlítanak.

Lárvájuk valószínűleg karnivor, ezen belül elsősorban afidofág. Főleg nedvesebb élőhelyeken gyűjthetők. A Palearktikumban élő 3 fajból 2 Magyarországon is előfordul. Mindkettőt megtaláltuk a Mátravidéken.

(271) *Pyrophaena granditarsa* (Forster, 1771)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Kaz, K-Á, Sz, T-K, É-Kí). *Magyarország:* Elsősorban domb- és hegyvidékeken él, ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* A Magas-Mátrában került elő. *Kistájak:* MM (2). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Hygrophil, univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelyei: Kőrös-mocsár: 2003.06.26., 1♂, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♀, TS.

(272) *Pyrophaena rosarum* (Fabricius, 1787)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, Sz, T-K). *Magyarország:* Országosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* Minden kistájon gyűjtötték, de a hegységben inkább csak mérsékelt gyakorisággal bizonyult. *Kistájak:* MM (2), NyM (2), DM (1), KMa (1), NyMa (1), ML (1), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (10).

Életmódja: Hygrophil, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Búzás-völgy: 1987.06.04., 1♀, TS – Domoszlói-tározó: 2007.07.27., 1♂ 3♀, TS – Gyöngyöstarjántározó: 2007.07.27., 1♀, TS – Kőrös-mocsár: 2003.06.29., 1♂, TS – Nagy-parlag: 2005.09.26., 2♀, TS – Parád: 1979.08.04., 1♂, TS – Parádóhuta: 1997.08.22., 2♂ 1♀, TS – Szakáll-hegy: 2005.08.26., 1♂ 2♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 2♂ 1♀, TS – Tar: 2003.05.14., 3♂ 2♀, TS.

Rhingia Scopoli, 1763

Közepes és közepesnél kisebb zengőlegyek, arcuk csőrszerűen megnyúlt. Lárvájuk szaprofág (koprofág), emlőslátatok ürülékében, trágyában, elsősorban tehénlepényben fejlődnek. A Palearktikumból leírt 5 fajból 3 Magyarországon is előfordul. Ezek a Mátravidéken is élnek.

(273) *Rhingia borealis* Ringdahl, 1928

(Syn. *Rhingia austriaca* Meigen, 1830; a BDWD szerint ez az érvényes név)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Ny-Szi, Mon). Közép-Európában ritka hegyvidéki elem. *Magyarország:* Egyelőre csak a Mátrában gyűjtötték, szórványos előfordulása (I.). Thalhammer János kézírásos katalógusában szerepel ugyan a faj a Mecsekéből *Rhingia austriaca* néven, ez az adat azonban – a bizonyító példány hiányában – nem tekinthető hitelesnek. *Mátravidék:* A hegységben is szórványos előfordulása. *Kistájak:* MM (4). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvicol, univoltin, vernalis-praestivalis (V–VII.).

Lelőhelyei: Galyatető: 1994.06.05., 1♂, TS – Kőrös-mocsár: 2003.06.26., 1♂, TS – Kékestető: 2003.06.29., 1♂, TS – Vándor-rét: 1989.07.02., 1♂ 1♀, TS, +MAL.

(274) *Rhingia campestris* Meigen, 1822

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Sz, T-K, Mo). *Magyarország:* Elsősorban domb- és hegyvidékekre jellemző, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* Egyelőre nincs adata a Nyugati-Mátraaljáról. *Kistájak:* MM (6), NyM (2), DM (3), KMa (2), ML (1), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (15).

Életmódja: Lárvája koprofág, tehénlepényből nevelték. Euriók, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (III–X.).

Lelőhelyei: Csór-hegy: 1986.05.15., 3♂ 2♀, TS – Fekete-tó (TS): 1974.05.20., 1♂ 3♀; 1991.06.04., 1♂; 1991.06.05., 1♂ – Fényespuszta: 1974.05.23., 1♀, TS – Galyatető: 1991.06.05., 1♀, TS – Hidegkút-hegy: 2006.07.21., 4♂ 2♀, TS – Hosszú-berek: 2008.06.29., 1♂ 4♀, TS – Ilona-völgy: 1974.05.23., 3♂ 5♀, TS – Kőszőrü-völgy: 1989.04.27., 1♂, TS – Nagy-völgy: 2007.06.28., 1♂ 3♀, TS – Nyiget: 2008.06.18., 1♀, TS – Rudolftanya: 1986.05.15., 1♀, TS – Sár-hegy: 1985.05.15., 3♂ 1♀, TS – Somlyó: 2003.05.16., 3♂ 2♀, TS – Szilosi-völgy: 2008.06.18., 1♂, TS – Várbükk: 1974.05.24., 4♂ 3♀, TS.

(275) *Rhingia rostrata* (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: Palearktikum (E, Tk, Ny-Sz). *Magyarország:* Inkább domb- és hegyvidékekre jellemző, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* A hegységben is ritka előfordulású. *Kistájak:* MM (1), NyM (1), DM (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Lárvája valószínűleg koprofág. Silvikol, bivoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Fényespuszta: 1974.05.20., 1♂, TI – Mátrafüred (TS): 1986.05.14., 1♀, +MAL; 1986.05.19., 1♂, +MAL – Mátraszentlászló: 1988.07.26., 1♂, TS, +MAL – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 1♂, TS, +MAL.

43. ábra: *Rhingia campestris* (hím)

Scaeva Fabricius, 1805

[Syn. *Lasiopicus* Rondani, 1845]

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvájuk afidofág, táplálékspektrumuk széles. Megtermékenyített nőstényeik egy része áttelel. A Palearktikumból leírt 8 faj fele Magyarországon is megtalálható. A Mátravidéken két faj előfordulásáról tudunk.

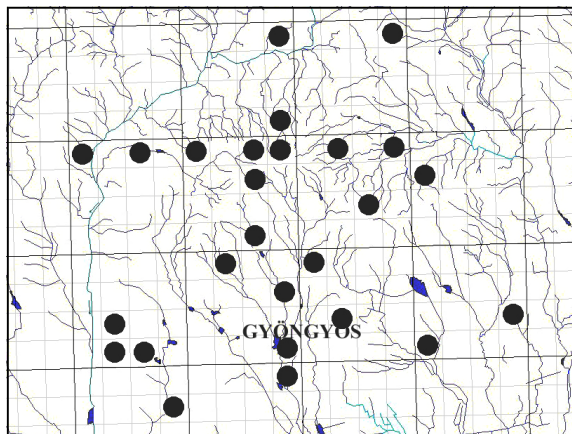
(276) *Scaeva pyrastris* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: Holarktikum (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, Af, Mo, É-Kí, Ja). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, igen gyakori előfordulású (V.). *Mátravidék:* A hegység minden kistáján gyűjtötték, a magasabb területeken valamivel gyakoribb. *Kistájak:* MM (7), NyM (5), DM (5), KMa (2), NyMa (3), ML (4), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (12), 2,5×2,5 km (26).

Életmódja: Lárvája jelentős levéltetű predátor. Euriök, polivoltin, az év minden hónapjában gyűjthető (I–XII.). Rajzásának csúcsa nyár végére esik.

Lelőhelyei: Barát-rét: 2007.04.04., 2♀, TS – Ecséd: 2007.07.26., 1♂ 3♀, TS – Fényespuszta: 1974.05.20., 7♂ 3♀, TI – Fertés: 2003.05.15., 1♂ 1♀, TS – Galyate-tő: 1958.07.10., 2♂ 10♀, KE; 1959.07.23., 1♂, KE; 1978.08.17., 1♀, MF – Gyöngyös: 1969.06.30., 1♀, JJ – Gyöngyöshalász: 2008.06.18., 2♀, TS – Gyöngyössolymos: 1974.07.17., 1♂, A, +FÉNY – Horgas-völgy: 2008.06.28., 1♀, TS, +MAL – Ilona-völgy: 1977.10.02., 1♀, KO – Kékestető: 1957.06.26., 9♂ 1♀, KZ – Kőbánya: 2005.08.25., 1♂ 3♀, TS – Mátrafüred: 1968.07.05., 1♀, JJ; 1986.08.21., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1995.08.04., 1♀, CSGY, +MAL –

44. ábra: A *Scaeva pyrastris* lelőhelyei a Mátravidék UTM hálótérképén, a 2,5×2,5 km-es hálómezők szerinti bontásban

Mátrakeresztes: 1977.06.25., 1♂, TS – Mátraszentimre: 1975.06.29., 1♂, JJ; 1975.07.01., 1♂, JJ; 1976.07.22., 1♀, MF; 1978.07.13., 1♂, MF; 1978.07.26., 1♂, MF; 1979.08.18., 1♀, MF; 1980.08.04., 2♀, MF – Mátraszentlászló (KE): 1954.07.11., 1♀; 1958.07.02., 1♂; 1958.07.08., 2♂ 1♀; 1959.07.11., 3♂ 1♀ – Nyíget-völgy: 2008.06.18., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Parád: 1979.08.04., 3♂ 1♀, TS – Pásztó: 1975.06.01., 1♀, VA – Piszkéstető: 1980.08.02., 1♀, MF – Pisztrángos-tó: 1997.08.21., 1♂ 1♀, TS – Rózsaszentmárton: 2006.08.29., 1♂ 3♀, TS – Somlyó: 2008.06.28., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Sósi-rét: 2005.09.26., 1♂ 5♀, TS – Várbükk: 1974.05.24., 3♀, TS – Vécsi-erdő: 2006.08.30., 1♀, TS.

(277) *Scaeva selenitica* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Af, Mo, Kí, Ki-Á), *Orientalis faunabirodalom*. *Magyarország:* Országosan gyűjthető, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegységben is gyakori, de nem került elő valamennyi kistájon. *Kistájak:* MM (6), KMa (2), NyMa (1), ML (6), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (14).

Életmódja: Lárva jelentős levéltetű pusztító. Euriök, polivoltin, nősténye áttelel (I–XII.).

Lelőhelyei: Fekete-tó: 1991.06.04., 1♂ 1♀, TS – Fényespuszta: 1974.05.20., 1♂ 1♀, TI – Galyatető: 1980.06.22., 2♂, TS; 1980.06.22., 4♂ 1♀, TS – Görbe-dűlő: 2008.06.28., 1♀, TS – Ilona-völgy: 2007.03.15., 2♀, TS – Ivád: 2006.09.24., 1♂ 2♀, TS – Karácsond: 2007.07.26., 1♀, TS – Kisfüzes: 2006.09.25., 1♂ 1♀, TS – Mátramindszent: 2003.05.15., 1♂, TS – Mátraszentimre: 1979.06.08., 1♂, MF – Mátraszentlászló: 1959.07.11., 1♂, KE; 1987.06.15., 1♂, TS, +MAL – Nagy-völgy: 2007.06.28., 1♂ 1♀, TS – Rudoltanya: 1991.06.04., 1♂ 3♀, TS – Üvegyári-tározó: 2007.03.15., 1♀, TS – Vécsi-erdő: 2008.06.18., 1♀, TS, +MAL.

Sericomyia Meigen, 1803

Közepes és közepesnél kissé nagyobb zengőlegyek. Pocikféreg-szerű lárváik növényekben gazdag állóvizekben, tőzegmohalápokban, humuszban gazdag iszapban stb. fejlődnek. A *Palearktikumból* leírt 9 fajból egy él Magyarországon, ez a *Mátravidék* faunájának is ritka tagja.

(278) *Sericomyia silentis* (Harris, 1776)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, Szi, T-K, Ja, É-Amerika). *Magyarország:* Ritka hegyvidéki elem, a Bakonyban, a Kőszegi-hegységben és a Mátrában gyűjtötték. Szórványos előfordulása (I.). *Mátravidék:* Valószínűleg csak a Magas-Mátrában él. A hegység zengőlégy faunájának egyik jelentős színező eleme. *Kistájak:* MM (2). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Silvikol, elsősorban nedves erdőkre jellemző. Univoltin?, vernalis-autumnalis (V–X.).

Lelőhelyei: Galyatető: 1990.06.27., 1♂, TS – Kőris-mocsár: 2003.06.29., 1♀, TS.

45. ábra: *Sericomyia silentis* (hím)

Spazigaster Rondani, 1843

[Syn. *Spathiogaster* Loew, 1876, *Rohdendorfia* Reinig, 1935]

Közepesnél valamivel kisebb zengőlegyek. Lárvaik táplálkozásmódját nem ismerjük. Kis génusz, mindössze két fajt írtak le a *Palearktikumból*. Az egyiket a *Mátravidéken* is megtaláltuk.

(279) *Spazigaster ambulans* (Fabricius, 1798)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Kevés hazai leelőhelye elsősorban a Dunántúlról és az Északi-középhegységből ismert, de nem hiányzik az Alföldről sem. Ritka előfordulása (II.). *Mátravidék:* A hegységben is ritka.

Kistájak: MM (2), ML (1). *UTM*: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Valószínűleg silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (V–IX.).

Lelőhelyei: Fekete-tó: 1991.06.04., 1♀, TS – Fényespuszta: 1974.05.20., 1♂, TI – Vándor-rét: 1989.07.02., 1♂, TS.

Sphaerophoria Le Peletier & Serville, 1828

Közepesenél kisebb, többnyire karcú, megnyúlt potrohú zengőlegyek. Lárvaik afidofágok, főleg levéltetvekkel táplálkoznak. Mintegy 30 palearktikus fajukból Magyarországon 10-et, a Mátravidéken 8-at gyűjtöttek.

(280) *Sphaerophoria interrupta* (Fabricius, 1805)

[a *Sphaerophoria menthastri* (Linnaeus, 1758) név alatt is]

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Szi, T-K, Mo, Kí, Ja). *Magyarország*: Az Alföld kivételével általánosan elterjedt, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék*: A hegységben kevésbé gyakorinak bizonyult. Egyelőre nem gyűjtöttek a Nyugati-Mátraalján. *Kistájak*: MM (1), NyM (2), DM (1), KMa (1), ML (1), PRm (1). *UTM*: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Euriök, főleg erdei tisztásokra és gyepterületekre jellemző, valószínűleg univoltin, de rajzása elnyúlik, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Csurgói-tanyák: 2005.08.24., 2♂, TS – Fertés: 2003.05.15., 3♂ 1♀, TS – Hosszú-berek: 2008.06.29., 2♂ 1♀, TS – Kókkúpuszta: 2000.06.18., 1♂, TS – Mátraszentlászló: 1988.07.29., 1♀, TS, +MAL – Nyíget: 2008.06.18., 1♂, TS – Nyikom: 1975.06.04., 1♂, VA.

(281) *Sphaerophoria loewi* Zetterstedt, 1843

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Kaz, K-Á, Mo). *Magyarország*: Általánosan elterjedt, de kevés leelőhelyét ismerjük, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék*: A hegységben csak a Nyugati-Mátrában és a Mátralábnál gyűjtöttek. *Kistájak*: NyMa (1), ML (1). *UTM*: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Hygrophil, elsősorban erdei tisztásokra, nedvesebb gyepterületekre jellemző, univoltin?, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelyei: Ecséd: 2007.07.26., 1♂, TS – Felsőlengyend: 2006.07.22., 1♂, TS.

(282) *Sphaerophoria philanthus* (Meigen, 1822)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Szi, T-K, Mo). *Magyarország*: Eddig csak Bakonyban, a Mátrában, a Mecsekben és a Nyugat-magyarországi-peremvidéken gyűjtöttek, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék*: A hegységben is ritka, eddig csak két kistájon gyűjtöttek. *Kistájak*: ML (1), PRm (1). *UTM*: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Valószínűleg xerophil, univoltin, vagy bivoltin, vernalis-autumnalis (V–IX.).

Lelőhelyei: Fényespuszta: 1974.05.20., 1♂, TI – Várbükk: 1974.05.24., 2♂, TS.

(283) *Sphaerophoria rueppelli* (Wiedemann, 1830)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Szi, T-K, Ki-Á, Szí, Af, Mo, Kí, Ko). *Magyarország*: Általánosan elterjedt, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék*: A hegységben inkább mérsékelt gyakornak nevezhető. *Kistájak*: MM (2), NyM (1), DM (1), KMa (2), NyMa (1), ML (1). *UTM*: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Xerophil, elsősorban szárazabb gyepekben fordul elő. Univoltin, (bivoltin?), vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Gyöngyóshalász: 2008.06.18., 1♀, TS – Hosszú-berek: 2008.06.29., 1♂ 1♀, TS – Nyíget-völgy: 2008.06.18., 1♀, TS, +MAL – Rudoltanya: 1986.05.15., 1♀, TS – Sár-hegy: 1983.06.08., 2♂ 1♀, TS – Szentkút: 1987.08.17., 2♀, TS.

(284) *Sphaerophoria scripta* (Linnaeus, 1758)

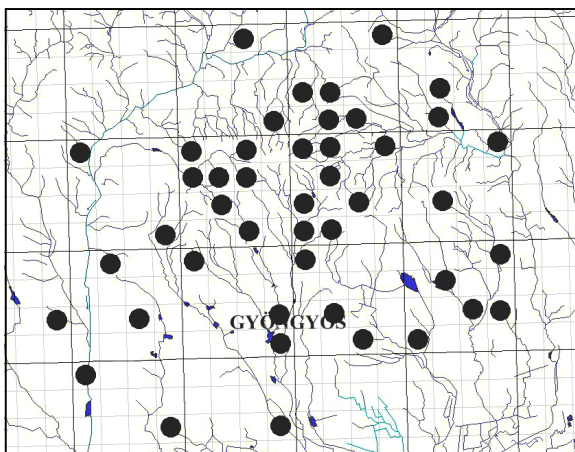
Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Szi, T-K, Ki-Á, Szí, Af, Mo, Kí, Ko), *Orientalis fauna-birodalom*. *Magyarország:* Általánosan elterjedt, igen gyakori előfordulása (V.). *Mátravidék:* A hegységben is az egyik leggyakoribb zengőlégy (**46. ábra**). *Kistájak:* MM (14), NyM (6), DM (10), KMa (6), NyMa (3), ML (8), PRm (9). *UTM:* 10×10 km (22), 2,5×2,5 km (46).

Életmódja: Lárvája túlnyomórészt levéltetvekkel táplálkozik, erősen polifág. Euriök, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (III–XI.). A Mátravidéken márciusban és novemberben még nem gyűjtötték (**47. ábra**).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 1♂ 1♀, TS – Balla-völgy: 1997.08.20., 4♂ 6♀, TS – Barát-rét: 1975.05.11., 2♂, VA – Békás-tói-erdészlak: 1988.05.26., 1♂ 2♀, HGY – Búzás-völgyi-tó: 1987.08.15., 5♂ 3♀, TS – Csőr-réti-tározó: 1987.08.16., 1♂, TS – Domszlói-tározó: 2007.07.27., 3♂ 1♀, TS – Encsi-lábi-dűlő: 2007.07.26., 1♂ 4♀, TS – Fajzatpuszta: 2005.08.24., 4♂ 2♀, TS – Fallóskút: 1978.07.10., 2♀, MF – Fényespuszta: 1996.08.16., 5♂ 2♀, TS – Fertés: 1964.09.29., 1♂, SÁ – Görbe-dűlő: 2008.06.28., 5♂ 2♀, TS – Gyöngyös: 1965.07.13., 1♀, JJ, +FÉNY; 1975.09.25., 1♀, VA – Hosszú-berek: 2008.06.29., 4♂ 1♀, TS – Ilona-völgy: 1977.09.02., 1♂ 1♀, KO; 1989.04.27., 1♂, TS – Kékestető: 1957.06.26., 4♂, KZ – Kopasz-hegy: 1965.07.06., 1♀, JJ – Köszörü-völgy: 1989.04.27., 1♂, TS – Köszörü-völgyi-tározó: 1987.06.04., 1♀, TS – Kút-lápa-völgy: 1997.08.20., 4♂ 1♀, TS – Lőrinci: 2006.08.30., 2♂ 7♀, TS – Mátraalmás: 1988.05.31., 2♂ 1♀, A – Mátrafüred (CSGY, +MAL): 1995.06.23., 1♂ 1♀; 1995.06.27., 1♂; 1995.07.14., 1♂; 1995.07.17., 1♀; 1995.07.21., 1♂; 1995.08.04., 2♂ 4♀; 1995.08.09., 3♂ 4♀; 1995.08.15., 1♀; 1995.08.21., 1♂ 1♀; 1995.08.24., 1♀; 1995.08.31., 1♂ – Mátrafüred (TS, +MAL): 1986.06.11., 1♂ 2♀; 1986.07.20., 1♂ 3♀; 1986.08.06., 1♂ 1♀; 1986.08.21., 2♂ 1♀; 1986.08.26., 1♂ 1♀; 1986.08.30., 1♂ 1♀; 1986.09.02., 1♀; 1986.09.11., 2♀ – Mátrafüred (VÉ): 1983.09.19., 1♂; 1983.09.21., 3♂ 4♀ – Mátraháza: 1977.06.25., 1♀, TS – Mátrakeresztes: 1969.05.03., 1♂, VA; 1971.08.20., 1♀, MJ; 1977.06.25., 1♂ 1♀, TS – Mátraminzent: 2003.05.15., 1♂, TS – Mátraszentimre: 1958.06.25., 1♀, SNÉ; 1965.09.08., 2♀, SÁ; 1978.07.08., 1♀, MF – Mátraszentlászló: 1958.07.02., 2♀, KE; 1958.07.06., 1♂ 3♀, KE; 1958.07.08., 1♂, KE; 1959.06.20., 1♀, GL; 1959.07.08., 1♂ 1♀, KE; 1988.08.18., 2♂ 1♀, SZI – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 3♂ 7♀, TS, +MAL – Nagy-parlag: 2005.09.26., 7♂ 3♀, TS – Nagy-völgy: 2007.06.28., 1♂ 5♀, TS – Nemti: 1980.06.22., 4♂ 3♀, TS – Nyiget-völgy: 2008.06.18., 6♂ 11♀, TS, +MAL – Parád (TS): 1974.08.09., 1♂; 1979.08.04., 7♂ 1♀; 1982.07.06., 11♂ 3♀ – Piskésetető: 1980.09.06., 1♂, MF – Recsk: 1974.08.09., 3♂ 9♀, TS – Sáfrányos: 2008.06.18., 3♂ 2♀, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♂, TS – Sástó (TS): 1974.08.09., 1♀; 1977.06.25., 1♂ 1♀ – Sás-tó: 1982.07.06., 6♂ 2♀, TS – Sirok: 1965.09.03., 1♂, JJ; 1974.08.10., 2♂ 2♀, TS – Solymosi-tó: 1987.06.02.,

1♀, TS – Szakáll-hegy: 2005.08.26., 5♂ 2♀, TS – Szücsi: 2006.08.29., 2♂ 5♀, TS – Tarnóca-völgy: 2008.06.18., 1♂ 4♀, TS – Tót-hegyes: 2006.07.21., 3♀, TS – Tóvajló-völgy: 2003.05.16., 1♂ 4♀, TS – Üveggyári-tározó: 1987.08.16., 4♂, TS – Vándor-rét (TS, +MAL): 1989.07.02., 8♂ 5♀; 1989.07.03., 5♀; 1989.07.04., 1♂ 1♀; 1989.07.05., 5♂ 11♀; 1989.07.06., 5♂ 8♀; 1989.07.07., 11♂ 23♀; 1989.07.08., 7♂ 15♀; 1989.07.09., 14♂ 17♀; 1989.07.10., 12♂ 19♀; 1989.07.11., 5♀; 1989.07.12., 3♂ 7♀; 1989.07.13., 3♂ 7♀; 1989.07.17., 11♂ 14♀; 1989.07.18., 8♂ 7♀ – Vécsi-erdő: 2006.08.30., 1♂ 4♀, TS.

46. ábra: A *Sphaerophoria scripta* lelőhelyei a Mátravidék UTM hálótérképén, a 2,5×2,5 km-es hálómézők szerinti bontásban

(285) *Sphaerophoria*

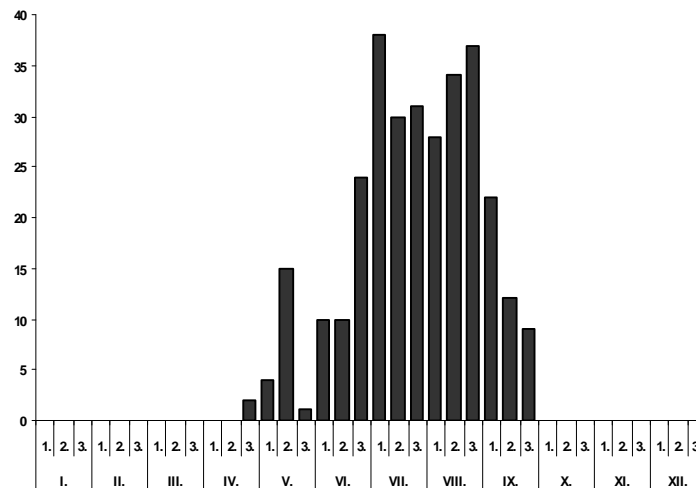
shirchan Violtvitsh, 1957

Elterjedése: *Palearktikum* (E, K-Á, T-K). Európában ritka és lokális (Németország, Szlovákia, Ukrajna). *Magyarország:* Eddig csak a Ba-

konyban és a Mátrában gyűjtötték, szórványos előfordulása (I.). *Mátravidék*: A hegység zengőlégy faunájának egyik érdekes színező eleme. *Kistájak*: MM (1). *UTM*: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (V–VI.).

Lelőhelye: Galyatető: 1990.06.27., 1♂, TS.

47. ábra: A *Sphaerophoria scripta* fenológiája a Mátravidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

(286) *Sphaerophoria taeniata* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, K-Á, Szi, T-K, Mo, Kí, Ja). *Magyarország*: Általánosan elterjedt, igen gyakori előfordulása (V.). *Mátravidék*: Egyelőre nem került elő a Nyugati-Mátraaljáról. A hegységben inkább csak gyakori előfordulásának bizonyult. *Kistájak*: MM (4), NyM (4), DM (3), KMa (1), ML (2), PRm (2). *UTM*: 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (15).

Életmódja: Euriök, ezen belül sokféle biotópban él, különösen erdős vidékeken gyűjthető. Valószínűleg bivoltin (polivoltin?), vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1985.05.14., 2♂, TS – Csurgói-tanyák: 2005.08.24., 1♂, TS – Fallóskút: 1996.08.14., 2♂, TS – Gyöngyöstarján: 1996.08.14., 1♂, TS – Mátramindszent: 2006.09.24., 1♂, TS – Muzsla (Pásztó): 2000.06.01., 2♂, TS – Nyikom: 1975.06.04., 1♂, VA – Parád: 1974.08.09., 2♂, TS; 1979.08.04., 17♂ 6♀, TS – Recsk: 1974.08.09., 1♂ 1♀, TS – Szurdok-völgy: 2005.09.25., 2♂, TS – Vándor-rét (TS, +MAL): 1989.07.06., 1♂ 2♀; 1989.07.07., 4♂ 7♀; 1989.07.08., 2♂ 2♀; 1989.07.09., 3♂ 4♀; 1989.07.10., 2♂ 3♀; 1989.07.11., 1♂ 2♀; 1989.07.12., 2♂ 1♀; 1989.07.17., 3♂ 4♀; 1989.07.18., 1♂ 2♀ – Vécsi-erdő: 2006.08.30., 2♂, TS.

Sphegina Meigen, 1822

Közepesnél jóval kisebb zengőlegyek, leginkább a *Baccha* és a *Neoascia* fajokra hasonlítanak. Lárvaük életmódját hiányosan ismerjük. Nedves fakorhadékban, fakéreg alatt, sérült fák kicsurgó kocsonyás nedvében találták őket. Rövid légzőcsövök van, ezért feltehetően részben vízben (iszapban) is fejlődnek. Elsősorban hegyvidékeken fordulnak elő, imágóik főleg dús növényzetű erdei kisvízforlyások, ritkábban kisebb állóvizek mellett rajzanak. A 32 palaearktikus fajból Magyarországon 7 előfordulásáról tudunk, ezek a Mátravidéken is élnek.

(287) *Sphegina clavata* (Scopoli, 1763)

Elterjedése: *Palaearktikum* (Európa, de nem általános). *Magyarország:* Csak domb- és főleg hegyvidékeken él, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* A hegységben is ritka. *Kistájak:* MM (2), ML (2). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (V–IX.).

Lelőhelyei: Fekete-tó: 1974.05.20., 1♂, TS – Fényespuszta: 1974.05.20., 1♂ 1♀, TI – Lengyendi-patak: 2005.09.24., 3♂ 2♀, TS – Pisztrángos-tó: 1997.08.21., 2♂ 1♀, TS.

(288) *Sphegina clunipes* (Fallén, 1816)

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Tk, T-K, Ja). *Magyarország:* Domb- és főleg hegyvidékeken él, mérsékelten gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben is mérsékelten gyakori. *Kistájak:* MM (3), NyM (1), KMa (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Lárviáját és bábját korhadó fatörzsből és tuskóban találták. Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Fekete-tó (TS): 1974.05.20., 1♂; 1986.05.14., 1♂ – Hosszú-berek: 2008.06.18., 1♂, TS – Mátraháza: 1978.08.19., 1♂, MF – Mocsáros-völgy: 1987.08.07., 2♂ 1♀, TS – Rudoltanya (TS): 1986.05.14., 1♂; 1986.05.15., 1♂ – Sándor-rét: 1980.06.22., 2♂ 3♀, TS.

(289) *Sphegina elegans* Schummel, 1843

[Syn. *Sphegina kimakowiczi* Strobl, 1897]

Irodalom: TÓTH (1989 Mátraháza, *Sphegina kimakowiczi* néven)

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Csak domb- és elsősorban hegyvidékeken él, mérsékelten gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben inkább ritkának bizonyult. *Kistájak:* MM (2), DM (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvikol, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Gyöngyössolymos: 2006.09.25., 2♂ 2♀, TS – Mátraháza: 1977.06.25., 7♀, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♀, TS; 1979.06.10., 1♂, MF – Szoros-patak: 2003.05.14., 1♂ 1♀, TS.

(290) *Sphegina latifrons* Egger, 1865

Elterjedése: *Palaearktikum* (Európa, de nem általános). Egész elterjedési területén többnyire ritka és lokális, főleg hegyvidékekre jellemző. *Magyarország:* Kevés leelőhelyét a Dunántúlról (Bakony, Őrség) és a Mátrából ismerjük. Ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* Csak a Magas-Mátrában gyűjtötték. *Kistájak:* MM (3). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvikol, elsősorban nedves erdőkben, kisvízfolyások mentén található. Univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelyei: Fekete-tó: 1991.06.04., 1♂, TS – Mátrakeresztes: 1987.06.12., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Nagy-Hidas-völgy: 1995.06.08., 4♂ 2♀, TS.

(291) *Sphegina montana* Becker, 1921

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, K-Á), főleg alpesi területekre jellemző. *Magyarország:* Eddig csak a Bükkben, a Kőszegi-hegységben és a Mátrában gyűjtötték, szórványos előfordulású (I.). *Mátravidék:* Az eddigi adatok szerint valószínűleg csak a Magas-Mátrában él. *Kistájak:* MM (2). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2). **Magyarország zengőlégy faunájára új faj.**

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (V–VI.).

Lelőhelyei: Fekete-tó: 1991.06.05., 1♂, TS – Nagy-Hidas-vögy: 1995.06.08., 1♂, TS.

(292) *Sphegina sibirica* Stackelberg, 1953

Elterjedése: *Palaearktikum* (E, Tk, K-Á, Szi, T-K). *Magyarország:* Csak domb- és főleg hegyvidékeken él, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* Egyelőre csak a Magas-Mátrában és a Parád-Recski-medencében került elő. *Kistájak:* MM (3), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvikol, univoltin, (bivoltin?), vernalis-autumnalis (V–IX.).

Lelőhelyei: Galyatető (TS): 1983.06.09., 1♂ 3♀; 1990.06.27., 1♂; 2003.06.26., 1♂ – Mátrakeresztes: 1987.06.12., 1♂, TS, +MAL – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♀, TI – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♂, TS.

(293) *Sphegina verecunda* Collin, 1937

Elterjedése: *Palearktikum* (E néhány országa, Tk). *Magyarország:* Csak domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben inkább ritka előfordulásának nevezhetjük. *Kistájak:* MM (3), DM (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Silvikol, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX).

Lelőhelyei: Galyatető (TS): 1980.06.22., 2♂; 1983.06.09., 1♂ 2♀ – Gyöngyössolymos: 2006.09.25., 2♀, TS – Lengyendi-patak: 2005.09.24., 2♂ 1♀, TS – Parádóhuta: 1997.08.22., 1♂ 2♀, TS – Pisztrángos-tó: 1997.08.21., 2♂ 3♀, TS.

Spilomyia Meigen, 1803

Közepes vagy közepesnél nagyobb zengőlegyek. Redősszárnyú darazsakra hasonlítanak. Lárvájuk valószínűleg elsősorban lombos fák nedves korhadékában fejlődik, de moha és kő alatt is megtalálták őket. A *Palearktikumból* 15 fajukat írták le. *Magyarországon* 3 faj előfordulásáról tudunk, ezeket a *Mátravidéken* is gyűjtöttük.

(294) *Spilomyia diophthalma* (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Szi, T-K, Mo). *Magyarország:* Túlnyomórészt domb- és hegyvidékekről ismerjük, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* A hegységben is ritka előfordulásának bizonyult. *Kistájak:* KMa (1), ML (2). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvikol, részben xerophil gyepekre jellemző, univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Dorogháza: 2003.05.15., 1♀, TS – Fényespuszta: 1974.05.20., 1♂, TI – Szilosi-völgy: 2008.06.18., 1♂, TS.

(295) *Spilomyia manicata* (Rondani, 1865)

Irodalom: TÓTH (1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk). *Magyarország:* Csak domb- és hegyvidékeken gyűjtötték, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* A hegységben valamivel gyakoribbnak bizonyult az országosnál. *Kistájak:* MM (3), NyM (1), DM (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Valószínűleg silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Fekete-tó: 1991.06.04., 1♀, TS – Mátrakeresztes: 1987.08.12., 1♂, TS, +MAL – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂, TI – Somlyó: 2003.05.16., 1♂, TS – Templom-réti-erdészlak: 1989.07.16., 1♀, TS, +MAL.

(296) *Spilomyia saltuum* (Fabricius, 1794)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Sz, Ja). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, de főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* A hegységben inkább ritkának minősíthetjük. *Kistájak:* MM (2), DM (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvikol, valószínűleg univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Kékestető: 2006.07.21., 1♀, TS – Mátrakeresztes: 1987.06.12., 1♂, TS – Oroszi-tó: 1996.08.15., 1♂, TS.

Syritta Le Peletier & Serville, 1828

Közepesnél kisebb karcsú zengőlegyek. Lárvájuk szaprofág, vagy koprofág. A *Palearktikumból* 6 fajukat írták le. Közülük 2 él Európában, de az egyik csak a *Mediterráneumban* fordul elő. *Magyarországon* 1 faj él, mely a *Mátravidék* faunájának is gyakori tagja. Az imágóik gyakori viráglátogatók, különösen kedvelik a fehér színű virágokat.

(297) *Syritta pipiens* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

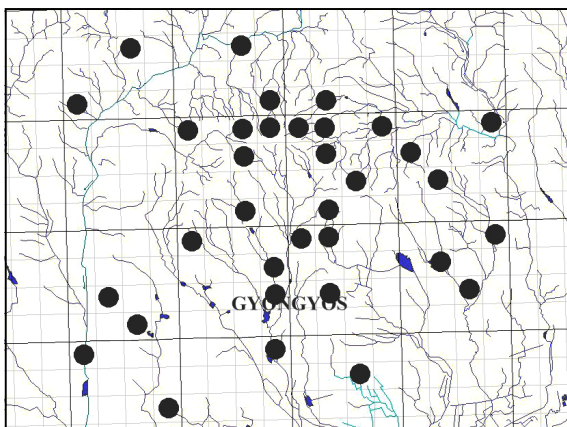
Elterjedése: *Holarktikum* (E, Ki-Á, Ir, Af, Mo, Kí), *Orientális faunabirodalom*. *Magyarország:* Általánosan elterjedt, igen gyakori előfordulása (V.). *Mátravidék:* A hegységben is egyike leggyakoribb zengőlegeinknek. *Kistájak:* MM (10), NyM (7), DM (6), KMa (4), NyMa (4), ML (8), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (12), 2,5×2,5 km (37).

Életmódja: Lárviát komposztban és rothadó növényekben találták. Euriök, sokféle biotópban előfordul, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (II–XI.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 2♂, TS – Atkár 2007.07.26., 1♂ 5♀, TS – Barát-rét (VA): 1975.05.11., 3♂; 1975.05.17., 2♂; 1975.05.18., 2♂; 1975.05.23., 2♂ 2♀; 1975.06.05., 4♂; 1975.06.18., 1♀ – Csór-réti-tározó: 2000.07.20., 1♀, PL – Detk: 2008.06.18., 5♂ 3♀, TS – Dorogháza: 2003.05.15., 2♀, TS – Fekete-tó: 1983.06.09., 1♀, TS – Fényespuszta: 1974.05.20., 4♂ 3♀, TI – Fenyvespuszta: 2006.07.22., 3♂ 4♀, TS – Galyatető: 1958.07.10., 1♀, KE; 1980.06.22., 1♀, TS; 1983.06.09., 2♂ 1♀, TS – Gyöngyös: 1966.05.17., 1♀, JJ – Gyöngyöshalász: 2008.06.18., 3♂ 3♀, TS – Gyöngyösoroszi-tározó: 1987.08.15., 1♂, TS – Gyöngyöspata: 1974.05.24., 1♂, TI – Halmajugra: 2007.07.26., 2♂ 1♀, TS – Horgas-völgy: 2008.06.28., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Hosszú-berek: 2008.06.29., 2♂ 1♀, TS – Kisterenye: 1987.08.17., 4♂ 1♀, TS – Kőbánya: 2005.08.25., 1♂ 3♀, TS – Mátrafüred: 1983.09.19., 1♂ 1♀, VÉ; 1983.09.21., 1♀, VÉ; 1995.08.04., 1♂, CSGY, +MAL; 1995.08.09., 1♂, CSGY, +MAL – Mátraháza: 1957.04.17., 1♂, GL; 1957.06.26., 2♀, KZ; 1986.05.15., 1♀, TS – Mátrakeresztes: 1971.08.20., 1♂, MJ; 1977.06.25., 2♂ 2♀, TS – Mátraszentimre (MF): 1980.07.26., 1♀; 1981.06.21., 1♂ – Mátraszentistván: 1958.06.24., 1♂, SNÉ – Mátraszentlászló: 1958.07.02., 1♂, KE; 1988.08.18., 1♂, SZ – Muzsla (Gyöngyöspata): 1978.05.31., 1♀, SÁ – Nagybátony: 2006.08.30., 3♂ 1♀, TS – Nemti: 1980.06.22., 3♂ 1♀, TS – Oroszi-tó: 1987.08.15., 1♂ 1♀, TS – Parád: 1969.02.22., 1♀, MF; 1974.08.09., 1♂ 1♀, TS; 1979.08.04., 1♀, TS; 1982.07.06., 4♂, TS – Pásztó (VA): 1975.05.14., 2♂; 1975.06.01., 2♂ – Rózsaszentmárton: 2006.08.29., 2♂ 4♀, TS – Rudóltanya: 1986.05.15., 1♂, TS – Sár-hegy: 1986.05.15., 1♂, TS – Sástó: 1974.08.09., 1♂, TS – Sirok: 1974.08.10., 2♂ 3♀, TS – Szilosi-völgy: 2008.06.18., 3♂ 7♀, TS – Szuha: 2005.09.25., 1♂ 7♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 3♂ 1♀, TS.

Syrphus Fabricius, 1775

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárviájuk afidofág, főleg levéltetvekkel táplálkoznak, de alkalmilag különböző rovarlárvákat megtámadnak, sőt kannibalizmusra is hajlamosak. Jelentőségüket fokozza, hogy évente általában több nemzedékük fejlődik. A génusz 11 palearktikus faja közül Magyarországon 5-nek az előfordulásáról tudunk. Ezek mindegyike él a Mátravidéken.

48. ábra: A *Syrphus ribesii* lelőhelyei a Mátravidék UTM hálótérképén, a 2,5×2,5 km-es hálómezők szerinti bontásban

(298) *Syrphus nitidifrons*

Becker, 1921

Elterjedése: *Palearktikum* (Európa, de nem általános), egész elterjedési területén ritka és lokális. Hegyvidéki elem. *Magyarország:* Egyelőre csak Mátrában gyűjtöttük, szórványos előfordulása (I.). *Mátravidék:* Valószínűleg csak a Magas-Mátrában él. *Kistájak:* MM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1). **Magyarország zengőlégy faunájára új faj.**

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).

Lelőhelye: Kékestető: 1983.06.29., 1♂, TS.

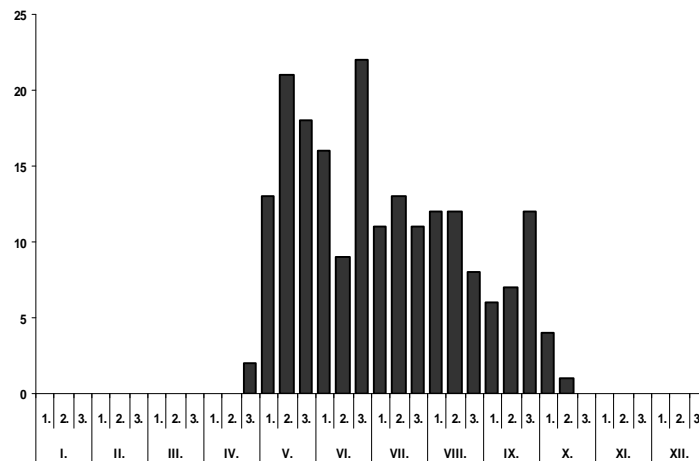
(299) *Syrphus ribesii* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Kozmopolita* (E, TK, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Af, Mo, Ja). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, igen gyakori előfordulású (V.). *Mátravidék:* A hegységben is egyike leggyakoribb zengőlegyeinknek (**.. ábra**). *Kistájak:* MM (12), NyM (5), DM (7), KMa (4), NyMa (2), ML (5), PRm (6). *UTM:* 10×10 km (14), 2,5×2,5 km (33). (**48. ábra**).

Életmódja: Lárvojának táplálékválasztása széleskörű. Euriök, sokféle biotópban előfordul, bivoltin vagy polivoltin, vernalis-autumnalis (II–XI.). (**49. ábra**).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 5♀, TS – Csór-hegy (TS): 1983.06.09., 1♀; 1986.05.15., 2♀ – Domoszlói-tározó: 2007.07.27., 1♂ 2♀, TS – Dorogháza: 2003.05.15., 1♂ 3♀, TS – Fajzatpuszta: 2005.08.24., 1♂ 6♀, TS – Fekete-tó (TS): 1983.06.09., 1♂; 1991.06.04., 2♀; 1991.06.05., 1♀, +MAL – Fényespuszta (TS): 1974.05.23., 1♀; 1996.08.16., 1♂ 2♀ – Galyatető: 1958.06.25., 1♀, SNÉ; 1958.07.10., 1♂ 1♀, KE; 1978.07.16., 1♂ 2♀, MF; 1978.08.17., 1♂ 1♀, MF; 1980.06.22., 10♂ 31♀, TS; 1980.06.22., 13♂ 47♀, TS; 1981.08.16., 1♀, MF; 1983.06.09., 1♂ 8♀, TS – Görbe-dűlő: 2008.06.28., 4♀, TS – Gyöngyöshalász: 2008.06.18., 2♀, TS – Ilonavölgy: 1974.05.23., 1♀, VA – Karácsond: 2007.07.26., 2♀, TS – Kékestető: 1957.06.26., 1♂ 13♀, KZ – Kopasz-hegy: 1965.07.07., 1♂, JJ – Köszörű-völgyi-tározó: 1987.06.04., 3♂ 1♀, TS – Lőrinci: 2006.08.30., 1♂, TS –

49. ábra: A *Syrphus ribesii* fenológiája a Mátravidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján

Mátraalmás: 1988.05.31., 2♀, HJ – Mátrafüred: 1966.07.19., 1♂, JJ, +FÉNY; 1986.08.02., 1♂, TS, +MAL; 1995.06.23., 1♂, CSGY, +MAL – Mátraháza (KZ): 1957.06.28., 2♂; 1957.07.01., 7♂ 3♀ – Mátraszentimre (MF): 1978.07.08., 1♂; 1978.09.22., 1♀; 1979.05.26., 1♀; 1979.05.27., 1♂; 1980.08.04., 1♀; 1981.06.21., 1♀ – Mátraszentlászló (KE): 1958.07.02., 3♂; 1958.07.06., 2♂ 2♀; 1959.07.11., 1♂ – Mocsáros-völgy: 2007.06.28., 4♀, TS – Oroszi-tó (TS): 1987.06.02., 1♀; 1987.08.15., 1♀ – Parád: 1966.09.25., 1♂, JJ; 1974.08.09., 3♂, TS – Pizskéstető (MF): 1978.07.04., 1♀; 1978.07.11., 1♂ 1♀; 1980.09.27., 2♀; 1983.08.16., 1♂ – Pisztrángos-tó: 1980.06.02., 3♀, SÁ; 1980.06.14., 1♂, KO – Rózsaszentmárton: 2006.08.29., 2♀, TS – Rudóltanya (TS): 1986.05.15., 3♀; 1991.06.04., 1♂ – Sáfrányos: 2008.06.18., 2♂ 2♀, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♂ 2♀, TS – Sár-hegy: 1971.10.18., 1♂, JJ; 1977.06.25., 2♀, TS, +MAL – Sirok: 1974.08.10., 1♂, TS – Solymosi-tó: 1987.06.02., 2♂ 1♀, TS – Somlyó: 2008.06.28., 1♀, TS, +MAL – Szakáll-hegy: 2005.08.26., 2♂ 2♀, TS – Szentkút: 1987.08.17., 1♀, TS – Tarnóca-völgy: 2008.06.18., 1♂ 1♀, TS – Templom-réti-erdészlak: 1987.06.02., 1♂ 3♀, TS – Üvegyári-tározó: 1987.06.04., 1♀, TS – Várhűk: 1974.05.24., 3♂ 4♀, TS.

(300) *Syrphus sexmaculatus* (Zetterstedt, 1838)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Szi, T-K), Európának főleg az északi területeire jellemző. *Magyarország:* Egyelőre hegyvidékeken (Budai-hegység, Máttra) gyűjtötték. Szórványos előfordulását (I.). A Budai-hegységből VISNYOVSKY (1987) közölte, a bizonyító példány nincs meg. *Mátravidék:* Csak Magas-Mátrában került elő. *Kistáják:* MM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Euriök, univoltin, aestivalis (VI–VII.)

Lelőhelye: Mátraszentimre: 1978.07.08., 1♂, MF.

(301) *Syrphus torvus* Osten-Sacken, 1875

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, TK, Kaz, Sz, T-K, Mo, Kí, Ja). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, de az Alföldről viszonylag kevés gyűjtési adatával rendelkezünk, gyakori előfordulását (IV.). *Mátravidék:* A hegység minden kistáján gyűjtötték. *Kistáják:* MM (14), NyM (1), DM (9), KMa (2), NyMa (1), ML (3), PRm (4). *UTM:* 10×10 km (11), 2,5×2,5 km (32).

Életmódja: Silvikol, de szintén sokféle biotópban előfordul, polivoltin, vernalis-autumnalis (II–XI.).

Lelőhelyei: Csór-hegy (TS): 1974.05.23., 1♂; 1986.05.15., 1♀ – Emberesdi-völgy: 2005.08.25., 1♂ 1♀, TS – Encsi-lábi-dűlő: 2007.07.26., 2♀, TS – Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 2♀; 1991.06.05., 1♀ – Galyatető: 1958.07.10., 1♀, KE; 1959.07.23., 1♂, KE; 1965.09.08., 1♀, SÁ; 1980.06.22., 6♂ 9♀, TS; 1980.06.22., 18♂ 12♀, TS – Gyöngyössolymos: 1980.07.08., 2♂, JJ, +FÉNY – Gyöngyöstarján: 1996.08.14., 1♂ 1♀, TS – Kékestető: 1957.06.30., 2♂ 2♀, KZ – Kiszána: 1966.07.07., 1♂, JJ – Kopasz-hegy: 1965.06.02., 1♂, JJ – Kőkútpuszta: 2000.06.18., 1♂ 6♀, TS – Kút-lápa-völgy: 1997.08.20., 1♀, TS – Mátrafüred: 1966.06.17., 1♂, JJ, +FÉNY; 1983.09.20., 1♀, VÉ; 1983.09.21., 1♀, VÉ; 1986.08.02., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Mátraháza: 1957.07.01., 4♂ 3♀, KZ – Mátraszentimre (MF): 1978.07.08., 1♂; 1978.07.13., 1♂; 1978.09.22., 2♀; 1980.08.04., 1♂ 1♀ – Mátraszentlászló: 1958.06.25., 1♀, SNÉ; 1958.07.06., 2♀, KE; 1958.07.08., 2♂, KE; 1959.07.11., 2♀, KE; 1987.06.10., 1♂, TS, +MAL; 1988.05.26., 1♀, TS, +MAL – Messzilátó-hegy: 1974.05.23., 5♂ 2♀, TS – Mocsáros-völgy: 1987.08.07., 1♀, TS – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 1♂, TS, +MAL – Nyiget-völgy: 2008.06.18., 1♀, TS, +MAL – Oroszi-tó: 1996.08.15., 1♂ 5♀, TS – Parád: 1974.08.09., 4♂ 2♀, TS – Piszkestető (MF): 1978.06.12., 3♀; 1980.08.02., 1♀; 1980.08.09., 1♀; 1980.09.27., 1♂ – Pisztrángos-tó: 1980.06.02., 1♀, SÁ; 1980.06.14., 1♂, KO – Sár-hegy: 1986.05.15., 2♂, TS – Sástó: 1974.08.09., 1♀, TS – Sirok: 1974.08.10., 2♀, TS – Szakáll-hegy: 2005.08.26., 1♂, TS – Szücsi: 2006.08.29., 1♂ 2♀, TS – Templom-réti-erdészlak: 1987.06.02., 1♂ 1♀, TS – Tót-hegyes: 2006.07.21., 2♀, TS – Vándor-rét: 1989.07.09., 1♂, CP, +MAL – Vécsi-erdő: 2006.08.30., 1♂ 3♀, TS – Világos-hegy: 2006.07.21., 1♂ 2♀, TS.

(302) *Syrphus vitripennis* Meigen, 1822

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, TK, K-Á, Sz, T-K, Af, Ir, Mo, Kí, Ja), *Orientalis régió.* *Magyarország:* Általánosan elterjedt, igen gyakori előfordulását (V.). *Mátravidék:* Mátravidéken is egyike a leggyakoribb zengőlegyeinknek. *Kistáják:* MM (10), NyM (4), DM (6), KMa (3), NyMa (2), ML (6), PRm (6). *UTM:* 10×10 km (14), 2,5×2,5 km (31).

Életmódja: Lárva erősen polifág. Euriök, sokféle biotópban előfordul, polivoltin, vernalis-autumnalis (II–XI.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1976.07.25., 1♂, TS – Barát-rét (VA): 1975.05.16., 1♀; 1975.05.18., 1♂ – Csór-hegy: 1983.06.09., 1♀, TS – Detk: 2008.06.18., 4♀, TS – Dorogháza: 2003.05.15., 4♂ 1♀, TS – Ecséd: 2007.07.26., 1♂ 5♀, TS – Fenyvespuszta: 2006.07.22., 1♂ 5♀, TS – Fertés: 1964.09.30., 1♀, SÁ – Galyatető: 1958.07.10., 1♀, KE; 1974.07.06., 1♀, MF; 1978.08.13., 2♀, MF; 1980.06.22., 5♂ 2♀, TS; 1980.06.22., 3♂ 2♀, TS; 1983.06.09., 1♂, TS – Horgas-völgy: 2008.06.28., 1♂ 5♀, TS, +MAL – Ivád: 2006.09.24., 1♂ 1♀, TS – Jász-dűlő: 2008.06.18., 2♀, TS – Kékestető: 1957.06.26., 1♂, KZ; 1969.07.23., 1♀, MF – Kopasz-hegy: 2006.09.06., 1♂ 1♀, TS – Köszörű-völgy: 1989.04.27., 1♂, TS – Mátraalmás: 1988.05.31., 3♂ 1♀, HJ – Mátrafüred (CSGY, +MAL): 1995.09.15., 1♀; 1995.09.22., 1♀; 1995.10.04., 1♀; 1995.10.06., 3♀; 1995.10.24., 2♀ – Mátrafüred: 1982.07.06., 1♀, TS; 1983.09.21., 3♂ 2♀, VÉ – Mátraháza: 1957.06.26., 1♂ 1♀, KZ; 1972.09.19., 1♀, JJ, +FÉNY –

Mátrakeresztes: 1971.08.20., 3♀, MJ; 1977.06.25., 1♀, TS – Mátraszentimre: 1975.07.01., 1♂ 1♀, JJ; 1980.07.26., 1♀, MF; 1980.08.21., 1♂, MF – Mátraszentlászló: 1958.06.25., 1♀, SNÉ; 1958.07.08., 1♀, KE; 1959.07.11., 6♀, KE; 1988.08.18., 2♀, SZI – Mocsáros-völgy: 2007.06.28., 2♂ 1♀, TS – Nemti: 1980.06.22., 1♂, TS – Parád: 1966.09.25., 7♂ 3♀, JJ; 1974.08.09., 16♂ 2♀, TS; 1979.08.04., 5♂, TS; 1989.04.27., 1♂, TS – Piskéztető (MF): 1980.08.02., 2♂; 1980.08.09., 1♂; 1980.09.06., 1♀; 1982.07.31., 1♀ – Pisztrángos-tó: 1980.06.02., 2♂, SÁ – Recsk: 1974.08.09., 3♂, TS – Rudolftanya: 1986.05.15., 1♀, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♀, TS – Sár-hegy: 1986.05.15., 1♂, TS – Sástó (TS): 1974.05.23., 2♀; 1974.08.09., 2♂ 1♀ – Sirok: 1974.08.10., 15♂ 3♀, TS – Szuha: 2005.09.25., 1♂ 3♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 1♂ 3♀, TS – Várbükk: 1974.05.24., 1♂ 3♀, TS – Vécs: 2006.08.29., 3♀, TS.

50. ábra: *Syrphus vitripennis* (nőstény)

Temnostoma Le Peletier & Serville, 1828

Közepes és közepesenél valamivel nagyobb zengőlegyek. Lárvaik xylophagok (xylosaprophagok), elhalt korhadó fában, tuskóban, fakéreg alatt fejlődnek. A Palearktikumából leírt 8 faj fele él Magyarországon, ezek a Mátravidéken is előfordulnak.

(303) *Temnostoma apiforme* (Fabricius, 1794)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Sz, T-K, Ja). *Magyarország:* Eddig csak a Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* A hegységben is ritka. *Kistájak:* MM (1), NyM (1), KMa (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelyei: Csurgói-tanyák: 2005.08.24., 1♂ 1♀, TS – Fényespuszta: 1974.05.20., 1♂ 1♀, TI – Mátraszentimre: 1984.08.04., 1♀, MF – Vécsi-erdő: 2008.06.18., 1♂, TS, +MAL.

(304) *Temnostoma bombylans* (Fabricius, 1805)

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarctikum* (E, Sz, T-K, Ko, Ja). *Magyarország:* Főleg Dunántúlra és az Északi-középhegységre jellemző, mérsékelten gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* Egyelőre nem került elő a Nyugati-Mátrában és a Mátraalján. *Kistájak:* MM (5), DM (2), ML (2), PRm (3). *UTM:* 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (11).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).

Lelőhelyei: Békás-tói-erdészház: 1988.05.26., 1♂, HGY – Fekete-tó: 1991.06.05., 1♂, TS – Galyatető (TS): 1980.06.22., 1♂; 1991.06.05., 1♀ – Kőkúpuszta: 2000.06.18., 1♂ 3♀, TS – Mátramindszent: 2003.05.15., 1♂, TS – Rudolftanya: 1986.05.15., 1♂ 1♀, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♂ 4♀, TS – Várbükk: 1974.05.24., 2♂ 1♀, TS – Vár-völgy: 2005.04.28., 1♂, TS.

(305) *Temnostoma meridionale* Krivosheina & Mamaev, 1962

Elterjedése: *Palearktikum* (E). *Magyarország:* Csak a Dunántúlról és az Északi-középhegységből ismerjük, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* A hegységben is ritka, az eddigi gyűjtések során nem került elő a Nyugati-Mátrában és a Nyugati-Mátraalján. *Kistájak:* MM (1), DM (1), KMa (1), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Fertés: 2003.05.15., 2♂, TS – Gyöngyössolymos: 2006.09.25., 1♂ 2♀, TS – Nyiget-völgy:

2008.06.18., 1♂, TS, +MAL – Rudóltanya: 1985.05.16., 1♀, TS – Várbükk: 1974.05.24., 1♂, TS.

(306) *Temnostoma vespiforme* (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, Kaz, Sz, T-K, Ja). *Magyarország:* A Dunántúlon és az Északi-középhegységben él, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Egyelőre csak a hegység két kistáján gyűjtöttük. *Kistájak:* MM (4), KMa (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Fekete-tó: 1983.06.09., 1♂, TS – Galyatető: 1995.06.08., 1♂, TS – Hosszú-berek: 2008.06.29., 1♂, TS – Kőrös-mocsár: 2003.06.29., 1♂ 1♀, TS – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂, TS; 1984.08.04., 1♀, MF.

Trichopsomyia Williston, 1888

[Syn. *Parapenium* Collin, 1952]

Közepesnél kisebb zengőlegyek. Lárvájuk valószínűleg afidofág. Kis génusz, a Palearktikumtól 4, Magyarországról 2 fajt tartunk nyilván. A Mátravidéken mindkét faj előfordul.

(307) *Trichopsomyia flavitarsis* (Meigen, 1822)

[*Parapenium flavitarsis* (Meigen, 1822)]

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1989 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Kaz, Sz, T-K). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, de főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Egyelőre nem került elő a Mátralábn és a Mátraalján. *Kistájak:* MM (4), NyM (1), DM (2), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Euriök, bivoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Galyatető: 1985.06.08., 1♂ 1♀, TS – Kőkútpusztá: 2000.06.18., 1♂, TS – Mátrakeresztes (TS, +MAL): 1987.06.10., 1♂; 1987.06.12., 1♂ 1♀ – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 1♂, TS, +MAL – Rudóltanya: 1986.05.15., 1♀, TS – Sár-hegy (TS): 1983.06.08., 1♂ 1♀; 1983.06.09., 1♀, +MAL – Vándor-rét (TS): 1989.07.12., 1♀, +MAL; 2003.06.29., 1♂.

(308) *Trichopsomyia joratensis* Goeldlin de Tiefenau, 1997

[a *Trichopsomyia carbonaria* (Meigen, 1822) név alatt is]

Elterjedése: *Palearktikum* (Európa, de nem általános). *Magyarország:* Egyelőre csak a Mátrában gyűjtötték, szórványos előfordulása (I.). *Mátravidék:* Feltételezhető, hogy csak a Magas-Mátrában él. **Magyarország zengőlégy faunájára új faj.** *Kistájak:* MM (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelye: Kőrös-mocsár: 2003.06.29., 1♂, TS.

Triglyphus Loew, 1840

Közepesnél jóval kisebb zengőlegyek. Lárvaik valószínűleg többnyire levéltetvekkel táplálkoznak. A génusz 3 palearktikus faja közül 1 Magyarországon előfordul.

(309) *Triglyphus primus* Loew, 1840

Irodalom: TÓTH (1989 Parád, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Sz, T-K, Ko). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A Nyugati-Mátraalján még nem gyűjtötték. *Kistájak:* MM (2), NyM (1), DM (2), KMa (1), ML (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Silvikol, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Dorogháza: 2003.05.15., 1♂, TS – Horgas-völgy: 2008.06.28., 1♂, TS, +MAL – Kékestető: 2006.07.21., 1♂ 1♀, TS – Parád: 1982.07.06., 1♂, TS – Sár-hegy: 1985.05.15., 1♀, TS – Vécsei-erdő: 2006.08.30., 1♂ 1♀, TS.

Tropidia Meigen, 1822

Közepesenél kisebb zengőlegyek. Lárvajuk koprofág, valószínűleg elsősorban tehéntrágyában és rothadó növényi anyagokban fejlődik. Mindkét palearktikus faj előfordul Magyarországon. Ezeket a Mátravidéken is megtaláltuk.

(310) **Tropidia fasciata** Meigen, 1822

Elterjedése: *Palearktikum* (E, T-K), Európában meglehetősen ritka és lokális. *Magyarország:* Kéves adata főleg domb- és hegyvidékekről származik, de előkerült az Alföld egy pontjáról (Ócsa) is. Szórványos előfordulású (I.). *Mátravidék:* Egyelőre csak a Mátralábán gyűjtötték. *Kistáják:* ML (1). *UTM:* 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Hygrophil, univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelye: Fényespuszta: 1974.05.20., 1♂, TI.

(311) **Tropidia scita** (Harris, 1780)

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, T-K, Ja). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* Egyelőre csak a Magas-Mátrában nem gyűjtötték. *Kistáják:* NyM (2), DM (1), KMa (1), NyMa (2), ML (3), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (10).

Életmódja: Hygrophil, túlnyomórészt vizes élőhelyeken található, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Dorogháza: 2003.05.15., 3♂ 1♀, TS – Encsi-lábi-dűlő: 2007.07.26., 1♂ 3♀, TS – Felsőlengyend: 2006.07.22., 1♀, TS – Görbe-dűlő: 2008.06.28., 2♀, TS – Ilona-völgy: 1974.05.23., 2♂ 1♀, TS – Ludas: 2007.07.27., 1♀, TS – Mocsáros-völgy: 2007.06.28., 5♂ 2♀, TS – Nemti: 1980.06.22., 2♀, TS – Tar: 2003.05.14., 2♀, TS.

Volucella Geoffroy, 1762

Közepesenél nagyobb zengőlegyek. A *Volucella zonaria* egyike legnagyobb kétszárnyúinknak. Lárvaik poszméhek és társas redősszárnyú darazsak fészkeiben élnek. Életmódjuk még nem teljesen tisztázott. Valószínűleg a darázs-fészkekben keletkező hulladékokat, elpusztult darazsakat és főleg lárvaikat fogyasztják (nekrofágok). Imágóik feltűnően hasonlítanak darazsakra. Ezt gyakran összefüggésbe hozzák a mimikri jelenségével. A Palearktikumtól mintegy 20 fajt írtak le. Magyarországon és a Mátravidéken egyaránt 5 faj előfordulásáról tudunk.

(312) **Volucella bombylans** (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Holarktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo, Kí). *Magyarország:* Elsősorban domb- és hegyvidékeken él, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék:* A hegységben is gyakran nevezhető, annak ellenére, hogy egyelőre nem ismerjük valamennyi kistájáról. *Kistáják:* MM (5), NyM (1), DM (3), KMa (1), ML (3). *UTM:* 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (13).

Életmódja: Silvikol, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (III–IX.). Színben és szőrzetben egyaránt nagyon változékony, szinte megtevesztésig hasonlít arra a két poszméhra (*Bombus lapidarius*, *Bombus terrestris*), melynek fészkeiben a lárva fejlődik.

Lelőhelyei: Csurgói-tanyák: 2005.08.24., 1♂ 4♀, TS – Fertés: 2003.05.15., 1♂ 1♀, TS – Galyatető: 1980.06.22., 1♂, TS – Gyöngyöstarjáni-tározó: 2007.07.27., 1♀, TS – Hosszú-berek: 2008.06.18., 1♂, TS – Kopasz-hegy: 1965.06.02., 2♂, JJ – Mátraszentlászló: 1958.07.08., 2♂, KE – Nemti: 1980.06.22., 1♀, TS – Parádóhuta: 1997.08.22., 1♂ 3♀, TS – Tót-hegyes: 2006.07.21., 1♂ 3♀, TS.

(313) **Volucella inanis** (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Af, Mo, Kí). *Magyarország:* Főleg domb- és

hegyvidékekre jellemző, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék*: Még nincs róla adatunk a Nyugati-Mátraaljáról. *Kistáják*: MM (6), NyM (1), DM (3), KMa (1), ML (4), PRm (1). *UTM*: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (16).

Életmódja: Silvicol, univoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Lárva a lódarázs (*Vespa crabro*) és a németdarázs (*Paravespula germanica*) fészékében fejlődik. Imágója különösen az előbbihez hasonlít.

Lelőhelyei: Balla-völgy: 1997.08.20., 2♀, TS – Dorogháza: 2003.05.15., 1♀, TS – Fényespuszta (JJ): 1967.08.08., 1♂; 1967.07.08., 1♀ – Galyatető: 1958.08.10., 1♀, KE; 2003.06.26., 2♂ 1♀, TI – Gyöngyösoroszi: 1958.08.14., 1♀, PL – Mátraháza: 1970.08.05., 1♀, JJ – Mátrászentimre: 1980.08.04., 1♂, MF – Mátrászentlászló (KE): 1959.07.30., 2♂; 1959.08.19., 1♂ – Mocsáros-völgy: 2007.06.28., 3♂ 2♀, TS – Nyiget-völgy: 2008.06.18., 1♀, TS, +MAL – Parád: 1979.08.04., 1♀, TS – Visonta: 2007.07.27., 1♂ 3♀, TS – Vörös-kő: 1959.07.29., 2♀, KE.

(314) *Volucella inflata* (Fabricius, 1794)

Irodalom: TÓTH (1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Sz). *Magyarország*: Általánosan elterjedt, mérsékelt gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék*: A hegységben is mérsékelt gyakori. *Kistáják*: MM (1), DM (1), KMa (1), ML (1), PRm (1). *UTM*: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Silvicol, főleg erdős területekre jellemző, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Balla-völgy: 1997.08.20., 1♂ 1♀, TS – Kékestető: 2006.07.21., 1♀, TS – Kőkútpuszta: 2000.06.18., 1♂, TS – Sár-hegy: 1985.05.15., 1♀, TS – Vécsi-erdő: 2008.06.18., 1♀, TS, +MAL.

(315) *Volucella pellucens* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo, Kí, Ko, Ja), *Orientalis faunabirodalom*. *Magyarország*: Az Alföld kivételével általánosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék*: A hegység minden kistáján gyűjtötték. *Kistáják*: MM (9), NyM (2), DM (4), KMa (2), NyMa (1), ML (4), PRm (3). *UTM*: 10×10 km (12), 2,5×2,5 km (23).

Életmódja: Lárva poszméhek és redősszárnyú darazsak fészékében egyaránt fejlődik. Alapvetően silvicol, de előfordul nyílt területeken is. Bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1959.07.31., 1♀, KE; 1978.07.15., 2♀, ML – Bagolyirtás: 1979.06.08., 1♂, MF – Csór-hegy: 1983.06.09., 1♂, TS – Detk: 2008.06.18., 2♂ 1♀, TS – Emberesdi-völgy: 2005.08.25., 1♂ 6♀, TS – Galyatető: 1958.07.10., 3♀, KE; 1958.08.10., 2♂, KE; 1959.07.23., 1♂ 4♀, KE; 1980.06.22., 2♂ 1♀, TS; 1980.06.22., 1♂, TS; 1983.08.09., 1♀, TS; 1995.06.08., 1♂, TS – Gyöngyöshalász: 2008.06.18., 2♂ 1♀, TS – Gyöngyösoroszi-tározó: 1987.08.15., 1♀, TS – Karácsond: 2007.07.26., 1♂ 3♀, TS – Mátrafüred: 1982.07.06., 5♀, TS – Mátraháza: 1957.06.26., 7♂, KZ; 1969.07.20., 1♀, MF – Mátramindszent: 2003.05.15., 2♂ 3♀, TS – Mátrászentimre: 1978.07.11., 2♀, MF; 1981.06.21., 2♀, MF; 1998.08.10., 2♀, SZA – Mocsáros-völgy: 2007.06.28., 2♂ 2♀, TS – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Nemti: 1980.06.22., 1♂, TS – Parád: 1969.07.22., 2♀, MF; 1979.08.14., 1♀, TS – Piszkestető: 1979.06.09., 1♂, MF – Sándor-rét: 1980.06.22., 10♂ 1♀, TS; 1980.06.22., 5♂ 1♀, TS – Sirok: 1974.08.10., 1♂, TS – Tót-hegyes: 2006.07.21., 4♂ 3♀, TS.

(316) *Volucella zonaria* (Poda, 1761)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Ny-Sz, T-K, Ir, Mo). *Magyarország*: Főleg domb- és hegyvidékeken él, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék*: Még nem került elő a Nyugati-Mátrában és a Nyugati-Mátraalján. A Nyugati-Mátrában biztosra vehető az előfordulása. *Kistáják*: MM (3), DM (5), KMa (2), ML (2), PRm (1). *UTM*: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (12).

Életmódja: Lárva redősszárnyú darazsak (*Vespa crabro*, *Paravespula germanica*, *Paravespula vulgaris*) fészékében fejlődik. Silvicol, bivoltin (polivoltin?), vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Hosszú-berek: 2008.06.29., 1♂, TS – Kékestető: 2006.07.21., 1♂ 2♀, TS – Kopasz-hegy: 2006.09.06., 1♀, TS – Mátrafüred: 1982.07.06., 1♂ 1♀, TS – Mátrászentimre: 1972.06.09., 1♀, JJ – Orszai-tó:

1996.08.15., 1♂, TS – Sáfrányos: 2008.06.18., 1♀, TS – Sástó: 1977.06.25., 1♀, TS – Sirok: 1974.08.10., 1♀, TS – Szuha: 2005.09.25., 1♂ 1♀, TS.

Xanthandrus Verrall, 1901

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvájuk karnivor, csak részben afidofág, valószínűleg főleg lepkehernyókkal és egyéb rovarlárvákkal táplálkoznak. A 3 palearktikus fajból 1 fordul elő Magyarországon, ez a Mátravidéken is él.

(317) *Xanthandrus comtus* (Harris, 1780)

Irodalom: TÓTH (1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, Sz, T-K, Mo, Ko, Ja), *Orientalis faunabirodalom. Magyarország:* Általánosan elterjedt, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Mérsékelten gyakori. *Kistáják:* MM (4), NyM (2), DM (1), KMa (1), ML (2). *UTM:* 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (10).

Életmódja: Lárvája karnivor, étrendjén levéltetvek, levélbolhák, hernyók, álhernyók és bogárlárvák egyaránt szerepelnek. Silvikol, bivoltin (polivoltin?), vernalis-autumnalis (V–XI).

Lelőhelyei: Galyatető: 1994.06.05., 1♀, TS – Kőrös-mocsár: 2003.09.29., 1♂ 2♀, TS – Mátraháza: 1957.06.26., 4♂ 2♀, KZ – Mátraszentlászló: 1988.08.21., 1♂, TS, +MAL – Sár-hegy: 1957.08.24., 1♀, TS – Somlyó: 2008.06.28., 1♂, TS, +MAL – Szakáll-hegy: 2005.08.26., 2♀, TS – Szentkút: 1987.08.17., 1♀, TS – Vécsi-erdő: 2006.08.30., 1♀, TS.

Xanthogramma Schiner, 1860

[Syn. *Olbiosyrphus* Mik, 1897]

Közepes nagyságú zengőlegyek. Darazsakra emlékeztetnek, hasonlítanak a *Chrysotoxum* fajokra is. Lárvájuk életmódja nem kellően tisztázott. A fajok egy részét méhfélék fészkeiben találták. Feltételezik, hogy részben gyökérlevéltetvekkel is táplálkoznak. A Palearktikumából leírt 14 fajból 4 hazai előfordulásáról tudunk, ezeket a Mátravidéken is gyűjtötték.

(318) *Xanthogramma dives* (Rondani, 1857)

Elterjedése: *Palearktikum* (Európa, elterjedése nem tisztázott). *Magyarország:* Egyelőre csak a Dunántúlról és Északi-középhegységből ismerjük, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben viszonylag kevés helyen került elő. *Kistáják:* MM (1), NyM (1), DM (2), NyMa (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Valószínűleg silvikol és bivoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Galyatető: 2003.06.26., 1♀, TS – Gyöngyöshalász: 2008.06.18., 1♀, TS – Horgas-völgy: 2008.06.28., 2♀, TS, +MAL – Maconkai-tározó: 2003.05.14., 1♀, TS – Sár-hegy: 1983.06.08., 1♀, TS – Vár-völgy: 2005.04.28., 1♂ 3♀, TS.

(319) *Xanthogramma festivum* (Linnaeus, 1758)

[Syn. *Xanthogramma citrofasciatum* (De Geer, 1776)]

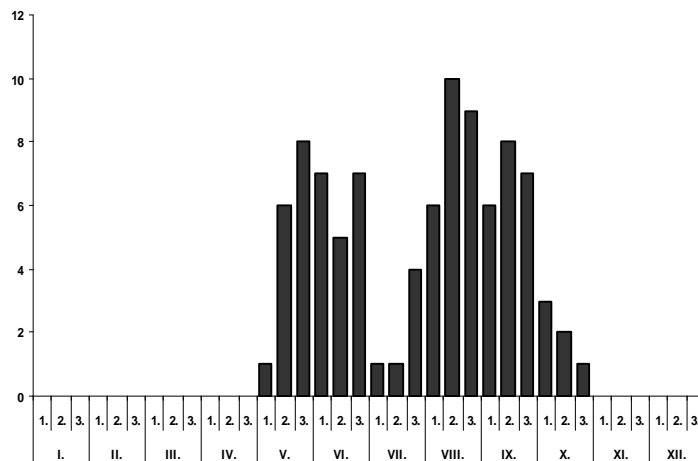
Irodalom: TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Ny-Sz). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, gyakori előfordulása (IV.). *Mátravidék:* A hegységben inkább mérsékelten gyakorinak nevezhető. *Kistáják:* MM (3), DM (2), KMa (1), ML (3), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (10).

Életmódja: Silvikol, de nyílt területeken is előfordul, univoltin, vernalis-praestivalis (III–VI.).

Lelőhelyei: Ágasvár: 1986.05.14., 2♂, TS – Dorogháza: 2003.05.15., 1♀, TS – Fertés: 2003.05.15., 1♀, TS – Ilona-völgy: 1974.05.23., 2♀, TS – Kőkútpuszta: 2007.04.05., 3♀, TS – Rudolftanya: 1986.05.15., 1♀, TS – Sár-hegy: 2005.04.29., 1♂ 1♀, TS – Tarjánka-völgy: 2005.04.28., 2♀, TS.

(320) *Xanthogramma laetum* (Fabricius, 1794)[*Olbiosyrphus laetus* (Fabricius, 1794)]**Irodalom:** TÓTH (1988 Sár-hegy)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, főleg Dél- és Közép-Európa). *Magyarország:* Általános, de főleg hegyvidékekre jellemző, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* A hegységben ritka előfordulása. *Kistájak:* MM (2), DM (2), KMa (1). *UTM:* 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (5).**Életmódja:** Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).**Lelőhelyei:** Mátrafüred: 1986.06.11., 1♀, TS, +MAL – Mátraszentimre: 1974.05.24., 1♂, TS – Messzilátó-hegy: 1974.05.23., 1♀, TS – Sáfrányos: 2008.06.18., 1♀, TS.(321) *Xanthogramma pedissequum* (Harris, 1776)[Syn. *Xanthogramma ornatum* (Meigen, 1822), *Xanthogramma bilobatum* Szilády, 1940]**Irodalom:** TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Tk, K-Á, Sz, T-K). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, igen gyakori előfordulása (V.). *Mátravidék:* Minden kistájon előkerült, gyakori. *Kistájak:* MM (6), NyM (2), DM (5), KMa (1), NyMa (2), ML (6), PRm (2). *UTM:* 10×10 km (12), 2,5×2,5 km (25).**Életmódja:** Silvikol, de nyílt területekről sem hiányzik. Polivoltin?, vernalis-autumnalis (III–X.).**Lelőhelyei:** Domoslói-tározó: 2007.07.27., 1♂ 4♀, TS – Fajzatpuszta: 2005.08.24., 2♂ 2♀, TS – Fényespuszta: 1996.08.16., 2♀, TS – Fertés: 2003.05.15., 3♂ 1♀, TS – Galyatető: 1995.06.08., 1♂, TS – Görbe-dűlő: 2008.06.28., 1♀, TS – Kékestető: 1983.06.09., 1♂ 1♀, TS – Kőbánya: 2005.08.25., 1♀, TS – Kőkúpuszta: 2000.06.18., 4♂, TS – Kőrös-mocsár: 2003.09.29., 3♂ 2♀, TS – Kút-lápa-völgy: 1997.08.20., 3♂ 1♀, TS – Mátrafüred: 1986.06.11., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Mátraháza: 1957.06.26., 3♀, KZ – Mocsáros-völgy (TS): 1987.08.07., 2♂; 2007.06.28., 2♂ 3♀ – Nemti: 1980.06.22., 1♂, TS – Oroszi-tó: 1996.08.15., 3♂ 4♀, TS – Szakáll-hegy: 2005.08.26., 1♂ 2♀, TS – Szurkos: 2008.06.18., 2♂ 1♀, TS – Szücsi: 2006.08.29., 1♀, TS – Tar: 2003.05.14., 2♂ 4♀, TS – Vándor-rét: 1989.07.03., 1♀, CP, +MAL.**Xylota** Meigen, 1822Közepes és közepesenél nagyobb zengőlegyek. Lárvaik főleg elhalt fában, korhadékban, kéreg alatt, faodvakban, sérült fák kicsurgó kocsonyás nedvében, ritkábban rothadó növényi anyagokban fejlődnek. Imágóik leginkább mézharmattal, és növényi nedvekkel táplálkoznak, virágokat más zengőlegyeknél ritkábban látogatnak. A *Palearktikumból* 20 fajtát írták le. A Magyarországon ismert 9 fajt a Mátravidéken is gyűjtöttük.(322) *Xylota abiens* Meigen, 1822**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, Sz, T-K). *Magyarország:* Általánosan elterjedt, de inkább hegyvidékekre jellemző, mérsékelten gyakori előfordulása (III.). *Mátravidék:* Egyelőre három kistájon került elő. *Kistájak:* MM (3), KMa (1), ML (1). *UTM:* 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).**Életmódja:** Silvikol, bivoltin?, vernalis-aestivalis (V–VIII.).**Lelőhelyei:** Kékestető: 2006.07.21., 1♂, TS – Kisterenye: 1987.08.17., 1♂ 1♀, TS – Mátrakeresztes: 1987.06.12., 1♂, TS, +MAL – Nyiget-völgy: 2008.06.18., 1♂, TS, +MAL – Pisztrángos-tó: 1997.08.21., 1♂, TS.(323) *Xylota coeruleiventris* Zetterstedt, 1838**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Szi, T-K, Mo). Boreomontán fajként tartják számon, az alpesi területek kivételével ritka. *Magyarország:* Egyelőre csak a Mátrában gyűjtötték, szórványos előfordulása (I.). *Mátravidék:* Valószínűleg csak a Magas-Mátrában él. *Kistájak:* MM (2). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2). **Magyarország zengőlégy faunájára új faj.****Életmódja:** Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).**Lelőhelyei:** Galyatető (TS): 1994.06.05., 1♂; 2003.06.26., 1♀ – Kékestető: 1983.06.09., 1♂, TS.

(324) *Xylota florum* (Fabricius, 1805)**Irodalom:** TÓTH (1994 Templom-réti-erdészlak)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Tk, Sz, T-K). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék:* Valószínűleg főleg a Magas-Mátrában él. *Kistájak:* MM (2), DM (1), PRm (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).**Életmódja:** Silvikol, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX.).**Lelőhelyei:** Kókútpuszta: 2000.06.18., 1♂, TS – Kőrös-mocsár: 2003.06.29., 1♂, TS – Mátrakeresztes: 1987.04.29., 1♂ 1♀, TS, +MAL.(325) *Xylota ignava* (Panzer, 1798)**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo, Kí, Ko, Ja). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* Valószínűleg csak a Magas-Mátrában él. *Kistájak:* MM (3). *UTM:* 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).**Életmódja:** Silvikol, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX.).**Lelőhelyei:** Csór-hegy: 1986.05.15., 1♀, TS – Mátrakeresztes: 1987.08.23., 1♂, TS, +MAL – Rudóftanya: 1986.05.15., 1♀, TS.(326) *Xylota meigeniana* Stackelberg, 1964**Elterjedése:** *Palearktikum* (E, Szi, T-K, Ja), Közép-Európában általában ritka és lokális. Magyarország: Eddigi kevés adata a Bakonyból és az Északi-középhegységből származik, ritka előfordulású (II.). *Mátravidék:* A hegységben is ritka, egyelőre két kistájon került elő. *Kistájak:* MM (2), ML (1). *UTM:* 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).**Életmódja:** Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).**Lelőhelyei:** Kékestető: 1974.05.20., 1♀, TS – Mátraalmás: 1986.07.18., 1♂, TS, +MAL – Mátrakeresztes: 1986.07.25., 1♂, TS, +MAL.51. ábra: A *Xylota segnis* fenológiája a Mátravidéken gyűjtött anyag feldolgozása alapján(327) *Xylota segnis* (Linnaeus, 1758)**Irodalom:** TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes, 1997 Mátraalmás)**Elterjedése:** *Holarktikum* (E, Tk, Kaz, Sz, T-K, É-Kí). Magyarország: A Dunántúlon és az Északi-

középhegységben általánosan elterjedt, az Alföldön viszonylag kevés lelőhelyét ismerjük. Gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék*: A hegységben is valószínűleg mindenfelé él, de a Nyugati-Mátraalján egyelőre nem került elő. *Kistájak*: MM (7), NyM (1), DM (4), KMa (1), ML (4), PRm (6). *UTM*: 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (20).

Életmódja: Silvicol, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (III–X.). A Mátravidéken gyűjtött anyag adatai alapján jól elkülönül két nemzedéke (**52. ábra**). Nem kizárt, hogy a hegységben élő populáció bivoltin.

Lelőhelyei: Békás-tói-erdészház: 1988.05.26., 1♀, HGY – Csór-hegy: 1986.05.15., 1♀, TS – Fekete-tó (TS): 1991.06.04., 1♂; 1991.06.05., 1♀ – Ilona-völgy: 1974.05.23., 2♂, TS – Kopasz-hegy: 2006.09.06., 1♀, TS – Kóktúpuszta: 2000.06.18., 1♂ 4♀, TS – Kőszörű-völgy: 1989.04.27., 1♀, TS – Kút-lápa-völgy: 1997.08.20., 1♀, TS – Mátrafüred (TS): 1982.07.06., 1♂ 1♀; 1986.08.26., 1♀, +MAL – Mátraháza: 1957.06.26., 2♀, KZ; 1977.06.25., 1♂, TS – Mátrakeresztes (TS): 1977.06.25., 1♀; 1987.08.23., 1♂, +MAL – Mátramindszent: 2006.09.24., 1♀, TS – Mátraszentlászló: 1988.08.18., 1♀, SZI – Mocsáros-völgy: 2007.06.28., 2♂ 1♀, TS – Nyírjes-tó: 1987.08.16., 1♀, TS – Rudolftanya: 1986.05.15., 1♂ 1♀, TS – Sándor-rét: 1980.06.22., 1♀, TS – Sár-hegy: 1986.05.15., 1♂, TS – Szuha: 2005.09.25., 1♂ 4♀, TS – Üveggyári-tározó: 1987.08.16., 1♂, TS – Vécsi-erdő: 2006.08.30., 1♂ 4♀, TS.

(328) *Xylota sylvarum* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1988 Sár-hegy, 1994 Templom-réti-erdészlak, 1995 Mátrakeresztes)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, Sz, T-K, Mo). *Magyarország*: Az Alföld kivételével általánosan elterjedt, gyakori előfordulású (IV.). *Mátravidék*: Inkább mérsékelten gyakori. *Kistájak*: MM (6), NyM (1), DM (4), KMa (1), ML (1), PRm (1). *UTM*: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (13).

Életmódja: Silvicol, bivoltin, vernalis-autumnalis (V–X.).

Lelőhelyei: Bagolyirtás: 1959.07.17., 1♀, PL – Fekete-tó: 1974.05.20., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Fényespuszta: 1996.08.16., 1♂ 1♀, TS – Galyatető (TS): 1994.06.05., 1♂ 1♀; 2003.06.26., 1♂ 1♀ – Gyöngyösoroszi: 1987.08.15., 1♂, TS – Gyöngyöstarján: 1996.08.14., 1♀, TS – Hosszú-berek: 2008.06.18., 1♂, TS – Ilona-völgy: 1980.06.21., 1♀, KO – Kékestető: 1957.06.26., 1♀, KZ – Mátraháza: 1957.06.26., 3♂ 3♀, KZ – Szentkút: 1961.08.29., 1♂, POL.

(329) *Xylota tarda* Meigen, 1822

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk, Kaz, Szi, T-K). Többnyire ritka és lokális. *Magyarország*: Sík-, domb- és hegyvidékekről egyaránt előkerült, de csak ritka előfordulású (II.). *Mátravidék*: Egyelőre csak a Magas-Mátrából ismerjük. *Kistájak*: MM (2). *UTM*: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Silvicol, univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelyei: Mátraháza: 1957.06.26., 1♂, KZ – Vándor-rét: 1989.07.05., 1♀, TS, +MAL.

(330) *Xylota xanthocnema* Collin, 1939

Irodalom: TÓTH (1989 Galyatető, 1994 Templom-réti-erdészlak)

Elterjedése: *Palearktikum* (E, Tk). *Magyarország*: A Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, mérsékelten gyakori előfordulású (III.). *Mátravidék*: A Parád-Recsi-medencében és Mátraalján eddig nem került elő. *Kistájak*: MM (3), NyM (1), DM (3), ML (1). *UTM*: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Silvicol, bivoltin, vernalis-autumnalis (V–IX.).

Lelőhelyei: Balla-völgy: 1997.08.20., 1♀, TS – Galyatető: 1980.06.22., 1♂, TS – Gyöngyössolymos: 2006.09.25., 1♀, TS – Mátrafüred: 1986.08.02., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Mátraháza: 1957.06.26., 1♂, KZ – Nagy-Hársas: 2008.06.29., 1♀, TS, +MAL – Vándor-rét: 1989.07.05., 1♀, TS, +MAL.

Köszönetnyilvánítás:

A szerző hálával gondol azokra a gyűjtőkre, akik tevékenységükkel hozzájárultak a hegység zengőlégy faunájának jobb megismeréséhez. Külön említést érdemelnek a Malaise-csapdák kezelői: Barabás Zoltán (Gyöngyösoroszi), Dr. Csóka György (Mátrafüred), Honvéd János (Mátraalmás), Horváth György (Mátrakeresztes), Szőke István (Mátraszentlászló). Ugyancsak köszönet illeti Földessy Mariann muzeológust (Gyöngyös: Mátra Múzeum) a csapdák telepítésének megszervezéséért, valamint a kezelők beszerzéséért, továbbá Dr. Fűkőh Levente múzeumigazgatót, a csapdák működtetéséhez szükséges anyagi feltételek biztosításáért. Dr. Papp László kutatóprofesszornak (Magyar Természettudományi Múzeum Állattára, Budapest) a kézirat gondos, lektorálásáért tartozom köszönettel.

A kézirat lezárva: 2008. szeptember

Hoverfly fauna of the Mátra region (Summary)

The research into the hoverfly fauna (Syrphidae) of Mátra Region does not have a long past. As opposed to Mecsek Region, where János Thalhammer carried out systematic collection already as early as the second and third decade of the 20th century, we can talk about a relatively intensive collecting activity only from the second half of the 1950s in Mátra. Zoltán Kaszab caught 48 hoverfly species during two journeys in the environs of Mátraháza and Kékestető in 1957. Ferenc Mihályi collected hoverflies mainly in the 1970s and 1980s in the environs of Mátraszentimre. He enriched the knowledge with 90 hoverfly species from this area of High Mátra. The author of this monograph began his collecting activity in the Mátra Region within the framework of the project entitled „*The natural landscape of Mátra and Cserhát*” in 1974, then he also continues it at present after a few breaks, although the project has come to an end in the meantime.

Besides the above mentioned researchers, many other collectors caught more or less hoverflies in the Mátra Region. Comparatively lots of data are also due to József Jablonkay (36 species) and Ilona Tóth (61 species). The name of other people can be found in the collector list. The mounted specimens out of the collected material are generally transferred to the Mátra Museum or the zoological department of the Hungarian Natural History Museum.

Besides the individual collecting activities, the Malaise traps operated by the author on several sites in the region played a significant role. From their material, several faunistic papers, were compiled (TÓTH 1994, 1995, 1997). The present monograph summarizes the important knowledge of the hoverfly fauna of Mátra Region.

The Mátra Region is one of the parts of Northern Middle Mountains. Its geographical separation and mainly its partitioning into small regions are considerably different in the specialist books. In the present synthesis the work entitled „The Cadaster of the Small Regions of Hungary” (MAROSI & SOMOGYI 1990) was used for the naming of the small regions.

MAROSI & SOMOGYI (1990) separated the Mátra Region into the following small regions: *High Mátra*: the highest mountaintop of Hungary is situated in this small region, the 1014 m high Kékes. It is followed by Galya peak (964 m), Pizskés peak (944 m), Tót-hegyes (hill) (814 m) and Ágasvár (789 m). Its area is 240 km². Its climate is cool and humid. Also due to this several montane and submontane hoverfly species mainly occur in this area of the Mátra Mts. Part of these species is new for the fauna of the Mátra Mts.

Cheilosia pictipennis Egger, 1860, *Cheilosia semifasciata* (Becker, 1894), *Helophilus affinis* Wahlberg, 1844, *Orthonevra tristis* (Loew, 1781), *Pipizella pennina* (Goeldlin de Tiefenau, 1974), *Platycheirus nielseni* Vockeroth, 1990, *Sphegina montana* Becker, 1921, *Syrphus nitidifrons* Becker, 1921, *Trichopsomyia joratensis* Goeldlin de Tiefenau, 1997, *Xylota coeruleiventris* Zetterstedt, 1838. The hoverfly fauna of this small region is featured by 307 known species.

Western Mátra: its area is 170 km², its altitude changes between 158 m and 805 m, the Muzsla peak (805 m) is the highest site. Its climate is moderately cool and humid on the

north, moderately warm and arid on the south. In its hoverfly fauna, the mountainous and submountainous elements are mixed. The hoverfly fauna of this small region is featured by 179 known species.

Southern Mátra: its area is 130 km², its height above sea-level changes between 140 m and 600 m. On its higher parts it is moderately cool and humid, on its lower parts it is moderately warm and arid. In the structure of its hoverfly fauna, the thermophilous species are mostly dominant. The hoverfly fauna of this small region is featured by 189 known species.

Eastern Foot of Mátra: it is medium height hilly area in the foreland of the Mountains. Its area is 200 km², its height above sea-level changes between 109 m and 300 m. Its climate is moderately warm and arid on the northern part, moderately warm and arid on the southern flat part. Its hoverfly fauna has not been thoroughly researched yet. Based on the known facts it can be stated that the elements typical in the middle-mountainous areas and typical in flatlands are mixed in the species composition. The hoverfly fauna of this small region is featured by 156 known species.

Western Foot of Mátra: similarly to the last small region, it is partly a medium height hilly area in the foreland of the Mountains as well. Its area is 140 km², its height above sea-level changes between 119 m and 360 m. Its climate is moderately warm and arid. Its hoverfly fauna resembles the one in the Eastern Foot of Mátra, which is species-poorer, nevertheless it has hardly been researched. The hoverfly fauna of this small region is featured by 85 known species.

Foot of the Mátra: it is a hill area, very divided, joining the northern slope of High Mátra. Its height above sea-level changes between 182 m and 500 m. Its area is 160 km². Its climate is cool and moderately humid on the south, moderately cool and moderately arid on the north. Its hoverfly fauna is characterized by species wide-spread in low middle mountains. The hoverfly fauna of this small region is featured by 193 known species.

Parád-Recsk Basin: it is a moderately divided hilly area, whose area is 60 km², its height above sea-level changes between 160 m and 362 m. Its climate is moderately cool and moderately humid. Its hoverfly fauna is very similar to the last small region. The hoverfly fauna of this small region is featured by 178 known species.

Up till now 390 species of the hoverflies have been registered in Hungary. In Mátra Region which is more researched compared to several other regions of the country, 330 species have already been recorded. It totals 84,6 % of the native fauna, which indicates a relatively good research rate in comparison with the relatively small extent of the mountains.

The author briefly describes the life strategies and the function of the hoverflies in the ecosystems. The majority of the hoverfly imagines feeds pollen and nectar. The larvae can be divided into three main groups according to their nutrition: 1. herbivorous, 2. saprophagous, 3. zoophagous. In respect of their role in nature, the predators can be emphasized. 40 % of the species collected in Mátra Region is carnivore, a subservient (aphidophagous) organism, which usually feed tree-lice. In other countries several of their species are already used for practical biological protection.

In the chapter entitled „The material and method” the author makes the emphasis upon the importance of the Malaise traps operated in the regions (Gyöngyösoroszi, Mátraalmás, Mátrakeresztes) to study thoroughly the hoverfly fauna.

In the results the qualitative and quantitative structures of the fauna of the Mátra Region are also given. The qualitative structure is shown in table 1 by grouping the relative frequency categories. The faunistical data are shown in table 3 and are enlisted in the related chapter.

The *Syrphus ribesii* is the most abundant species, its dominance was 8.39%. The proportion of not more than 21 taxa exceeds the 1% value, they are the total of 47.92% of all species and 48.00% of all specimens. The quantitative structure of the material of the species with percentage over 2% is shown in circle diagram.

Field work was carried out from spring to autumn in the region. The earliest collecting details dated from the first decade of March and the final from the third decade of November.

2.5 × 2.5 km UTM grid maps were used for the demonstration of some species area.

The most important data from the species are shown in table 3 and in the list of the species. It gives information about the distribution of the species, occurrences per small regions, habitat requirements, a few phenological and ecological features individual numbers, dominance and rank of their frequency.

The abbreviations used in the table are the following:

The phenological characters: spring-flight type (vernalis = **ve**), spring-early summer-flight type (vernalis-praestivalis = **ve-pr**), spring-summer-flight type (vernalis-aestivalis = **ve-ae**); early summer-flight type (praestivalis = **pr**), summer-flight type (aestivalis = **ae**), autumn-flight type (autumnalis = **au**), summer-autumn-flight type (aestivalis-autumnalis = **ae-au**), spring-autumn-flight type (vernalis-autumnalis = **ve-au**).

The voltinism: one-generation (Univoltin = **un**), two-generations (bivoltin = **bi**), of three- or polygenerations (polyvoltin = **po**).

Both in the table and in the chapter of faunistical data the species of their habitats are noted:

Sylvicolous species (**sil**); Hygrophilous species (**hyg**); Euryoecious species (**eur**); Xerophilous species (**xer**).

The proportion in habitat of hoverfly species is shown in the circle diagram. It is typical for the fauna structure that 64,54% of the collected hoverflies occur more or less in the forests.

The paper is vividly illustrated by the original photos of native hoverflies taken by the author in addition to the tables, diagrams and maps. The volume is supplied with bibliography and index.

RODALOM – REFERENCES

- BARKALOV, A. V. & STÄHLS, G. (1997): Revision of the Palearctic bare-eyed and blacklegged species of the genus *Cheilosia* Meigen (Diptera, Syrphidae). – *Acta Zool. Fennica* 208: 1–74.
- BARKEMEYER, W. & CLAUSSEN, C. (1986): Zur Identität von *Neoascia unifasciata* (Strobl, 1898) – mit einem Schlüssel für die in der Bundesrepublik Deutschland nachgewiesenen Arten der Gattung *Neoascia* Williston 1886 (Diptera, Syrphidae). – *Bonn. Zool. Beitr.* 37 (3): 229–239.
- BARTAL A. (1906): Adatok Magyarország légyfaunájához – *Folia. ent. hung.* 13: 119–123.
- CLAUSSEN, C. (1998): Die europäischen *Cheilosia alpina*-Gruppe (Diptera: Syrphidae). – *Bonn. Zool. Beitr.* 47: 381–410.
- DÉVAI GY. & MISKOLCZI M. (1987): Javaslat egy új környezetminősítő értékelési eljárásra a szitakötők hálótérképek szerinti előfordulási adatai alapján – *Acta. Biol. Debr. Oecol. Hung.* 20 (1986–87): 33–54.
- DÉVAI GY., HARANGI J. & MISKOLCZI M. (2000): BioTér 2.0 Program (Biotikai Hálótérképező Program)
- DOCZKAL, D. & SCHMID, U. (1994): Drei neue Arten der Gattung *Epistrophe* (Diptera: Syrphidae), mit einem Bestimmungsschlüssel für die deutschen Arten. – *Stuttgarter Beitr. Naturk. Serie A (Biologe)*: 1–32.
- FÁSZL I. (1878): Adatok Sopron légyfaunájához – A Pannonhalmi Szent-Benedek-Rend soproni Kath. Főgymnasiumának értesítője az 1877/78. tanévről: 1–34.
- GOEGLIN DE TIEFENAU, P. (1976): Révision du genre *Paragus* (Dipt. Syrphidae) de la région paléarctique occidentale. – *Mitt. Schweiz. Ent. Ges.* 49: 79–108.
- KOWARZ 1883MAROSI S. & SOMOGYI S. (1990): Magyarország kistájainak katasztere II. – MTA Földrajztudományi Kutató Intézet, Budapest: 483–1023.
- MAIBACH, A., GOEGLIN DE TIEFENAU, P. & DIRICKX, H. G. (1998): Syrphidae. – In: B. MERTZ et al. (eds.): *Fauna Helvetica 1, Diptera – Checklist*, p. 211–224.
- MAROSI S. & SOMOGYI S. (1990): Magyarország kistájainak katasztere II. – MTA Földrajztudományi Kutató Intézet, Budapest: 483–1023.
- MIHÁLYI (1953): Bátorliget kétszárnyú-faunája – In SZÉKESY, V. (ed.): *Bátorliget élővilága*: 318–324.
- MOCSÁRY S. (1877): Bihar és Hajdú megyék hártya-, két-, reczés-, egyenes- és félröptűi – *Mat. természettud. Közl.* 14: 37–80.
- PAPP, L. (2001): Checklist of the Diptera of Hungary, Hungarian Natural History Museum, 550 pp.
- PECK, L. V. (1988): Family Syrphidae – In: SOÓS, Á. & PAPP, L. (eds.): *Catalogue of Palearctic Diptera* 8: 11–230.
- PILLICH F. (1911): Adatok Simontornya Diptera-faunájához – *Rovartani Lapok* 18: 183–187.
- PILLICH, F. (1914): Aus der Arthropodenwelt Simontornya's. Ein monographischer Beitrag. Simontornya, 172 pp.

- SACK, P. (1928–1932): Syrphidae – In: Lindner, E. (ed.): Die Fliegen der paläarktischen Region, 4 (4): 1–451.
- SSYMANK, A., DOCZKAL, D., BARKEMEYER, W., CLAUSSEN, C., LÖHR, P. W. & SCHOLZ, A. (1999): Syrphidae. – In: SCHUMANN, H. et al. (eds.): Checkliste der Dipteren Deutschlands. – *Studia dipterologica*. Suppl. 2: 195–203.
- STACKELBERG, A. A. (1970): Classification to the insects of the European part USSR, Syrphidae – *Opredeliteli po Faune USSR* 5 (2): 11–96.
- STUBBS, A. E. & FALK, S. J. (1983): British hoverflies an illustrated identification guide. – *British Entomological & Natural History Society*, 1–253. pp.
- SZILÁDY Z. (1941): Diptera-kutatás a Balaton környékén – *Magyar Biol. Kut. Munk.* 13: 259–267.
- THALHAMMER, J. (1900): Ordo. Diptera. – In: *Fauna Regni Hungariae*. Természettud. Társulat, Budapest, „1899”, 76 pp.
- THOMPSON, F. C. & TORP, E. (1986): Synopsis of the European species of Sphegina Meigen (Diptera: Syrphidae). – *Ent. scand.* 17: 235–269.
- TORP, E. (1994): Danmarks Svirrefluer (Diptera: Syrphidae). – *Danmarks Dyreliv* 6: 1–490.
- TÓTH S. (1988a): Adatok a Sár-hegy zengőlégy faunájához (Diptera: Syrphidae) – *Fol. Hist.-nat. Mus. Matr., Suppl.* 2: 47–54.
- TÓTH S. (1988b): A Mátra Múzeum zengőlégy gyűjteménye (Diptera: Syrphidae) – *Fol. Hist.-nat. Mus. Matr.*, 14: 115–124.
- TÓTH S. (1994): Adatok a Mátra zengőlégy faunájához (Diptera: Syrphidae), I. Templomréti-erdészlak (Gyöngyösoroszi) – *Fol. hist. nat. mus. matr.*, 19: 107–117.
- TÓTH S. (1995): Adatok a Mátra zengőlégy faunájához (Diptera: Syrphidae), II. Mátrakeresztes – *Fol. hist. nat. mus. matr.*, 20: 129–143.
- TÓTH S. (1997): Adatok a Mátra zengőlégy faunájához (Diptera: Syrphidae), III. Mátraalmás – *Fol. hist., nat. mus. matr.*, 22: 109–119.
- TÓTH, S. (2001): Syrphidae – In: PAPP, L. (ed.): Checklist of the Diptera of Hungary, Hungarian Natural History Museum, p. 243–261.
- TÓTH S. (2008): A Mecsek zengőlégy faunája (Diptera: Syrphidae) – In: Fazekas I. (ed.): *A Mecsek állatvilága 3.* – *Acta Naturalia Pannonica* 3: 138 pp.
- TÖRÖK J. (1870): Debrecen rovarfaunájának ismertetése, Kétröpiék (Diptera) – *A Magyar orvosok és természetvizsgálók 14. nagygyűlésének munkálatai. C. Állat- és növénytan értekezések*, 282–284.
- VELLAY I. (1899): Adatok Szeged faunájához – *Rovartani Lapok* 6: 136–138.
- VISNYOVSKY É. (1987): Agrárterületek – kukorica és alma – zengőlégy (Diptera: Syrphidae) faunájának összehasonlító vizsgálata – *Állatt. Közlem.* 74 (1987–88): 159–167.

52. ábra: A *Syrphus ribesii* idős lárvája

53. ábra: *Syrphus ribesii* (nőstény)

54. ábra: A Szilosi-völgy magaskórós szakasza a Keleti-Mátraalján, Vécshatárán

55. ábra: *Chrysogaster solstitialis* (hím)

56. ábra: *Eristalis pertinax* (nőstény)

57. ábra: A Nagy Sás-tó a Déli-Mátrában, vízben fejlődő és nedvességkedvelő zengőlegyek élőhelye

58. ábra: *Meliscaeva cinctella* (nőstény)

59. ábra: *Chrysotoxum vernale* (nőstény)

60. ábra: A gyöngyöshalászi horgásztó fölötti Szurkos nevű mocsaras terület

61. ábra: *Chalcosyrphus femoratus* (hím)

62. ábra: *Leucozona lucorum* (nőstény)

63. ábra: Bagolyirtás környéke a Magas-Mátrában

64. ábra: *Merodon rufus* (nőstény)

65. ábra: *Temnostoma meridionale* (hím)

66. ábra: A Sár-hegy fennsíkjának részlete. Előtérben virágzó *Euphorbia* állomány

67. ábra: *Microdon mutabilis* (nőstény)

68. ábra: *Pyrophaena rosarum* (hím)

69. ábra: A Gyökeres-parkoló tisztása a Kékes északi lejtőjén

70. ábra: *Parhelophilus versicolor* (nőstény)

71. ábra: *Cheilosia illustrata* (hím)

72. ábra: A Kövecses-völgy a Nyugati-Mátrában, háttérben az Óvár

73. ábra: *Caliprobola speciosa* (nőstény)

74. ábra: *Eristalis arbustorum* (nőstény)

75. ábra: Sok zengőlégy keresi fel a virágzó galagonyabokrokat

NÉVMUTATÓ – INDEX

A névmutató a jelenleg érvényesnek elfogadott fajnevek mellett, dőlt betűvel tartalmazza a szinonim, valamint egyéb okból érvénytelen neveket. A félkövér számok mutatják a fajok jellemzését és a lelőhelyadatokat tartalmazó oldal számát.

- Anasimyia contracta Claussen & Torp, 1980, **36**
 Anasimyia interpuncta (Harris, 1776), **36**
 Anasimyia lineata (Fabricius, 1787), **37**
 Anasimyia transfuga (Linnaeus, 1758), **37**
 Arctophila bombiformis (Fallén, 1810), **37**
 Arctophila fulva (Harris, 1780), **37**
 Arctophila mussitans (Fabricius, 1777), **37**
 Arctophila superbiens (Müller, 1776), **37**
 Baccha elongata (Fabricius, 1775), **38**
 Baccha obscuripennis Meigen, 1822, **38**
 Blera fallax (Linnaeus, 1758), **38**
 Brachymyia berberina (Fabricius, 1805), **39**
 Brachymyia floccosa (Meigen, 1822), **39**
 Brachyopa bicolor (Fallén, 1817), **39**
 Brachyopa dorsata Zetterstedt, 1838, **39**
 Brachyopa insensilis Collin, 1939, **40**
 Brachyopa maculipennis Thompson, 1980, **40**
 Brachyopa pilosa Collin, 1939, **40**
 Brachyopa scutellaris Robineau-Desvoidy, 1844, **40**
 Brachyopa vittata Zetterstedt, 1843, **40**
 Brachypalpoides lentus (Meigen, 1822), **40**
 Brachypalpus eunotus (Loew, 1873), **42**
 Brachypalpus laphriformis (Fallén, 1816), **41**
 Brachypalpus valgus (Panzer, 1798), **41**
 Caliprobola speciosa (Rossi, 1790), **41**, 148
 Callicera aenea (Fabricius, 1781), **42**
 Ceriana conopsooides (Linnaeus, 1758), **42**
 Ceriana vespiformis (Latreille, 1804), **42**
 Chalcosyrphus eunotus (Loew, 1873), **42**
 Chalcosyrphus femoratus (Linnaeus, 1758), **43**, 144
 Chalcosyrphus nemorum (Fabricius, 1805), **43**, **44**
 Chamaesyrphus scaevoides (Fallén, 1817), **44**
 Cheilosia aerea Dufour, 1848, **44**
 Cheilosia albipila Meigen, 1838, **45**
 Cheilosia albitarsis (Meigen, 1822), **17**, **45**, 46
 Cheilosia antiqua (Meigen, 1822), **46**
 Cheilosia barbata Loew, 1857, **46**
 Cheilosia bergenstammi Becker, 1894, **47**
 Cheilosia brachysoma Egger, 1860, **47**
 Cheilosia caerulea (Meigen, 1822), **47**
 Cheilosia canicularis (Panzer, 1801), **47**, **48**
 Cheilosia carbonaria Egger, 1860, **48**
 Cheilosia chloris (Meigen, 1822), **48**
 Cheilosia chrysocoma (Meigen, 1822), **48**
 Cheilosia correcta Becker, 1894, **44**
 Cheilosia cynocephala Loew, 1840, **49**
 Cheilosia fraterna (Meigen, 1830), **49**
 Cheilosia frontalis Loew, 1857, **49**
 Cheilosia gigantea (Zetterstedt, 1838), **49**
 Cheilosia griseifacies Vujić, 1994, **50**
 Cheilosia grossa (Fallén, 1817), **50**
 Cheilosia himantopus (Panzer, 1798), **50**
 Cheilosia honesta (Rondani, 1868), **46**
 Cheilosia honesta (Rondani, 1868), **51**
 Cheilosia illustrata (Harris, 1780), **50**, 147
 Cheilosia impressa Loew, 1840, **50**
 Cheilosia intonsa Loew, 1857, **51**
 Cheilosia lasiopa Kowarz, 1885, **51**
 Cheilosia laticornis Rondani, 1857, **51**
 Cheilosia latifacies Loew, 1857, **51**
 Cheilosia latifrons (Zetterstedt, 1843), **51**
 Cheilosia lenis (Becker, 1894), **51**
 Cheilosia longula (Zetterstedt, 1838), **52**
 Cheilosia melanura (Becker, 1894), **52**
 Cheilosia mutabilis (Fallén, 1817), **52**
 Cheilosia nasutula (Zetterstedt, 1894), **57**
 Cheilosia nebulosa (Verrall, 1871), **52**
 Cheilosia nigripes (Meigen, 1822), **52**
 Cheilosia orthotricha Vujić & Claussen, 1994, **53**
 Cheilosia pagana (Meigen, 1822), **53**
 Cheilosia pictipennis Egger, 1860, **15**, **53**
 Cheilosia praecox (Zetterstedt, 1843), **54**
 Cheilosia proxima (Zetterstedt, 1843), **54**
 Cheilosia pubera (Zetterstedt, 1838), **54**
 Cheilosia ranunculi Doczkal, 2000, **54**
 Cheilosia rufipes (Preyssl, 1793), **55**
 Cheilosia sahlbergi (Becker, 1894), **54**
 Cheilosia schnabli (Becker, 1894), **55**
 Cheilosia scutellata (Fallén, 1817), **55**
 Cheilosia semifasciata (Becker, 1894), **15**, **55**
 Cheilosia soror (Zetterstedt, 1843), **55**
 Cheilosia variabilis (Panzer, 1798), **56**
 Cheilosia velutina Loew, 1840, **56**
 Cheilosia vernalis (Fallén, 1817), **57**
 Cheilosia vicina (Zetterstedt, 1849), **57**
 Cheilosia vulpina (Meigen, 1822), **58**
 Cheilosia zetterstedti Becker, 1894, **44**
 Chrysogaster cimiteriorum (Linnaeus, 1758), **58**

- Chrysogaster chalybeata* Meigen, 1822, 58
Chrysogaster hirtella Loew, 1843, 88
Chrysogaster lucida (Scopoli, 1763), 88
Chrysogaster macquarti Loew, 1843, 87
Chrysogaster solstitialis (Fallén, 1817), 58, 59, 142
Chrysogaster viduata Linnaeus, 1758, 88
Chrysogaster virescens Loew, 1854, 59
Chrysotoxum arcuatum (Linnaeus, 1758), 59
Chrysotoxum arcuatum Linnaeus, 1758, 61
Chrysotoxum bincinctum (Linnaeus, 1758), 59, 60
Chrysotoxum cautum (Harris, 1776), 60
Chrysotoxum elegans Loew, 1841, 60
Chrysotoxum fasciatum (Müller, 1764), 61
Chrysotoxum fasciolatum (De Geer, 1776), 61
Chrysotoxum festivum Linnaeus, 1758, 59
Chrysotoxum intermedium Meigen, 1822, 61
Chrysotoxum latilimbatum Collin, 1940, 60
Chrysotoxum lineare (Zetterstedt, 1819), 61
Chrysotoxum octomaculatum Curtis, 1837, 62
Chrysotoxum vernale Loew, 1841, 62, 143
Chrysotoxum verralli Collin, 1940, 63
Criorhina asilica (Fallén, 1816), 63
Criorhina berberina (Fabricius, 1805), 39
Criorhina floccosa (Meigen, 1822), 39
Criorhina pachymera (Egger, 1858), 53
Dasysyrphus albostriatus (Fallén, 1817), 63
Dasysyrphus arcuatus (Fallén, 1817), 65
Dasysyrphus friuliensis (van der Goot, 1960), 64
Dasysyrphus hilaris (Zetterstedt, 1843), 64
Dasysyrphus lunulatus Meigen, 1822, 64
Dasysyrphus pinastri (De Geer, 1776), 64
Dasysyrphus postclaviger (Štys & Moucha, 1962), 64
Dasysyrphus tricinctus (Fallén, 1817), 64
Dasysyrphus venustus (Meigen, 1822), 65
Didea alneti (Fallén, 1817) 66
Didea fasciata Macquart, 1834, 66
Didea intermedia Loew, 1854, 66
Doros conopseus (Fabricius, 1775, 67
Doros profuges (Harris, 1780), 67
Epistrophe bifasciata (Fabricius, 1794), 67
Epistrophe diaphana (Zetterstedt, 1843), 67
Epistrophe eligans (Harris, 1780), 67
Epistrophe euchroma (Kowarz, 1855), 67
Epistrophe flava Doczkal & Schmid, 1994, 68
Epistrophe grossulariae (Meigen, 1822), 68
Epistrophe melanostoma (Zetterstedt, 1843), 68
Epistrophe melanostomoides (Strobl, 1880), 68
Epistrophe nitidicollis (Meigen, 1822), 68, 69
Epistrophe ochrostoma (Zetterstedt, 1849), 69
Episyrphus balteatus (De Geer, 1776), 11, 12, 17, 69, 70
Eriozona syrphoides (Fallén, 1817), 70
Eristalinus aeneus (Scopoli, 1763), 71
Eristalinus sepulchralis (Linnaeus, 1758), 71
Eristalis abusivus Collin, 1931, 72
Eristalis alpina (Panzer, 1798), 72
Eristalis arbustorum (Linnaeus, 1758), 17, 72, 148
Eristalis horticola (De Geer, 1776), 74
Eristalis interrupta (Poda, 1761), 73
Eristalis intricaria (Linnaeus, 1758), 73
Eristalis jugorum Egger, 1858, 73
Eristalis lineata (Harris, [1776]), 74
Eristalis nemorum (Linnaeus, 1758), 71
Eristalis pertinax (Scopoli, 1763), 74, 142
Eristalis pratorum (Meigen, 1822), 74
Eristalis rupium (Fabricius, 1805), 74
Eristalis sepulchralis (Linnaeus, 1758), 71
Eristalis similis Fallén, 1817, 74
Eristalis tenax (Linnaeus, 1758), 11, 17, 75
Eristalomyia tenax (Linnaeus, 1758), 75
Eumerus flavitarsis Zetterstedt, 1843, 76
Eumerus ornatus Meigen, 1822, 76
Eumerus sinuatus Loew, 1855, 76
Eumerus sogdianus Stackelberg, 1952, 76
Eumerus strigatus (Fallén, 1817), 13, 77
Eumerus tricolor (Fabricius, 1798), 77
Eumerus tuberculatus Rondani, 1857, 77
Eupeodes corollae (Fabricius, 1794), 17, 77, 78, 79
Eupeodes flaviceps (Rondani, 1857), 78
Eupeodes lapponicus (Zetterstedt, 1838), 79
Eupeodes latifasciatus (Macquart, 1829), 79
Eupeodes latilunulatus (Collin, 1931), 79
Eupeodes luniger (Meigen, 1822), 79
Eupeodes nitens (Zetterstedt, 1843), 80
Ferdinandea cuprea (Scopoli, 1763), 80
Ferdinandea nigrifrons (Egger, 1860), 80
Ferdinandea ruficornis (Fabricius, 1775), 80
Ferdinandea sziladyj Drensky, 1934, 80
Helophilus affinis Wahlberg, 1844, 15, 81
Helophilus hybridus Loew, 1846, 81
Helophilus parallelus (Harris, 1776), 82
Helophilus pendulus (Linnaeus, 1758), 17, 81
Helophilus trivittatus (Fabricius, 1805), 82
Heringia heringi (Zetterstedt, 1843), 82
Heringia senilis Sack, 1938, 83
Ischyrosyrphus glaucius (Linnaeus, 1758), 83
Ischyrosyrphus laternarius (Müller, 1776), 83
Lapposyrphus lapponicus (Zetterstedt, 1838), 79
Lathyrrophthalmus aeneus Mik, 1897, 71
Lejogaster metallina (Fabricius, 1777), 83
Lejogaster splendida (Meigen, 1822), 84
Lejogaster tarsata (Megerle in Meigen, 1822), 84
Lejops vittatus (Meigen, 1822), 84

- Lejota ruficornis* (Zetterstedt, 1843), **84**
Leucozona lucorum (Linnaeus, 1758), **85**, 144
Mallota cimbiciformis (Fallén, 1817), **85**
Mallota fuciformis (Fabricius, 1794), **85**
Megasyrphus annulipes (Zetterstedt, 1838), **85**
Megasyrphus erraticus (Linnaeus, 1758), **85**
Melangyna barbifrons (Fallén, 1817), **86**
Melangyna compositarum (Verrall, 1873), **86**
Melangyna labiatarum (Verrall, 1901), **86**
Melangyna lasiophthalma (Zetterstedt, 1843), **86**, **87**
Melangyna quadrimaculata (Verrall, 1873), **87**
Melangyna umbellatarum (Fabricius, 1794), **87**
Melanogaster aerea (Loew, 1843), **87**
Melanogaster hirtella (Loew, 1843), **88**
Melanogaster nuda (Macquart, 1829), **17**, **88**
Melanostoma dubium (Zetterstedt, 1837), **88**
Melanostoma mellinum (Linnaeus, 1758), **89**
Melanostoma scalare (Fabricius, 1794), **89**
Meligramma cincta (Fallén, 1817), **90**
Meligramma guttata (Fallén, 1817), **90**
Meligramma triangulifera (Zetterstedt, 1843), **91**
Meliscaeva auricollis (Meigen, 1822), **91**
Meliscaeva cinctella (Zetterstedt, 1843), **91**
Merodon aberrans Egger, 1860, **92**
Merodon armipes Rondani, 1843, **92**
Merodon avidus (Rossi, 1790), **92**
Merodon cinereus (Fabricius, 1794), **92**
Merodon clavipes (Fabricius, 1781), **92**
Merodon constans (Rossi, 1794), **93**
Merodon equestris (Fabricius, 1794), **13**, **93**
Merodon nigratarsis Rondani, 1845, **93**
Merodon ruficornis Meigen, 1822, **93**
Merodon rufus Meigen, 1838, **93**, 145
Merodon spinipes (Fabricius, 1794), **92**, **93**
Mesembrius peregrinus (Loew, 1846), **94**
Metasyrphus braueri (Egger, 1758), **77**
Metasyrphus corollae (Fabricius, 1794), **77**
Microdon analis (Macquart, 1842), **94**
Microdon devius (Linnaeus, 1761), **94**
Microdon eggeri Mik, 1897, **94**
Microdon mutabilis (Linnaeus, 1758), **95**, 146
Myathropa florea (Linnaeus, 1758), **95**
Myolepta dubia (Fabricius, 1805), **95**
Myolepta luteola (Gmelin, 1790), **95**
Myolepta nigratarsis Coe, 1957, **96**
Myolepta obscura Becher, 1822, **96**
Myolepta potens (Harris, 1780), **96**
Myolepta vara (Panzer, 1798), **96**
Neoascia aenea (Meigen, 1822), **97**
Neoascia annexa (Müller, 1776), **96**
Neoascia dispar (Meigen, 1822), **98**
Neoascia floralis (Meigen, 1822), **96**, **98**
Neoascia geniculata (Meigen, 1822), **97**
Neoascia interrupta (Meigen, 1822), **97**
Neoascia meticulosa (Scopoli, 1763), **97**
Neoascia obliqua Coe, 1940, **97**
Neoascia podagrica (Fabricius, 1775), **98**
Neoascia tenur (Harris, 1780), **98**
Neoascia unifasciata (Strobl, 1898), **98**
Neocnemodon brevidens (Egger, 1865), **99**
Neocnemodon latitarsis (Egger, 1865), **99**
Neocnemodon pubescens (Delucchi & P.-W., 1955), **99**
Neocnemodon vitripennis (Meigen, 1822), **99**
Olbiosyrphus laetus (Fabricius, 1794), **132**
Orthonevra brevicornis (Loew, 1843), **99**
Orthonevra elegans (Meigen, 1822), **100**
Orthonevra frontalis (Loew, 1843), **100**
Orthonevra geniculata (Meigen, 1830), **100**
Orthonevra intermedia Lundbeck, 1916, **100**
Orthonevra nobilis (Fallén, 1817), **100**
Orthonevra plumbago (Loew, 1840), **101**
Orthonevra splendens (Meigen, 1822), **101**
Orthonevra tristis (Loew, 1871), **15**, **101**
Paragus albifrons (Fallén, 1817), **101**
Paragus bicolor (Fabricius, 1794), **101**
Paragus finitimus Goeldlin de Tiefenau, 1971, **102**
Paragus haemorrhous Meigen, 1822, **102**
Paragus majoranae Rondani, 1857, **102**
Paragus punctulatus Zetterstedt, 1838, **103**
Paragus tibialis (Fallén, 1817), **103**
Parapenium flavitarsis (Meigen, 1822), **128**
Parasyrphus annulatus (Zetterstedt, 1838), **103**
Parasyrphus lineola (Zetterstedt, 1843), **103**
Parasyrphus macularis (Zetterstedt, 1843), **104**
Parasyrphus malinellus (Collin, 1952), **104**
Parasyrphus nigratarsis (Zetterstedt, 1843), **104**
Parasyrphus punctulatus (Verrall, 1873), **104**
Parasyrphus vittiger (Zetterstedt, 1843), **104**
Parhelophilus frutetorum (Fabricius, 1775), **105**
Parhelophilus versicolor (Fabricius, 1794), **105**, **147**
Pashysphyria ambigua (Fallén, 1817), **110**
Pelecocera latifrons Loew, 1856, **105**
Pelecocera tricincta Meigen, 1822, **106**
Pipiza austriaca Meigen, 1822, **106**
Pipiza bimaculata Meigen, 1822, **106**
Pipiza fasciata (Meigen, 1822), **106**
Pipiza festiva Meigen, 1822, **106**
Pipiza lugubris (Fabricius, 1775), **107**
Pipiza noctiluca (Linnaeus, 1758), **107**
Pipiza quadrimaculata (Panzer, 1804), **107**
Pipizella annulata (Macquart, 1829), **107**
Pipizella divicoi (Goeldlin de Tiefenau, 1974), **108**
Pipizella maculipennis (Meigen, 1822), **108**
Pipizella pennina (Goeldlin de Tiefenau, 1974),

- 15, **108**
Pipizella varipes (Meigen, 1822), 108
Pipizella viduata (Linnaeus, 1758), **108**, 109
Pipizella virens (Fabricius, 1805), **109**
Platycheirus albimanus (Fabricius, 1781), 17, **109**
Platycheirus ambiguus (Fallén, 1817), **110**
Platycheirus angustatus (Zetterstedt, 1843), 17, **111**
Platycheirus clypeatus (Meigen, 1822), 17, **111**
Platycheirus complicatus (Becker, 1889), 15, **112**
Platycheirus cyaneus (Müller, 1764), 109
Platycheirus discimanus (Loew, 1871), **112**
Platycheirus europaeus Goeldlin, M. & S., 1990, **112**
Platycheirus fulviventris (Macquart, 1829), **112**
Platycheirus immarginatus (Zetterstedt, 1849), **112**
Platycheirus jaerensis Nielsen, 1971, **113**
Platycheirus manicatus (Meigen, 1822), **113**
Platycheirus nielseni Vockeroth, 1990, 15, **113**
Platycheirus occultus Goeldlin de Tiefenau, 1990, **113**
Platycheirus ovalis Becker, 1921, 113
Platycheirus parvatus Rondani, 1857, **113**
Platycheirus peltatus (Meigen, 1822), **113**
Platycheirus scambus (Staeger, 1843), **114**
Platycheirus scutatus (Meigen, 1822), **114**
Platycheirus sticticus (Meigen, 1822), **114**
Platycheirus tarsalis (Schummel, 1836), **114**
Pocota personata (Harris, 1780), **115**
Psarus abdominalis (Fabricius, 1794), **115**
Psilota anthracina Meigen, 1822, **115**
Psilota innupta Rondani, 1857, **115**
Pyrophaena granditarsa (Forster, 1771), **116**
Pyrophaena rosarum (Fabricius, 1787), **116**, 146
Rhingia austriaca Meigen, 1830, 116
Rhingia borealis Ringdahl, 1928, **116**
Rhingia campestris Meigen, 1822, **116**, 117
Rhingia rostrata (Linnaeus, 1758), **117**
Scaeva pyrastris (Linnaeus, 1758), **117**
Scaeva selenitica (Meigen, 1822), **118**
Sericomyia silentis (Harris, 1776), **118**
Spazigaster ambulans (Fabricius, 1798), **118**
Sphaerophoria interrupta (Fabricius, 1805), **119**
Sphaerophoria loewi Zetterstedt, 1843, **119**
Sphaerophoria menthastri (Linnaeus, 1758), 119
Sphaerophoria philanthus (Meigen, 1822), **119**
Sphaerophoria rueppelli (Wiedemann, 1830), **119**
Sphaerophoria scripta (Linnaeus, 1758), 17, **120**, 121
Sphaerophoria shirchan Violovitsh, 1957, **120**
Sphaerophoria taeniata (Meigen, 1822), 17, **121**
Sphegina clavata (Scopoli, 1763), **122**
Sphegina clunipes (Fallén, 1816), **122**
Sphegina elegans Schummel, 1843, **122**
Sphegina kimakowiczi Strobl, 1897, 122
Sphegina latifrons Egger, 1865, **122**
Sphegina montana Becker, 1921, 15, **122**
Sphegina sibirica Stackelberg, 1953, **122**
Sphegina verecunda Collin, 1937, **123**
Spilomyia diophthalma (Linnaeus, 1758), **123**
Spilomyia manicata (Rondani, 1865), **123**
Spilomyia saltuum (Fabricius, 1794), **123**
Syrpitta pipiens (Linnaeus, 1758), 17, **124**
Syrphus nitidifrons Becker, 1921, 15, **124**
Syrphus ribesii (Linnaeus, 1758), 17, 124, **125**, 141
Syrphus sexmaculatus (Zetterstedt, 1838), **126**
Syrphus torvus Osten-Sacken, 1875, 17, **126**
Syrphus vitripennis Meigen, 1822, 17, **126**, 127
Temnostoma apiforme (Fabricius, 1794), **127**
Temnostoma bombylans (Fabricius, 1805), **127**
Temnostoma meridionale Krivosheina & Mamaev, 1962, **127**, 145
Temnostoma vespiforme (Linnaeus, 1758), **128**
Trichopsomyia carbonaria (Meigen, 1822), 128
Trichopsomyia flavitarsis (Meigen, 1822), **128**
Trichopsomyia joratensis Goeldlin de Tiefenau, 1997, 15, **128**
Triglyphus primus Loew, 1840, **128**
Tropidia fasciata Meigen, 1822, **129**
Tropidia scita (Harris, 1780), **129**
Volucella bombylans (Linnaeus, 1758), 10, **129**
Volucella inanis (Linnaeus, 1758), **129**
Volucella inflata (Fabricius, 1794), **130**
Volucella pellucens (Linnaeus, 1758), **130**
Volucella zonaria (Poda, 1761), **130**
Xanthandrus comtus (Harris, 1780), **131**
Xanthogramma citrofasciatum (De Geer, 1776), 131
Xanthogramma dives (Rondani, 1857), **131**
Xanthogramma festivum (Linnaeus, 1758), **131**
Xanthogramma laetum (Fabricius, 1794), **132**
Xanthogramma ornatum (Meigen, 1822), 132
Xanthogramma pedissequum (Harris, 1776), **132**
Xylota abiens Meigen, 1822, **132**
Xylota coeruleiventris Zetterstedt, 1838, 15, **132**
Xylota florum (Fabricius, 1805), **133**
Xylota ignava (Panzer, 1798), **133**
Xylota meigeniana Stackelberg, 1964, **133**
Xylota nemorum (Fabricius, 1805), 44
Xylota segnis (Linnaeus, 1758), **133**
Xylota sylvarum (Linnaeus, 1758), **134**
Xylota tarda Meigen, 1822, **134**
Xylota xanthocnema Collin, 1939, **134**